Hartmanni
PRAXIS
Chymiatrica

PRAXIS CHYMIATRICA

JOHANNIS HARTMANNI, MEDICINÆ DOCTORIS, ET QVONDAM CHYMIATRIÆ IN ACADEMIA MARPURGENSI PROfessoris publici celeberrimi, & Principum Hassiæ Archiatri.

J. C. Burnett 1875.

EDITA

à

IOHANNE MICHAELIS, PHILOSOPHIÆ ET MEDICINÆ DOCTORE, ET PROFESsore Extraordinario,

ET

GEORGIO EVERHARTO HARTMANNO, AUTHORIS FILIO.

MOGUNTIÆ,
Ex Typographeio NICOLAI HEYLL.
Sumptibus JOANNIS GOTOFREDI SCHONWETTERI.

ANNO M. DC. XLVII.

WELLCOME
HISTORICAL
MEDICAL
LIBRARY

INDEX MORBORUM.

DE AFFECTIBVS DENTIVM.

DE LINGVÆ FAVCIVMQVE AFFECTIBVS.

DE AFFECTIBVS PVLMONVM.

DE AFFECTIBVS CORDIS.

DE AFFECTIBVS MAMMILLARVM.

DE AFFECTIBVS VENTRICVLI.

DE AFFECTIBVS INTESTINORVM.

DE AFFECTIBVS ANI.

DE AFFECTIBVS HEPATIS.

DE AFFECTIBVS CYSTIS BILIARIS.

DE AFFECTIBVS LIENIS.

DE AFFECTIBVS MESENTERII.

DE HEPATIS LIENISQVE SYMPTOMATIBVS.

DE AFFECTIBVS RENVM.

DE AFFECTIBVS VESICÆ.

DE AFFECTIBVS SCROTI ET TEstium.

DE SYMPTOMATIBVS, QVÆ GENItalibus in Viris accidunt.

DE AFFECTIBVS UTERI.

DE AFFECTIBVS ARTICVLORVM.

DE FEBRIBVS.

DE CVRIS EXTERNORVM.

INDEX MEDICAMENTORUM, RERUM ET MORBORUM.

A.

correcti

arthri-

cata-

D.

diacube-

perla-

garga-

M.

N.

O.

caligo

Q.

R.

rhen-

specificum

V.

⊕lum

Z.

FINIS.

PROOE-

PROOEMIUM.

Feliciter in praxi chymiatrica processuro ad 2. respiciendum. 1. ut benè cognoscat morbum. 2. ut remedia convenientia & selectiora in promptu habeat. Prius cognoscitur ex Pathologia; Alterum ex Therapeusi, quæ tamen præcipuè est chymica. In Pathologicis Doctissimus Fernelius est consulẽdus: In Therapeusi quę imprimis Pharmaciam spectat hoc loco præstant chymica, scilicet specifica & quidem εὐπόριστα, in quibus duobus tota ratio medendi chymica consistit. Antequàm igitur ad singularum partium morbos & symptomata perveniamus, non erit inutile præmittere universalia medicamenta in certas classes redacta, ex quibus universales curationes particularium morborum petendæ. Cùm autem in Medica Praxi frequentissima intentio sit Evacuatio: Medicum eandem per medicamenta cita, tuta & jucunda ritè administrare callentem principalem Praxeos nervum callere meritò arbitramur. Igitur de morborum principalium curâ tractaturi, operæ

precium erit, univerſalia illa evacuantia, quæ in ſingulis quaſi morbis offerenda, præmittere.

Cum autem Natura per 4. vias ordinariè morbi mineram expellere ſoleat, 1. per ſuperiora: 2. per inferiora: 3. per veſicam urinariam, & 4. per ambitum corporis; Medicus naturæ miniſter eam in his meritò imitatur, & propterea 4. evacuantium medicamentorum claſſes conſtituit, ſcilic. Vomitoriorum, purgantium, diureticorum & diaphoreticorum, atque hæc pro diverſitate ſubiecti & morbi ſcil. ex vegetabilibus, nunc ex mineralibus depromit.

Quemadmodum autem in ſingulis morbis hæc in uſum veniunt, ita ſæpius ob virium imbecillitatem, aut doloris vehementiam nunc æger confortandus, nunc dolor mitigandus, nunc confortantia & anodyna adhibet, quæ particularibus curis præmittenda.

Hoff=man tom: 3. pag: 40.

DIGESTIVA.

♀ ⊕ INter Digeſtiva familiaria præter cætera in dogmatica Medicina uſitata, interdùm etiam ab ipſis ægrotis requiſita maximè in uſu ſunt: ♀ ⊕l. imprimis à Crollio deſcriptus, ex quo eſt digeſtivum ibid. Iſtud eo modo in vino ſcilic. diſſolutum, cum paſſulis & cinnamomo coctum, quem docet Crollius, paratum, etiam oſtenſum vnicum eſt, quod debito modo exhibitum, in morbis contumacibus & chronicis digeſtione & mitigatione egentibus, plurimum poteſt.

II. Eſt Cryſtallus ♀ à Quercet. ſæpè laudatus, & hactenus uſu quoque confirmatus, vulgò, vocant Cremorem ♀. Eius vſus quoque valdè conveniens morbis multis, digeſtione opus habentibus: imprimis verò ad calculum renum vel veſicæ, de quo infrà, maximè eſt accommodatus. Doſis huius eſt à ℥ß. à ℥j. In melancholia ſummum eſt deoppilativum tàm alvi, quàm ♀ in venis Meſeraicis ſtabulantis. Datur in juſculo carnium vel vino ſæpius doſin reiterando. ♀ Chryſtall.

VOMI-

VOMITORIA.

Inter Vomitoria primum tenet locum *aq. Benedicta* à Martin. Rulando propriè ita dicta.

II. Est *Syrupus ex ▽ Benedict.* de quo in notis ad Crollium.

⊖ *album.* *III.* ⊕ *album*: huius autem usus rarior; à ℨß. ad ℨj. in ▽ menthæ aut hordei dissoluta vomitum movet ⊕ *album* si purius desideras, dissolve illud in ▽ cent. min.; solutum filtra, coagula, iterùm solve, filtra & coagula idque tertiâ vice. Ultimò dissolve in aq. rosſ. solutum filtra, & in cineribus calidis per 6. ♀ digere, fæces fundum petentes separa, quod clarum evapora ad siccitatem. Dosis ℈ij cum Consſ. Rosſ. vino, hydromel. vel ptisana addito ad libitum Syr. acetosſ. vel oxymell.

IV. *Gilla Paracelsi*, ut exstat ap. Croll.

Vomitum Plateri. *V.* *Vomitorium Plateri ex nucibus viridibus*, Raphano & acet. vini.

℞. *nuc. jugland. circa fest. Ioh. collectar.*
rad. rapham. an. part. ij.
acetum vini destillat. part. iij.

Conquassatis nucibus & raphano fiat digestio leni calore per dies 5. vel 6: postea distilla per Alemb. ex B. Dos ℥iij. ℨß. fortificatur cum aq. Bened. dimidia dosi, vel etiam 3. aut 4 parte.

Vomitiv. Conradinũ *VI.* *Vomitivum Conradinum*, de quo ad Croll.

Ramenta Vnguium. *VII.* *Ramenta unguium* in vino vel alio liquore.

NB. In hydrope si segmenta unguium digitorum & pedum umbilico ægri imponantur, miraculosè dicunt aquam expellere, D. C. H. Basil.

Coagulum Asari. *VIII.* *Coagulum Asari*, ex asaro toto h. e. rad. & fol. cum spir. vini extrahitur tinctura, quæ cum ⊖ purificato eiusdem coniungitur, & factâ in MB. lento △ digestione spir. vini in B. abstrahitur ad consistentiam vel coagulum.

Alia præparatio. CLARIUS: Mense Majo ℞. rad. asar. q. s. cum foliis, quæ in umbra diligenter exsiccentur & earum pars quarta conquassetur, posteà & ipsi in phiola affundatur spir. vini rectificatus, ut 4. dig. emineat: Phiola optimè obtusa in loco calido ponatur, ut spiritus vini colore è viridi flavo tingatur. Spiritus tinctus decantatur à fæcibus & in vase clauso servatur. Ex partibus residuis tribus in cinerem combustis aqua calida ⊖ extrahe, hic siccatus in Crucibulo ad △ patentem funditur. Remotus fluens ab △, solvitur in aq. calida & digeritur, iterumque exsiccatur. Huic sali tinctura suprà (pag. præced.) parata, prius per chartam bibulam filtrata, superfunditur, & in cucurbita spiritus vini △ lento abstrahitur ad consistentiam mellis.

Huius ℈j ad ℈ij vel ʒj in ptisanæ jusculo exhibetur, hydromel) hydroleo, in morbis, ubi vomitivis opus est. Alij tantùm folia Asari non iiij in vino per horas 6. aut 8. macerant, vinumque leniter expressis foliis exhibent sine molestia vomunt.

Oleum ♁nii cum Berber. (IX. ℞. ♁ ℔j. succi berber. ℔vj. stent in ☉ aut loco calido per mensem vnum, postea succum effunde, extrahe aq. ad consistentiam syrupi, quem reserva ad exsiccanda ulcera. Olei residui gut. 20. ad summum movent vomitum absque violentia: Frequens est Wertenbergero Basileæ.)

Aqua Vomitoria præstantissima. X. Aqua Vomitoria præstantissima: ℞. Vitri ♁ hyacinthi more Matthiol. præparati & in pulverem subtilem redacti, ⊖ Carduiben an. gr. XL. aq. Veronic. ℥v. aq. Cinam. gut. XXX. infundantur in B. tepido per hor. 24. postea colentur per chartam & serventur. De quo patienti 3. 4. ʃ. vel 6. ℥. secundùm quod repletus, robustus, facilis vel difficilis fuerit ad purgandum, dentur.

⊕ Vomitivum. XI. ⊕ Vomitivum simul & purgans in febribus laudatissimum remedium, & purgans frigidum Angeli Salæ, vide notas ad Croll.

Aqua Bened. Rulan. præparatio. XII. Aqua Benedicta Rulandi etiam insigne Vomitorium est, quod ita paratur. ℞. epar ♁; ex ♁ & ⦶ part. æq. facti per hor. ʃ. in aq. ebulliat, hinc resideat & ▽ clara à fæcibus separata per pannum laneum traiiciatur & relinquatur per ♀, ut resideat rubedo in fundo; aut inspargantur gutt. aliquot aceti ut rubedo ad fundum præcipitetur. Aqua ⦶ imprægnata separetur, aliaque affusa lavetur, ut omnem salsedinem Corpus deponat, aqua decantata exsiccetur crocus. Eius ℈j. maceratur in ℥iiij. vel v. vini albi, alteriusvè liquoris convenientis in loco calido per ♀ aut si statim opus habeat, bulliat eodem liquore, Colatura propinetur calida vel frigida. Vires & usum, cautelasque huius vide in notis ad Crollium.

Extract. Hellebori. XIII. Extractum Hellebori.

℞. *rad. cyclam. bryoniæ an. ℥ij. Ellebori albi. ℥j.*

probè mundatas, lotas, vicissimque exsiccatas comminue in pulverem, cui affunde spir. V. ad eminent. 4. digit. digerantur in loco calido per ℥♁. dein lentissimo ▽ Spir. V. distilla, & cave, ne △ vehementiâ materia comburatur. Quare præstat eam, cùm ad mellis consistentiam distillata est, eximere, & in scutella vitrea leni calore exsiccare. Materiam exsiccatam vicissim comminue, & spiritum V. anteà abstractum reaffunde, relinque in calido per 2. ♀, postea filtra, liquorem filtra-

tum

tum usui reserva. Eius gutt. 6. vel 8. in haustu ∇ tepidæ, vini, aut si fortiùs desideres vomitorium, decocti sem. Raphani cum syr. acetosæ simpl. ad libitum exhibentur, ad excitandum sine animi molestia vomitum.

Electuar. ♁

XIV. Electuarium ♁.

℞. Vitri ♁ per se sine borrace fusi in tenuissimum pulverem redacti ℥ij. instilla spir. ⊕ ℥ij, ac misce diligenter in mortario vel super porphyrium; & postea pulverem in scutella ad lentum △ exsicca. Hunc pulverem misce cum speciebus enumeratis à Crollio in Electuario ♁.

flor. ♁ & vi ♁ crum.

XV. Non dissimili virtute præditi sunt fl. ♁ & vitrum eiusdem si per ♀ infundantur in vino vel alio liquore convenienti (v. g. in aq. Cardui-bened. ℥iij. Cinam. ℥j.) à ℈ß. ad ℈j. & manè vinum clarum decantatum exhibeatur, si v. in promptu vomitivum habere animus sit infundi possunt ʒ. flor. ♁ vel Croci vel Vitri, in ℔iiij. vel circiter vini albi, aut aqu. Cardui bened. addita pauca aqu. Cinam. & in vase bene clauso adservari. Liquoris, cum opus, dabis ℥iij. vel iiij. Colentur & exhibeantur vel per se, vel cum syr. acetosæ vel oxymell. simpl.

Gummi gutta.

XVI. Alii Gummi guttæ gr. aliquot (3) cum gut. ij. ol. Cinam. aut aq. eiusdem in pingui iusculo exhibent.

NB.

Si Vomitus ut & purgatio à datis his medicamentis nimium subsequatur, præsentaneum est remedium potus lactis cocti cum pane, aut cochlear j. Syr. de mastich. aut Theriaca antiqua statimque cibum aut panem tantùm vino grosso exhibere. Prodest etiam Emplastrum de crusta panis ventriculo imponere, & plantis pedum: Præsentaneum quoque remedium est, si offeratur pil. j. laudani opiati. Interdùm prodest, si æger ad vomitum non admodum proclivis est, naturam iuvare iusculo exhibito sine pane, aut aq. hordeacea hydroleo.

CATHARCTICA

Vegetabilia.

Pulvis asena.

I. Pulvis Diasenæ laxativus.

℞ *fol. sen. mund.*
Crem. ♀ anisa ℥j.
sem. anisi,
Caryophyll.
cassia lignea
galang:
Diagr. an. ʒß.

pulverisa subtilissimè, dosis à ʒß. ad ʒjß. in substantia ad summum in convenienti liquore. In infusione dos. est ad ℥ß.

Panchymagogon vegetabile.

II. Panchymagoga vegetabilia Crollii, & illud quod à me additum est, aut aliud, quod ex utroque componitur; Dosis à ʒß. ad

 gr. Xvj.

gr. XVI. videatur in notis Crollianis.

Extractum Rhabarbari. III. Extractum Rhabarbari, quod nullo alio modo fit, quàm per aquam Cichor. vel Endiv. aut Cent. min. cum gutt. aliquot ol. ♀ sine ulla compositione alia. Acui tamen illud potest necessitarequirente cum diagr. ir. cum guttægum, Elaterio, præparatis, nempè per levigationem in marmore cum gutt. aliquot sp. ⊕ & ol. anisi, fœnic. Cinam. angelic. citri pro ratione morbi & patientis.

Extr. Senæ. IV. Tale quoque est extractum senæ cum aq. Cinam. eodem modo cum extr. Rhabarb. paratum, dosis horum à ℈ʃ. ad ℈ij.

V. Extractum Mechoacannæ cum aceto factum, & ad piceam substantiam redactum.

VI. Extr. radic. Esulæ min. eodem modo paratum, vide notas ad Crollium.

Elleb. nigri. VII. Extr. rad. Ellebor. nigri veri cum aq. maior. vel melis. & ol. ♀ Dos. à ℈ß. ad gr. XVI. vel etiam XX. nonnulli extrahunt cum vino bono, vide Crollianas notas.

VIII. His annumerantur rad. Ellebor. præparatæ per phlegma ⊕, quod absolvitur hoc modo.

Radicum hellebori præparatio. ℞. rad. hellebor. veri, irrora eum phlegmate ⊕, quod nempe in rectificatione sp. ⊕ primo loco prodit, pone in scutella vitrea ad lentum calorem cinerum, subinde cum spatula lignea movendo. Fœtor nimium exhalans ex ipsis radicibus earum venenositatem secum rapit: perge irrorando amplius, & desinendo in leni calore, donec nempe fœtor omnis abactus, radices relinquat grati odoris, & summè nigricantes. Exsiccentur leniter, quanquam subinde quasi madore perfusæ maneant. Dos. à ℈ß. ad ℈ʃ.

IX. Extract. Colocynthidos.

X. Scammonium simul cum aceto elaboratum, aut Extract. scammon. per se simpliciter cum aceto factum. Dos. à gr. viiʃ. ad xiʃ.

XI. Huc referendus est spir. vitæ aureus Rulandi, qui nil aliud est, quàm essentia trochiscor. Alhand. cum spir. Vini Malvatici i. e. malvatico distillato extracta. Dos. à ʒß. ad ʒʃ.

XII. Specificum purgans Paracelsi. Vide notas ad Crollium.

ELECTVARIVM DE *foliis senæ.*

℞. Cinam. el. ʒvʃ. fol. sen. Or. s. s. ʒv. F. infusio in vini generosi ℔iiʃ. per biduum in loco tepido. Hinc leviter bulliant & exprimantur. Cum colatura extrahe pulpam passularum in aq. coctatum. ʒix. adde pulpæ cassiæ ʒvʃ. & si fortius desideras Elect. lenit,

nit. ℥ij. pondere ol. nuc. mosch. per expreſs. fact. ʒß. F. Elect. Doſis ʒvj. ad viij. vel x. per ſe, vel cum ʒß. ad ℈j. diatartari.

PANCHVMAGOGON Vegetabile.

℞. Colocynth. inveterat. ab arillis & nucleis purgatæ ʒvj. fol. ſen. orient. ſine ſtipitibus ℥iiij. Rhabarb. ʒß. ſem. Ebuli ℥iß. rad. Ellebor. nigr. præparat. agar. throchiſc. an. ℥j. Cinam. Caryoph. an. ʒij. Contuſa infundatur in ſp. V. non rectificato ad eminent. 3. digit. matracio optimè clauſo per 16. ♁ in loco calido digere, ut ſpir. V. tingatur, tinctum effunde, aliumque affunde toties, donec non amplius tingatur. Hinc ℞. Elaterii ℥ij. aloës ſuccotr. ℥j. infunde in ſpir. V. bono additis aliquot guttis ſpir. ⊕ aut ol. ♀ per Camp. per ʒ ♁ in loco calido, matracio exactè clauſo. Hinc materia per filtrum traiiciatur, digitis exprimatur & inſpiſſetur calore lento, atque cum extracto ſuperius facto coniungatur. ℞. etiam ſcamm. optm. q. v. in marmore tenuiſſimè tere, & imbibe ſp. ⊕ addendo gutt. aliquot ol. aniſi (e. g. ad ℥j. ſcomm. additur ſp. ⊕ vel olei ♀ ℈ß. ol. anis. gut. 6.) diligenter ſubige ad maſſam inſtar picis viſcidam. Hæc tinctura optimè corrigit ſcammonium. Nam cum exſuperante calefaciendi poteſtate polleat, quæ à ☿ & ⊕ volatili dependet, hac via mordicans ⊕ per mortificationem ab actione contraria ſp. ⊕ & ol. aniſi profecta retunditur, & ad beneficam operationem redigitur. Maſſam dictam cum aq. roſ. aut Maioran. extractam ad ſiccitatem evapora. ℞. nunc Extractum ſuperius pulverſatum & adde Extr. ſcam. ʒvj. ol. nuc. moſch. per expr. ʒij. M. in mortario & ad vſus ſerva. Doſis à gr. xiij. ad ℈j. vel ʒß. in forma pilul. in prunis aut paſſulis vel pomo cocto. Poteſt etiam Extr. Scammonii ſolùm propinari à gr. xij. ad xx. cum ſyr. Roſ. ſolut. in pilulos redactum. Purgat etiam leniter & ſine moleſtia. Idem etiam Extract. poteſt vicem ſupplere Colocynth. ad incorporandum ☿ quovis modo præparatum.

EXTRACTVM SEV REſina Scammonij.

℞. Scamm. opt. ℥j. in mortario reduc in pulverem piſtillo oleo amygd. d. illito, in matracium pone ſuperfundendo ▽ Endiv. vel Roſar. ad emin. 3. dig. in loco calido per 3. ♁. vas optimè clauſum reponatur. Aquam colore obſcuro tinctam decanta à fæcibus, filtra & in calore blandiſſimo aut MB. menſtruum aufer, vt remaneat Extract. Scammon. in forma

forma pulveris. Huius gr. iiij. v. vj. cum ℈j. ♀ ⊕ lat. exhibe, vel quod melius.

♀ rum ⊕ latum Scammoniatum.

♀ ⊕ l. tincturâ ſcammonii impregnatum. ℞. poſtquam tincturam ſcammonii filtraveris, eam cum ℥ij ♀ ⊕ l. coniunge, coniuncta in B. loca, menſtruumque inde ad ſiccitatem evoca.

Purgat per inferiora, & omnes obſtructiones tollit, ſi miſceatur cum Cathartico v. gr. panchymagogo vel offeratur in ſyr. roſar. ſol. vel violarum vel melle roſar. ſolut. Vt: ℞. ♀ ⊕ l. ℈j. mell. roſ. ſolut. ℥j. vini Enulati ℥ij. M.

In hydrope ad craſſos & ſeroſos humores expurgandos: in febribus Melancholicis & phlegmaticis commodè datur cum oxymelle helleborato, & aq. vel decocto bugloſſæ. In Quartanâ præmiſſis univerſalibus utiles ſunt pilulæ ſubſequentes:

Pillulæ in quartana.

℞. *Extr. Chamædr.*
Cent. min. aut ℈ß.
pip. nigr. gr. iiij.
ol. aniſ. g. ij
Cinam. g. ij.

M. accipe unam atque alteram horis matutinis.

Cremor ♀ aſſumitur in iuſculis convenientibus, aut in quibus rad. fœnic. petroſelin. fuerint decoctæ, à ʒß. ad ℈iʒiiij: aut etiam ℈ij. Stimulus adiici poteſt ex ⊕ gem. vel diagr. Exempl. gr. ℞. Crem. ♀ ʒj. diagr. gr. iij. M. in iuſculo 3. horis ante cibum exhibeatur. Vel ℞. Gum. gutt. gr. vj. Crem. ♀ ℈j M.

In Melancholia Hypochondriaca nihil felicius: Nam ſi aliquot diebus eius ʒß vel ℈ij. in iuſculo cum Capparum decocto exhibeantur, & exterius ad hypochondr. ſiniſtra emplaſtrum ex Ammoniaco gummate in aceto ſquilitico applicetur, ſenibus maximè & qui obſtructâ ſunt alvo, conducit.

In obſtructionibus ℞. Crem. ♀ ʒß. ♀ ⊕ lat. ʒß. vel Crem. ♀ ʒiiij. ſal. abſinth. ʒj. F. pulvis.

Inſigne evadit Catharcticum, ſi ♀ Crem. ʒß ♀ ⊕ l. ℈j. addatur in bile educenda, Extract. ſcamm. gr. viij. vel x. in iuſculo vel vino, non tantùm omnes impuritates laxando alvum educit, ſed & ſummum eſt aperitivum, vnde loco digeſtivi vel deobſtruentis, in quibuſvis obſtructionibus exhiberi poteſt, ante uſum Catharcticorum. Modus exhibendi talis eſt. ℞. Crem. ♀ ʒß. ad ʒj. ♀ ⊕ l. à ℈j. ad ʒß. Detur in iuſculo, ſi loco aperitivi vel digeſtivi uti iis velis, dentur bis in die ad ʒj. tribus horis ante paſtum cum iuſculo vel Electuar. de ſenna ℥ij. aut cum ſyr. de Canella vel alio quocunque appropriato Electuario liquido aut ſyr. Patiens eo ſumpto parum deambulando ſe exerceat.

ANI-

Anisum Laxativũ.

ANISVM LAXATIVUM.

Anisum laxativum fit, quando in Confect. anisi ad singulas ℔ ℈ij. scammon. pulverisati (& si lubet ☿ vitæ aut dulcis ad libitum) Item non videtur incongruum, si cum infus. flor. ♁ aut croci Metall. aut vitri ♁ dissolvatur saccharum quo ad confectionem vtimur, sed hoc modo Catharctica erunt) cum sacchar. ros. vt docet Croll. inter conficiendum aspergantur. Aut si vis præparetur scammonium h. m. Inter pulverisandum inspergantur gutt. aliquot sp. ⊕, exactè trituretur, exsiccetur scammon. iterumque pulverisetur. Dosis anisi à ʒj. infantibus & aliis.

PASSVLÆ LAXATIVÆ.

Passulæ laxativæ fiunt, si in decocto quocumque purgante passulæ macerentur: maceratæ pro quantitate decocti inhibiti adsumuntur. Eas si fortiores desideras, adde infus. flor. ♁ vel vitri ♁ aut quod melius, Croci Metall. ad libitum.

CATHARCTICA Mineralia.

I. ☿ Dulc. seu Panchymagog. Quercet. fortificatus cum ☿ vitæ, ita vt gr. xvj. istius capiant gr. ij. ☿ vitæ.

NB. Hæc mixtura diligenter marmore per aliquot II est læviganda, sic enim vis Vomitiva ☿ vitæ torpet, & ille cum ☿ dulc. tantum per inferiora purgat blandè.

II. Pilulæ ex flor. ♁ correctis tantum per inferiora purgantes.

III. Pulvis Hemeticus seu ☿ vitæ vel flores butyri ♁ qui etiam inter vomitiva locum habent, quantum & vomitionibus & purgationibus indulgendum. Tales sunt fl. ♁ correcti, seu in oleum butyraceum conversi, & in aq. communi præcipitati. Vis enim vomendi adimitur, si aliquamdiu cum ⊖ communi læviguntur in marmore, & posteaquam ⊖ per edulcorationem cum aq. communi fuerit ablatum. pulvis residuus in consueta priori dosi exhibitus tantum alvum movet.

IV. ☉ vitæ vel ♉ tat. à Rhenan. pag. 34. & 35. ☉ le puteo emergente descriptus.

V. ☿ Crollii.

VI. Arcanum Corallinum Paracelsi in Basil. Crollii elaboratum.

VII. Oleum ♁ dulce. ♁ calcinetur ad summam albedinem, dein acetum (alii spir. vini sumunt) in Baln. essentia salina extrahitur, abstrahitur acetum & aq. pluviali de novo eadem essentia

extrahitur, traiicitur per chartam bibulam aliquoties. Hunc laborem repetendo fit ⊖ nitidissimum, quod in cella frigida liquescit, & solvitur in ol. rubicundum, quod instar sacchari dulce. Huius gut. vij. per alvum clementer purgant.

℔. ♁ fusum cum ♂te, & postea calcina cum ♆, postea per se, vt pro vitro, & habes ol. ♁ dulce adstrictivum.

Succinum ♁ nii. *VIII. Succinum ♁.* ☿rii vitę vulgaris in retorta partes volatiles △ lento evocari, & in oleo destillari possunt, reliquum si in Crucibulo fundatur, confit inde vitrum colore succini ferè. Dos. gr. ij, vel iij, per se vel in infuso.

vitrum ♁ nii purgans *IX. Vitrum purgans*, Vitrum ♁ in veram Chilistem laxativam abit modo sequenti: ℞. Vitr. ♁ pulverisati ℥j. instilla spir. ⊕ opt. rectif. ℥j. M. diligenter in mortario & in catino ad △ lentum exsicca, & denuò eandem quantitatem sp. ⊕ affunde, atque iterum, exsicca, idque septies repete, semper providendo, vt pulvis benè exsiccetur. Interim ℞. mastich. ℥j. affunde ille spir. V. ℔ ß. digere per 4. hor. Hinc spir. Vini decanta, atque in eo vitrum ♁ præparatum per ℥♁ macera. Hinc flores seu Vitrum cum spir. V. in Crucibulum inde, & spir. V. accende, vt totus flagret, quod vt eò rectius fiat, cum flammam non amplius concipit materia in igne rotæ colloca crucibulum, vt totus spir. V. exhalet. Pulvis residuus lento △ cinerum per 12. hor. in scutella vitrea exsiccetur. Dos. à gr. iiij.

Dicta hæc Medicamenta vt cum maiori voluptate assumantur, misceri poterunt cum conserv. Rosar. aut quacunque alias aut Conf. sacch. rosar. ad iustam consistentiam. Cum adhuc calet, ex catino eximatur, & super tabulam mundam extendatur, & cum cultro designata magnitudine tabularum, in singulas tabulas inde iiij. gr. Vitri, aut fl. ♁ pulverisat. sic aptè formentur tabulæ, quas exsicca. Vel ℞. sacch. rosat. cum pauca aqu. ros. in mortario contunde, vt fiat massa: Huius ℞. quantumlibet, eique admisce dosin ♁ præparati, & cum instrumento apto manu tabellam forma, & sic procede, donec habeatur quantitas. Vel subiugatur farina cum aq. rosar. & Cinamon. addito, vt fiat massa. Ex hac dum placentulis in formam oblatæ formas, in instrumento proprio eoque singulique insperge dosin Vitri ♁ præparati. Vel pyra moschatella conficimus, & in singulis fiat foramen, cui indatur dosis dicti purgantis, iterum proprio operculo exactè claudantur, & conficiatur Confectura humida sicca.

Idem

Idem in aliis fructibus conficiendis fieri potest.

☿*rius laxativus.*

X. *Mercurius laxativus.* ℞. ☿ vivi q. v. superfunde ol. 🜍 per camp. facti aut ol. ⊕li, vt digitum transversum super emineat, hinc in aren. calida tamdiu pone, donec materia calida in vase coaguletur, quod fiet intra 3. hor, matracium saltem papyro tegatur, quò spiritibus volatilibus exitus pateat. Hinc fracto matracio materiam aufer, vt si quid fortè ☿ vivi adhuc in fundo restat, illum separa, materiam pulverisatam in Crucibulo inde, & igne patenti per horam digere, vt totus rubeat in △. Hincab △ remoto Crucibulo materiam in aqu. calidam iniice, & convertetur in pulverem flavissimum, qui abiectâ aq. alia adhuc affusa lavetur, & posteà exsiccetur. Hincin matracium indatur, & cum spir. V. digeratur per 15. ♁. Hinc spir. V. decantetur, & super candens ferrum ☿ ponatur, vt optimè exsiccetur. Dosis gr. vj. ad x.

NB. ☿ dulcis sublimatus ad gr. xvj. exhibitus, in corpore valdè cacochymico plus purgat, quàm in alio non ita cacochymico gr. xxx.

Panacea ☿rij alba.

XI. *Panacea ☿ alba vulgaris.* ☿ in Aq. fort. dissolvitur, in solutionem ▽ salsa infunditur, vt ☿ ad fundum præcipitetur, qui ab omni salsedine per reiteratas ablutiones liberatus exhibetur cum Terebint. à gr. ad x. vel xvj.

Flores ♁ni Correcti.

XII. *Flores ♁ correcti.* Fiant primò flores ♁ albi seq. modo: sumatur olla aut cucurbita fictilis ampla, iuxtà fundum perforata, cui in furnum locatæ applicentur perforatæ aliæ 4. vel 5. invicem se excipientes, in summitate apponatur Alembicus rostratus, accendatur △ lentus donec per gradus vas inferius candescat. Hinc de ♁ pulverisato per foramen in infima olla relictum iniiciatur ad ʒß. quô iniectô statim elevantur flores in superpotas ollas, foramen subinde exactè claudatur operculo apto: Relinquantur per hor. continuando △, vt olla inferior candeat, horâ elapsâ aliam ʒß. ♁ pulverisati iniice, iterumque per hor. relinque. Hic labor, quoties visum fuerit repetatur. In principio semper aliquid phlegmatis per Alembicum distillare solet, quod cùm stillârit, rostrum claudatur chartâ, & sublimatio, vt dictum, continuetur. Floribus h. m. præparatis destillatur ex melle ▽, lento cinerum calore aut Balnei, quæ primò exit, insipida (quæ enim hanc sequitur, instar aceti acris est) cum æq. portione spir. V. rectificati misce, & in phiolam super flores affunde, ad emin. 4. dig. Circulentur h. m. flores in

ſole, vel alio loco calido per menſem, poſtea menſtruo abiecto flores exſicca leni calore & ſerva. Videbis violentiam florum ♁ quæ à cruditate erat per coctionem & nobilis menſtrui præſentiam concoctam & ſublatam eſſe ac tantum ſedes movere ſine omni vomitu. Dos. à gr. v. ad vj. vel vij.

☿rij c. ☉ præparatio.

XIII. ☿ cum ☉. ℞. ☉. fini part. j. ☿ vivi part. vj. fiat ſecundum artem amalgama, ☿ ab amalgamate ſuper △ lentum carbonum evolare ſine in tigillo, remanebit Calx ☉ in fundo. Calcem iterum cum aliis part. vj. ☿ ſ. a. amalgama optimè agitando, vt calx omnis in ☿ diſſolvatur, & vnum corpus homogeneum appareat. Amalgama hoc inde retortæ parvæ lutatæ & ſuperfunde Aq. fort. ad eminent. ʒ. dig. retortam in cineribus loca per ♁ ad digerendum △ mediocri. Die ſeq. igne fortiori collige Aq. fort. in recipiens retortæ appoſitum, & △ ſub finem auge vt fundus retortæ incandeſcat, & omnes ſp. Aq. fort. corroſivi deſtillent. Vaſis refrigeratis materiam exime, tere, iterumque retortæ inde & ſuperfunde Aq. fort. ante abſtractam, iterumque △ forti arendiſtilla, vt prius, vt retorta in fundo incandeſcat. Vaſis refrigeratis materiam in retorta contentam rubicundiſſimam exime, abiiciendo illud, quod fortè ad latera retortæ ſublimatum eſt. Hinc ℞. laminam ferream quadratam, quam in igne, vt incandeſcat, tene. Cùm optimè candet, inſperge pulverem ☿ ialem, vt optimè exſiccetur, & quod volatile reſtet, evaporet, cum ferrum frigere incipit, materiam aufer, & in vaſe clauſo ad vſum adſerva. Lentè ſine omni etiam vomitu, niſi ſcilicet ſuperioris ventris regio ſive ventriculus quibuslibet impuritatum mineris refertus ſit, per ſeceſſum purgat. Doſ. à gr. iij. ad viij. cum paucul. Terebynth. aut Extract. colocynth. aut in horum defectu cum pil. Coch. min. aut aliis. Summum arcanum in hydrope, lue gallica & omnibus cutaneis affectibus, & defluxionibus, & vbi corpus ſcatet, pituitoſis humiditatibus.

Cautela in exhibitione ☿rialium,

NB. In exhibitione ☿ quomodocunque parati notandum, 1. convenientiſſimam ☿ omnium exhibendi formam eſſe pilulas, ne ſcil. ☿ mora nimia in palato noxam adferat, movendo ptyaliſmum & tonſillarum tumorem inferendo, attractis ad palatum vndique humoribus tenuioribus propria quadam naturæ familiaritate.

2. Incorporando ☿ ſemper conſultum eſt addere

gut. 1.

gut. 1. & alterum ol. ☿, quia hoc ipsius malignitatem compescit, volatilitatemq; quia sursum tendit, figit, & symptomata, quæ infert, corrigit.

3. Vt ad summum post sumtum ☿ (hor. 2. post) detur jusculum, & cibus dimidia hora post, ne diutius in ventriculo hæreat.

4. Ne exhibeatur frequentius biliosis, quia educendo serosam humiditatem frenum bilis nocumento illis esse poterit.

5. Vt exhibeatur cum Terebinth. aut Extr. Colocynth. seq. ℞. Colocynth. non recentis sed ab annis aliquot reservatæ sine interioribus arillis & nucleolis ℔ß. scamm. por. ℥iij. incisa extrahantur cum sp. V. antea vsurpato, seu non rectificato; reiectis fæcibus menstruum tinctum cucurbitæ indatur & per MB. spir. V. vsque ad mellis seu pilularum consistentiam revocetur.

DIAPHORETICA.

Bezoard. simplex. I. Bezoardicum minerale simplex. Dos. gr. vj. ad xij. vel plura, in vehiculo convenienti, vino aq. Carduibened. Cinam. aut Theriac. vide notas ad Crollium.

Bezoard. ☉re. II. Bezoardicum minerale ☉e, dos. eadem.

Bezoard. ☽re. III. Bezoardicum ☽re, quod fit hoc modo: ☽ in Aq. fort. solvitur, digeritur tamdiu, donec solutio fiat viri diuscula, abstrahe (per alembicum ad mellag nem) Aq. fort. & ex ☽ cum spir. V. tincturam extrahe viridem, hanc extractam repete, donec non amplius tingatur. Vicissim spir. V. ablato remanentem tincturam proportione suboctupla ad butyrum (butyro ♁ in sp. (D)j. soluto junge, & l. a. distillando ad siccitatem bis terve fixa, eodem modo quo Bezoardicum commune figitur) Bezoardicum minerale simplex. Dos. eadem.

♁ Diaphoreticum. IV. ♁ Diaphoreticum seu fl. ♁ albi fixi. Dosis à ℈ß. ad ℈j, nonnunquam etiam vltra cum conserv. Rosar. vel aq. convenienti cum particula Theriac. vet. vitiosos humores per sudorem pellit optimè.

Panacea seu ☿ ♁ nij fixum. V. *Panacea seu ☿♁ fixum* fit hoc modo: Ex Cinnabari ♁ij. post destillatum butyrum ♁ in collo retortæ collecto primum eliciatur ☿ rubrum h. m. Fiat lixivium fortissimum ex cineribus clavellatis vel calce viva, vt moris est, cum quo exacte purificato perque filtrum traiecto cinnabaris ♁ pulverisata ebulliat per. 3. vel 4. hor. in cacabo ferreo. Lixivium redditur rubicundum (propter

☿) argentum veró vivum in fundo fluit currens. Tinctum lixivium per inclinationem separatum & adhuc calidum per chartam bibulam colatur & reponitur per hor. aliquot, atque ita ☿ ♁ ij. fundum petet in forma pulveris rubri, quod à lixivio separatum deinceps edulcorandum est aq. communi, postea lento calore exsiccandum. Huius ☿ & Reguli ♁ ℞. an. v. gr. ℥ʃ. ol. ☿ per Camp. facti vel ol. ⊕ ℥iiʃ. digere per aliquot ♀♁ in retorta vitrea in loco calido, deinde destilla aren. ter (adminimum, & quinquies) cohobando, vrge postremâ vice ignem quarti gradus per 12. hor. & erit totum fixum in igne manens, quod exime & cum ▽ rosʃ. lava. Huius ℞. ℥ʃ, ⊖ seu mag. Corall. ʒiʃ. M. exactè & F. pulvis. Panacææ ex ☿♁ dosʃ. à gr. x. ad xv. Est egregium sudoriferum, præsertim in morbis malignis & epidemiis in aqu. appropriatis sudoriferis. Datur in conserv. aliqua vel mithrid. vel cum decocto rasuræ CC.

VI. Aq. Theriacalis Croll. in specif. pestilentiali Dosis à cochl. ß. ad ʃ.

VII. Diaphoreticum in peracutis Paracelsi, seu Mixtura simplex, dosʃ. ℥ʃ.

VIII. Spir. ☿ Alcoholisatus, de quo in Croll. dosʃ. ʒj. ʒij.

IX. Lapis Bezoar. dosʃ. gr. vj. vij. si quotidiè; vt in morbis diuturnis (cordis palpitatione) eo vtendum gr. ij. iij. in ▽ convenientibus.

X. Cinnabaris ♁ cum ana Mag. Corall. & perlar. permixta. dosʃ. à gr. viiʃ. ad xiʃ. Si ęquale pondus ad hanc mixturam addatur Magist. Cranii humani, fit egregium diaphoreticum in Epilepsia. Dosʃ. posterioris sunt gr. xvʃ. vel xx.

XI. Arcanum Carduibened. Dosʃ. gr. v. vj. viiʃ. It. ⊖ Carduibenedicti in sp. ⦶ solutus & iterum in Crystallos redactus, dosʃ. ℈ʃ. valdè commendatur in quartana.

XII. Aurum potabile Anglicon. Dosʃ. gut. 1. solut. in Malvat. ʒ1.

XIII. *Laconicum D. Hart: tale est:* Fiat cupa ex asseribus alta pedes quinque, lata duos, longa 4. vel 5. quadrata. In superiori tegumento fiat foramen, per quod caput exseri possit, (asserculis hinc inde mobilibus) in fundo fiat craticula lignea, in medio sedile cum scabello pertingente ad craticulam ad sublevandos pedes. Antica parte fiat ostiolum cum fenestra vitrea quæ poterit aperiri & claudi. In partibus extremis fiant manubria ex ferro, quibus moveri & portari poterit, sub craticula ad omnia 4. latera fiant fenestræ

Laconicum Hartmanni.

nestræ mobiles (Schubfenster) ligneæ, per quas in scutellis ferreis acetum possit (stanneæ enim aceto absumuntur) vel vinum ardens subiici, cuius ardentis vel inflammati vapor per cupam totum corpus patientis in ea depositum, exceptô capite tantùm, ferire possit (interdum decoctum herbæ vel etiam aromat. pro necessitate nēpe ipsius morbi adhuc fervens in fistula lignea simul imponendum, cuius vapores à spir. Vin. ardente meliùs adsudandum exstimulari possint, simul in cupam reponitur, opus id tamdiu instituitur, quamdiu opùs est & ratio dictitat.

Flores ♁nii XIV. Flores ♁. ℞. ♁ Calcinat. ℔ß. ⊖♀℥j, sublimentur, vt flores ♁ semel cum ⊖le ♀, secundo & tertio eleventur, tandem abluuntur, in aq. simplici. 2. rosarum. Sic habebis flores diaphoreticos.

XV. ℞. CC. præparat. ℈iß.
Magist. perlar. ℈j.
lap. Bezoar. gr. v.

M. F. pulvis, sumatur cum aq. Card. bened. ℥j.

Aqua Tophorum CC. *XVI.* Vtilissimum etiam ad omnes morbos malignos sudoriferum elicitur è tophis seu Cornibus recentibus cervorum sanguine adhuc rigidis (Hirschkolbenwasser) si in tenuissima frustula concisa in retorta per MB. aut Roris distillentur, vel per se vel pauco vino generoso, donec liquor omnis egrediatur. Dos. coch. ß. vel per se, vel cum opiata aliqua aut conserva flor. Citr. aurant. vel in liquore convenienti in omnibus febribus ardentibus, malignis & Epidemiis.

XVII. Aqua Theriacalis.

℞. rad. aristol. vtriusq.
angelic.
Serpentariæ, Cyperi, tormentillæ, scorzoneræ, enulæ, penthaphylli Valerianæ, diptamni alb. ana ℥ß. Zedoariæ, pimpinellæ olsnicii an. ℥iij.
bacc. lauri rec. ℥iij
juniperi ℥vj
Sem. Citri ℥iß
Card bened.
Siler. mont. an. ℥ij
galang.
Xyloalöes.
Santal. Citrin.
an. ℈iiij
Cort. aurant.
Citri an. ℥j
flor. Citri ℥vj
fol. scord. Mj
fol. Morf. diabol. Veronic. Cardui bened.
scabios. ana Mß
flor. borrag.
bugloß.
hyperic.
an. Mß
succi acetosæ ℔iß

Balni

Salvi. ſcabios. borrag. an. ℔ß.
Vini opt. ℔. *iiij.*
Camphor. ℥iß. *Mithrid. opt.*
℥iß. *Ther. Androm.* ℥ij.
Vini granat. ℔j. *sp. vini* ℥iiij.
inciſa & contuſa infunde ſimul & digere in loco tepido per 8. ♁. poſtea diſtilla in MB.

Acetum Theriacale. XVIII. Acetum Theriacale.

℞. *rad. biſtort.*
gent.
pimpinell.
angel.
tormentill. an. ℥x.
bacc. lauri,
juniper. an. ℥j.
nuc. moſch. ℥v.
raſur. lign. S. ℥ij.
Zedoar. ℥ß.
Santal. alb. ℥iij.
fol. rut.
abſinth.
ſcord. an. Mß.
flor. tunic.
bugloſſ. an. Miß.
Theriac. Androm.
Mithridat. an. ℥vj.

Contuſis contundendis fiat omnium in aren. Vini infuſio per ♁ 8. poſtea diſtilla per MB.

DIURETICA.

I. Aqu. ex nucleis perſic. & cum Malvat. vel alio vino generoſo maceratorum per dies 5 6. deſtill. per B. vel ciner. eiuſque Cochl. 1. exhibitum efficaciſsimum eſt.

II. Silices albiſſimi è flumine collecti igniti in vino generoſo extinguuntur toties, donec planè in pulverem redacti fuerint. Vini per filtrum traiecti hauſtus vnus ſubitò vrinam pellit propter ſal ſilicum. Vrinæ enim ſal ſeſtagnans in corpore per ⊖ alium curatur. *vinum diureticum.*

III. Oleum ceræ gut. ij iij. aut iiij. in aq. rad. vrt. maior. vrinam pellit fortiter. Renum regio ſimul iungatur ol. de lateribus, ſcorpion. & Ceræ. Item peritonæũ vngatur eodem oleo.

OLEVM CERÆ.

℞. Ceræ ℔j. Cinerum locorum ℥iiij. diſtilla in cucurbita humili aut retorta in cineribus igne lento, quod primum exſtillat, butyri inſtar coagulatur, vnde ſæpius orificium alembici aut roſtrum retortæ clauditur, quod adhibito carbone liquandum vt in recipientem deſcendat. Semel atque iterum per retortam addita aq. communi rectificetur poſtea. *Oleum Ceræ.*

IV. ⊖ ſuccini Volatile Crollii. vide notas in Crollium.

SAL SVCCINI.

Fixum Sal ſuccini fit ex capite mortuo poſt deſtillationem olei in fornace figulino calcinato & è calce ⊖ extract. doſ. à ℈j. ad ℥ß. in convenienti liquore. *⊖ Succini.*

V. Spir. ⊖lis, præſertim marini cum aquis vrinam moventibus

bus gut.iij.ad vj.vel x.cum aq.font. aut petrosel.aut halicacab.

VI. Spir. ⊕ quemadmodum ⊕ ipsum dos. eadem cum aceti partibus duabus.

VII. Aqua Vitæ Cochl. j.

VIII. Tinctura seu ♀ri, huius gut. 4. vel 8. cum vino vel alio liquore exhibitæ vehementer pellunt inferiorum viscerum morbos per vrinam, & quod mirari licet, alvi segnitiem vel à medicamentorum vsu vel à natura contractam mirificè restituit, senibus accommodatissimum. Vide notas ad Crollium.

Iulepus diureticus. *IX.* Iulepus Diureticus.

℞. ⊖ prunell ʒß. ad ʒj.
aq. ononid.
petrosel. ab ℥iij ad ℥iiij.
Syr. è flor. ononid. præparat. vel violac. tantum, vel de succo borrag. aut
Limonum ℥. j.

Oximel Diureticũ. X. Oxymel diureticum est apud Medicos nonnullos in vsu frequentissimum.

℞. rad. Valerian.
vincetox.
Eryng. ana ʒß.
herb. origan.
hyssop.
Veron.
scabios.
marrub. an. Mj.
rad. fœnic.
petrosel. an. ʒvj.
sem. anisi.
fœnic.
an. ʒij.
flor. genistæ.
sambuc. an. p. iij.
Mel colat. ℔ij.
acet. squilit. ℔ß.
aq. font. ℔ iij.

M. lentè ebulliant & stent in loco calido cooperta, per ♁ 8. coque & exprime. F. l. a. oxymel. dos. ab ℥ij. ad iiij. vel vj. vrgente necessitate.

CONFORTANTIA.

I. Sal. Perlar. & Magisterium. Dos à gr. 6.10. ad 20. (NB. In notis ad Crollium, ne excedas gr. xv.)

II. Syrupus perlarum. Præparat Quercetanus syrupum è corallis qui confortativus quoque censetur, ad cuius imitationem fieri potest syrupus è margaritis, si cum succo limonum deputato ad authoris mentem digerantur & solvantur perlę & ex solutione fiat syrupus sicut etiam de syrupo Corallorum docet. *Syrupus Perlarum.*

III. Arcanum Perlarum, dos. gr. xv. xx.

(propter spir. Guaiaci, quo præparatur, sanguinem egregiè purgat in lue ♀ ea.) Vide infra. Cur. ♀rea.

IV. Sal Corallorum.

V. Magist. Corall.

VI. Tinctura Corall. Dos. à

C gr. vj.

gr. vj. ad x. vel xv. Vide notas ad Crollium.

VII. Elixir proprietatis Paracelsi à gut. vj. ad xxv. inconvenienti vehiculo. Vide notas ad Crollium.

VIII. Ol. Cinam. dos. à gr. iij ad iiij.

IX. Balsama confortantia, de quibus Crollianæ notæ videantur.

Balsamus Cinnamomi.

Balsamus Cinamomi. ℞. olei Nucis Moschatæ per expressionem q. v. Tincturam cum spiritu vini extrahe donec oleum in fundo albidum & quasi inodorum restet, hoc accipe eique adde extracti Cinnamomi ℥vj. & in cineribus calidis sine, vt in vnum corpus abeat, quo facto adiice olei cinnamomi distillati ℥ij. optimè misce & serva. Dosis gr. vj. in aqua melissæ vel alia cordiali conserva aut opiata cordiali. Omnia principalia membra confortat, imprimis ventriculum frigidum cor & cerebrum vt & in deliquiis animi singulare est remedium vbi cor etiàm eo inungi potest.

X. Aurum potabile Anglicùm.

XI. ☉ transparens, de quo Rhenan. in lib. ☉e è puteo emergente.

XII. Aq. Confortativa.

XIII. Aqua Magnanimitatis, de qua in Medull. destillator. lib. 2. Tr. 8.

XIV. Ambra rectificata, qua sæpius vsum fuisse Rudolphum Imperatorem aiunt, eius compositionem ab Elisabetha Regina Angliæ accepit quæ talis est.

Ambra rectificata.

℞. Ambræ, gryseæ puræ & probæ partes viij.

Moschi odoratissimi part. vnam.
Sachari albissimi partem semis.

Omnia pulverisata cum spiritu rosarum ardente teratur optimè diutius, sæpius aliquid de spiritu rosarum affundendo attemperando, & rursum paulatim reponendo vt quasi siccescat, hinc rursus vt prius teratur & ad vsum servetur. Dosis instar ipsi minoris in vino vel alio liquore conveniente. Omnium viscerum confortativum maximum & imprimis vim procreandi promovet.

XV. *Spir. Fuliginis* cum oleo eiusdem, qui talis: ℞. Fuliginis ex caminis elegantis & splendentis instar succini nigri Spiegelerus (quò propior fornaci adhæret, eò melior.) Eius ℞. qu. (Spiegelerus) imple retortam vitream benè loricatam vel etiam terream vsque ad collum, & apposito receptaculo capacissimo distilla gradibus ignis aperti ab initio lentis, postmodum fortioribus, vt phlegma, omnes spiritus albicantes, oleumque simul primò flavum, vltimò rubeum transeat vno phlegmate per tritorium debile separa-

Spiritus Fuliginis.

to: Spiritum cum oleo aliquandiu in digestionis igne digere, posteà affunde medietatem spir. Vini & distilla (sæpius) Prodit cum sp. Vini spir. fuliginis & simul etiam oleum rectificatissimum, odorem habes instar Camphoræ. cap. mortuum calcina & exinde extrahe ⊖ more communi, quem reserva tanquam præstantissimum curativum in cancro exulcerato. Hic ⊖ extrahitur cum acet. inque liquorem in loco humido frigido rursum solvitur, eoque posteà cancrosa vlcera semel atque iterùm inunguntur, venenositas instar vaporis visibiliter extrahitur. Tandem verò oleum suprà dictum leni adspergine sæpius illitum, crustam instar cuticulæ supra inducit, quæ sponte spacio 5. vel 6. dierum cadens vlcus consolidatum esse indicat.

Specificum in cancro.

Dosis spir. est à gr. vj. ad ℈ß. Olei à gut. ij. ad iij. Exhibentur in vino vel alio vehiculo convenienti. Eius guttæ iij. agonizanti in † exhibitæ mirabiliter eum refocillando exsuscitant. Vnde & hanc δοκιμασίαν imminentis mortis animadvertere licet. Si sudor post exhibitum oleum copiosius emanârit; signum indubitatum sanitatis & convalescentiæ erit, sin secus, mortis. Quod si cum fuligine vulgari nostrate fuligo laricis vel etiam quercus misceatur, exindeque more vsitato eliciatur oleum correctum, multum id præstabit in caduco & contractura, syncopen & lypothymias arcendo solvit, spiritusq; animales vehementer excitat & corroborat.

XV. *Essentia Margaritarum.* ℞. ⊖ perlar. per acetum facti q. v. affunde spir. V. rectificatissimum ad emin. 3. digit. & vase hermeticè clauso illud ad digerendum in cineres calidos loca ad 8. vel 10. dies. Perlæ eo tempore essentiam suam instar olei spissi ad superficiem ipsius spir. V. remittunt. Hoc oleum per inclinationem separa cum spirit. V. à subsidentia, inque vase benè clauso serva. Remanentiæ olei sp. V. recentem affunde & vt prius digere, ac toties essentiam collige, cum priori coniunge, quoties visum fuerit. Essentiam omnem collectam in cucurbitam inde, & lentissimo igne spir. V. evoca, donec, in fundo instar olei essentia remaneat. Datur à gut. vj. in conf. opiata, decocto quocunque. Hæc Essentia vtilissimè exhiberi potest cum seq. mixtura.

Essentia Margaritarum.

℞. *sem. meliss.* ℥ j
lact. ℥ß
aq. fœnic. ℥x
rosar. ℥iiij

F. emulsio, cuius ℞. ℥iiij. essent. perlar. ℥ij. M. dentur Cochl. iij. vel plura, (Cochl. i. manè & vesperi, vel tempore quocunq; necessitate vrgente)

gente.) Quod ſi cui dicta operatio nimis laborioſa videatur, is è citri malis abiectis corticibus ſuccum exprimat, eumque in MB. vt depuretur, per aliquot ♁ detineat. Tunc ℞. perlas contuſas vino albo lotas, in matracio affunde ſucci dicti ad eminen. dig. in cineres calidos loca per 8. hor. Videbis perlas ſolvi & quaſi in liquorem butyraceum converti. Huic affunde rorem maialem deſtill. vel aqu. Meliſſ. vt ſolvatur in ea ſolutio perlarum, aq. effunde, iterumque affunde ſucci dicti q. ſ. digere, affuſaque aqua quod ſolutum, aufer. Hunc laborem toties repete, donec penè totæ ſolutæ ſint, relictis exiguis fæcibus. Hinc liquores omnes coniunge & in cineribus △ lento ▽ & ſuccum exhalare permitte. Invenies pulverem impalpabilem in quovis liquore reſolubilem. Cuius vſus à gr. vj. ad ℈ß. ex aqu. roris maialis cum manna diſtillata vel ex aqu. Cinam. cum aq. roſ. deſtillata aut buglоſſ. vel ex conſerv. Cort. aut flor. Citri.

Liquor Hyacinthi. XVI. *Liquor Hyacinthi.* ℞. Hyacinthi pulveris. q. v. cum æqua. pondere ☿ vivi (mineræ adhuc coniuncti, non in magdaleones redacti) miſce in crucibulo forti cum operculo tecto, ſed non lutato △ circulari primùm lento, deinde fortiori & tandem fortiſſimo calcina, donec ☿ omne exhalet, & pulvis ex △ extractus non ſpiret ampliùs odorem ☿ eum. Hinc aqu. communi diligenter lavetur & cum æq. portione ⏀ præparat. ſeu ⊖ prunell. miſceatur & in igne circulari calcinetur, donec in maſſam cum ⏀ tro abeat, in △ metalli inſtar rubeſcentem. Hinc in aqu. calidam iniicitur, vt ⏀ ſolvatur, relicto in fundo pulvere Hyacinth. Aq. calida eluendo, donec non amplius ſapiat ⏀, poſtea exſiccetur, eique affundatur acetum ſequens. ℞. acetum ℔ vj. Ciner. herb. Kali ℔ ʃ. (ſi herba Kali deficiat, fiat acetum Terebinthinatum ex aceto & Terebint. per retortam ſimul diſtillatis, ol. & ſp. ab aqua ſeparatis) in retortam ſenſim ſuper cineres affundatur acetum ne efferveſcat. Hinc in cineribus deſtilletur, fiatque cohobatio :. Acetum tribus vicibus fit dulce, nec adeò mordax, magnarum tamen virium in ſolvendis pretioſis lapidibus omnibus. Huius igitur acet. affunde pulveri, vt dictum, ad emin. 2. vel 3. digit. & vt ſolvatur, in cineres calidos loca per 2. ♁, materiam ſemper agitando. Elapſis 2. ♁ tincturam decanta, aliud acetum affunde & tincturam collige, donec Hyacinthi ſint ſoluti relictis exiguis fæcibus in fundo. Solutionem omnem filtra & ad ſiccitatem exhala remanebit ⊖ Hyacinthi

cinthi sæpius aqua simpl. solvendum & coagulandum, donec omnis sapor aceti absumptus sit: Aut insperge in solutionem gut. aliquot olei ♀ per deliquium facti, ⊖ ad fundum præcipitatur, quod affusâ quantitate aquę simplicis ab omni acredine liberatur. Vsus eius est, vt solutionis Perlarum.

ACETVM TEREBINTHINÆ pro extrahendis lapidibus.

℞. Terebinth. ℔ iij. affunde aceti ℔ iij. destillato in aren. donec rubrum oleum adscendat. Tunc muta Recipiens separa ol. Therebinth. ab † per tritorium & solùm † super Zin. Zib. rectifica.

Extractum Kermes. XVII. *Extractum Alkermes.* Granar. Kermes s. q. contundantur, ac affusa aq. rosf. s. q. acidula reddita cum gut. aliquot. sp. ⊕ aut ♀ ad emin. 4. digit. digerantur in loco calido per ♁ 4. Aqua tincta auferatur, aliaque affusa tamdiu tinctura extrahatur, donec aqua non tingatur amplius, tincturam in B. vel cineribus destilla. Potest idem Extract. fieri, instar aliorum Extractorum cum spir. V. Vel succum ex granis maturis sub prelo exprime, per ♁ 4. in B. digere, donec clarus evadat, subsidentibus infundo fæcibus. Succum clarum decanta, filtra atque in cucurbita inspissetur, per B. destilletur. Aquam destillatam & succum seorsim serva. Possunt enim hæc duo necessitatis tempore coniungi, vt inde liquor fiat. Idem succus depuratus ad vsus servari potest, si cum sacchari candi parte dimidia ad consist. syr. △ lento cinerum per B. coquatur. Vsus eius à ℈ʃ. ad ℈iʃ.

AVRVM POTABILE Anglicum.

XVIII. Francisci Antonij. *☉ potabile Anglicum.* Primùm dissolvatur ☉ finum in Aq. Regis s. a. (Aq. Regis fit ex Aq. fort. ℔ ʃ. ✱ ℥iiij. simul per retortam in arena distillatis) solutionem claram in capax vitrum effunde, qnod sit colli amplioris & guttatim infunde ol. ♀ per deliq. factum, donec Aq. Regis clara & alba evadat. Hoc signum si appareat, calcem totam ad fundum descendisse certum est, sine adquiescere per ♁, & manè liquore ablato calcem 4. vel 5. aq. communi ablue, eamq; lenissimo △ exsicca.

NB. Cave ne calor sit excedens, quamprimùm enim calorem ignis calx sentit, statim concipit flammam & in auras abit, quare tutius est in hypocausto vel aëre tantùm exsiccare diligenter spatulâ ligneâ agitando. Calci adde dimidiam partem ♀ pulverisati, simul misce & in crucibulo per △ patentem ♀ conflagrare permitte, adhibendo in principio

cipio △ lentum & in fine per hor. j. fortissimum, vt calx quodammodò reverberetur, & tenuissimus evadat, quam in phiola optimè clausa ad vsum serva.

Spiritus Vrinæ. Iam fiat spir. Vrinæ: Hominis sani vinum bibentis vrinam q. v. modicè in cucurbita benè clausa in fimo equino vel alio loco calido per 40. ♁ digere, finito putrefactionis tempore destilletur vrina ex arena per alembicum, adhibito recipiente satis amplo, donec omnis humiditas destillata fuerit. Destillatum tertiò rectificetur per Cohobia à capite mortuo, vt exinde postea spir. justè eleventur. Ex phiola igitur longioris colli cum suo alembico & recipiente juncturis bene vndique clausis in arena destillatio instituatur, & elevabitur spir. instar Crystalli in alembicum, nulla concomitante aquea humiditate. Hæc destillatio continuanda, donec omnes spiritus ascenderint. Quod sublimatione prodiit, aqua pluviali destillata solvitur, & ex phiola vt prius distillatur, idque sexies repetitur, semper novam aquam pluvialem accipiendo. Hinc in phiolam hermeticè clausam per 15. ♁ reconduntur Crystalli, & digeruntur lento calore B. donec in liquorem limpidissimum abeant. Huic liquori additur æq. pondus spir. V. è vino bono facti & quàm optimè rectificati, & simul in B. per ♁ 12. digerantur & vniantur.

Nunc ℞. Calcem ☉ & ei affunde menstrui è spir. V. & vrinæ facti, vt 3. dig. emineat, in lento calore digere, donec sanguinis instar rubicundum evadat. Tinctura decantata & sæpius collecto in B. per aliquot dies digeritur (e. gr. 8. 10. 12.) hinc lentissimo calore spiritus solvens abstrahitur adhuc semel cohobandos. Hinc remanet ⊖ in fundo cucurbitæ in forma rubicundissimi olei suavem odorem de se spargentis, in quolibet liquore resolubilis. Propterea hoc oleum ☉ lis veri succedaneum esse potest. Eandem solutionem si non in B. sed in arena distilles è retorta post partem mēstrui primam cum reliqua eius parte ☉ tinctura per alembicum transit, rubicunda instar sanguinis, relicta in fundo vasis terrâ nigrâ, arida, spongiosa, levi. Idipsum autem menstruum quod in tinctura ☉ prodiit per B. tepidum separandum est, vt ol. ☉ in fundo restitans solum asservari poterit. Hoc est illud ☉ potabile, quod in Anglia habetur ap. Francisc. Antonium, Medicum Londinensem: vnde sæpius in Germ. & alia loca allatum.

Cuius gr. iiij. ad vj. vel viij. modo quocunque exhibitæ vires mirificè reficiunt; & contra quemvis morbum agunt, plerumque

per

per sudorem evacuando, licet nonnunquam per singula emunctoria noxium expellunt.

ALIUS MODUS.

☉ laminatum in spir. ⊖ solvatur, abstrahe menstruum, remanenebit calx in fundo, cui affundatur aliud menstruum ex sp. V. optimè rectificato & sale vrinæ paratum; (menstruum hoc in leni calore per 15. ♁ stet, vt vniatur) ☉ ita solvitur, vt per alembicum cum menstruo simul destillari poterit in arenâ, qua facta destillatione menstruum leni B. calore separetur. Tinctura ☉ in fundo remanente.

Consumatum. *XIX.* Consumatum. ℞. Caponem vel perdicem solum, vel cum parte aliquâ carnis vitulinæ, in minutissimas partes conscinde & ossa in mortario cõquassata & in phiolam aptam vitream vel stanneam cum pauco cinnamomi & si libet crocophiolam exacte claude & in catinum aqua fervente plenum pone, ignem continua vt per 3. horas bulliat aqua. Hinc carnem exime & liquorem exprime, qui est optimi saporis & odoris statimque congelatur, caro verò dura & insipida. Liquoris cochlear 1. vel pro se vel cum alio jusculo exhibetur.

ANODYNA.

I. Laudanum Opiatum generale (vide notas in Crollium & opiologium de Laud. opiat) tàm cum opio, quàm sine eodem h. e. cum ♀ ⊕li anodyno correcto & fixo præparatum.

II. Laudanum Epilecticorum. Vide infrà de Epilepsia.

III. Laudanum suffocationum. Quorum omnium dosis est à gr. ij. iij. iiij. ad summum. Vide infrà de suffocatione uteri.

LAUDANUM SINE Opio.

Laudanum sine opio. ℞. Limaturam Martis purissimæ sine omni pulvere part. j. ⊕ Vngar. p. ij. Tere & misce omnia, postea in cucurbita superfunde acetum, vt superemineat digitum dimidium transversum, coque & coagula lento △ arenæ ad siccitatem, quo facto vrge △, vt omnia quodammodò rubeant. Vasis refrigeratis materiam exime, tere & affunde acetum ad emin. 3. vel 4. digit. digere donec acetum tingatur, quod fiet intra 3. vel 4. circiter dies. Acetum tinctum sine fæcum perturbatione decanta, alioque affuso tamdiu tincturam collige, donec non coloretur amplius. In acetum tinctum, filtratum insperge gut. aliquot ol. ♀ per deliq. facti & ♀ Narcoticum petet fundum, quod aqu. communi sæpius ablue, donec ▽ non amplius acredine aut gustu ⊕li inficiatur.

Hoc

Hoc enim nisi fiat propter ⊖ ⊕li præsentiam nauseam vel etiam vomitum causabit. Nunc ℞. pulv. santal. rub. & citrin. ana ℥ß. pulv. mac. galang. piper. Cardamom. ana ʒiij. F. l. a. cum spir. V. extractum. Extrahe etiam Mumiæ Ægyptiacæ ℥j. cum ▽ Cichor. tincturas diligenter collectas & filtratas coniunge cum ☿ narcotici ʒij. Omnia simul in vase clauso per 15. ♁ calore lento digere, postea menstruum vsque ad mellaginem detrahe. Hinc adde Extract. croci ʒß. ⊖ sive Magist. perlar. ℥j. Massa v-sui recondatur.

Anodynum est præstantissimum in omnibus doloribus ad conciliandum somnum accommodatum, præsertim intra corpus assumptum à gr. vj. ad x. cum conserva aliqua aut liquore, aut forma pilularum.

Cum non rarò doloris & ipsius individui comitis Vigiliarum & inquietudinis tanta sit vehementia, vt vires ipsæ resolvantur, nulloque modo nisi symptomatibus ablatis, morbis ipsis occurri poterit, imò his ipsis ablatis sæpius levi cura morbus ipse tollitur, magna omninò danda opera, vt qui est amicus naturæ somnus introducatur. Summum in Medicina arcanum quô introductô dolor & cruciatus enormes plerumque consopiuntur, ac sæpè dum quiescit cum corpore morbus simul dolorum caussæ extirpantur. Vt igitur essentiali aliquo Anodyno tanq. thesauro Attalico instructus sit Medicus oportet, qui in acie novaculæ ad illud tempus ad sacram salutis anchoram confugere possit. Quod igitur Anodyna attinet, à Galenicis constituuntur Philonium Romanum Persicum. Athanasia magna, Aurea Alexandrina Theriaca recens. Trochiscide alkekengi, pillulæ de Cynoglossa, quæ omnia, si justo tempore & justo pondere cum convenientibus exhibeantur sæpius magno emolumento sunt. Verùm his omnibus præstantiora omninò sunt laudata illa Chymicorum laudana, quæ opium principale anodynum somniferum, ab omni veneno & impuritate liberum, optimè correctum & ☿ ⊕li anodynum recipiunt, id quod de superioribus affirmari nequit. Vnde & horum vis efficacior & vsus securior.

LAVDANVM *opiatum.*

℞. opii opt. q. v. scinde in particulas parvas & tenues, ac in scutella vitrea igne lento cinerum exsicca, donec sponte sua in pulverem cum digitis comminui poterit, ac benè oleat ☿ scil. fœtido, ob quod ab initio valde fœtet, per exhalationem ab-sumpto. *Laudanum opiatum.*

ſumto. Poſtea extrahe cum aceto ſuperfundendo illud ad emin. 5. vel 6. dig. & digerendo in aren: per 3. ♁. Coloratum acetum à fæcibus ſepara, filtra & in B. diſtilla ad mellaginem, quod iterùm ſolve in ▽roſ. filtra denuò, aquam per diſtillationem aufer. Extractum ſerva.

Extractum Croci. ℞. Croci etiam q. v. Extrahe cum ſp. V. ſemper alium ſp. V. affundendo, donec amplius non coloretur, Coloratus per alembicum diſtillatur, ut remaneat extractum in fundo inſtar mellis. Iam ergò ℞. Extr. opij ℥j ⊖ perlar. ℥vj M. addendo in fine moſchi ℈j ambræ ℨj. ol. Caryophyll. gut. vj. vel ℈ß ſerva ad uſus in vaſe clauſo. Doſis à gr. 4. ad 6. in formâ pilul. deaurat. Vel in aq. appropriata aut ſyr. de papavere, aut Confect. Cardiaca, ſi dolor ſit vehemens, vel vigiliæ, hor. iij à Cœna datur pill. una, nocte media altera, & ſi non remittat circa diluculum tertia.

Exterius etiam applicatur Vngvent. Alabaſtrin. ℞. Vngv. ℥ij laud. op. ℨj. F. Vngvent: aut ſolvitur in ▽ ſolatri, roſar. papav. rhæad; in ſoluto lintea intinguntur, ut patebit ſuo loco.

LAVDANVM aliud.

Laudanum opiatum aliud. ℞. ſpec. diambr. ℥j affunde ſp. V. opt. rectif. ut 2. digit. ſuperemineat, ſtent in infuſ. per 14. ♁. poſtea tincturæ dimidium effunde atque adde opij ℥iij, ſtent iterum in infuſione per 14. ♁ poſtea quod clarum eſt, effundatur, atq; lentiſſimo calore ſp. V. ſeparetur, ad Syr. fluidioris conſiſtentiam. Extr. huic adde ſolut. Corall. margar. an. ℈j, ſuccini opt. præparat. ℈ß. c. c. ℈j, & effunde reliquam tincturam diambræ ſpecierum, & ſtent in ☉ vel loco calido, adde ſub finem Moſch. ambr. an. gr. vj. Croci ℈ß. ol. Cinam. Chryoph. an. gut. iiij M. doſ. à gr. ij ad iij.

DOLOR CAPITIS.

I. In Cephalæa ſeu doloribus capitis quibuscunque imprimis uſus Aq. Benedictæ Ventriculo jejuno ſtatâ doſi exhibitæ multum prodeſt. Vide notas in Crollium.

II. Ejuſdem Effectus quoque eſt Syr. ex aq. Benedicta.

III. Purgatio fit:

1. *per diaſenam Laxativam*
2. *per Panchymagum vegetabile*
3. *Radices Hellebori præparat.*
4. *ſcamm. præparatum.*
5. *☿ dulcis.*
6. *☿ vitæ.*
7. *flores ♁ Correct.*
8. *ſpecificum purgans Paracelſi, quod maximè commendatur. Vide notas ad Crollium.*

INTERNA.

Pilulæ caput confortantes ex Ladano. Inter INTERNA referuntur pilulæ Capitales non purgantes,

tes, ſed confortantes ex Ladano, ſunt tales: ℞. ol. Camphor. gr. vj: (ol. Camph. ſic fit: Camphora ſolvitur in oleo ſpicæ ana.)

Extr. Gumm. Ladan. cum ſp. V. facti ℈j *Moſch. opt. gr. iij*

M. F. cum aq. Major. & mucilag. Tragac. pilulæ ponderantes ſingulæ gr. iiij. Doſ. pil. 2. vel 3. ad ſummum reiteratis vicibus, ſi opus eſt. Dentur longè à paſtu circa veſperam. His rectè accenſetur ſpiritus ⊖li Philoſophicus in vino exhibitus.

Dolor 3pliciter auſertur.

Cum dolor omnis tripliciter auferatur. 1. iis quæ cauſam doloris tollunt, eique hoc modo contraria ſunt. 2. Anodynis, quæ paregorica cauſam doloris mitigant, conſopiunt & æquabilem reddunt, leniterque rarefaciunt. 3. Narcoticis, quæ dolorem non percipi faciunt: Hæc propriè doloris cauſſam non tollunt, niſi per ſomnum fortè, quem interius aſſumpta cauſant, mitigetur & concoquatur. Dolor vehementiſſimus Narcoticum, mitior Anodynum indicat.

Si igitur dolor *ab intemperie aliqua calida* Cerebri vel Vaporibus calidis exhalantibus fiat, ut in febri, cui occurri poterit præmiſſa evacuatione per clyſterem, ſtatim vena ſecetur, ſi adſit præſertim Plethora aut totius corporis intemperies, aut quod magis tantùm affectum ſpectat, applicentur Homoplatis cucurbitulæ cum ſacrificatione: imò eaſæpius reiterata in magnis doloribus eodem die ſine ſcarificatione applicentur. Hinc Frontale aliquod anodynum applicetur, quod tale:

Anodynum Frontale.

℞. *laud. optiat.* ℈ß.
aq. ſolani.
roſar. an. ℥iij
acel. roſar. ℥.ß.

M. & pannis linteis iis madefactis applicentur fronti. Olfaciat quoq; æger ſæpè aq. roſ. in qua Camphora ſoluta ſit, & faciem eâdem lavet. Interius dentur quæ intemperiem alterant, humores noxios educant, quæque vim habent anodynam, qualia ſunt Laudana ſuprà dicta.

Quod ſi hoc modo non cedat dolor, ad Veſicatoria accedendum, quæ applicentur ſyncipiti, vel collo propè nucham.

Quod ſi verò *à frigida intemperie Cerebri* vel cum vel ſine materia oriatur dolor, à dictis medicamentis abſtinendum, & ad ea, quæ à Practicis vulgo præſcribuntur, accurrendum. Inter maxima ſibi accommodata habeat Medicus acel. & Oxymel ſquillit. aq. flor. ſambuc. ol. & aq. puleg. roriſmar. aneth. & petroſel. quæ extra applicata duo poſteriora vel ſola ſæpius, præmiſſis tamen præmittendis, dolorem ejuſmodi ſedant, materiam digerunt &

runt & diſſipant, vel ita diſponunt, ut poſtea ab Errhinis & Apophlegmatiſmis facilè educi & diſſipari queat.

Ad tempora & frontem nec non ad Coronalem ſuturam ſummopere prodeſt eorum inunctio. Proſunt etiam ol. nuc. moſch. expr. & Balſamus apoplecticus naribus illitus, it. Cinamomi, ſuccini Balſamus. Proſunt etiam vel maximè ſacculi in modum pileoli ex ſerico confecti, in quibus inſuuntur aromata cum herbis capitalibus & illi, qui ex Milii part. iiij & ⊖ toſti part. j. fiunt, capiti quotidie ter aut quater applicandi prius tamen calefaciendi.

Et ſi his affectus non cedit remediis ordinariis, poſt aures in parte inferiore excitare veſicas licet, quæ ubi excitatæ rumpuntur, illiſque ſuperimponuntur folia braſſicæ, veſicæ apertæ detinentur, & ſi eas conſolidare animus, inunguntur vnguento albo Rhaſis. Poſſunt etiam ſi morbus ſit diuturnus & rebellis, applicari ſetaceum aut cauterium potentiale aut actuale.

Quod ſi *ob ventriculi vitium & conſenſum* oriatur capitis dolor, iſque continuus aut per intervalla adfligat, ſæpius detur infuſio Croci Metall. vel flor. ♂ in aqua betonicæ aut menthæ facta. Prodeſt, ut & in dolore à frigidis humoribus cauſato, ☿ cum. ♎, ☿ vitæ & Panacæa. Proſunt in talibus etiam vel maximè pulveres groſſi ex aromatibus Coriandri præparati, aniſi confect. rotularum diarrhodon Abbatis diamoſch. & ſimilibus facti, poſt paſtum aſſumpti, habitâ ſemper curâ ventriculi, ut & Capitis, quod confortandum odoratis Balſamis & aliis, tàm intra, quàm extra aſſumptis & applicatis.

In omni dolore capitis tanquam arcanum appropriatum aq. Verbenæ deſtillata commendatur, quæ ſæpè aſſumpta pondere ℥iiij. cum ſpir. ⊕ gut. iiij. juvat & Verbena tota contuſa & capiti impoſita, vel particula ejus vel tota cum radice collo è filo ſuſpenſa ut radix ſurſum vergat, amuletum eſt. *Verbena vis in capitis doloribus.*

NB. Verbena primùm cum terra cui adhæret radix, eruenda, poſtea radix prehenſa ipſa per terram ordine inverſo ducatur.

EXTERNA IN dolore Capitis.

I. Epithema ex Gammaris.

II. Spir. V. opt. qui valet (quàm maximè) in dolore capitis ex Crapula, præſertim ſi teſticuli cum ſpongia in aceto vini vel aq. communi macerata & expreſsâ fomententur.

III. Epithema ex Zedoaria: pulvis Zedoariæ irrigatur cum aqua florum sambuci (vel aq. communi) rosarum betonicæ & applicetur ad nucham debitè.

IV. In hemicrania præsertim in clavo à proprietate juvat Radix Cucumeris assumpta (31.) cum verbena & absinthio pontico ana p. j. (in febr. ungaricis) in Vino cum aq. ros. cocta. F. Epithema.

V. Aqua composita talis:

℞. aq. ros.
sambuci an. ℥iiij
Camph. ℥ij
Mosch. opt. gr. iij vel vj
Extr. Carlinæ ʒß
ol. spicæ ℥ij.

Dissolve Camphor. in ol. spicæ, postea omnia M. & applicentur in petiis dolenti capiti in magnis & ingentibus caloribus: in febribus verò ab æstu ☉ applicentur, it. ad tempora & Carpum.

VI. Est specificum in doloribus capitis frigidis, quales sæpè vexare solent mulierculas, præsertim si credant, sibi in occipitio frigida cum fluctuatione quadam hærere. ℞. piper. long. ℥iij (essent. pip. lon.) contunde in mortario in pulverem crassum, postea extrahe cum sp. V. & serva. Usus talis est: Fiat sacculus ex succino albo, pulverisato crassiusculè, interpassetur sacculus, & in hac essentia piper. l. madefactus applicetur calidè suturæ coronali (maximè prodest) si opus est, præmittatur Evacuatio universalis per alvum.

VII. In gravissimis doloribus capitis (cum vigiliis, urgentibus imprimis distillationibus) recurrendum est ad Laudanum opiatum cæteris nimirum nihil proficientibus.

VIII. Cancri aliquot fluviatiles acet. rosaceo irrigentur & contundantur, ac Emplastri loco circumplicentur.

IX. Radix Plantaginis collo suspensa dolori capitis à proprietate medetur.

X. Hederæ folia mollia cum Oxyrhodino torreantur & fronti temporibusque apponantur. Optimum est in Cephalalgia biliosa.

XI. Verbena ut suprà dictum est insigne specificum intus & extra usurpata.

XII. Nuclei persicorum cum aq. beton. vel Verbenæ contusi & applicati juvant mirabiliter in capitis dolore à causa frigida.

XIII. Unguentum de Alabastro.

Unguentum de Alabastro.

*℞. Cimarum Rubi M*ij
*Fol. Rutæ P*j
Florum Chamomillæ recentium ℥iij
Lapidis Alabastrini
Subtilißimè pulverisati ℔ß
olei Rosarum ℔j
Ceræ ℥iß
Vini albi ℔ij

pone

pone in olla vitreata nova per triduum, postea ebulliant ad consumptionem vini refrigerescant, addantur albumina ovorum No. iiij M.

DESIPIENTIA.

In ejusmodi casibus exhibeatur I. Cæteris paribus aq. Bened.

Luna potabilis. II. Succus ☽ viridis (aliàs liquor ☽ & ☽ potabilis, qualis quidem haberi potest. Vera enim tinctura menstruum uniuersale) qui fit hoc modo:

℞. ⊖ ♀ *opt. purific. part. ij.*
terr. sigill. alb. part. j.

pulverisentur in porphyrio tenuissimè, postea in crucibulo superiùs operculato (cum luto) gradibus △ ab initio observatis in furno anemio ita statuantur, ut tandem △ vehementiori ad fluxum quasi usque per hor. 24. maneant (propter terram sigillatam non fluit materia, sed quasi fluere videtur) Vbi refrixerint omnia, ⊖♀ reperitur in crucibulo instar vitri viridis, hoc exime & tenuiter reduc in pulverem. Hujus ℞. part. j. Calc. ☽ finæ per Aq. fort. solutæ & communiter per ♀═ atæ (in aquæ copia) ac diligenter postea ab omni acrimonia edulcoratæ part. ij. Misce curiosè invicem, denuò in pyxide vel tigillo cæmentatorio perlutato, pone in arenam & subministra ignem à primis gradibus lentum, postmodum etiam fortiorem subtus & supra, ut vasculum candeat & cæmentetur materia per 12. hor. ita tamen ne fluat si fortè fluxerit, laborem denuò repete. Refrigeratis vasis exime totum illud, & subtiliter tere, & in cucurbita lati fundi affuso spir. Vini opt. extra rubedinem, (rubedo non à ☽, quæ tantum cæruleum vel viridem colorem continet, sed à ♀) per ♁ 6. 7. vel 8. Decantato hoc sp. Vini alium affunde & in digestione ut antea, repetiis vicibus rubedinem vel flavedinem extrahe. Extractiones omnes serva, ☽ verò in cucurbita post extractionem rubedinis apparebit cærulea aliquantulum. Hanc igitur paulatim exsicca, & in marmore terendo in pulverem reduc, serva diligenter. Extractiones verò rubeas collectas destilla per B. & prodibit sp. V. rubedo verò tota manebit in vitro instar sanguinis. Hanc cum ☽ illa cærulea reservata tere minutissimè, & cum iis junge vel misce duplum silicum calcinatorum (quod fit, si igniti aliquoties in aq. extinguantur) diligenter misce, & ex sublimatorio fictili seu cucurbita humili ad sublimandum pone in arena observatis gradibus, △ tandem vehementiori, & ascendit seu elevatur ☽ tota cærulea instar saphyri, remanente in ipsius fundo Corpore crasso nigro.

nigro. Hanc nigram materiam diligenter exemptam tere in marmore & ▽ calida aliquoties elue, postea moderato △ calcina (in vase ferreo) ut abeat in calcem levissimam (ut in ♁ semper movendo spatula) Ex hac Calce cum destillato antea à rubedine sp. V. ad superemin. 3. vel 4. dig. superinfundendo illum extrahe ⊖ digerendo scil. per 3. vel 4. ♁ in B. optimè clauso vase. Lactescente aliquantulum sp. Vini hunc spiritum aufer à fæcibus, & perge calcinando & extrahendo, donec satis est, h. e. donec nihil amplius ⊖ prodierit nec lactescat sp. Extractiones omnes collige, & sp. V. inde evoca destillando in MB. donec circiter quarta duntaxat pars totius in fundo relicta fuerit. Pone in locum frigidum humidum & ⊖ ☽æ translucens instar Crystalli succrescit seu granulatur: Spiritum Vini reliquum collecto priore sale denuò ad quartam usque partem destilla, & ⊖ granulatum vicissim collige, & sic perge, donec omne ⊖ collegeris. Salia collecta omnia diligenter exsicca & serva. ℞. Cæruleæ ☽ ante sublimatæ & elevatæ part. ij ⊖ jam collecti part. j. tere in marmore invicem & per retortam igne arenæ destilla in oleum vel liquorem cæruleum Lunarem (aliquantulum virescentem) quem liquorem collectum diligenter serva. Eius dosis est gut. iij ad iiij in convenienti vehiculo in omnibus affectibus capitis præsertim in phrenitide, Melancholia Hypochondriaca, Paraphrenitide, Mania & Apoplexia, Paralysi, Epilepsia, memoria deperdita seu debili, vertigine, Catarrho &c:

Principale certissimum & probatissimum remedium in omnibus affectibus cerebri, hoc mirabiliter restituti per annos multos catenis constricti.

INSANIA, MANIA, Melancholia.

III. In Insania, Mania, Melancholia etiam tanq. specificum laudatur Sanguis Asini (asini sanguis durat annum tantum. Hoc æstate 1615. fabrum quendam lignarium restituit ex venis post aures captus, in quem linteola munda, nulli usui antea exposita, macerentur & exsiccentur.) NB. analogia, (asinus est animal melancholicum) Vsus: Ex his laciniis cape quantitatem 2. digitos latam & unum pollicem longam, macera in haustu aq. fontanæ, donec color exeat. Hanc aquam da epotandam talem morbum passo, triduo integro manè semel, & quantum ejus fieri potest, sudorem evoca (quem elicit hic sanguis.)

MANIA.

Maniæ Cura perfecta talis est:

1. Exhibeatur Vomitorium, imprimis aq. Bened.

2. Post vomitorium per aliquot ♁ capiat decoctum Anagallidis flore purpureo (sine omni additamento) Vinum nullo modo exhibeatur.

Lixivium capitale. 3. Præparetur lixivium tale: ℞. herbarum Cephalicarum cum floribus q. v. coque in aqua fontana deinde ℞. bacc. laur. & radic. helleb. Nigr. ana q. s. contundantur invicem crassè, & insuantur sacculo interpassato & longiori. Sacculum coq. aliquantulum in prædicto lixivio. Tandem per 9. ♁ continuos accipe singulis diebus istius lixivii ℔ ij, calefac, & cum linteolis in eo madefactis & leviter expressis fove caput rasum per integram horam, postea sacculum istum applica suturæ Coronali (quamdiu calet) cum bona ligatura patiens incumbat lecto, & si fieri potest, quiescat. Tunc mira expurgantur per omnia capitis emunctoria, & alvus simul aliquantum fluit. (Hinc colligitur à quibusdam vsum Hellebori apud veteres fuisse externum potius quàm internum.) Sic nimirum fuligines inhærentes cranio & cerebro mirabiliter dissolvuntur, quod sanè nulla remedia alia præstare poterunt.

4. Commendantur in Mania folia Buxi (hóc nondum ratum, commendari tamen audivit) Ejus ℞. fol. IX. in minimas particulas cum cultro scissa exhibent in uno atque altero cochleari aq. lavendulæ jejuno ventriculo, præmissis antea præmittendis, & si fieri potest, sudorem eliciunt, repete semel atque iterùm.

5. Vltimum in hoc morbo refugium est cranii apertio cum Trepano. Vide infra in fine capitis de Phrenitide & paraphrenitidie.

MELANCHOLIA.

V. In Melancholia purgantia sunt præter Vomitoria.

1. Pulv. diasenæ laxativus.

2. Rad. hellebori præparat.

3. Optimum est specificum purgans Paracelsi.

Pro Cerebri Confortationibus est

1. Elixir proprietatis Paracelsi.

2. Essentia Croci cum aq. vitis destillatá (aqua vitis fit ex vitibus incisis, quæ postea destillatur propter conservationem) extracta.

3. Liquor ☽ de quo supra.

4. Extractum Alkermes cum extracto gummi laudani adjecta particula Ambræ & moschi in forma pilularum.

Nota:

Nota: Extr. Alkermes fit neque per ſp. V. neque per aliud menſtruum, ſolus ſuccus pomorum redolentium præſtat. Illud extractum poſtea diutiùs conſervatur, ſi poſt confectam præparationem ſp. V. admiſceatur, aliam præparationem vide ſupra de confortantibus.

Extractum Lapidis Lazuli. 5. Extractum lapidis Lazuli. ℞. lap. Lazuli quantum placet igniatur ſexies vel ſepties, & toties extinguatur in ſp. V. tandem in pulverem redigatur, & cum aq. meliſſæ ipſius recrementa terrea eluantur (abſchliechen) redigantur in puluerem tenuiſſimum & cum ſpiritu vini digerantur in calore per ſeptimanas 3. vel 4. poſtremò per deſtillationem aufer ſp. Vini à toto & remanentiam diligenter ſerva. Eſt extractum lapid. Lazuli doſis à ℈ß ad ℈j. in Melancholia Epilepſia, Vertigine, Cephalalgia. Quartanæ medicamentum præſtans in liquore appropriato.

Medicinam Melancholiæ ſpecificam Paracelſus ponit in floribus ♁ bis, ter quatervè pro morbi contumacia cum pauca Theriaca exhibitis.

Melancholicis pulvis fumariæ ſæpius exhibeatur & liberantur. It. aqua & conſerva Elenii, Eſſentia Chelidoniæ minoris in Melancholia Hypochondriaca mirè confert.

Zvingeri in Hypochondriaca ℞:

Hypochondriacum Zvvingeri

℞. *5. rad. apertiv. an.* ℥ß
buglosſæ
Cardui bened.
an. pj.
abſinthii parum
ſem. fœnic. ℥j
Carthami ℥ß
fol. ſennæ ℥ijß
agaric.
♀ albi an. ℥ß
Zinzib.
Cinamomi an. ℥j

parentur omnia pro vino. Inde ſumantur quotidie 3. Cyathi manè per 3. hebdomad. uſque ad ægri languorem.

Aqua antihypochondriaca ſecreta.

Magni nominis Medici Aq. ſecreta Melancholiæ Hypochondriacæ convenientiſſima.

℞. *flor. borraginis*
bugloſſæ,
ſtoechados arabicæ ana ℥ß
rorismarini
maioranæ
meliſſæ an. ℥ijß
rad. bugloſſæ ℥ij
pœoniæ ℥j
aq. bugloſſæ
borraginis an. ℥iij
Syr. granat. ℥iiß
pulv. Cinam. groſſi,
galangæ
Caryophyll.

Croci,

Croci,
sem. basilicon. an. ℥j
superfunde Vini Rhen. ℔.iij, stent in infusione per 2. vel 3. ♁ deinde destillentur in B.

Digestivum excellens in Hypochondriaca.

℞. ⊖♀ *Cryst all.* ℈i
ol. ⊕ *velacidi* ♀ *gr.* 20.

M. in jure prunorum vel alio jusculo, per biduum reiteretur vel triduum, postea purgetur cum apozemate ex Cholagogis & phlegmagogis cum suis correctoriis & carminativis.

HYDROPHOBIA.

VII. In Hydrophobia nobilissimum medicamentum est mixtura simplex, ut scil. sudet patiens.

PHILTRVM.

VIII. In Philtris (furore ex Philtris) 1. necessaria sunt vomitiva, aqua benedicta Electuarium, Vitr. ♂ Croll.

Pulvis secundinæ præparatio. 2. Postea ℞. secundinam recentem (pulvis secundinæ vix ultra biennium durat) segrega venam umbilicalem & cuticulam exteriorem exsicca in Clibano, ut possit pulverizari. Hujus pulveris exhibe (bis diebus duobus continuis) patienti post universalia, à ℥j ad ℥iß cum Extr. Theriac. ℈ß. vel aqua aut spiritu Theriacali vel diaphoretico in acutis ℥j (cum cochl. j. atque altero succi nasturtii aquatici) & Emplastrum simul applicetur sequens ad ventriculum:

℞. *pulv. Colocynth.* ℥ij
sammon. ℥j
rad. imperat. ℥iß. ⊖ *gemm.*
Elleb. utriusq; an. ℥j
Cort. Cydon. ℥ß.
pulverisentur omnia grosso modo adde olei sambuci, Ceræ q. s. ana.

F. Empl. Extendatur particula super alutam & ventriculo applicetur, & non nisi per horam dimidiam ibidem relinquatur: postea provocetur sudor. Quibus omnibus absolutis per aliquot ♁ exhibeatur Electuarium sequens.

℞. *Succi melissæ*
hyperici an. ℥ij
rad. Vinatoxici ℥ß
magnetis lapidis boni & qui ferrum trahat ℥ij
mellis despumati q. s.

F. Electuarii dos. est à ℥j ad ℥j ß jejuno ventriculo aliquoties, donec remittat malum (potest etiam à meridie quotidiè exhiberi aliquid de tinctura Corall. à gr. vj ad x.)

PHRENITIS.

In Phrenitide cerebri membranarumque eius, inflammationem cum febre acuta conjunctâ curandi communes seu usitatæ medicationes locum habent,

ideoque non excutiendæ initium sit curationis, ut in morbo acutissimo, rectissimè à Venæ sectione, (habita nulla ratione temporis, & horæ, & ventriculi pleni, ad revellendum & evacuandum: plethora si magna sit venæ sectio sequente die reiteranda: quæ obsurgentem necessitatem protinus & quidem copiosa, si vires ferant, sanguisque redundet, administranda est, non injecto etiam clystere (emolliente & refrigerante) & ventriculo pleno. Si verò ætas & virium lapsus obstent, cucurbitulæ homoplatis & cervici cum scarificatione applicentur. Danda opera, ut æger quiescat, neque huc neque illuc se jactando vires amittat. Phreniticis succus consolidæ cum melle mistus & naribus infusus prodest. Statim quoque in initio Oxyrhodino caput madefaciendum: hoc nimirum ipsum depellit humorem & alterat. Fiat irrigatio super futuram Coronalem rasis capillis ex oleo rosarum ℥iij Chamomillæ ℥j acet. rosacei ℥iß tepidè admoveatur. Si inquietudines magnæ imprimis molestæ sint, præsertim cum primis diebus vigiliæ admodum laboriosæ vires infestârint & febrim auxerint. Statim exhibeatur Laudani Opiati dosis, postque 8. horas repetatur, donec assumpserit ℈ß, imò in defectu Laudani opiati tantum exsiccetur opium, donec in pulverem redigi possit, & eius gr. vj dissolvantur in aq. Nympheæ vel lacte vel decocti refrigerantis ℥iij, addito syr. de papavere ℥j, Si verò quod semper fit, potum desideret ℞. ▽ nympheæ ℥iij rosar. buglossæ ana ℥vj. Syr. de ribibus aut Lim. ℥iiß, ⊖ prunellæ ʒj aut ʒiß. M. utatur pro potu. Ad vigilias non incongruum erit fronti applicare Epithema liquidum sæpiùs linteis exsiccatis renovandum.

℞. *aq. solan.*
lactucæ an. ℥ij
acet. rosacei ℥ß
Laudani opiati ℈j.
Camphoræ gr. vj

M. Possunt quoque nares inungi unguento sequenti:

℞. *Vnguenti populei* ℥j
Essentiæ opii gr. iij

M. Aut ℞. *olei nucis moschatæ per express.* ℈j
laudani opiati ℈ß.

M. pro conciliando somno.

Bilis fervore contemperato exhibeantur sæpè gr. x. ⊖ perlarum cum aqua borrag. vel buglossæ. Lavari quoque poterunt crura & brachia decocto. seq.

℞. *fol sedi,*
nymphieæ
vitis alb.
vini fortis,
rosarum an. q. v.
Cap. papav. albi
& sem. lactuc. ad libitum.

F. decoctum. Cordi quoque Epi-

themata applicentur refrigerantia, quibus utiliter admiſcetur Eſſentia ſeu Extractum croci ℈iß ſeu crocus ipſe & aliquot grana Camphoræ. Teſtibus quoque adhibemus Epithemata, quibus addatur aliquid aceti, vini ad penetrationem. Facies lavetur ſæpius aceto roſaceo. Hinc corpus purgandum Extracto Rhabarbari aut infuſione eius in aq. Cichorii. Hinc ſi morbus non remittat, præſtat Catulum à tergo inciſum detractis inteſtinis calidum vertici applicare ad partem anteriorem declinando; aut in eius locum pulmonem animalis calidum, pullumvè à tergo inciſum, quæ ſi refrixiſſe ſenſeris aquæ calidæ in qua incocta capita papaveris & flores nympheæ immerſa, recalefacienda & aquâ ſpongia abſtersâ iterum applicanda. Nam calor ille externus mitis humidus calorem internum temperat, humectando: imò gradui caloris noſtri ſimilia cauſſam doloris mitigant, concoquunt, æquabilemque reddunt, diſſipantque calorem præter naturam leniter rarefaciendo. Vnde hoc tanquam primarium remedium præmiſſis his dictis ſibi quivis commendatum habeat. In reliquis progrediendum ad præſcriptum practicantium, addendo ſemper medicamentis aliquid ſolutionis perlarum, & in declinatione gut. aliquot ☉ potabilis: quia hoc ſolet naturâ confortatâ plerumq; morbi reliquias per ſudorem expellere.

NOTETUR etiam ne uſus ſtupefacientium ſit continuus, ne fiat tranſitus de phrenitide in Lethargum. Cautè quoque applicentur in his, qui imbecillium jam ſunt virium, imprimis externa, ne materia in capite coaguletur, quæ propter imbecillitatem virium poſtea diſſipari & reſolvi non poſſunt. *Cautela.*

Eodem modo Paraphrenitis & Delirium ſimplex ac ſymptomata mitigantur, tolluntur que morbo curato, qui illorum cauſa. *Paraphrenitis & Delirium.*

Illud tamen notetur, quod ſi ſint criſeos præſagia & ſymptomatica, ſi item Rheuma adſit, nulla adhibenda eſſe ſtupefacientia, ſed ſolùm offerendam eſſe ſemel atque iterùm doſin Laudani opiati. *Cautela.*

Eadem medicamenta ſuo modo quoque obſervatis Practicantium regulis & Methodo in Mania exhibentur, in qua prodeſt ſæpius exhibere fl. ♁ & ♁ata alia, cum purgantibus permixta. It. Extractum Hellebori nigri præparatum cum ſuis corrigentibus & aliis purgantibus permixtum. *Mania.*

Vltimum in hoc morbo refu-

gium eſt, ſi aliàs non cedat medicamentis, admovere capiti intra coronalem & ſagittalem ſuturam cauterium potentiale, quod relinquitur, donec tanta eroſio facta ſit, ut os nudum appareat. Hinc trepano aperiatur cranium, maneatque locus apertus per menſem, & ſanabitur à Mania æger. Hinc ſ. a. conſolidetur vulnus.

EPILEPSIA IN pueris.

Epilepſia & ſimiles morbi, qui à paroxyſmorum vehementia & pernicie infames ſunt, duplicem habent indicationem. 1. quæ paroxyſmum reſpicit. 2. quæ ipſas morborum radices.

I. Aqua vitæ Mulierum (**Weiber** aqua vitæ, aliàs Balſamus Embryonatus. Vide Pharmacop. Auguſt.) propinata prægnanti menſura cohl. j. cum ſpiritus Antepileptici noſtri gut. iij vel iiij. ſingulis menſibus ſemel in Novilunio à menſe quarto ad partum uſque fœtum ab Epilepſia præſervat: præmiſsâ illâ majoris ſecuritatis ergò datur hic pulvis.

Pulvis præſervativus. ℞. Spinam dorſi vivæ muſtelæ non coctæ, ſed crudæ à capite ad caudam probè mundatam & exſiccatam, eamque pulveriſa, hujus pulvis ℞. & magiſt. Corall. & perlar. an ℥ij. M. Doſis quantum cultelli mucro capit, in pulpa pomi aſſati.

II. Præſervantur pueri ab Epilepſia, vel prorſus liberantur, ne unquam ſuccedente ætate tali paſſione capiantur, ſi recens jam natis, antequam lac ſugant vel cibum comedant, ingeratur ol. amygd. dulcium recens cum ſaccharo vino permiſtum, utriuſque ſit à ʒß à ʒij vel ʒiij. Sic enim ubi pauliſper à ſumpto hoc abſterſivo quieverint.

℞. Stercus de Vacca nigra adhuc calidum, indatur ollæ novæ, & calcinetur, de quo exhibeatur ℈j vel ʒß modò nato infanti (Electoris Saxoniæ Secretum.) tandem evomunt pituitoſam admodum copiam impuritatum in utero materno ante exitum collectarum, (ſi præſertim in ſpiritu ducto aliquid menſtrui hauſerint) quæ impuritates ſunt cauſæ multorum morborum in pueris, nominatim verò Epilepſiæ. Quod ſi non evomunt, per alvum ſaltem purgantur: deinceps ubi balneantur aliquandiu, & imprimis per tempus puerperii coq. in B. cortices ſalicis recentes. Sic nimirùm non ab Epilepſia tantùm, ſed etiam à tabe præſervantur. (ſpecificum in aridura puerorum.

Spir. Antepilepticus puerorum (vide not. ad Croll.) Cujus gut. 6. 8. 9. cum aquis Epilepticis fl. tiliæ,

fl. tiliæ, rad. pœoniæ aq. hirundinum cerasorum Lavendulæ. It. cerasorum nigrorum cum aq. Langii Epileptica exhibitæ tùm in paroxysmo, tùm etiam post eundem mirificè puerorum morbum tollunt, præsertim si in primo paroxysmo exhibeatur.

EPILEPSIA IN Adultis.

I. Præmittantur Vniversalia Vomitiva, Catharctica, imprimis specificum purgans Paracelsi. Postea exhibeantur specifica, qualia sunt:

II. Epilepticum Crollii.

Pulvis Antepilepticus. III. Pulvis Antepilepticus ex Cinnabrio ♁, qui talis est: ℞. Cinnab. ♁, magist. Corall. perlar. ana: Alius ℞. Cinnabaris nativi pellucidi & splendentis ʒß, pulverisa in marmore subtilissimè: adde magist. Corall. perlar. ana. ℈ij Croci ℈j fol. ☉ diligenter triti, super lapidem, reduc in pulverem, cujus gr. vij ad xviij in aq. salv. propinentur & sæpius repetatur. Vide supra de sudoriferis.

Pulvis epilepticus magnarum virium. Alius pulvis epilepticus magnarum virium. ℞. Cinnabaris, Vngarici probè loti & depurati ℔ß imbibe cum spiritus ⊕li ℥iiij scobis cranii humani nunquam sepulti ℥iß imbibe cum spiritu vini relinque in loco calido per 15. dies & postea per retortam destilla liquorem & illud quod restat seorsim serva. hinc ℞. scobis Vngulæ alcis ℥iß Myrrhæ rubræ ℥ß solve in in spiritum ⊖lis, solutū à fæcibus separa & serva postea. ℞. croci ℥ß cum spiritu vini tincturam extrahe, liquores omnes simul misce & in iis imbibe cinnabarim ante præparatam lotam & pulverisatam, calore lento semper exsiccando donec omnem liquorem imbiberis & in pulverem siccum abierit dosis à gr. ij ad 4. cum vino generoso aut spir. vini vel aqua antiepilepticâ in, ante & post paroxysmum.

IV. Spiritus cerebri humani, qui sic fit ℞. Cerebrum hominis juvenis integri benè sani (adolescentis infrà annum 24.) & bonæ constitutionis violentâ morte perempti, collige frustulatim cum omnibus membranis, arteriis, venulis & nervis cum medulla spinæ tota, conquassa in mortario lapideo, & adde in cucurbita vel phiola potius capaci aquatum capitalium scil. flor. tiliæ, pœoniæ, betonicæ, cerasorum lavendulæ imprimis adde diaphoretici in acutis ad supereminentiam 4. vel 5. dig. (plus quàm de reliquis simplicibus aquis, addunt etiam sp. V.) claudatur hermeticè vas, & relinquatur aliquandiu, per annum 1.2.3. &c. posteà per cohobia destillatur ex B. roris, ut tota (aliquota) cerebri substantia simul transeat. Hanc *Spiritus cerebri humani.*

aq. abjectis fæcibus curiosè serva. Ex fæcibus post sextuplex cohobium calcinatis elice sal, quem deinceps cum sp. facto junge, & totum curiosè serva. Dos. à ℈j ad ʒiij, in vehiculis convenientibus.

NB. Si initio non addita est mistura simplex propter defectum, postea phlegmate per B. leniter abstracto adde misturæ simpl. partem dimidiam, & procede, ut monitum est. Dos. à ℈j ad ʒiij.

Epatum Ranarum præparatio.

V. Epata Ranarum, quæ sic parantur: Collige Epata de ranis viridibus aquaticis (non terrestribus) 40. quibus vivis jecinora exime & sigillatim pone suprà folia brassicæ capitatæ ad eam partem, qua terram respiciunt, ita ut se invicem contingant, postea in ollis devitreatis & recentibus (Irdene Bratpfanne) superiùs tectis, exsiccentur ad lentum △, ita ut in pulverem tenuissimum teri possint, à foliis cautiùs separata. Postea divide pulverem integrum in 5. partes æquales & serva.

Partem unam exhibe patienti præmissis universalibus jejuno ventriculo in haustulo aquæ vel spiritus appropriati. cum ☽ ingressa est in ♒: Vesperi duabus horis à Cœna alteram partem, atque sic consequenter postero die manè tertiam, vesperi quartam; tertio die vltimam partem manè.

Vbi tamen observandum, semper ante & post sumptionem pulveris 2. horis ab omni cibo & potu esse abstinendum. Si patiens præsertim adultus, post sumptam hanc medicinam in fronte & temporibus sudat, est testimonium operationis exquisitæ. Itaque si post 3. 4. & quintam exhibitionem sudor provocetur, vel in lecto vel in laconico totius corporis, effectus sperandi sunt uberiores.

Caveant sibi ab omni terrore, ab ira, ab aqua & igne, à vino & ne videat Epilepticos cadentes: horum nimirum conspectu morbus, qui vel diù latuit, vel jam sopitus erat, redire potest. Præterea etiam ab eiaculatione tormentorum. Præcipuè verò studiosè evitet omnes animi motus vehementes, ebrietatem tanquam pestem fugiat.

Diæta & Cæteræ 6. res non naturales convenienti admodum ratione & modo observentur, ne aliquid accidat, quod isti curæ impedimentum aliquod afferre poterit.

NB. 1. Ranæ virides tantùm & non aliæ accipiendæ sunt & quidem vivæ 2. hic pulvis Mense Majo, Junio & Julio usque ad medietatem Augusti

gesti tantùm confici potest, extrà hæc tempora ranæ inutiles sunt. 3. Cum exsiccata sunt Epata, ut possint pulverisari, folia brassicæ capitatæ diligenter sunt segreganda & postea Epata in mortario contundenda. 4. Hic pulvis vltrà annum non durat, ideoque singulis annis, si opus est, de novo præparandus.

Vix potest dici quantum emolumenti ab hac medicina simplici accidat. Instituenda est cura in Junio circà solstitium, & si primo anno non correspondeat effectus, altero anno hæc cura reiteranda. Hoc remedio restitutus est Fridericus *IV.* Palatinus, qui ab anno 15. ætatis ad 26. Epilepticus fuit.

Amuletum antiepilepticum. *VI. Amuletum ex frutice sambuci in salice inventi.* 1. diligenter observetur, ubinam in salicibus præsertim antiquis subnascatur sambucus, id quod sæpè fit, præsertim in salicetis, ubi non procul ab iisdem ad hortorum sepes sambucus plantata fuerit. Hic nimirum grana matura ab avibus leguntur præsertim à pico. Picus nimirum excrementa sua post comesta grana sambuci deponens super salicem antiquum (cui interdum innasci solent aliæ plantulæ vel frutices, nominatim verò Amara dulcis, urtica, Chelidonia) exinde quasi primordia figit & ponit sambuci exinde nascentis. Picus autem quia Epilepsia laborat, hoc nobile periapton ad similem morbum curandum facit. Colligatur frutex quolibet mense, melius tamen in Septembri & Octobri, quando maturuerint grana sambuci ante plenilunium ♂ duobus, & reservetur usui (servari potest annos 12.) teneriores saltem surculi sufficiunt.

Vsus talis est: seca surculum unum tenuiorem in taleolos tenues, & quantum fieri potest, integros. Eorum 9. redigantur in nodulum vel ex linteo vel ex serico confectum, & cum simplici filo lineo Das in demselben Hause gesponnen vnd von dem Patienten/ licet parum referat. 4. Amuletum adpensile collo usque ad orificium ventriculi, vt rectè nodulus eò pertingat. Applica verò hunc nodulum post Vniversalia exhibita ad mundificandum corpus quolibet tempore seu ante, seu post paroxysmum. Nodulus relinquatur tamdiu, donec sponte sua citrà omnem vehementiam rumpatur filum, & nodulus videatur cadere, quem deinceps neque in se patiens neque ullum animal nudis manibus vel pedibus tangat, sed mediante aliquo

aliquo instrumento vel forcipe vel alio sepeliatur subtus terram, eo in loco, ubi neque homines neque animalia pertransire possunt. Secus si tetigerit, morbus Epilepticus denuò invadet eum: vel alios anteà morbum non passos corrumpit, id quod studiosè est evitandum. Hoc amuleto curari possunt & ij, qui longissimo tempore hoc morbo laborarunt.

A curatione deinceps diligentissimè præservandi sunt ab omnibus caussis externis, alioquin huic morbo infestis, de quibus diximus in præcedentibus.

Nota: in adultis soleo ex majoribus surculis excavatis facere cannas, per quas tempore gestationis amuleti omnem suum potum hauriunt.

VII. Spir. ⊕ volatilis duplex, de quo in notis ad Crollium (præsertim in adultis.)

IIX. Laudanum Epilepticorum, de quo in opiologia & infrà de Apoplexiâ.

Radicis pœoniæ collectio.

IX. Radix Pœoniæ maris nimirum, seu nigræ. Nam fœmina nullius efficaciæ, si suspendatur de collo pueri Epileptici, morbus cedit, sed radix effodienda est in Iulio ☽ decrescente, sole existente in ♌ in meridie & die solari.

Visci quercini collectio.

X. Viscus quercinus ☽ decrescente inter duo Mariæ festa h. e. 15. die August. & 8. Septembr. collectus: nobilior autem habetur illa pars, quæ quercui propior resecta est.

Mixtura Antepileptica.

XI. Mixtura Antepileptica, quæ seq. m. fit:

℞. spir. ⊕ viridis ex ⊕ & urina puerorum ℨj ℈j.
cum aqua rad. pœon. & fl. til. ana ℥j.

M. de hac mixtura exhibe in paroxysmo membris convulsis & contortis cohl. ß guttatim, & paulò post redibunt ad sese recollectis sensibus, quo animadverso denuò aliquid exhibeto, atque ita tertiò; quod si quidem rediturus sit paroxysmus, ut fieri potest, eundem processum repete. Postea confortantia cerebrum adhibeantur, ceu sunt Magist. Corall. perlar. Cranii humani Multum possunt hæ Tabellæ. ℞. mag. Cranii humani ℨj (quod calcinatum primò, postea per aq. evaporatur, pulvis instar magisterii) gran. pæoniæ excortic. No. xvj. sacch. in aq. theriacali solut. F. s.a. tabulæ, quarum una atq; altera tàm manè jejuno ventriculo, quàm vesperi longè à pastu & cœna exhibeantur.

Paroxysmus Epilepticus instans, ut avertatur, æger signa quædam præsentiens statim capiat pil. j. laudani antepilept. vel

vel rotulam unam antepilept. aut in horum defectu ol. succini gut.j.& alteram.

Nares a. inungat Balsamo antapoplectico, aut balsamo succini.

Præsens sedatur modo sequenti. Cadentis ori cuneus immittendus est, vt apertum maneat, nec linguam commoveat, alta voce inclamandus, nares constringendæ & sternutatorio seq. irritandus:

℞.rad ellebori alb.ʒj
Castorei
Euphorb.ana ʒß

F. pulv. suffitus etiam fieri potest ex succino albo.

Membra incurvata molliter ad rectitudinem reducenda, fricanda & continenda.

Fauces Extracto castorei, oleo succini aut Mithridatio Theriaca in aqua Epileptica solutis: nares autem & tempora balsamo apoplectico illinenda.

Et si suspicio sit, eamob vitiosos humores in ventriculo collectos, & ad caput exhalantes fieri, utile est excitare vomitum cum aq. Benedicta aut ⊕ albo in aqua pœoniæ in qua scobs visci quercini bullierit, dissoluta paroxysmo sedato, si metus sit, ut mox revertatur, clysteres acres iniiciendi ad avertendos humores acres, aliosque cerebrum irruentes.

Cucurbitæ item cum scarificatione humeris aplicandæ, & si plethora adsit, vena secanda.

Quô facto ad radicis Epilepticæ excisionem progrediendum, ubi præscripta bona viuendi regula ad universalem totius corporis euacuationem perveniendum observatis hac in parte practicantium regulis, Nonnunquam utile est admiscere purgãtibus Extr. scammonii aquam benedictam Extr. Ellebori nigri & sæpius præparatum corpus purgare ☿rio dulci, ☿ vitæ, floribus ♁.

Hinc ad caput purgia, & ad ea, quæ à proprietate conferunt accedendum, non neglectis iis, quę caput exsiccãt, & maximè roborant.

Tabula Antepileptica. *Tabula Antepileptica.*

℞.rad.pœoniæ ʒj
magist perlarum
Corallorum an.ʒi ß.
magist. Cranii humani, ʒß.
Sacch. in aq. florum tibi soluti q.s.

F. Tabulæ. Detur vna atq; altera manè jeiuno ventriculo & vesperi longè à cœna.

Aqua Epileptica. ℞. Fl. lil. convallii Mii infunde in s. q. Vini generosi, digere per 10. dies, vel donec habere poteris. *Aqua Epileptica.*

Fl. Thiliæ recent ℔ß
pæoniæ ʒiiij

distilletur in B. M. ad siccitatem

in destillato iterùm infunde.

Rad. paoniæ ℥ j

Diptamni albi

Visci quercini ana ℥ ß

Cranii humani præparati ℥ ß

Rad. pyrethri ℥ ß

Castorei ℈ ij

Fol. Rutæ M j

Flor. stœchodos Arabicæ

Lavendulæ ana P iiij

Flor. Betornicæ P vj

Cubebarum

Maceris ana ℥ ij

Cinnamomi ℥ j

Scyllæ præparatæ ℥ iij

Digere iterùm per 15. dies, hinc per alembicum in M. B. destillatur & aqua vsui reservatur. Dosis ℥ß ad ℥j

Clysterem in epilepsia vide in capite seq.

Balsamum vide etiam in capite seq.

APOPLEXIA.

In Apoplexia qualicunq; insignis est:

I. Spiritus cerebri humani de quo in Epilepsia.

II. Sanguinis arteriosi humani spiritus, cuius vires insigniter commendat D. Graseccius Argentinensis in libro suo de vita humana nuper edito Spiræ in quarto 1615. Germ. Vtriusque operationes & vires vide ibid. in aliquot obseruationibus ab ipso habitis. Spiritum sanguinis arteriosi vocat *Aq. benedictam.* spir. cerebri humani vacat *aq. auream.*

APOPLECTICOS
Excitant.

I. ☿ vitæ ista dosi exhibitus: à crebris enim vomitionibus in robustioribus prima regione ventris expurgata, paulò post ad sese redeunt, præsertim si Epithema fiat ad futuram coronalem ex succino pulverisato & in sacculum oblongiorem interpassatum conformato, præterea que in aqua Vitæ vel spiritu Vini cum pipere longo essentificato, & cū ol. succini gut. aliquot adsperso, decenti ligatura suturæ coronali imposito multum prodest, si (in debilioribus scil.) præsertim vbi ☿ vitæ non est exhibitus, enemata primò leniora, postmodùm & acrioria iniecta fuerint.

II. Excitant sternutationes præsertim ex semine nigellæ & seniore nigra h. e. Helleboro nigro paracelsi (ex moscho & ambra) It. sem. lolii, sem. nigell. tutius & melius. e. gr.

℞. *fol. maioran.* ℥ij

sem nigell. ℥j

rad. helleb. n. ℈ij

Mosch. opt. ℈ß

ambr. gr. vj.

Pulvis sternutatorius.

M. F. puluis dosis magnitudine pisi insufflatur in narem vtramque calamo fortiter.

III. Fumus

III. Fumus pennarum perdicum. It. fumus succini, vel etiam ol. succini intrà nares sæpissimè cum penna perdicis sumtum,

NB In Apoplexia mirabilis est ille balsamus Vitæ ex nobilissimis illis balsamis, Orientali nempe & Turcico, itemque oleis Aromatum diligenter confectus à nobili Chymico Ioh. Eich-tenacker/ dos. à gr. ij. ad iiij in mistura simplici cum aq. appropriata de quo in notis ad Crollium.

In præservatione maximè conducit Balsamus Apoplecticus Crollii. It. aqua vitæ apoplectica ejusdem.

Aqva Antapoplectic. Ad præseruationem a. & curationem unicè prodest Aqua antapoplectica meæ compositionis, quæ sic est:

℞. flor. lilii convallii mense Majo cum exorto ☉ collectos (maturos & adhuc roridos statim in vitrum ingere sine lotione ulla) eosq; recentes sine apiculis, saltem protuberantes flores absceptos in vino generoso, Malvatico vel alio dulci digere ad solem, in vitro optimè clauso, relinque tamdiu, donec etiam lavendula floreat, cuius flores cęruleos sine calicibus & apiculis diligenter seperatos æquali pondere conjunge cum floribus lilii convallii in idem vitrum, quod firmiter clausum relinque usque ad mensem Septembrem. Tandem per alembicum ex B. distilletur, & quæ primo loco egreditur aqua spirituosa diligenter reservetur. Est nimirum pretiosa & tàm præseruando quàm curando Apoplecticis prodest (reliqua etiam usui esse potest, sed tàm virtuosa non est, facit imprimis ad frictiones membrorum) Ex capite mortuo elici potest ⊖. Hæc ▽ diu durat & fragratissima est. Dos. cochl. ß vel j per se etiam iß vel ij pro ægri & morbi natura cum gut. una atq; altera ol. succini jeiuno stomacho.

Aqua Apoplectica alia. *Aqua Apoplectica alia*

℞. *Fl. primulæ veris* ℔j
Lavendulæ.
stæchodos arabicæ ana ℥j
Tiliæ
buglossæ ana ℥iß
Anthos
Nymphææ ana ℥ß
Rad. Pæoniæ
Caryophillatæ ana ʒx.
Zedoariæ
Macis
Spicæ indicæ ana ʒ iiij
Iridis Florentinæ
Visci quercini ana ℥i
Galangæ
Caryophyllorum ana ʒvj
Pomorum citrior. recent. No. ij
Rasuræ ligni sassafaras ℥iß
Fol. Maioranæ
Artemisiæ ana Miß

Rorismarini Mj
Sem: Fæniculi
Sileris montani
Pæoniæ
Basiliconis ana ℥iij
Confractis & cõtusis, crasso modo affunde in matracio capaci.
Aquæ rosarum ℔j
Vini generosi. ℔ij
Simul per 3 dies vase benè clauso digerantur hinc adde recenter expressi succi ex foliis salviæ ℥vj
betonicæ
melissæ ana ℥iiij
Spiritus vini ℔iiij
Denuò per 3. dies digeratur & destilletur in B.M. per alembicũ ad siccitatem. Fiat semel cohobium. Hinc per se in cineribus vel B. aqua illa rectificatur, destillando 3. partes, quartâ relictâ & inferendo rostro alembici
Moschi
Ambræ ana gr. vj
bombace involuta, tandem omnia in vitro benè clauso serventur usui.

His omnibus potest annumerari diaphoreticum in peracutis presertim, si cum eiusmodi aquis appropriatis Apoplecticis mixtum exhibeatur & sudor provocetur.

Laudanum Antepilepticum.

LAVDANVM ANTEPILEPTICUM.

℞. *laud. nostri ex ♀ ⊕ fact ℥i*
ol. Camph. ℥ß

M. & habetur Laudanũ præstantissimum, cuius vsus tàm in paroxysmo quám ad curationem extrà paroxismum, dosi sæpius reiterata præmissis universalibus.

Oleum Cãphoræ verũ

OLEVM CAMPHORÆ verum.

℞. *Camphoræ part. j.*
argill. præparata & siccata part. vj

Contunde invicem & misce exactè, donec Camphora nullibi appareat. Ex massa forma globulos, quos in umbra exsiccatos destilla in arena per retortam lutatam in Excipulum, quod continebit aliquid aqnæ pluvialis destillatæ, & prodibit Camphora partim oleaginosa, partim sublimata, quæ tamen sese solvit. Hinc destillato cum ▽ adde spir. Vini part. iij, & destilla per Alembicum △ lento. Ita spiritus Vini tenuissimum oleum Camphoræ transferet, quod separatim servandum, separato spiritu Vini per separatorium MB.

ALIO MODO:

Solue Camphoram in sp. Antepileptico ex ⊕ & urina puerorum leni calore, & Camphora elevabitur in forma olei ad superficiem. Hoc seorsim collige, & cum terra sigillata sicca, & pauco aceto forma globulos, destilla ex arena per retortam & prodibit spiritus

ſpiritus ſeu oleum Camphoræ valdè fugax.

Apoplecticis proſunt ſaluiæ decoctum Extractum eiuſdem, ſemen carui & Erucæ. It. ℞. aquæ vitæ q. ſ. granorum Iuniperi M j contundantur & macerentur in aqua vitæ per triduum, colenturque, imponantur deinde ſaluia, pulegium & Naſturcium & ʒj Croci. Detur patienti, & ſtatim loquelam recuperabit.

Balſamus Apoplecticus.

℞. *olei Nucis Moſchatæ per expreſſionem* ℥ j
Ambræ gryſeæ gr. xvj.
Moſchi optimi
Benzoes
ſtyracis calamitæ
Laudani optimi ana ℈ ß
olei ſtillat. caryophillorum gut. xvj.
Lavendulæ
Ruthæ
Anthos
Cinnamomi ana ℈ ß
ſuccini gut. vj.

puluerisatis optimè cũ oleo Nucis Moſchatæ in ſcutellâ aliquâ argenteâ vel orichalceâ cum piſtillo quàm optimè vniantur, vt in corpus vnum abeant. Hinc admiſcentur olea deſtillata podetentim & Balſamus In vaſe benè clauſo ad vſum ſeruatur. Apoplecticis Epilepticis, & vertiginoſis prodeſt, ſi extremitates manuum, tempora & vertex eo inungatur. Ratione præſervationis ſingulis ſeptimanis bis aut ter ſaltem inunctio inſtituatur.

Clyſter ad Apoplexiam, Epilepſiam, Paralyſin & Lethargum.

℞. *rad. cyclam*
Colocynth. ana ʒi ß
aſar ʒ j
Eelleb. nigr. præparati
ſem. Carthamana ʒ j.
Centaurii minoris ʒ ß

Coque in ſ. q. aquæ ad ℔ j. colaturæ adde mellis anthoſati ℥ ij. & ſi æger robuſtus ſit ⊖ gem. ʒ j. F. Clyſter.

Medicus Apoplecticum aggreſſurus ante omnia in principio conſideret, an in ægro adhuc ſigna & ſpes aliqua vitæ adſit, quibus cognitis ad curam ſeſe ſtatim accingat. Ægrum hinc inde agitare & membra eius fricare mandet, abraſis capillis verticem ſtatim inungat & nucham balſamo ſuccini aut oleo ejuſdem, ſtatimq; ſi os clauſum ſit, illud aperiat, apertum conſervet, palatumque cum balſamo dicto aut Mithridat. aut Theriaca inungat, nares tempora balſ. apoplectico.

Capiti ſæpiùs admoveat laminam vel tabulam ferream oportet calefactam vel etiam ignitam.

Per os ſi fieri poteſt, exhibeatur ſtatim cochl j. aq. apoplecticæ & ſi nimiam ſentit ſanguinis abundantiam, venam brachij

immisso tamen prius clystere acriore aperiat.

Naribus item aliquid ex pulvere per canalem vel culmum pyrethri helleboriuè inflet.

Vmbilico adhibeat aut Vnguentum Arthanitę aut hellebori in forma cataplasmatis, possunt etiam ratione revulsionis cucurbitæ applicari dorso, lumbis.

Natibus clyster acris iniiciatur, cui ℥ß croci metallorum adiici potest vel ℥j bulliat in aqua vitæ & cum decocto apto iniiciatur.

Hinc ad vomitoria aquam scilicet benedictam confugiendum, vbi notādum, quod in duplici semper quantitate prout sopitæ vires, exhibenda. Interim continuanda exhibitio aquæ apoplecticæ quemadmodum & reliqua dicta medicamenta.

Possunt & Vesicatoria brachiis & pedibus, syncipiti itē: interdum etiam ad primam vertebram Cauterium actuale non sine commodo applicari potest.

Ægro resuscitato cura secundum Practicos instituatur.

Nota: Clysteres non tantùm ante Venæ sectionem, sed & post eam conveniunt, primùm ex emollientibus & stimulantibus calidis, capitique appropriatis, mox etiam ex fortiter irritantibus, quæ quoq; cum non retineant diutius, repetenda, eoque frequentiùs quò moribus magis urget. Plat. tom. 1. pag. 47.

Levior itaq; talis ab initio exhibeatur.

℞. *malvæ*
mercurialis
salviæ,
rutæ
pulegii an. Mj.
rad. ireos recentis ℥iij
furfuris
flor. Chamomillæ
anthos an. pj.
sem. carvi ℥j

F. decoctum, in quo dissolve
mellis ℥j
Elect: Benedicti laxativi ℥ij
ol. laurin.
rutæ ana ℥j
⊖℥j.

F Clyster.

Fortior, qui post primum velsi malum urgeat, statim in principio exhiberi potest.

℞. *rad. ireos recentis*
sigilli salomonis
Cyclaminis ana ℥j.
rutæ,
thimi
salviæ
lauri
pulegij
origani
Calamenthæ
hyssopi ana Mj.
flor. stœchados
anthos ana p. i.

sem.

sem. Citri,
Cumini ana ℥ij
Carthami
baccarum lauri,
iuniperi ana ℥ß
Agarici in panno ligati ℥ij.
F. decoctum, in quo dissolve:
Hieræ Colocynthidos ℥iij
mellis anthosati ℥ij
succi mercuri. lis
betæ ℥j
fellis tauri ℥ß
ol. rutacei ℥ij.
de castoreo ℥ß
⊖ fusilis ℥j.
F. Clyster.
Fortißimum in apoplexia:
℞. *rad. ireos,*
pyrethri ana ℥j
aronis ℥ß.
hellebori ℥j.
rutæ
salviæ
thymi
flor. Centaurii minoris
n isturtii anna Mj
sem. Carvi ℥ß
uricæ,
rutæ ana ℥j.
synapi ℥ij
Colocynthidos in petias ligati ℥ß
athosp ij
F. decoctum, in quo dissolue:
Hieræ colcinthidos ℥ß
mellis ℥j
olei, rutæ ℥iij
Castorii
Euphorbii an. ℈j.
salis ℥j.
F. Clyster.

PARALYSIS.

In Paralysi curanda etiam ea, quæ in Apoplexia enumerata sunt, locum tenere possunt. Hic igitur ☿ vitæ, Enemata, aliaque purgantia, genus nervosum respicientia, vtilia sunt.

In loquela restituenda maximè satisfacit aqua Apoplectica, etiam cum sanguine Turturis calente an. imprægnata. Sic oleum anisi guttatim linguæ Paralytici adspersum, loquelam restituit & reducit. Talis est aq. fl. lil. convallii cum vino facta. It. Essentia castorei per sp. Vini extracta, sal perlarum Corall. It. succini mirificè juvant.

Ad sudores imprimis eliciendos vbi, quæ ab initio erant necessaria omnia præstita sunt, præter hactenus enumerata singularis est virtutis in Paralysi puluis seu Magister. ex cinab. ♁ & magisterio perlarum & Corall. de quo suprà de sudoriferis & Epilepsia. Dos. ȧgr viij ad xij vel xvj. Sudores autem melius, imò optimè in Laconico, seu in diaphoretico enumerato eliciuntur.

Inter externa maximè laudabilis est essentia foliorum Tabaci (viridium) cum Malvatico facta (sola infusione sine destillatione) si præsertim à præmissis sudoribus *Essentia foliorum Tabaci.*

doribus membra paralytica hac Essentia diutius fricentur. Resoluta nimirum membra facilè restituuntur & redeunt.

Paralyseos curandæ ratio plerumq; á venę sectione inchoatur præmisso clystere acriore, si scilicet ætas & habitus corporis consenserint. Hinc ad materiæ concoctionem & eductionem accedimus, ubi semper admisceri debent aq. destillatæ primulæ veris salv. aut melissæ aut Extr. ipsorum, & vel purgantia illis infundi vel extrahi possunt, adjectis gut. ij vel iiij ol. ♀ per deliquium statimq; inungatur spina oleo Chamomillæ solo.

Quod si citius & rectiùs curam absoluere volueris, modo seq. progredere: ℞. Extr. scammonii gr. iij, florum aut vitri ♁ gr. ij tenuissimè pulverisata misce cum ℥ij conservæ aut iij buglossæ capiat manè cum custodia. Si ad vomitum irritatur, detur jusculum ad eum promovendũ, purgabitur hoc modo æger per superiora & inferiora: diebus duobus sequentibus utatur apozemate aliquo vel syrupo capitali & aperiente cum gut. aliquot sp. ♀ aut in defectu ejus ♀ ⊕lat. ℈j. Hinc iterùm dicto medicamento purgetur, à quo si fortè propter vomitum abhorreat æger, F. infusio ex Agarico cum radice hellebori nigri pulverisati & Jalapu cum aq. fl. primulæ veris & melissæ aut capiat Extr. Panchymagogi dosin; iterumq; per 2. ♁ utatur Apozemate dicto vel syrupo aliquo magistrali appropriato. Eadem medicamenta repetantur ad 10. diem. Interim inungatur spina oleo Chamomillæ cui parum petrolei sit admistum. Hinc ingrediatur stupham, excipiatq; vaporem seq. decocti super ignitos lapides affusi, & quàm optimè sudet:

℞ *flor salviæ*
sambuci
lauri
rorismarini
Chamomillæ
melissæ
stœchados arabicæ.

decoque in aceto vini, æger commoretur in stupha ad horam 1. aut quantum vires permittunt: antequam egrediatur, assumat Mitridatij ℥ß cum gut. iij. aut V. sp. r. ♀ri aut solum assumat Mitthridatium. Postquam egrediatur linteis calidis sudor omnis exsiccetur, & in lecto quiescat per horam semis. spina verò inungatur Galbanetto Paracelsi, quod fit modo seq. ℞. Galbani ℔ß inde in cucurbitam satis amplam, & ei affunde spiritus Terebinthinæ ℔j. digerantur in loco calido per ☍ ♁ postea per Alembicũ ex cucurbita non nimis alta distillentur ad siccitatẽ, *Galbanettum Paratum.*

quod

quod si odoratius & præstantius desideres, rectifica ab aromatibus, nuce moschata & Canellâ. Eodem balsamo omnia membra paralytica inungi debent: factâ inunctione imponatur radix symphyti maioris in aqua communi ad pulticulam cocta instar cataplasmatis. Cataplasmatis applicatio & inunctio repetatur vesperi, præmissa partium affectatum cum panno asperiore frictione, & adsperso post frictionem spiritu ♀ aut fricentur membra intincto linteo in spiritu ♀, post inungantur & applicetur cataplasma. Interim in quotidiano vsu habeat æger conservam anthos & fl. salviæ, stœchados arabicæ cum Mithridatio extr. aut pulvere castorei, confectione Anacardina cum paucula solutione perlar. & ☉ potabili. Continuetur Balneum per 14. ♁ singulo mane, aut ad minimum de biduo in biduum. Interim vtatur diæta tenui & bibat decoctum Guaiaci & Hydromel loco potus.

Si Medico proponatur Resolutus, qui membrum vnum tantùm habeat resolutum, illud restituat modo sequenti.

℞. *summit. origani.*
fol. querc:
bacc. juniperi ana Miiij.

Conorum abietis No. ix. cùm aq. communi coque ad crassitiem, Cum his herbis membrum fove, donec refrigescant. Hinc linteo calido diligenter abstersâ aquâ inungatur seq. mixturâ,

℞. *spir.* ⊖
⊕
& therebinthinæ ana.

M. diligenter, guttatim infundendo spir. therebinthinæ. Repetatur eadem inunctio bis in die & restituetur membrum, sæpius quoque in die rotulas seq. assumere debet.

℞. *lilii convallii*
flor. lavendulæ an. ℥iiij
sacch. alb. ℥v.

Coque ad perfectionem. Inde remotis ab △ adde ol. succini rectificati ℈j. Extr. salviæ ʒij. aut ol. ipsius ʒß. agitentur pistillo & Fiant s. a. rotulæ.

Præstat quoque in initio Paralyseos facere Embrochationem cum ol. copioso. It. balneum ex lacte & oleo solo, vel ex lacte cum aq. mixto vel hydroleo.

Vtile quoque est in omni paralysi ad excitãdum sudorem in balneo vel lecto assumere seq. pulverem. ℞. Cinnab. ♁ in destillat. butyri ♁nii in collo retortæ collecti q. v. pulverisa atque in cucurbita vitrea sublima. Hinc *Pulvis anteparaliticus.*

℞. *Cinabaris huius ter per se sublimati part. j.*
magisterij. Corallorum, perlarum an. part. ß
ossium human. vstor. part. ij.

G M. Do-

M. Dosis ʒß in aq. Senecionis vel Carduibened. repetitis vicibus exhibeantur.

PARALYSIS EX Colica.

Huius curationem vide in Thesibus meis Medico Chymicis disput. 1. pag. 19. Cuius hæc summa: Non diu hic cunctandum, morbus enim temporis successu fit incurabilis, qui cæteroquin præceps est.

Purgantia vehementia, quæ nimirùm ægrum convellunt, prorsus evitanda sunt: materiam tamen subduci potest Extr. Esulæ, senioris nigræ in justa dosi. Materia subducta quotidie (donec successus respondeat) jejuno ventriculo detur spir. ♀ gr. xx. vel xxv. Hinc tertio quovis die sudores provocentur.

Decoctorum sassafras multum hîc potest. Iuvat nimirùm ventriculum & intestina, vnde mali initia.

Dentur quoque quotidie rotulæ confortantes: membra affecta primum linteo asperiore fricentur, deinde spir. ♀ri aspergantur, tandem Balsamo Galbani terebinthinato inungantur quotidie ter, ab inunctione qualibet rad. symphyt. maior. in aq. fontan. decoctæ, linteoque in formam cataplasmatis super inductæ membris inunctis calidè applicentur, reliqua naturæ committendo.

MEMORIA.

In memoria deperdita revocanda, præsertim apud senes multum prodest pulvis Trithemii, ita vocatus (vide miracula Chymica Mulleri pag. 117. Ruland. cent. 5. p. 100.) *Pulvis Trithemij ad memoriã.*

℞. *macis,*
Cubebarum
Caryophyllorum an. ʒvß
fol. Sennæ
Cryſtall. ♀*ri*
Zinziberis
Chamæpytis an. ʒv.
rad. calamia romatici
gentiana
sem. Cumini
sileris montani
anisi,
ameos,
dauci,
petroselini.
spicanardi Indici an. ʒß
mag. Corallorum
perlarum an. ʒij.

Redigantur s. a. in pulverem, dosis ʒj, quem accipiat primo mense manè & vesperi ante cibum horis. 3. in vino vel etiam brodio; secundo mense tantùm manè: tertio mense manè ter in hebdomade quarto mense bis in septimana: quinto semel in septimana, & sic deinceps per aliquot menses.

Aqua Magnanimitatis. 2. In memoria confortanda & restauranda mirificè valet aqua Magnanimitatis repetenda ex medullæ destillatoriæ parte secunda Conradi. Elegantius valet, si cum ea extrahantur species Anacardinæ, cuius essentiæ gr. iij. iiij. v. vj. in septimana semel, bis vel ter exhibitæ in vino vel aq. lavendulæ vnicè prosunt.

NB. In biliosis & sicecioribus hac aqua circumspectè vtendum: valdè nimirum exsiccat: ratior ergò eius vsus esto in eiusmodi hominibus, qui in Melancholicis & pituitosis potissimùm tutior est.

3. Insignis est liquor ☽ de quo supra in Desipientia.

SOPOROSI AFfectus.

In sopore, Caro, veterno, comate, vigiliis, Cataphora, siphylastricta id est noctambulonibus. It. Incubo in tremore, stupore, cæterisque vitiis cerebri præter illa quæ hactenus enumerata sunt, potissimum prodest Liquor ☽, supra in desipientia descriptus, cuius excellentia in eiusmodi casibus satis commendari nequit.

NB. Sternutatoria in eiusmodi casibus esse necessaria, itaque in curationibus istorum morborum sternutationes sunt sæpius provocandæ.

Prodest litus ex oleo de castoreo cum succo rutæ, fœniculi. It. ℞. succi apii, acet. fortis q. s. & cum pulvere castorei F. Emplastrum & capiti abraso superpone.

VIGILIÆ.

1. In vigiliis immoderatis vsitata sunt mihi pediluvia, præcipuè verò hoc, quod

℞. *fol. salicis* *Pediluvium.*
lactucæ
nymphea
violariæ an. M j
Chamomillæ
betonicæ an. M ß

capit. papav. alb. sine semin. No. 5. 6. vel 7. Incisis capitibus reliqua bulliant in aqua fluviatili. Hoc decocto primùm madefiant tempora & manus, sponte exsiccandæ, tandem pedes per ἐγκάθισμα abluantur: somnum jucundissimum producit, præsertim si aliquot diebus vesperi ante ingressum lecti illud vsurpetur.

2. Multum prodest Laud. opiat. intrò sumptum dosi certa & exquisita. Vide opiologiam.

Valent item Epithemata ad caput, ex semine anthos, anisi, fœnic. & papaveris alb. in aqua decocta & fronti imposita seu temporibus.

PEDICVLI CErebri.

In pediculis Cerebri 1. prosunt purgationes cerebri partim à vulgaribus (v. gr. pillulis cochiis) partim à specifico purgante Paracelsi.

2. Sternutatoria aliquoties jeiuno ventriculo exhibita.

3. Vermiculos enecant suffimigia ex candelis, ex cera & cinabrio pulverisato confecta. Fumus autem excipiendus est in loco angustiori, emoriuntur vermiculi ab hoc fumo.

Citiùs cura absolvitur, si quotidie post sternutationes aliquid de ☿ dulci in axungia capi distemperetur cum turundis in naribus gestetur.

Cingulum sapientiæ Rulandi.

NB. In pediculis totius corporis, tùm ex hoc, tùm vestimētis abigendis valet cingulum sapientiæ Rulandi, quod ℞. nigredinem ☿ ex eius præparatione cum spir. Vini nimirum agitando in eundem spiritum vini, depositam q. s. Miscetur cum pulpa pomorum assorum vt fiat instar Vnguenti. ℞. deinde linteum in fascias instar cinguli affabrè sectum & in Extracto liquido croci aliquoties imbibe & sicca. In duas tales lacinias. Vnguentum istud in forma Emplastri extendendum, tandem ab altera parte exteriore corium subtile adapta, & cingulum nudo corpori circà lumbos applica & gesta.

VERTIGO.

In Vertigine, præmissis universalibus, specificus est pulvis ex cinabrio nativo confectus, cuius descript. habet Quercet. lib. de capitis affect. circà finem.

Stercus pavonis absque omni præparatione in forma pulveris cū saccharo mixtum & exhibitū dos. ʒ j. vel ʒß. Vertiginem etiam inveteratam curat. idem ibid.

CONVULSIO.

Eadem hic valent, quæ in Epilepsia.

IECTIGATIO.

1. Hæc curatur Vomitoriis aq. Bened. ☿ vitæ tanquam universalibus primum.

2. Postea confortantibus ventriculum, imprimis v. sp. ⊕ philosophico.

3. Ad membra jectigata & imbecillia prosunt Laconica ex herbis (imprimis rubo idæo bis radicato) capitalibus, vel sudatorium cum spir. vini, quod maximè prodest.

Interdùm ad confortationem exhibenda Magisteria Corallorum

rum, perlarum. It. lapis Bezoar & Balſamus vitæ.

CATARRHUS.

Aqua ſerpilli. In omnibus Catarrhis & defluxionibus tùm prohibendis, tùm etiam caput ab iiſdem præſervandis prodeſt aqua ſerpilli cum vino deſtillata, eiuſque particula quotidie ſumpta doſ. cochl. ſ. ij. pro ratione ægri. Illa ſic fit: ℞. ſerpillum cum flore matutino tempore ante exortum ſolis decreſcente ☽ collectum, incide in particulas minimas ſuperfuſo Vino generoſo albo in ſole aliquandiu, poſtea per Alembicum deſtilla in B.

2. Prodeſt Vinum Medicatum ſequens, ℞. rad. Caryophyllat. ℨvj. rad. acori ℥iij. pulv. ſambuc. Mß. fol. maioran. Mj. Vini ℔ xvj. Exhibeatur pro potu communi.

3. Catarrhum quemvis ſiſtit ſacculus ex ſuccino & ſpir. vini paratus, de quo ſuprà in Apoplexia. Huius itaque vſus eſt magni momenti in catarrho ſuffocativo. It. ex Chamępithe pulveriſato ol. ſuccini aſperſo.

4. Catarrhos tenues delabentes ad partes interiores præſertim pectus feliciter ſiſtit laudanum opiatum ſub ingreſſum lecti exhibitum.

Amuletum in catharrho. 5. Præſentiſſimum in Catarrho remedium extat in Amuleto radicis verbaſci virginis, h. e. quod per eam æſtatem non floruit, quãdo colligendum eſt. Colligitur autem in die ♀ ris (ex his in vltima ♀ die optimè ☽ decreſcente) ante exortum ☉ lis à 15. Auguſt. vſque ad 8. Septembr. ☽ decreſcente: poſtea radix purificata exſiccatur in loco vmbroſo. Eius particula in auro ligata & collo poſtea appenſa mirificè contrà omnes catarrhos qualeſcunque corporis præſervat. Fœminis non prodeſt, conceptum impedit, quamdiu geſtatur, qui eâ remotâ reſtituitur. Vide Dodonæum. Radix quò rectior, eò melior in parva quantitate.

CATARRHUS SUFfocativus.

Inter fluxiones, quæ à capite ad partes ſubiectas fiunt, nulla periculoſior illâ, quæ ad pectus & cor fit, adeò interdum vehemens, vt hominem ſubitò è medio tollat. Vnde huic ſtatim occurrendum abſque omni mora. Hinc Medicus vocatus, ſtatim præſente magna ſanguinis abundantia, præmiſſo Clyſtere forti eoque reddito venam ſecet, fumum in cubiculo excitet è Maſtiche, thure, ſuccino per vices & acet. roſaceum ſuper lapidem ignitum effundat,

Capiti raſis capillis applicet Emplaſtrum ſequens.

℞. *Emplastri contrà rupturam* ℥ iß
gummi ammoniaci ʒß
mastichis
succini ana ʒ j
myrtillorum ʒß

M. simul & F. Emplastrum rotundum, suturæ coronali applicandum;

Nares inungat Balsamo succini, & vt æger sedeat in lecto, imperet; Exhibeat deinde syrupum ex aqua benedicta & paulo post acet. theriacale vel squilliticum destillatum cum radice iridis Florentinæ. Accipitur sc. ℔j. acet. squillitici pulveris rad. ireos Florentinæ ℥ij simul per alembicum ad siccitatem destillando, imposito rostro alembici nodulo ex radice dicta. Accipiat item boli armeni loti in aqua rosarum ℈ij. cum syrupo de rossisiccis & pulvere diatragacanthi frig. ad ʒß. Sequens item gargarisma in vsum vocetur.

℞. *syr. papaveris*
diamor. ana ℥iß
Vinigranatorum ʒß
aq. plantaginis
scabiosæ an. ℥j

M. Hinc ad materiam concoquentia Apozemata Syrupos, magisteria & Electuaria confugiendum.

Materia cocta repurganda tum iis, quæ sentinam in toto corpore respiciunt, tum iis, quæ caput ab humore liberant, qualia Errhina, sternutatoria, Apophlegmatismi, Gargarismi. Palmam inter hęc obtinet nigella Romana si subtilissimè pulverisata cum aqu. maioranæ è vola manus in nares attrahitur: imò hæc sæpius odorata proprietate occulta confert in quævis destillatione capitis.

Quæ caput confortant, sunt vel Electuaria vel conservæ florum anthos, stœchados, rosarum vel cum pulvere diamoschi dulcis, oxymelle squillitico & oleo nucis moschatæ mista, aut rotul. cum speciebus dictis & cum ol. succini & saccharo in aqu. fl. sambuc. soluto, quibus addi potest flor. ♀ʒj vel altera. Possunt quoque ad præcavendum fluxum humorum subitaneum in ore noctu præsertim inter dormiendum tempore stillationis detineri orbiculi sequentes.

℞. *spicanardi* ʒj
mastich. ʒij
sacch. ℥ij

C. syr. de ros. siccis F. orbiculi similes lupinis.

Exteriùs admoveantur sacculi vel pileoli capiti, qui recipiunt ea, quæ caput roborant, & materiam exsiccant.

℞. *flor. melissæ*
maioranæ
betonicæ
summit origani ana Mß
Nuc. moschata.

Caryophyll. an. ℥ij
Benzoes ℥iij
Croci,
macis an. ℥iß
thur.
mastich. an. ℥iij
rosar. rubr. pij

In pulverem grossum redacta serico rubro includantur, ac insuantur. F. pileolus.

Aut si æger hoc medicamentum recuset pulvis syncipiti inspergatur è mastiche, thure, succino, galliis moschatæ. Excipiatur linteo, quo caput tegatur: linteum sæpius perfumetur & capiti applicetur. Vel

℞. *mastichis*
olibani an. ℥j
thymiam.
benzoes an. ℥j
succini ℥ß

tacamahacæ q. s. ad incorporandum.

F. Trochisci pro fumo.

Prosunt & hic poma odorifera ac Balsamus apoplecticus naribus illitus.

Quod si medicamentis dictis non cedat catarrhus, parti capitis anteriori tonsæ vesicatorium admoveatur, vesica rumpatur & per diem vnum & alterum aperta servetur, tandem consolidetur: non neglectis interim, quæ ad catarrhum exterminãdum faciunt medicamentis.

Alij candens ferrum vel cauterium potentiale applicant, vbi digitorum maximus desinit, capitis parti anteriori passa manu eius radice seu pollice extremæ nasi radice admoto.

OCVLORVM AFFECtus.

STRABISMVS.

Strabismus recens (inveteratus enim non curatur) in pueris (vniversalia pro humore peccante præmittuntur) corrigitur, si larva faciei applicatur foraminibus ad locum oculorum perforata, vt per ea radios visivos emittat patiens, vt propter situm ipsorum radii visivi ad genuinum oculorum situm reducendi conformentur; opus tamen est accuratâ diligentiâ, in hoc rectè perficiendo.

PARALYSIS OCVLI.

Paralysis oculi rarò occurrit sine resolutione aliarum partium: si tamen sola, vix curatur: & si cum reliquis partibus, vt in Hemiplexia, cura eadem instituitur, quæ in paralysi communi.

VISVS IMBECILLITAS & Caligo.

Ad visus imbecillitatem & caliginem, spiritusque visivos confortandos, cerebrum humoresque ipsius rectificandos, præmissis

Verbenæ vis in affectibus oculorum.

missis universalibus mirificè prodest Euphrasia dextrè parata. Vulgo vtuntur eâdem in infuso vini in quotidiano victu cibis admista. It. in conservis, aliisque formulis. Præstat ipsius essentia chymicè extracta gr. 2. 3. 4. 5. It. ⊖ eiusdem crebris solutionibus & coagulationibus, præsertim si cineres ab initio cum ♀ ana calcinati fuerint sine △ (h. e. ne fluat in tigillo) ad summam puritatem deductum & in vsu salimensario admixtum. Sic Euphrasiæ arcanum præstantissimum est in visu recuperando gr. 2. ad 5. hinc verè Augentrost, dicitur.

Aqua ocularis interna.

1. Aqua quoque est efficax, quę fit h. m.

℞. *fol. Euphrasiæ,*
Rutæ,
verbenæ
fœniculi an. M j
summit. rorismarini
salviæ,
fl. rosf. an. p j
bacc. juniperi ℥ j
Caßiæ ligneæ ℥ß
ligni aloës ℥ß
sem. fœniculi ℥ij
sileri montani ℥ j
rutæ ℥ß

Infunde c. vini Malvat. ℔. ij, macerentur per quindenam, postea destillentur. Huius cochl. ß. vel j. manè jeiuno ventriculo sumptum visum eleganter confortat.

Aqua ocularis externa.

Externa: est aqua Ocularis cum ⊕ albo confesta h. m.

℞. *lapidis scißilis* Schieferstein *in frusta contusi* ℔ß
aquæ fontanæ claræ vel pluviæ, quæ præstat ℔ ii j
⊕*li albi* ℥j
ad summum vel ℥vj

Coque ebulliendo in olla & inter coquendum spumam diligenter remove ad casum 2. digitorum transversorum, postea per filtrum mitte, & vase bene clauso serva. Vsus quotidianus est immittendo in oculum manè & Vesperi guttas aliquot.

2. Ad externos vsus, it. in glaucomate mirificè commendatur aqua destillata ex fellibus piscium præsertim Lucij piscis. Vide infra acet. vnguibus nebula & pterigya oculorum.

DIVULSIO ET RUptio pupillæ.

In divulsione & ruptione pupillæ, item corneæ omnium optima est aqua, quæ fit ex albumine ovorum. It. ex Cancris & chelidonia de quibus in notis ad Basilicam Crollij.

ALBUGO ET NEbula.

In Albugine & Nebula, præter illa communia cuivis nota egregiè valet pinguedo ex Epate Mustelæ

*Pinguedo e stellæ Germ. Quappē/ Aalrauppē. Lava ex vino, & statim ita implẽtur vitro, ne fundum & parietes ipsius vitri tangat, sed liberè in eodem pendeat. Vitrum optimè claudatur, & exponatur soli aliquandiu, & epar fermè totum in pinguedinem flauam destillat, quam collectam serva. Vsus eius est externus tantùm in ungendo palpebras eundo cubitum. Fortius operatur, si intrò in cibis aliquoties exhibeatur puluis ille de carduis minoribus pratorum, Heydedistel.

Pinguedo e stellatis mustela

PHLYCTENÆ.

In Phlyctenis valet Aqua ⦵li albi.

VLCVSCVLA Oculorum.

In Vlcusculis hinc (ex phlyctenis scilicet natis) valet Aqua ex albumine ovor. infra de vngue, nebulaq; oculorum.

CARCINOMA oculorum.

In carcinomate oculorum nihil melius est pulvere illo cuticulatum in ovis, è quibus pulli excluduntur, simpliciter inspersο. Cætera fiant, ut in Cancro.

EPIPHORA.

In Epiphora vel Ophthalmia præstat Periapton ex radice malvæ. simpl. (præmisso caput, purgio & aversionibus debitis) Radix colligitur, quando Sol præcisè est in is ♏ effodiendo illam subtùs cum ex ortu solis, ita ut radix primùm denudetur ad latus fodiendo postea planta tota subtus eruatur. Applicetur radix illa ad nucham alligando vel appendendo.

Periapton oculare.

OPHTHALMIA.

In Ophthalmia mihi usitatum est applicare ad nucham cæteris paribus, farinam Erucæ Senffmel/ in sacculo interpassato & cum vino cocto repetitis vicibus eundem calidè è regione oculi patientis apponendo. Mirabiliter nimirum ab oculo versus nucham trahit; quod si vesicæ ab hac applicatione fuerint excitatæ illæ aliquandiu seruantur, aut rumpuntur, superimposito folio brassicæ vel hederæ, postea cum mucilagine seminis cydoniorum in aqua plantaginis, extracta curantur. Oculus verò fovetur vel cum lacte muliebri. vel cum Sieff albo seu opio in aqua rosarum dissoluto. Soleo subinde externè oculo applicare sacculum cum floribus Chamomillæ repletum.

In Ophthalmia & plerisque oculorum affectibus secreta est aqua ex floribus cæruleis de cichorio, quæ fit hoc modo. Col-

Aqua florũ cichorii.

lige flores Cichorii, quando sol principium obtinet, recentes in vitrum inde, & illud reple̅do, etiam fortiter, quantum fieri potest comprimendo postea orificium diligenter claude (subere vel vesicula quintupla) & circumcircà applica farinam subactam, ex qva panis pinsitur, ita ut 3. vel 4. digitos æquet. Tandem in Clibano pinse instar alterius panis, sed tantum massa illa est super asserculum in clibano ponenda (ne rumpatur vitrum) & pro coctione fortiori relinque, donec panis eximatur, prospice tamen, ut hæc massa benè cocta sit. Exime & exprime & invenies flores in aquam rubentem & pinguiusculam conversos. Hanc destilla per alembicum ex B. (aqva hæc nisi destillata non servatur) & hac in affectibus oculorum tantum palpebras externè singulis diebus bis illine (ituro cubitum & mane) albugines, nubeculas, ungves, suffusiones, caligo, imò ipsa cæcitas mirificè tolluntur.

DOLOR OCULORVM.

In doloribus oculorum folia Nicotianæ applicentur, opiata hic vitanda externè, internè tantum dari possunt.

HORDEOLVM.

In hordeolo hordeum jejuno ventriculo sæpius masticatum applicetur.

PROCIDENTIA Oculi.

In Procidentia oculi (ut & ani) ℞. scarabæos in stercore equino natos, mortifica in vitro clauso ad ☉lem benè exsiccentur, & F. pulvis tenuissimus, qvi servetur usui: post mollificatas partes aspergatur tenuiter & fiat dextra repositio. Vide infrà de procidentia ani.

LACRYMÆ.

In Lacrymis ℞. *Cort. granatorum* ℥iij *vel* ℥ß
lapid. hæmatitis ℥j *vel* ℥iß

Cortices coque in aq. rosarum colentur sæpius postea in colatura lapidem pulverisatum terendo dissolve. Hæc compositio applicetur oculis in petiis: alioqvin etiam applicant sacculum ex flor. Chamomillæ. vide Platerum in praxi.

PUSTULÆ ET MACVLÆ Oculorum.

Ad Phlyctenas, pustulas & maculas oculorum: fel anserinum, gallinarum & piscium ana part. æq. vitro inde, adde mellis modicum F. linimentum, qvo oculi inungantur.

FISTVLA OCULI.

Ad Oculi fistulam.

℞. ♁ vivi,
acet. fortissimi
aluminis
salis an. ℥j.
rad. lapathi acuti rec. ℥ß.

F. Vnguentum.

VNGVES, NEBVLÆ, pterygia Oculorum.

Specificum Lucii piscis. Ad ungues, nebulas, pterygia oculorum feliciter adhibetur specificum Lucii piscis. ℞. fellia Luciorum, q.v. destilla in cucurbita usq; ad crassitiem, in aqva destillata solve aliqvid camphoræ & postea serva. Crassitiem relictam extrahe cum sp. Vini, & sp. V. vicissim ab Extracto per destillationem separa. Hujus Extracti & ⊖ Ꝑni an. gj dissolve in prioris aqvæ gut. 3. ves 4. ac cum pluma in oculum manè & vesperi immitte, videbis felicem progressum.

Aqva albuminis ovorum. Alia aqua ex albumine ovorum præstantissima pręparatur, quæ qvaliacunq; vulnera citra aliquam cicatricem consolidat, estq; magnarum virium. Coqvantur ovo ad duritiem, dein per medium dissectis (Ungeschelet) ovis eximantur vitelli, postea cum quibusdam albuminibus ad duritiem coctis & tenuitur quasi in pultem cum cultello sectis cavernas reliqvorũ ovorum comple, partibusqve debitè coniunctis & filo colligatis in cucurbita præcisè in medium ex filo suspende, ne spondilia ab iis tangantur. Obstructo orificio cucurbita in MB. collocetur & coquantur, videbis albumina facta paulatim in liqvorem destillare, qvem probè ex fundo cucurbitæ collectum (est nimirum satis exiguus) ad vulnera oculorum recentia cum pennæ pluma sæpius applica.

Ad reliqva qvoq; attende, quæ ab inflammationibus externis oculos muniunt: non dubium est, quin quavis oculorũ vulnera violenter impressa, præsertim si solutio continui adfuerit (modò crystallinus humor cum retinâ tunicâ non læsus fuerit) citra visus perditionem sanari possint.

INFLAMMATIO. Oculorum.

Ad oculorum inflammationem, dolorem, Epiphoram.

℞. *aqva rosarum*
Euphrasiæ
verbenæ ana ℥ß
tutiæ præparatæ ʒj
matris perlaram subtilissimè pulverisatæ ʒij

M. & usûs tempore præcipuè misce probè instillando parum in oculum, nec non petias ex mistura illa madentes extrinsecus applicando.

Principio sive à causa calida, sive à crassis & flatulentis spiritibus nata sit Opthalmia, præmissa evacuatione per clysterem seu lenitivum purgans, venæ sectio aut cucurbitulæ scapulis applicandæ.

Hinc statim ad corporis evacuationem die sequente properandum, & ad pillulas cochiæ & Lucis accedendum.

Interim statim collyrium in oculos mittendum: solum scilicet lac muliebre recens mulctum cum aqua plantaginis & pauco croco; Hoc nimirum humores ab oculo repellit, anteqvam verò applicetur, prodest lavare oculos de cocto fænugræci aut applicare pomum coctum cum pauco fæniculo sub cineribus in forma Cataplasmatis. Repetatur lotio & cataplasmatis applicatio, dictiq; collyrii immissio sæpiùs. Hinc ad alia collyria & OPhthalmica properandum.

Quod si affectus hic per intervalla revertatur, purgetur patiens cum ♎ cum ☉ aliquoties.

☿rio sublimato.

Hinc Vena secetur & adhibeantur sequentia Ophthalmica.

Occipitio quoq; setaceum seu cauteriū aplicetur, aut fiat Fontanellum in brachio. Nam hoc maximè ex capite & oculis revellit & ab ophthalmia præseruat.

Hypochyma.

Si verò *Hyppochyma* adsit incipiens (facta nimirum suffusio & confirmata solius ocularii Chirurgi ope curari potest) nisi adsit plethora, vena secanda non est, ne refrigeretur cerebrum & postea materiam largiùs cumulet & in oculum trans fūdat: sed potius materia concoquenda est & educenda, visus & caput confortandum & ne vapores è ventriculo ad caput ascendant, cavendum. Vnde pulueres post cibum præscribendi ex confectione semine fæniculi, summitatibus Euphrasiæ, vel tabellis cum ol. fœniculi & aqua Euphrasiæ, aut Extracto eius. Et si necessitas urgeat, vificatorium occipitio aut cauterium apponatur, quod ad minimum ad sex menses teneatur apertum.

Adhæc collyriis sequentibus utendum, quæ antequam oculis indantur non inutile erit, fovere oculos sacculo sequente aqva calida immerso.

℞ *fænugræc aq. frigida loti* ℥iß
sem. lini ℥s
malvæ
altheæ an. ℥ij

terantur & pannis linteis raris includantur insinuanturq;.

Ad Collyria autem oculis immittenda mirè prosunt aqua mellis Euphrasiæ, rorellæ, Chelidoniæ, fæniculi valerianæ succi dictarum herbarum per se depurati, quæ vel solæ adhibeantur, vel inter se permisceantur

adjun,

adjuncta paucula aqua rosarum lacte muliebri, decocto fœnugræci cum collyrio albo, croco & tutia præparata.

Si erosio vel vulnus subsequatur & adsit stupendum hocce ophthalmicum, oculos ad desperationem usq; læsos restituit, virtuosissimè eiusq; vulnera spatio 24 horarum glutinat. Collige succum florum & foliorum chelidoniæ, eiusq; bonam quantitatem in B. M. digere, ut sponte sua depuretur, donec nempe omnes impuritates ad fundum dejectæ fuerint, deinde ℞ Mense junio ☉le & ☾ existentibus in ♋, cancros fluviatiles No. xx. resectisq; extremis seu durioribus pedibus & caudarum crustis. contundantur in mortario, ut succus inde exprimi possit, quem cum chelidoniæ succo depurato conjunctum destilla ex B. M. & reserva usui. Eodem tempore collectionis alium cancrum vivum integrum & nulla sua parte mancum in ollam inditum exsicca in clibano usque dum teri possit, exsiccatum reduc in pulverem tenuissimum & subtilissimum, tum per incerniculum optimum traiiciendo. Huius pulveris exegiam quantitatem ex canaliculo pennæ præcisè in vulnus oculi instillla, atq; ita relinque per horas 24 succedente tempore eandem tantùm aquam sine pulvere prædicto sæpius immitte, lauando & eluendo omnem purulētiam, quę tamen vel nulla, vel admodum exigua apparebit, & optatus certè finis subsequetur.

RVBOR OCVLORVM.

Ad ardorem & ruborem oculorum cum dolore.

℞ *Butyri recentis novies in aqua rosarum loti ℥ß*
tutiæ pæparat. ʒj
Camphoræ ʒß

M. & reserva in vitreo vase & parum oculo indatur.

Ad inflammationem, & rubedinem oculorum vt & pustulas faciei rubras dissoluatnr saccharum 🜍ni aqua Euphrasiæ & rosarum ana addito pauculo tutiæ præparatæ.

Ad caliginem, rubedinem, lacrymas & omnia ferè vitia oculorum valet aqua Crollii Ophthalmica, & sequēs,

℞. *Vini albi non adulterati,*
aq. rosarum an. ℥ij
sacchari candi albi
⊕ purificati an. ℈iiij

M. postea ex hac aqua super cotem tere tamdiu Zinziberis digitum unum, donec in aquam absumptus fuerit, cola per Chartam emporeticam per virtum, tandem in S. V. Cochl. ij solve camphoræ tritæ ʒj. M. cum priori & eam

eam probè servatam ad qvævis oculorum vitia usurpa, immittendo sæpè gut. j. atq; alteram.

HYPOSPHAGMA.

Hyposphagma oculi tollunt summitates hyssopi aqva simplici coctæ, & in nodulo oculis tepidè applicatæ. It. radix sigilli Salomonis conqvassata, oculo, partibusq; vicinis in forma cataplasmatis apposita. Vulgò sangvinem è plumis columbarum pullorum expressum calidè oculo indunt.

Ad rubores tollendos utile ovum ad duritiem coctum per medium dissectum oculo per noctem calidiè apponere.

AVRIUM AFFECTVS.

PHLEGMONE ET VLCVS.

Phlegmone aurium interna communibus repellentibus curatur : Vlcus autem maturantibus.

FLVXUS AVRIUM.

In fluxu aurium perpetuo inque colluvie laudatur urina puerorum destillata, immissa in aurem gut. aliqvot etiam usque adx. Relinqvitur immissa urinæ aliqvandiu (manè qvotidiè ventriculo jeiuno) postea inclinato capite denuò emittitur.

In hoc casu necessariæ sunt purgationes capitis, vel medicamentis communibus pilulis vel etiam ex panchymagogo vegetabili. It. Specifico purgante Paracelsi. Datur præterea decoctum Gvaiaci pro potu.

In pueris qvi propter humiditatem potissimùm huic morbo obnoxii sunt, non deproperandum ad curam sed malum ærati crescenti relinqventum, Exemplum habui in Knidii filiâ.

VERMES AVRIVM.

In virmibus aurium tum enecandis, tum extrahendit, qvemadmodum etiam, in vermibus narium & cerebri præstant unguentum ex axungia capi & oleo coryli cum pauxillo ☿♎ vel ☿ dulcis mistum (gr. ij, ne fiat Eschara) & in orificio aurium cum bombace positum.

DOLOR AURIUM.

In doloribus aurium folia Nicotianæ viridia vel etiam exsiccata, sed iterùm humectata mirificè prosunt.

TINNITVS.

In tinnitu præstat Vapor absinthii & verbenæ ex lacte, ut ℞: absinthii crudi Mj. decoqve in lacte vaccino, postea per tritorium, quod commodè orificium ollæ istius decocti claudat, immittatur vapor decocti adhuc ferven-

ferventis in aurem, absterſa aure & purgata geſtetur goſſypium. qvod aliquandiu cum moſcho fuit conjunctum (moſchus nimirum capiti amicus) imprimis viris mulieribus verò ratione uteri minus tutus

SONITVS, STREPITVS & ſibilum.

In tinnitu, ſonitu, ſtrepitu, ſibilo multum præſtat panis recens coctus minor, ſtatim ex Clibano ſumptus & inferiore cruſta ablata, immiſſoq; Sp. V. bono, ſi ad aurem applicetur (interjecto circulo lineo craſſiore ad evitandam partis exuſtionem (ut vapor ille intrò recipi poſſit.

NB. Continuetur curatio, donec cedat malum.

Poſſunt etiam adhiberi ſternutatoria præmiſſis univerſalibus.

OBAVDITIO ET FLVCTVATIO.

In obauditione item fluctuatione, qvæ ſi huic remedio cedere nolit, immittantur auri ol. amygdalarum amararum gut. ij. iij. qvæ poſtea emittantur: ab oleo Iuniperi abſtinendum.

Poſt univerſalia inſtituantur fotus, præſertim ex corroborantibus caput, qvalis eſt decoctum abſinthii, verbenæ, in lacte vel etiam cum pane calente cum & ſine ſp. V. (ſi affectus lenior) foris ut antea applicatio. Tandem ſi non ſolvatur in B. immittatur in aurem turunda ex radice raphani affabrè ſculpta & per dies aliqvot inſp. Vini macerata, ac in B. inter ſudandum, in aurem immiſſa. Si neq; hoc modo ſolvatur, eadem turunda tandem maceretur in ol. fœniculi ſtillat. & eodem modo in Balneis uſurpetur. Auri inſtilletur ſæpè oleum carvi & illinatur poſt aures.

SVRDITAS.

Ad ſurditatem & tinnitum valent ſucci raphani, pingvedo anguillæ, axungia talpæ, oleum amygdalarum amararū, pinguedo ſerpentis, ſuccus expreſſus ex cepa, imbuta ſp. V. & ſub cineribus cocta. It. ℞. cepam magnam rubram in medio cavatam cuius cavitatem reple oleo rutæ, addendo pulverem cyperi, bacc. lauri, aniſi, cumini ana ʒj. Caſtor. pulveriſat. ʒß. bulliant omnia ſuper prunas ardentes, poſtea exprimantur, ſerventur in phiola, de qva ſtillentur aliqvot guttæ in aures manè & veſperi cludendo cottone moſchato.

In ſurditate non conata præmiſſis univerſalibus mirabiliter operatur Eſſentia fellis humani cum ſp. V. extracta (diu durat) & ſimili ratione cum turundis Raphani inter ſudandum applicata: tamen à proprietate innata in hoc

in hoc caſu præſtat fel perdicum, ſi cum ol. ſuccini albi ana mixtum in aures guttatim immittatur (doſ. gut, iij. iiij adplurimum) hæc verò aliquoties ſunt repetenda.

PAROTIS.

In Parotide oleum fœtidum Cuaiaci vel ♀ juvat, ſi adeſt exulceratio, mollificetur locus, quo factô inſpergatur pulvere menthæ (ulcere rupto) & ulcus ſæpiùs eluatur aqua menthæ, adhibito Emplaſtro convenienti, quale eſt Diaſulphuris.

NARIVM AFFECTVS

OZÆNA.

In ozenis & reliquis fætidis ulceribus præmiſſis univerſalibus mundificantia primum neceſſaria, poſtea conſolidantia.

Mundificantia ſunt aquæ abſtergentes, qualis eſt aqua aluminis ex arena ſine ſpiritibus cucurbita terrea ſimpliciter per alembicum deſtillata, & aq. plantaginis in qua aliquid de ☿ dulci diſſolutum fuerit & ſimilia.

Aqua viridis Plateriј. Deinde pręſtans eſt aqua viridis ex Auripigmento confecta, quam ex aliis Platerius habet in curatione doloris, qvæ ℞. æruginis æris ℥j auripigmenti ℥iß terantur ſubtiliſſimè & coque in Vini albi ℥iiij ad cōſumptionem partis mediæ, ubi refrixerint, adde Aquæ roſarum & ſolani an ℥ij.

Aq. Viridis Hartmanni.

Aqua viridis Hartmanni. Præſtantior eſt alia aqua viridis mihi uſitata qvæ non tam in ozænis, ſed in omnibus ulceribus fœtidis narium, palati, uvulæ, gingiuarum, linguæ mirificè valet. Eſtq; talis:

℞. *mellius, roſati* ℥ij
♀ vivi
aluminis crudi
æruginis æris an. ℥j
albi græci,
comarum ſabinæ an. ℥ß
ſambuci ℥j.
fol. hyperici
roriſmarini
rutæ,
plantaginis
ſalviæ,
pulegij
an. M℥

Hęc coqve in Vini & aqvæ ℔ij ad conſumptionem digiti tranſverſi unius (in aphthis puerorum temperetur aqua tabaci, ſolani ana, ſecus nimirum acrior eſt) Nota: ærugo æris non ſimul coquatur, ſed in fine addatur & relinquatur, donec refrixerit: poſtea coletur & ſervetur uſui Cujus cochlear calefiat ſuprà candelam, poſtea cum penicillo eandem aquam intincto tangatur locus exulceratus.

In fœtidis ulceribus palati, fau-

faucium, Vvulæ, immittatur aqua hæc cum stuppis: mirabiliter non tantùm mundificat, sed insuper etiam consolidat, imprimis ulcera palati & faucium ex lue Venerea orta:

Mirabilis qvoq; est scorbuto oris (interdum applicetur cum gossypio vel stuppis, ne noctu deglutiatur propter æruginem.) Pro gargarismate multum valet decoctum Veronicæ & mellis in aqva simplici vel de cocto satureiæ in Vino.

Consolidantia sunt præter illam aqvam Viridem posteriorem. quæ maximè ad consolidationem facit, præsertim in ozænis.

1. Præstantissimum est, quod reperitur apud Rondeletium titulo de ozænis, quod.

℞. *ladani puri,*
hypocist. dis
mastichis
myrrhæ an. ℥iij
styrac. rubri
Calamitæ
Corticum thuris
Sandarachæ
auripigm. rub. an. ℥ij

(Rondeletius habet ℥iij, sed improbo) excipiantur omnia terebinthina & F. trochisci, qvibus fumigetur in cubiculo serò & manè. Optimum etiam est iis parare candelas, cum cera rubra (propter cinabrium, quod in cera rubra) & fumum, qvi ex candelis succensis in loco angustiori colligitur, excipere.

2. Est decoctum Myrrhæ & Olibani an. ℥iß in Vino & acet. ana ℔ij & in petiis aliqvoties (de syndone) calidè applicatum.

ERYSIPELAS NARIUM.

Erysipelata narium communi more instar Erysipelatum cæterorum restingvuntur.

Specificum est menstruum virginis in acet. destillato rosaceo dissolutum, & in petiis rubris calidè applicatum, præsertim si sudores moveantur.

CARCINOMA NARIUM.

Carcinomata narium curantur, ut alia carcinomata (carcinomata exulcerata tantùm intelligantur, reliqva qvæ sine dolore & ulcere, ne tangantur) mirificè tamen hic valet Aqua Arsenici, quæ fit, hoc modo. ℞. arsenici albi ⦶ pueri ana q. s. figantur in vicem in tigillo igne rotæ, ita ut in fine omnia fuerint *Aqua Arsenici.* liquata (NB. evitetur fumus studiosè, ideoq; hæc operatio sub dio fiat) ubi omnia refrixerint, arsenicum erit candididissimum. Hæc autem operatio secunda & tertia vice cum ana ⦶ instituatur. Ex hoc arsenicum per deli-

qvium in loco humido F. oleum. Huius tantum in aqua plantag. vel persicorum dissolvatur, vt mixtura ipsa ad gustum lingvæ tolerari possit.

POLYPUS.

In polypo præter cætera vulgaria præsentissimam medicationem (præmissis præmittendis) præstant turundæ radicis gentianæ cum ungento seqventi illitæ, ℞. pingvedinis anserisq. pl. foliorum malvæ radicis altheæ q.s. coqve invicem, postea exprimantur per laciniam & F. Vnguentum. Vel ℞. butyri recentis pingvedinis capi, ol. olivarum, q. omnium placet adde ceræ exiguum. F. Vnguentum.

In alterutro horum ungventor. misce ☿ ♎ aut arcanum Corallinum, vel etiam ☿ vitæ (v, gr. in ungventi ℥ß ☿ ℈ß vel etiam plus usq; ad ℈j. Hoc ungvento parato inungantur tvrundæ ex radice gentianæ factæ & indantur naribus, si adhuc qvandam cavitatem habuerint: sin minus, tantum polypus propendens inungatur aliqvoties, idque fiat tantisper donec totus absumptus fuerit.

FOETOR NARIUM.

Fœtor narium assiduus dfficulter curatur: Fit ex abscessu vel putredine in ipso olfactus sensorio vel osse ethmoideo.

ODORATVS ABOLITVS.

In odoratu abolito specificum est extractum Majoranæ, singulis diebus jejuno ventriculo & vesperi præmissis universalibus sumptum, dos. ℈ß vel etiã ℈j It. ⊖ majoranæ affabrè factus & cum Extracto mixtus, aut per se gr. vj. vel viij sæpius in vino sumtus. It. Balsamus Majoranæ vel etiam oleum moderatè adj gr. ij. iij. iiij. aliqvando sumptum, penitùs morbum tollit.

Valent etiam sternutamenta cum præsertim vitium sit in obstructione officuli Ethmoidis.

CORYZA.

De Coryza vide suprà in Catharrho.

Hic etiam valet Gummi animæ vel oleum eiusdem prosuffitu super carbones. It. Tabacum aliqvot guttæ ol. anisi conspersum more communi sumptum.

HÆMORRHAGIA narium.

Hæmorrhagias narium excitat millefolium, cuius succus recens expressus (pulvis minus efficax) item flammulæ (sed minori cum efficacia) constrictis leniter fascia venis jugularibus. Vide P. Bayerum capite de polypo.

Eandem si sistere libet, proximum

mum eſt: accipe 1. fumum de pilis leporis ſub ventre naſcentibus, vel caudæ extremitates, die weiſſen Haar/Xenia Paracelſi

2. Hæmorrhagiam narium ſiſtit pulvis bufonis exſiccati in nares inſufflatus, vel laciniis inditus, aut bufo integer ſub axillis gaſtatus.

3. flor. Bellidis minoris in manu patientis aliqvandiu detenti, ſangvinem ſiſtunt. Alioqvin iidem flores ſanguinem coagulatum & putreſcentem extra venas mira proprietate diſſolvunt & conſumunt, ſi in cibo uſurpentur (etiam in partibus diſtantiſſimis v. g. ſub ungvibus.)

4. Stipites Melanthii admoti, vel geſtati etiam idem faciunt ſiſtendo ſangvinem.

5. Laudanum opiatum vel intro ſumptum, vel etiã cum pilulis naribus intuſum.

6. Lamina argentea (verbi gratia Thalerus) inter cilia applicetur (fortiſſimè) faſcia, extemplò juvat.

Extractum Croci ♂ 7. Hæmorrhagiam ſiſtit Extractum croci ♂ ſeqvens ſi eius gut. iiij cum aq. plantag. exhibentur. ℞. Limat. Matris ℥j affundatur paulatim & ſucceſſivè ℥iiij ad viij Aq. fort. digerantur per noctem in cineribus vel arena: hinc per alembicum Aq. fort. abſtrahitur ad ſiccitatem, pulveri reſtitanti affundatur ſp. V. ad. 2. digitorũ eminentiam digeratur totũ, donec rubeſcat. Hinc à fæcibus decantatur, & in B. vel cineribus uſq; ad oleitatẽ deſtillatur.

Lepus in Martio captus, exſiccatus pulveriſatus, pulvis in naſum vel vulnus immittatur.

HÆMORRHAGIA Critica.

Hæmorrhagia narium Critica, niſi copia vires proſternat, non impedienda: morboſæ verò mox in principio ſuccurrendum. Qvare ad ea, qvæ ſangvinem avertunt ad alias corporis partes, accedendum, & ſi indicantia permittant, vena ſecetur brachii externa, nec magna ſangvinis quantitas, una detraſatur vice, ſed reiteratis vicibus, hora una intermiſſa ſemper pro virium robore.

Cucurbitæ magnæ hypochondriis & inter ſcapulas applicentur. Omnia acria & calida vitet, vinum granatorum cum aqva Chalybeata dilutum bibat, ſuccum ribium inſpiſſatum: conditum eorundem per intervalla aſſumat: Syrupis utatur refrigerantibus, ut de Corallis, Qvercetani, dilũtis cum aqva cichorii Endiuiæ portulacæ nympheæ addita ℥j aut altera ⊖ prunellæ. Aquam item è Typhis cervorum aſſumat, terram ſigilla-

tam bolum armenum cum ſpeciebus diatrion ſantalon in forma aut aq. cardiacæ cum confectione de hayacintho aut in forma boli cum conſerva.

Epithema item applicetur exterius Epati ex aquâ Endiviæ cichorii, roſarum, nimpheæ cum fl. roſ. rubrarum ſantalo camphora additis ſemine portulacæ oxalydis cichorii cũ pauco acet. ſtatim hinc ſeqvente mane purgetur infuſione Rhabarbari cum ſyrupo roſarum ſolutivo aut de cichorio cum Rhabarbaro.

Fronti qvoque & temporibus adhibeantur medicamenta adſtringentia & refrigerantia : imprimis fiat cataplaſma ex bolo armeno aut ſangvine draconis cum albumine ovi ſubactis, immittatur turunda e. gr. v, aut vj cum panno roſa : aut fiant pilulæ duæ ex laudano occludendo illius narem utramque. Aut ſtercus aſininum aut ſuillum acet. roſaceo diſſolutum immittatur in nares, qvod vel ſolo odoratu ſæpius ſiſtere compertum, ſi cum aqva roſarum & camphora mixtum ſacculis includitur ad odorandum.

Ad collum, ubi venæ jugulares aſcendunt, applicantur lintea in aqua ſperniolæ, in qva parum camphoræ & ſacchari ♄ni ſolutum ſit, intincta.

Eadem aqva utiliter ad Epithemata Epatis & teſtium, qvi involui poſſunt lintes imbutis acet. roſaceo, in qvo ſperniolæ compoſitum diſſolutum, adhibeatur. Imo dictâ aquâ lavare faciem & nares commodum, qvia coagulat ſangvinem : ita & in hæmorrhagiis qvibuſvis vulnerum applicari cum linteis commodiſſimè poteſt. Vide notas ad Crollium.

FACIEI ET ORIS Vitia.

RUBOR FACIEI.

In rubore faciei 1. fit reſpectus ad Epar, ex cuius intemperie eiuſmodi rubores inſoliti provenire ſolent. Radix itaq; cichorii cum toto, præmiſſis univerſalibus, in infuſo aliquandiu uſurpata, hepar corrigit. Idem faciunt aliæ.

Poſtea deſcendatur ad localia, qvæ ſunt : ℞. maſtichis thuris albi. Camphoræ ana ſolve cum ſp. Vini quo faciem mane & veſperi ablue per menſes 2. vel 3. ac ſimul fiat ſcarificatio auriculæ ſingulis menſibus ſemel, vel bis interdum præſertim verò ſingulis menſibus illinatur facies tota ungvento de ceruſſa camphorato, & abluatur viciſſim cum lixivio ex cineribus caulium braſſicæ facto & tandem definet rubor. Ejuſmodi plura ſunt in antidot. Weckeri.

PUSTU-

PVSTVLÆ FACIEI.

In pustulis faciei eadem valent, sed præstantius est menstruũ (virgins vel aliàs juvenculæ boni habitus in aqva calida solutum, qvo si per dies aliquot sub vesperam eundo cubitum facies lavetur tota & sponte exsiccetur, pustulæ cadunt succrescente nova cuticula, & rubor perit.

2. In iisdem pustulis & morphea totius faciei radicitùs extirpandis mirificè valet oleum bufonum, quod fit hoc modo. ℞ bufones vivos (propter signaturam macularum in bufonibus) No. 3. vel 4. coqve in oleo olivarum ℔ ij per integram horam, postea cola. Hoc oleo illine faciem aliquoties, sed singulis diebus semel, post aliqvot dies cadunt pustulæ & morphea sanatur, Omnium fortissimum est hoc oleum, ideoq; cæteris nihil proficientibus ad id accedendum.

Oleum Bufonum.

VARI.

In varis nihil præstantius oleô granorum lauri sæpius illito.

SVGILLATIO.

In sugillationibus applicatio carnis bubulæ recentis unicé prodest; sic Charta illa Emporetica crassior cum sputo applicata intra horas aliqvot, sanat.

LENTIGO.

Lentigines feliciter curantur cum oleo ceræ (Honigflecken) & ol. tri per deliqvium si anæ permisceatur & lentigo faciei illinatur.

IMPETIGO, LICHEN.

Eodem modo impetigines lichenes & volatica faciei curantur.

VERRVCÆ.

Verrucæ faciei tolluntur eo modo, qvo in toto corpore.

SPASMVS CYNICVS.

Spasmi Cynici ratio eadem, qvæ spasmi in communi.

PARALYSIS LABIORVM.

Paralysis labiorum curatur, ut Paralysis vulgaris, de qvo suprà de Paralysi.

FISSURA LABIORVM.

In Fissuris labiorum curandis valet pingvedo, qvæ ex cochlearibus ligneis ad coqvendum in culina usitatis, si aliquantulum igni admoventur & torrentur, edistillat. Hac nimirum pingvedine fissuræ illitæ citò curantur.

STVPOR DENTIVM.

In stupore dentium fricentur dentes

dentes stupidi sale, vel mastice-tur pannus laneus vel pilosus pileus.

NIGREDO DENTIVM

In nigredine dentium evitandâ præsertim evitetur acet. & cibi admodùm calidi.

Removeatur item sæpius adnatus ♀ius & impuritates dentium, colluendo os à sumpto cibo, vel cum △ salsa vel etiam cum vino.

Deinde nigredo & colores dentium fœdi hoc modo commodè auferuntur. ℞. aq. fontanam, dilue in eadem spiritum ⊕ vel aqvam seu spiritum aluminis q.s. ne scilicet nimium acescat. Cum hoc lavamento qvotidie manè & vesperi cum licinia lanea frica dentes diligenter, deinde eosdem frica cum magisterio Corallorum vel cum hoc pulvere. ℞. *mandibularum Lucii piscis,*

Pulvis dentisfictus.

Corall. albi,
C C. usti,
albuminis ust.
radicis ireos
℥ß salgemmæ ʒj.
F.M.F. pulvis.

Nigredo dentium & lingvæ, ex esu cerasorum vel myrtillorum extemplo tollitur suffitu candelarum ♀arum, Schefelſte-cken / faucibus tamen propter fumos nocivos occlusis.

MOBILITAS DENTIUM.

Mobilitas dentium aufert peculiare & specificum remedium seq. ℞. *gland.* ʒj
gallar. ʒß
aluminis usti
succi acatiæ an. ʒß
fol. rosarum rubrarum Mß.
Coqve cum vino rub. ℔ ij ad casum unins pollicis, postea cola. Cum hoc decocto sæpius qvotidie eluantur dentes, rursùm figuntur & immobiles redduntur & conservantur.

ODONTALGIA.

Odontalgiam ex qvacunque causa ortam ex quadam specifica proprietate tollit radix lapathi acuti (ante germinationem vere collecta præstat, mihi familiaris) exsiccata & denti dolenti applicata.

Idem præstat sed remissius rad. lappæ dolores subitò aufert, humoremq; superfluum extrahit majoris.

Si fiunt dolores ex destillationibus decocto rad. urticæ majoris, alii cum pauxillo nucis moschatæ rasæ & croci in Vino adusto & acet. ana paratum, & calidè in ore, locovè dolente retentum, humores illapsos mirabiliter extrahit: ab initio qvidem videtur dolor augeri, sed paulo post mitigatur & desinit.

Idem

Idem præstat decoctum Gvajaci cum vino & aqva paratum. In eodem casu præstat decoctum serpilli (imprimis si ex destillatione (vel eiusdem aqva, gargarisando nempe cum iisdem.

DENTES CAVI DOLENTES.

Si dentes sunt cavi & dolent, vel etiam citra cavitatem in dentibus dolentibus præstans est ol. Caryopyllorum in cuius scil. ℨj. Camphoræ ℈ß solutus fuerit. Huius compositi gut. j. vel altera in gossypio (præsertim qvod cum moscho fuit) cavo denti immissa vel etiam dolenti alioqvin applicata omnem dolorem aufert.

Externum est laudanum opitum in forma pilularum dentibus, illitum vel inditum, vel externè (in genis) cum unguento Alabastrino (gr. j. landani ad ℨj vngventi) dissolutum. It. cum Emplastro de mastiche & cera.

DENTES CORROSI.

Dentes Corrosos juvat suffimigium ex semine Hyosyami per tubulum vel tritorium ad dentem dolentem factum.

DENTES CARIOSI.

Dentes Cariosi evelluntur promtiùs, si duobus digitis madefactis, ac inspersis pulvere ex lacertis aqvaticis exentheratis & in Clibano calcinatis aliqvandiu prehendantur. Lacertæ colliguntur Aprili & Maio.

Sic etiam dens ex maxilla mortui evulsus, & cum radice sua dentem coriosum sæpius tangens, tandem post aliqvot dies frustulatim dentem cadere facit.

In eruptione difficili dentium, apud pueros maxillæ sæpius inungatur butyro recenti & facilius prodeunt.

Quod si nec hoc modo prodire videantur, & necessitas urgeat. ℞. sangvinem è crista gallinacei recentem, & cum digito semel tantum vel ad summum bis in unge gingivas, & sine difficultate aliisque accidentibus tandem prodeunt.

EPVLIS.

In Epulide optima est sectio per forcipem, qvam excipi & gargarisma ex myrrha & sale. Adi dogmaticos.

LAXITAS, PVTREDO & Exesio.

Laxitati, putredini & exesioni gingivarum à proprietate qvadam Aqvilegia mederi videtur. potest autem inde compositum tale fieri:

℞. *Pulveris fol. aquilegiæ*
salviæ
menthæ crispæ
Nucis M*oschatæ ana* ℥ß

alumi-

aluminis usti ℥j
mellis purissimi ℥iiij

Mel incalescat ad ignem & leviter de coqvendo despumetur, deinde pulveres prædicti cum melle adhuc calente semsim aspergendo misceantur & serventur ad usum. Hoc ungvento illinantur gingivæ bis qvotidie (NB. Decoctum summitatū rubi idæi etiam valet hîc) qvod si cibus capiendus est, eluatur os aqvâ prunellæ vel infuso nasturtii aquatici in vino (imprimis in scorbuto.)

MVNDIFICATIO GINgivarum putrescentium.

Ad mundificationem autem gingivarum putrescentium maximè valet aqua illa viridis mea composita secunda, de qvo suprà in Narium affectibus ozæna nimirùm.

PARVLIS

In parulide citrà inflammationem maximè commendatur Gargarismus ex prunella, foliis salviç & nasturtio aqvatico paratur.

Si inflammatio accesserit ex aqva tabaci destillata cum lapide prunella dissoluta in eâdem. fit Gargarismus (vel aqva prunellæ.)

Extrinsecùs applicetur medulla panis tritici cum lacte cocta (doch nicht gar zerkocht.)

DESTILLATIO AD Articulum maxillæ.

In destillatione ad articulum maxillæ ubi præsertim accessit immobilitas, sacculus pulvereꝗ & ⊖ communi consutus & externè applicatus (calefiat prius ad fornacem) calidè destillationes prohibet. Ipsa verò immobilitas aufertur oleo rutæ, vermium terrestrium in qvibus flores Chamomillæ ebulierint. Vel si mavis addatur prioribus oleis oleum Chamomillæ, & locus affectus calidè iniungatur.

APHTHA.

In Aphtis primò est decoctum satureiæ in Vino, quo colluatur os sæpius.

3. Decoctum Veronicæ præstans præsertim si adijciatur aliqvid mellis rosati.

Nota: In Aphthis contumacibus hisce decoctis adde aliqvid spir. ⊕li & non resistent,

In Aphthis ex lue ♀ea omnem absolvunt nodum aqvæ virides suprà de ozænâ descriptæ, imprimis si loco aqvæ simplicis assumatur Aqva persicariæ vel in secunda aqva foliis reliqvis addantur folia persicariæ.

CVRATIO DOLOrum dentium.

Dolor dentium qvia plerumqve fit à capitis de fluxionibus, ideoq;

ideoque in curatione ipſius ſtatim ad ea accedendum, quæ fluxionem inhibent. Vnde ſtatim temporibus applicandum Emplaſtrum de Gummi Elemi vel etiam Maſtiche factum, quod antequam applicetur, calefiat optimè.

Inter ſcapulas applicetur cucurbita magna ſine ſcarificatione.

Hinc ſtatim ad repellentia materiam fluxumq; evacuantia confugiendum, qualia ſunt galla matura in acet. cocta, ita ut acet. in ore ſupra dentem dolentem detineatur calidè per horam ß vel j.

Hinc ad topica, anodyna ex proprietate occulta dolorem tollentia progrediendum.

Quod ſi continuus ſit dolor hiſce non cedens, ſed ab aliqua intemperie vel capitis vel totius corporis, aut copia materiæ ad caput fluentis, & inde ad dentes, capiti ſimul providendum tum evacuantibus, tum alterantibus & confortantibus medicamentis, tum etiam toti corpori.

Topicorum quibus vel ſolis ſæpius dolor omnis aufertur ſequentia ſunt præſtantia.

Laudanum opiatum cuius gr. iij cum gut. ij ſp. ⊕li denti dolenti applicentur, ſimulq; pil. j. in corpus aſſumatur: Dolor ſopitur, applicato etiam Emplaſtro ad tempora & ſi opus cucurbitulis.

Similis planè effectus eſt oleum ex buxo deſtillatum ℞. ſerrati buxi q. ſ. & repleantur ʒ. partes retortæ vitreæ, retortam in cineres loca & deſtilla oleum & liquorem aqueum igne primùm lento poſtremùm fortiori, & tandem ſummo, & deſtillabit oleum. Idem oleum rectius per deſcenſum aut per veſicam deſtillatur. Huius olei (è buxo) ℞. giij & cum vino, ſi affectus à frigida defluxione veniat aut cum acet. ſi à calida. M. Contineat æger mixturam dictam in ore, poſt aliquot tempus exſpuat. Si dolor nondum ceſſabit, repetatur, donec ad ſextam vicem, tandem abluat os vino aut acet. & ſedabitur dolor. *Oleum Buxi.*

Item pulvis gallarum in ſucco radicis pyrethri decies vel 12. imbibitus & exſiccatus cum fermento, M. F. Globulus parvus, qui denti dolenti impoſitus dolori medetur, dentes firmiores reddit, vermiculos in ipſorum cavernis genitos necat, fluxiones omnes ad gingivas delapſas extrahit.

Tandem ultimum in omni & acerrimo dolore perfugium applicare veſicatorium poſt aures & cervici.

Exteriùs inungi poſſunt maxillæ oleo amygdalarum dulciũ

& si tumor appareat, applicetur Emplastrum de meliloto. Si intus ore ad apostema tendat dolor; fiat cataplasma ex ficu assata cum farina tritici: si aperiatur, dissolvatur mel rosatum in aqua plantaginis atq; eo diluatur os.

LINGVÆ FAVCIumq; Affectus.

RANVLA.

In Ranula sub initium præsertim aperiatur vena sub lingua: Quidam ranam vivam nuchæ applicant: non tamen semper respondet effectus.

PARALYSIS Linguæ.

Paralysis linguæ præmissa universali ipsius cura curatur frictione linguæ cum semine Erucæ & theriacâ. It. oleo anisi in apicem linguæ instillato. It. Balsamo vel ol. caryophyllorum spiritus cerasorum nigrorum loquelam amissam ad miraculum usque restituit.

APHONIA.

Aphonia in genere curatur ut Paralysis: in specie autem laudatur (præmissa capitis uniuersali purgatione 1. Aqua liliorum cõvalii. 2. Aqua Antapoplectica ex flor. lilii convallii & lavendula de qua supra in Apoplexia. Quod si alterutri sanguis turturis fuit permixtus (sanguis turturis universus in ℥iij vel ℥iiij aquæ misce) & tandem in usum revocatus, aqua nempe colluendo linguam aut diutius in ore terendo, felicius succedit vocis restitutio.

Vbi tamen semper ad causas fuerit respiciendum, pro quarum veritate medicamentorum farragines quoque variant.

Præmissis igitur universalibus pertinentibus localia tum loco affecto, tum præterea in vertebras colli, nucham & collum ipsum reliqua sunt dirigenda, quæ petantur à Practicis.

BALBVTIES.

Balbuties difficulter tollitur.

GVSTVS DEPRAVATVS, Abolitus & imminutus.

Gustus depravatus amarus corrigitur usu radicis cichorii conditi, sic etiam amaritiem linguæ tollit ⊖ cichorii. It. rasura ipsius linguæ cum radice zedoariæ. Item gentianæ.

Si abolitus vel imminutus 1. tundantur venæ sub lingua. 2. Vtere gargarismate, quod in affectibus oris communibus & anginâ est præstans.

℞. herbæ malvæ hortensis Mj.
flor. rosarum rubrarum
prunellæ.

Vero-

Veronicæ
salv an. Mß
rad. polypodii quercini ℥ij.
Coq. in aq. puræ ℔iiij & acet. vini ℥vj usque ad casum transversi pollicis, postea colenter & colatura leniter exprimatur.

3. Fiat talis mixtura. ℞. sp. ⊕li ʒß sp. Vini ʒij, mellis ʒj. M. instar linimenti: hoc linimento post adhibitum gargarismum illinatur lingua & imminutus gustus paulò pòst redibit.

TVMOR TONSILlarum.

In tumore tonsillarum ex causa frigida fiant saltem externè inunctiones cum oleo amygdalarum dulcium cui aliquid olei ceræ destillati immixtũ sit (verbi gratia ad ℥j ol. ceræ ℈j.) Internè fiant gargarisationes cum pipere longo in aqua communi decocto, & eo sic gargarisato.

TONSILLARUM INflammatio.

In tonsillarum inflammatione 1. Valet Gargarismus prædictus (de quo in gustu abolito.)

2. Externæ inunctionis cum oleo amygdalarũ dulcium simplici (sine additione olei ceræ.) It. Cataplasma ex mica panis triticei cum melle, citò inflammationes sistit.

His omnibus prævalet menstruum in acet. dissolutum & applicatum. It. folia raphini sylvestris foris applicata.

ABSCESSVS TONsillarum.

In abscessu seu putredine & ulcerationibus tonsillarum Gargarismus supra de gustu depravato & abolito traditus multum potest. Mundificat nimirùm & consolidat, si præsertim cum reliquis adiiciantur folia plantaginis. Itaq; ipsius usus in ulceribus internis maximè utilis est.

In sordidis verò recurrendum est ad mundificationes fortiores, qualis exspectanda est aqua illa viridis secunda, de qua suprà de ozæna dictum.

Postea decoctum Veronicæ & melle eadem ulcera facilè consolidat.

LAXITAS UVULÆ.

In laxitate Uvulæ præstat Gargarismus compositus, suprà de gustu abolito & depravato præsertim si Uvularia adjecta fuerit, (propter signaturam) deinde F. pulvis. ℞. piperis longi ℈j succi acaciæ radicis tormentillæ an. ℈ij M. F. pulvis. Huius pulveris aliquid insuffletur Uvulæ post usurpatum Gargarismum (instrumentum vide apud Fabricium Hildanum) vel verticis capillos sursum fortiùs paulatim trahe, donec nimirum facient sonitũ:

postea pauxillum de alumine u-
sto supra Uvulam sparge, & laxitas remittet. Idem præstat semen rosarum.

Quod si hæc omnia parum præstiterint, ℞. ovum recens ad duritiem coctum, scinde per medietatem in longum & cum ligatura vertici impone (calidissimè) per aliquot horas, donec nimirùm laxitas fuerit sublata.

INFLAMMATIO Uvulæ.

Inflammationem Uvulæ tollit Gargarismus quilibet modò capiat aliquid de ⦶ fixo. Sic ▽ prunellæ destillata cum lapide prunellæ mixta & ad gargarisandum usurpata inflammationem tollit.

NB. Hîc verò mirificè operatur Gargarismus compositus suprà, de gustu abolito & depravato, descriptus.

VLCERA COLVMELLÆ.

Ulcera columellæ (sine malignitate) simplicia curantur facilè, quemadmodum etiam linguæ & totius palati, item faucium.

Sic igitur decoctum Veronicæ & mellis cum aqua simplici, it. decoctum satureiæ cum Vino post debitas gargarisationes eiusmodi ulcera perfectè curant. (NB. potus sit non acris admodum, sed saccharo temperatus, quod etiam descendentem cum potu putrilaginem absumit.)

Interdùm recurrendum est in contumacioribus ad sp. ⦶li, qui eiusmodi aquis vel decoctis mũdificantibus additur, ita tamen ut vix sentiatur, (per se nunquã) celerius & potentius curat, præsertim si in ▽ plantaginis permistus applicetur.

Extremum usus diamori, vel potius succus expressus, aut ⊖ mori multum hisce curationibus prosunt. (proprietate ad os, unde Maulbeer/ Germanis dicitur.)

VLCERA FOETIDA & putrida.

In ulceribus fœtidis & putridis præter jam dicta recurrendum est ad aquas illas virides, supra de ozæna præscriptas, quæ omnia putredinem & exulcerationem fœtidam funditus tollunt ut facilius elegans consolidatio subsequi possit.

Victus esto commodus, ne recrudescant ulcera.

VLCERA EX LUE ♀rea.

In ulceribus ex lue ♀rea in quacunque oris & faucium parte. 1. Cognoscendus est morbus, de quibus signis infrà de Lue venerea vel morbo gallico. 2. de-

scenden-

ſcendendum ad univerſalia & particularia in illo morbo & tali ratione facilè ulcera incipientia in iſtis locis ſimul cum morbo tranſeunt, ſin ſecus deveniendum eſt ad topica, primùm mitiora, gargariſmos nimirùm & decocta uſitata.

Quod ſi hæc ſicquidem malum coerceri poſſit: deinceps aquæ viridis ſupra de ozena deſcriptæ accerſendæ & applicandæ ſunt, tangendo nimirùm cum penicillo tantum affectum locum, & cum gargariſmo poſtea eluendo, ſic nimirùm facilè cedunt.

In his verò omnibus mirabiliter operatur, univerſum morbum luis ♀reæ ex toto corpore eliminando ſp. ☿ rubeus, cuius præparationem & uſum docebimus infrà de Lue venerea.

ANGINA.

Anginam vel incipientem vel etiam confirmatam, præſertim ſi febris urgeat, ſubito vomitoria, imprimis Aqua benedicta tollunt. Sic nimirum inflammatio cedit, & ulcera vel apoſtemata rumpuntur. In omnibus verò hiſce reſpiciendum ad naturam patientis & virium robur.

Quod ſi ergò vomitoria locum habere nequeunt, recurrendum ſtatim eſt ad ſpecifica, quæ nihilo ſerius etiam poſt vomitoria locum habere poſſunt talia ſunt.

1. Quod eſt apud Paracelſum in tractatu de peſtilentiâ ad Sterzingenſes, quod ℞. vj vel viij cancros vivos (cancri inſigniter refrigerant) ſedi maioris Mij. vel iiij, quæ invicem contuſa in mortario, & poſtmodum expreſſa ſuccum reddunt, quo lingua & fauces ſunt fovendæ, vel ipſa lingua radenda, imò eius (ſed parum valde: gutt. videlicet aliquot) in liquore convenienti aliquid intrò concedendum.

2. Eſt experimentum Anton. Kuzmans civis Auguſtani, ℞. ſedi majoris ℔j. Contunde in mortario & exprimatur ſuccus. Hujus ℞. ℔j adde ℥ß ✱, relinque in loco humido uſq; ſolvatur ⊖, poſtea deſtilla per alemb. Hac aqua ſæpius ablue linguam calidè & tepidè. Eſt probatiſſimum. Vide Conradinum de lue ♀rea.

2. Gargariſmus ille, de quo ſuprà de guſtu abolito & depravato.

Nota:

In hoc caſu aliquid addendum eſt ad plantas illius de ſedo majori.

Quod ſi gargariſare nequeat, ſiphunculis iniiciendus eſt Gargariſmus: Poſt ſingulas gargariſationes. ℞. corium de lardo (Speckſchwarten) duos digitos latum

latum & assulatim incide, ex ea parte, qua adhuc lardum est, & pone ad linguam, ut aliquandiu detineatur. Sic nigerrima cuticula linguæ resolvitur, & tandem discedit, & curatio sequitur celerior.

Externè ad collum ipsum applicetur Emplastrum ex nidis hirundinum (integris & albo græco ana.) cum aqua ferrariorum coctum calidè.

Pro potu dissolve ⊕ vel ⊖ prunell. (vinum non detur) ℥j in aq. fontanæ Mens. j.

Anginæ conferunt ea in quibus sal nitrosum Ammoniacum delitescit, ut stercus canis albi ossa rodentis, in aqua probè coctum & cum melle exhibitum.

Rasuræ dentis Apri ℥j cum oleo amygdalarum dulcium & sacharo.

Cinis cancrorum ustorum.

Cinis hirundinum.

Consolida media, prunella, VVularia, cervicaria, Mentha crispa, rubus idæus.

ANGINA NOTHA.

Angina notha puerorum curatur Emplastro modo dicto.

Caput viperæ exsiccatum & collo appensum commendatur pro amuleto.

℞. noctuam unam cum pennis combure & F. pulvis, cujus postea modicum in guttur immittatur, aperit & rumpit apostema mirabiliter.

Sp. ⦶ tùm in extinctione inflammationum tùm in resolutione Apostematis plurimum valet.

Exhibetur eiusdum in haustu aq. fontanæ calido ℥iiß. aquam misce cum sp. Vini & sp. ⦶ an. ʒß. Vide Crollium:

℞. *aq semper vivi,*
prunellæ an. ℔j.
salis armoniaci ℥j.

M. F. Gargarisma.

Crystallum vel anodynũ minerale, ut vocant, seu Lapis Prunellæ (quod Linguę inflammationi, item faucium vicinarumq; partium asperitati unicè medeatur) insignis virtutis est. ʒß vel ʒj in aqua aliqua appropriata resolutus & gargarisatus mirè confert, potest etiam parum huius mistutæ cum sacharo junctæ deglutiri, vel si mavis, sali prunellæ vulgari modo præparato quantum placet adde sachari candi vel crystallini tantundem, vel etiam plus utrumq; pulverisatum coque cum aquę rosarum quantitate sufficiente donec gutta lamellæ stanneæ superfusa consistentiã habeat, effunde in concham & repone relinquendo donec instar lapidis induruerit, tandem exime & in particulas diffringe vel etiam in pulverem redige, utere hoc sæpiùs. *Anodynum Minerale.*

PVL-

PVLMONVM Affectus.

PVLMONES VENTOSI.

Pulmones ventosos hoc est flatibus distensos, adeoque respirationem impedientes restituunt Essentialia ex carminativis, citò ad locum affectum penetrantia.

Hîc præstat Balsamus fœniculi, cuius descriptio in Crollio est dicta.

Sic sal stipitum carvi dextrè (hoc est per ♀ calcinatus, ut in ⊖le Eupraſiæ dictum) & cum ⊖le communi usurpatus tum præservando tum curando ab ejusmodi morbo liberat.

Specificum in curatione est radicis Aaronis pulveris ℨj. It. fæculæ Aaronis ad ℨj in ▽ appropriat. Syrupo vel Vino. It. in cibo; in præservatione quotidie ℈ß ad ℈iß sed cautè & rarò, tutò autem ℈j.

ASTHMA, ORTHOpnoea, Diſpnoea.

Asthma, Orthopnoea, diſpnoea facile curantur Vomitoriis, imprimis aqua benedicta. Idem facit præsertim in crassis humoribus bronchia pulmonum obstruentibus succus fecula etiam radicis ireos nostratis cuius ℨß ad summum, interdum tamen ℨij vel ℨiij in conuenienti liquore datæ, imprimis v. in vino Malvatico citissimè humorem crassum expellit.

Confirmata Asthmata difficulter uno atque altero Vomitorio cedunt: Itaque usus.

I. Florum ♀ris vel etiam ♀ vivi cum asa dulci in ovis tremulis (ad ♀ vivi ℨj, Benzoes ℈j vel ℨj. hujus compositi datur ℈j in ovo tremulo, addito ⊖ momento) per aliquot ♁ exhibitus, pulmones infarctos à crassis humoribus liberat.

Idem præstat lac ♀, de quo vide notas ad Crollium.

Præstantissimum omnium sunt flores ♀ris albissimi, quorũ præparationem vide in Exegesi Chymiatrica, Tenzelii.

II. Per pulverem Asthmaticum purgantem, qui est apud Rulandum cent. 8. cent. 6. *Pulvis Asthmaticus Rulãdi.*

℞. *fol. Cardui benedicti*
Carthami ana ℨij.
piperis longi ℨj.
fol. sennæ mundat.
rad. aronis exſiccat. an. ℨij.
anisi ℨß
Diagryd. ℈ß.

F. pulvis subtilissimus qui distribuatur in partes xij æquales, ac per 6. ♁ continuos detur earum pars una manè jejuno ventriculo, pars altera veſperi circà horam tertiam cum vino albo, juſculo &c: Quod si contumacior fuerit morbus aliquandiu hoc est per aliquot ♁ desistendum à

cura,

cura postea eadem repetenda, usque ad morbi declinationem, Dosis pro una vice ferme ʒß & gr. 2.

In Astmate ▽ destillata ex fructibus Rubi cum Rob nucum sumpta pro placito, Asthma resolvit mirabiliter. Potentius operatur, si aquæ quæ fit ex compositione sacchari albi ß, cum raphani taleolis simul in duabus patinis hinc inde commotis recenter facta (si nimirum ad horam unam vel alteram servatur, fœtet) cochl. j. manè seroq; exhibetur.

Plura de hisce affectibus vide infrà de sputo sanguinis.

CATHARRUS suffocativus.

Curatio catarrhi suffocativi suprà tradita est, quæ ibi videri potest.

ANGUSTIA PEctoris.

Angustiam pectoris morbosam succus Bryoniæ mirabiliter dilatat & omnibus præstat. Fit hoc modo: Radix eius crassa internè excavatur (radix quò crassior, eò melior) ut nihilominus extremitates relinquantur spissiusculæ. Radix excavata recens superiori operculo proprio admoto collocatur in locū humidum frigidissimū Mense Maio, Junio & Julio: intrà paucas horas cavitas radicis aquâ repletur, quâ effusâ, denuoq; cooperculata & sepositâ, succus tamdiu colligitur, quamdiu is præstò fuerit, succus facilimè exspirat. Hujus aq. ℞. ℥vj vel viij. M. cum sp. ⊕li vel ol. ♀ per camp. ʒß & probè reservetur usui. Singulis diebus cochl. j. istius compositi sumtum, angustiam pectoris mirificè tollit (diu daret hæc aqua in frigido servata, rectius tamen annuatim paratur.) pulmones item impuritatibus repletos expedit. Ideoque in Asthmate eius usus utilissimus est: serum omne ex corpore educit, ergo eius usus esse etiam potest in Hydrope.

Succus Bryoniæ.

PERIPNEUMONIA.

Peripneumonia vera curatur ut Pleuritis: itaque Vomitoria ab initio multum juvant, præsertim aqua benedicta, postea expectorantia multum valent de quibus tractabimus in pleuritide.

PULMONUM VOmica.

In pulmonum vomica consumenda laudatur Aqua Valerianę cum sp. ⊕ aut ol. ♀ per campanam, ad gratiam acetositatem temperata, & quotidie mane & vesperi bibita: insensibiliter consumtivum est.

Sic ♂ diaphoreticū seu flores

fixi ♁ cõmuniter qvotidie qvinqvies vel sexies in vino, dos. ℈ß, randem omne apostema interius ubicunq; situm est, efficacissimè sed lentè tamen resolvit.

PHTHISIS HÆreditaria.

Phthisis hæreditaria difficulter curatur, imò ferè nunqvam propter altius impressas nativæ (avitæ) constitutionis radices, qvæ curationes nullas, accipiunt, inducias qvidem interdùm patiuntur, ne nempe gravius affligant, consummatas curationes autem nunqvam.

Qvia verò transplantatæ tabis plerunq; destillationes comites & causæ sunt, experientiâ comprobatum est, radicem rheumaticam, de qua suprà, de catarrho suffocativo, ex collo gestatam, bona insuper observata diæta, in eiusmodi tabescentibus multum profuisse. Ex eius itaq; usu de tabe hæreditaria minuenda vel saltem impedienda, non est desperandum, plura de phitisi vide infrà de sputo sanguinis.

TABES INCIPIENS.

In incipiente tabe à destillationibus acribus vix dici potest, qvantum vomitiones præstent, præsertim ab aqva benedicta si simul cerebrum tanqvam membrum mandans suis specificis & confortativis diligenter in suo vigore conservetur. Deinde respiciendum qvoq; est ad illapsos humores in ipsos pulmones, ut expectorantibus mundificativis, aut si tenues sunt, incrassantibus domentur. Qvod si nihilominus exulceratio ipsius pulmonis qvæ exqvisitam phthisin constituit, suborta fuerit, si recens extiterit, vomitiones multum juvant, ad mundificationem & pectoris saburram sublevandam. Deinde mundificantia apprimè sunt necessaria, qvalia sunt hydromelita, composita ex pectorantibus, It. alia, qvæ usu qvotidiano & praxi autorum sunt addiscenda.

Expectorantia sunt loch cum floribus ♀. It. flores ♀ albi, lac ♀ris. It balsamus fœniculi & alia qvàm plurima.

Ad consolidantia pulmonis ulcera tanqvam pręstantissimum pertinet Balsamus ♀ ℞. flor. ♀ albi q. v. sublima adhuc semel atq; iterum ab aloë & mirrha & olibano, ut docet Crollius. Hos flores extrahe cum oleo anisi (vel spiritu terebinthinæ balsamico) sine ebullitione, & F. rubicundissimus balsamus. Huius gr. 6. ad 20. in decoctis pectoralibus qvotidie manè & vesperi (augendo dosin pro morbi processu) intrò sumpta, pulmones putridos & exulceratos, præmissis *Balsamus ♀ris*

tamen mundificantibus & expectorantibus, mirabiliter restituunt, ulcera consolidant, & ad perfectam curationem unicè disponunt.

PVLMONVM
adhæsio.

Pulmonum adhæsio difficulter curatur in adultis.

PLEVRITIS.

In pleuritide vera ante omnia & qvidem sub initio vel etiam 3. aut 5. die exhibeo aquam benedictam ad vomitus ciendos. Sic nimii ûm influxus humor s & inflammatio sistitur, ac pectus ipsum ab impuri atibus liberatur. Aqua benedicta exhibetur justa dosi in ▽ Cardui Mariæ vel rheados aliquando descendo ad venæsectionem, si non morbus videtur resolutus; & plethora jusserit. Idq; facio vel ante vel post vomitum.

2. Vbi vel natura ipsa vel etiam patientes abhorrent à vomitu, ipsa sanguinis missio principaliter præcedat, præsertim ex vena cordis. (basilica istius lateris, quod affligitur.) Quod si nec sic quidem febris & symptomata remissiora fiunt, descendo ad alia magis appropriata, quorum prius est, ℞. spir. ⊕. spir. Vini (spir. vini corrigitur à spir. ⊕), datur præterea in perexigua dosi, aliàs omnis usus hîc nocivus) ana ℈j vel ʒß aut ʒij ad summum. Misce cum aqua papaveris rheados tepida q. pl. (v. gr. ℥j. ij. iij) & patientem ad sudandum in lecto, quantum fieri potest di pone.

3. Mox exhibeo diaphoreticum in peracutis ʒj. cum aqua Cardui Mariæ vel rheados.

4. Rusticis vel robustioribus exhibeo oleum lini ab ℥j ad ℥i j: posthæc omnia deinceps administrantur expectorantia.

Nota: specifica proprietate Pleurisin solvit rasura dentis apri aliquoties exhibita in vehiculis appropriatis: melius est magisterium eiusdem (die Hawzene.)

Extrinsecùs ad doloris & punctuarum mitigationem faciunt inunctiones ex unguento dialtheæ oleo amygdalarum dulcium & similium.

Confert quoq; Epithema ex melle & lacte invicem decoctis & calidè in vesica suilla lateri dolenti appllicatis. Huius loci sunt cataplasmata ex anodynis, quæ multa sunt apud practicos.

Specifica quoq; sunt Priapus cervi, tauri ʒj. Ioel pag. 25. decoctum florum papaveris rheados Valleriol. lib. 5. obs. 10.

In pleuritide nothâ eadem plerumq; observantur, nisi quod à sp. Vini abstineamus.

Externè in flatulenta pleurisi mirifice

mirificè valet pulvis seminis cymini in folia brassicæ butyro illita aspersus & foris loco dolenti applicatus (hoc usus sum in filiolo meo Christophero.)

In Empyicis præsertim à pleuritide consultò maturanda est suppuratio, postea sanies seu pus educendum, de quibus omnibus consulantur practici, imprimis Rondeletius & B. Fauentinus. Hoc nimirum loco chymica videntur vacillare, cum omnia lenioribus maturantibus extrinsecùs & intrinsecùs lenientibus sunt peragenda. Nihilominus decoctum Guaiaci cum pectoralibus exhibitum multum prodest. Fortiùs operabitur, si flores ♁ fixi aliquoties non singulis diebus, sed singulis septimanis pondere ℨj in decocto Guaiaci proponentur. Sic nimirùm tum maturatio tum ruptio apostematis promovebitur. Rupto autem apostemate, nec dum sanie per purgationem expectorata, recurrendum est ad abstergentia. Inter cætera laudatur hoc: ℞. aquæ hordei ℔ij mellis rosati ℥v. (intellige aquam hordei destillatam) radicis althεæ ℥j. M. & ebulliant ad consumptionem 3. partis, postea colatura detur ad lambendum: (syr. dialtheæ Fernelii hîc etiam valet:) hoc abstergatur ulcus & pus ad inferiores partes corporis transfertur, mundaturque per spiritum. Interea dum hæc fiunt, patienti quater vel quinquies in die aquæ hederæ terrestris cum suo ⊖le acuati propinentur calidæ ℥iij vel iiij singulis vicibus. It folia hederæ terrestris in cibos mixta suppurationem dextrè sanant. Felicior fit progressio, si ex hedera terrestri fiat arcanum, cuius gut. iiij vel vj. in aqua propria exhibitæ omnem locum absolvunt.

Serum in pectore fluctuans educit succus Bryoniæ ut suprà de angustia pectoris. It. succus ireos nostratis ad summum ℈ß. purgat nimirùm per vomitum.

Plura vide infrà de sputo sanguinis.

RAVCEDO

Raucedo à clamore sanatur rotulis Diatragacanthi frigidi cum oleo anisi illitis, si paulatim in ore resolutæ deglutiantur.

Quæ à frigore, tollitur haustu Vini calidi cum saccharo distemperato.

In raucedine à destillatione etiam inveteratissima præstans est syrupus compositus de Erysimo Lobelii.

TVSSIS.

Tussim tum recentem tum inveteratam plerumq; si non semper, curant Vomitus ab aqua benedicta

ne dicta procurati. Hac nimirùm ratione prima regio ventris ab omnibus impuritatibus liberatur, destillationes sistuntur, & si postea conuenientia pectoralia tùm interna tùm externa fuerint adhibita, rarissimè redit.

Interna sunt omnis generis Loch seu syrupi pectorales, tùm expectorantes, si opus sit, tùm confortantes & thoracem cum pulmonibus ab illapsu humorum præservantes.

Inter expectorantia laudatur Oxymel & acet. sqvilliticum cũ syrupo de juiubis, de prassio mixtum.

Confortantia sunt syrupus de aceto sa, de hyssopo, violarum liqviritiæ. His omnibus annumerantur syrupi dialtheæ Fernelii.

Externa sunt Ungventa.

NOTA:

Præservatio à tussi mirabilis est in zizyphis hoc est majoribus illis uvis passis, qvas Zibeben Germani vocant, macerantur in sp. Vini & turgescentibus valdè, earum una atq; altera manè & vesperi sumpta à tussi præservat.

It. Tussim mirabiliter resolvit Liqvor sacchari cum raphani taleolis complosione præparatus, de qvo supra de asthmate & orthopnæa. It. oleum sacchari magistrale, qvod vocant, fit hoc modo: Fundatur super saccharum candi albi sp. Vini semel correctus relinqvantur invicem per aliqvot horas in loco tranqvillo, postea succendatur sp. Vini & saccharum cum reliqvo phlegmate in liqvorem crassum abit, qvi in tussibus etiam inveteratis assumptus expectorationem promovet, & asperam arteriam cum pulmonibus leniendo corroborat, præsertim si aliqvot guttæ extracti seu essentiæ croci huic ad misceantur. It. Extractio helenii per sp. Vini cum saccharo mista spiritus incensos deflagrat, manet ad tussim liqvor perutilis. Huc refer pulverem illum Rulandi, de qvo ante de asthmate & orthopnæa.

Oleum sacchari Magistrale.

In puerulis & infantibus tusses solvunt species diatraiacamthi frigidi in rotulis. It. si pedes qvotidie bis vel ter præcipuè ituris cubitum laventur in cerevisia calida & postea soleæ pedũ inungantur cum axungia Lucii piscis. His omnibus annumerantur flor. ♀ & lac ♀ris.

Tusses inveteratas à tenuibus destillationibus causatas sistit Laudanum opiatũ, qvod etiam in reliqvis tussibus haud inutile est, modò dextrè adhibeatur, thorace nempe à pituita crassa & lenta nõ prorsus infarcto sed libero.

SPV-

SPVTVM SANGVINIS.

Sputum ſanguinis è pulmonibus imprimis curat ſemen Hyoſcyami cum aliis pectoralibus & adſtringentibus admixtum & tabulatum. Vide Platerum in praxi & obſervationibus.

Si veró copioſus ſangvis ſimul excernitur, adſtringentia fortiora neceſſaria ſunt.

R. aq radicis urticæ deſtillatæ ℥j
olei ⊕ q. ſ. ad mediocrem acetoſitatem.

F. mixtura, & frigidè detur: hæc mixtura ſangvineis vomitum etiam feliciter curat, vide infrá de vomitu Vel

℞. ol. ⊖li ʒß
aq. plantaginis ℥iij

M. F. potiuncula, ſubitò ſiſtit ſangvinis profluxum ex pulmonibus (vide ne guttur ſit exulceratum) & ſangvinis vomitum copioſum.

In caſu ab alto, ſi febres acceſſerint, ſignum eſt, ſangvinem extrá vaſa in corpore putreſcere.

In hoc caſu nihil melius aqvâ Benedictâ in vehiculo △ Chærefolii propinata. Febrem nimirum & inflammationes ſubitò tollit (vena qvoq; ſecari poteſt) ac totum corpus ab impuritatibus liberat. Poteſt eadem exhiberi, etſi nulla adhuc tum adſit febris, & qvidem ſtatim ab initio, facit nimirum ne febris facilè ſuccedant, & ſi cætera fiant, qvæ ſangvinem coagulatum diſſolvũt, qvalia ſunt Eſſentia Sangvinis hirci. It. ſangvinis lupi, mumiæ, imprimis v. magiſterium oculorum ♋. It. Carbones tiliæ (ʒj vel ʒjj in ▽ Cherefolii vel aceto) Cherefolium detur in cibis. Pulvis in caſu multum prodeſt.

℞. Carbonum tiliæ
oculorum ♋
Herbæ cherefolii ana.
F. l. a, pulvis
doſis ʒij in acet.

Sic Diaphoreticum in peracutis ſeu mixtura ſimplex (vel ▽ alia Thericalis) ſingularis eſt in hoc caſu, ſi intrò ſumpta ſudores provocentur, qvi admodum neceſſarii ſunt, & interdùm ab externis promovendi.

Sic lodices in vino rubro ſtiptico (diaphoredicis parum proficientibus) immersæ, & poſtea expreſſæ, ac univerſum corpus amicientes, ſudores in hoc caſu mirificè promovent in lecto, præſertim ubi conqvaſſationes interiorum viſcerum metuuntur. Felix Wurzius in ſua Chirurgia laudat ☿♎ qvẽ vide. Sunt alii deſcripti pulveres ad caſum utiles, de qvibus vide practicos.

Sangvinem coagulatum in venis & extrà venas reſolvunt omnia illa, (interdũ etiam vena hic

ſecari poteſt de quibus iam diximus, imprimis verò ſudores pro lecti poſtſumpta reſolventia citò id expediunt.

Extractum vel arcanum ſeu Eſſentia bellidis minoris intrò ſumpta iñatâ quadam proprietate omnem ſanguinem coagulatum ſolvunt, & per inſenſibilem quandam tranſpirationem educunt. Sic aqua Theriacalis & ſpiritus ♀idem præſtant.

Vide etiam ſupra de aſthmate.

Quamprimùm ad Medicum Aſthmaticus defertur, ſtatim purgans aliquod lenitivum præſcribat; à fortioribus nimirùm medicamentis in principio temperandum. Hinc decoquatur materia ſyrupis pectoralibus de praſſio hyſſopo liquiritia an. ℥iß. floribus ♀ opt. triti ℈j ſucci liquiritiæ ℈iß aq. tuſſilaginis veronicæ an.℥ii, capiat mané & tribus horis poſt prandium cochl. ij. vel iij. Hinc purgetur ſyrupo aut Apozemate, quod

℞ *rad. Ellebori nigri præparati*
Flor. irid Florent. an. ʒiß
Herb. tuſſilaginis c. toto
pulmonariæ maculoſæ an. Mß.

Coq. in ſ. q. decocti pectoralis aut flor. & fruct. ab ℔j.

In Colatura ℥*viij infunde*
agarici
Rhabarb. elect. ana ℥*iiß*
Cinam. ʒß.

In colatura reliqua ebulliant folia ſennæ ℥ij leviter, colaturam ſ. q. ſacchari aut ſyrupo aliquo pectorali ad ſyrupi conſiſtentiam coque, cui in fine coctionis adde infuſum ex agarico & Rhabarbaro & F. apozema, aut ſyrupus liquidus, de quo ſumat, ſi ſit Apozema, manè cum cuſtodia ℥iiij. Si ſyrupus ℥iij quod ſi non ſatis reſpondeat alvus, tunc

℞. *rad. macchoacannæ*
agarici troch. an. ℈j
diagrid gr. viij
Cinam. elect. gr. vj.
ol. aniſi gutt. ij.

F. pulvis ſubtiliſſimus detur media vel tertia parte ſingulis vicibus cum doſibus ſuperioribus. Commendabiles quoq; ſunt flores Benzoes cum floribus ♀ ſi miſceantur. It. Elixir proprietatis Paracelſi cum aq. hyſſopi aut tuſſilaginis exhibitum à gut. vj. ad x. vel xij.

Fiat purgatio ſemper intermiſſis z. ♁, in quibus utatur ſyrupo diluto ſuperius deſcripto. Hinc ſi Plethoricus ſit æger, poteſt vena ſecari, ſed parcè mittatur ſanguis: poteſt etiam inungi pectus ſequenti unguento.

℞. *Vnguenti reſumptivi*
dialtheæ an. ʒß
ol ſcorpionum ʒj.

F. Vnguentum. Aut

℞. *olei amygdalarum dulcium*
butyri recentis loti an. ʒj
axungiæ anatis (aut in defectu eius olei Chamomillæ) ʒß
ol tri-

ol vini & Croci an. ℈j
cum pauca cera F. Vnguentum quo calidè inungatur pectus manè & vesperi ante pastum, aut applicetur Emplastrum Diachylon.

Potest etiam in initio exhiberi nonnunq. Aqua benedicta aut infusio florum ♁ vt scilicet ventriculus benè evacuetur & regio thoracis commota in materiam morbificam exurgat.

Quibus ita præmissis ad ea, quæ expectorationem juvant accedendum, non neglectis tamen iis, quæ à proprietate quadam morbum hunc exterminant. Inter quæ palmam tenent flores ♀ris Extractum Elenii, leum anisi lac♀ & Balsamus ♀. o-

℞. *flor* ♀ ℥j
extracti elenii ℈j
sacchar albissimi in aq: tussilaginis soluti ℥iß
olei anisi gut. iij

F. rotulæ.

Possunt autem flores ♀ aut per se cum æquali parte iridos florentiæ aut speciebus diatraganthi frigida assumi in ovo sorbili ad ℥j. aut cum rob. Nucum quod singulare in hoc morbo remedium, in forma Electuarii adhibito pauco spiritu Vini & saccharo rosato (ut fiat Lambitus cum aqua & fructu rubi aut quod convenientissimum, fiant rotulę Aut si propter Extracti injucunditatem ipsius loco sumatur pulvis radicis ireos. Aut

℞. *diaireos s.* ℥j.
diatragacanthi ℥ß
balf. ♀ ℥ß
sacch. in aq. capill. ♀ *aut farfura sol* ℥ij

F. Rotulæ, illinantur ol. anisi.

Lac ♀ exhiberi potest cum loch de pino, de pulmone vulpis sano & experto, admixtis bechicis albis, penidio & speciebus diatragacanthi.

Prosunt quoq; ac debent cum supra dictis Eclegmatibus & syrupis pectoralibus exhiberi & misceri Crystalli ♂ & flores Benzoes.

Crystalli ♂ fiunt hoc modo.

℞. limituram ♂ puram ac tenuem super funde guttatim oleum ♀ per Campanam statim incalesci: & totus quasi solvitur, sine quiescere & refrigerari & intra 2. ♀ concrescent Crystalli, qui per ▽ communem destillatam soluti, & à fæcibus per filtrationem separati denuò aquâ evaporatâ in Crystallos redeunt, si scilicet exhalatur △ ad cuticulam. Hinc in locum frigidum locatur & regenerantur Crystalli, aqua restitans ulteriùs ut priús, evaporatur, colliguntur q; Crystalli toties, quoties possunt. Dos. gr. ij vel iij. *Crystalli ♂tis*

Pro-

Prodest qvoq; fumum excipere per os ex Benzoë, aut Benzoën cum flor.♃ ana misceri pro fumo.

Qvod si à materia tenui & aqvosâ à crebro dilabente oriatur dictus morbus, tunc qvæ in capite præcedente de catarrho suffocativo dicta sunt, cum his medicamentis conjungenda, observatis iis, quæ à Practicis in hac cura annotantur.

Pectoralibus iisdem planè remediis Phthisis de qva etiam suprá de phtisi hæreditaria curari potest, propter febris tamẽ præsentiam addantur, qvæ humectãt & refrigerant, & ut æger utatur pro potu ordinario, aut qvàm sæpissimè in die decocto pectorali, eoq; semper, si fieri potest, debito communi aut simili incopia.

Essentia Mellis. It, rotulas freqventer assumat de floribus ♃ cum oleo, Balsamo & lacte ♃ cum essentia mellis, qvæ fit, si misceatur, mel cum arena lota, ut fiat qvasi massa, cui superfundatur spir. Vini ad 2 digitos. Hinc per 6. ʃ. digeratur, spiritus tinctus per ad mellis consistentiam iterũ destilletur. Teneat qvotidie qvoq; in ore Opiatum sequens

℞ *conservæ rosarum* ℥iß
sacch. rosati tabulati
penidii
bechici albi an. ℥ß.
spec. diatragacanthi frigidi ℥iß.

Cum syr. violarum misce.

Ad pectus Emplastrum semper admotum sit pectorale aut cataplasma inuncto prius pectore Vngvento appropriato.

Ad confortationem paratur Pinolatum & Martius panis addito soluto perlarum.

Potest etiam fieri pasta regalis hoc modo:

℞. *amygdalarum Ambrosinarum*
pinearum an. ℥iij
sacch. rosati tabulati ana ℔iß
sem. anisi,
pap alb. an. ℥iß
bombacis
pulv. de pulmone vulpis an. ℥j
Carnis pectoris caponis j.
aut perdicis diligenter in mortario pulverisat.

M. & F. pasta, quæ in frusta tenuia ad lubitum secta coq. s. a. ad flavedinem. Vel

℞. *Carnium Testudinum*
Cancrorum ana ℥j
Nucum pinearum in aqua
rosarum maceratarum ℥iij
Pulv. Diamargariti
Diatragacanthi frigidi ana ℥j
Fl. ♃ris
Rad: ireos ana ℥ß
sacchari in aqua capillorum
♀ris aut eius decocto
soluti q. s. Fiat.
Pineolata.

Postquam materia optimè expectorata utiliter adhiberi potest

potest decoctum ex herbis, quæ vim habent consolidandi. Exempli gratia.

℞. *plantaginis cum toto* ℔j
Consolidæ maioris
buglossæ seu consolidæ mediæ
fœniculi
prunellæ cum totis an. ℥iiij
diptamni cretici ℥iiiß
flor. hyperici
buglossæ
violar. an. ℥iiij
Cinamomi ℥i℥

F. decoctum: aut infundantur in lacte caprillo ad 3. digit. Hinc pe ♌ destillentur ad siccitatem. Possunt etiam cum dictis herbis fieri consummata.

Destillatum apud nonnullos in magno pretio est ex corde nempe Epate & pulmone Vituli adjectis aliquot herbis.

Bezoardicum Animale. Prodest quoq; Viperarum Alcohol, vel Bezoardicum animale quod fit, cum post excoriationem viperarum dum adhuc vivunt intestinis, capite & caudâ abjectis, caro reliqua ut & cor e-par elota primum in aqua simplici, & postea in sp. Vini exsiccatur lentè in umbra, vel B. & in pulverem subtilissimum redigatur. Hujus pulveris ℞. ℥j ⊖ præparati (sæpius fusi) ℥ij. Assumitur pulvis ad quemlibet cibum loco salis mensarii.

Quinta essentia perlarum ad gut. 4. vel 6. quotidie adhibita phthisicis quoque summum solatium est: illos nimirum pristinæ sanitati restituit, & morbum planè expellit, præsertim si guttulæ aliquot olei cinamomi ipsi adjungantur.

Ad Pleuritidem (plura vide suprà de Pleuritide) laudant nonnulli aquam illã mucosam, quæ effluit ex ore Equorũ, quando ex puro & gelido fonte aquantur, si patienti propinetur.

Tragæa Antipleuritica. Tragæa Antipleuritica:

℞. ⊖ *prunellæ (quorum anodynũ universale vocant)*
pulveris flor. papaveris ℥ij
rheados
corallorum rubrorum an. ℥j
sacchari violacei ℥ß

M. Dosis ℥ij cum aq. papaveris rheados benedicti. Est singulare remedium ad pleurisin.

Quemadmodum in omnis inflammationis, ita & in pleuritidis curatione studẽdum, ut fiat, inhibitio fientis, factæ fluxionis evacuatio & doloris urgentis sedatio. Vt igitur fiens prohibeatur, statim ab initio, ut vocatus est medicus (oportet autem ut ante 3. ♁ vocetur, aliàs irrita erunt omnia) injecto clystere Vena secetur media vel interna lateris dolentis, & si magnus sit affluxus & tensio, cucurbitulæ brachiis & cruribus super genua apponantur, statimq; quia dolor urget, fomentum fiat ex rebus

anodynis & temperatis, quale eſt decoctũ è meliloto Chamomillâ fœnugræco malva & roſis in lacte vel vino & aqua æqualibus partibus. Cum decocto fomentetur latus cum ſpongiis, aut quod ferè præſtat, lacte calido impleatur veſica & lateri dolẽti applicetur per horas 3. Hinc ſupra pannum calefactum extendatur theriaca mediæ ætatis ſuperinſperſis ſpeciebus diambræ & calidè applicetur.

Intrà corpus verò aſſumat doſin laut. opiati.

Bibat ordinariè Julepum

℞. ▽ *rheados* ℥vj *vel* xij
ſyrup.
de Endivia
violarum an ℥ij
ſp. ⊕ *gutt.* vj

aut ℞. *aq. papaveris*
petroſelini
Halicacabi, an ℔j
ſyr. de V. radicibus ℔ß
ſp. ⊕ ℈ß

pellit urinam & ſudores. Si fieri poteſt aſſumat totam ▽ ſpacio horæ. Matutinis verò temporibus aſſumat ſyr. de V. radicibus de cichorio cum Rhabarbaro an. ℥iij. aq. veronicæ ℥iiij pro xxvj. doſibus.

Die tertio ſi adhuc adſit plethora & dolor urgeat, vena ſecetur iterum, & ſi verant vires, purgetur die ſequenti infuſione de agarico & Rhabarbaro Electuario benedicto laxativo aut electuario de foliis ſennæ aut ſyrupo aliquo magiſtrali. Indeque utatur Oxymellite ſimplici & ſquillitico, verbi gratia

℞. *eorum* ℥iß
ſyr. de liquiritia
jujubis
hyſſopo an. ℥iij
aq. farfaræ,
capill. ♀ *an.* ℥iß.

cum decocto pectorali ℥iij miſce capiat ad libitum, imprimis manè & 3. horis poſt prandium.

Si Apoſtema ſentiatur, danda opera, ut illud ad extra trahatur, ſi fieri poteſt. Ad rumpendum verò abſceſſum cæteris prævalet Cataplaſma ex herba Kaly, radicibus lilii albi recentis, axungia porci, quod lateri dolenti applicandum, ſubitò rumpit abſceſſum ſive interius ſive exteriꝰ ſit.

Folia item hederæ in cibos mixta ſuppurationem dextrè ſanant, felicior ſit proceſſus ſi ex hædera fiat arcanum cuius grana iiij vel 5. in aqua appropriata exhibita omnem ſcopum abſolvunt.

Non inutiliter quoq; præſcribi poſſunt rotulæ de floribus ♀ cum ol. aniſi & tragac. factæ.

Prodeſt quoq; ♀ ⊕li anodynum cum ſyrupo violarum, aq. Cardui benedicti Cardui Mariæ & rheados, hæc enim à proprietate quadã naturali dicto morbo con-

bo contrariatur. Potest it. nonnunquam offerri ex mixtura, quæ fit ex spiritu ⦶ & sp. Vini æq. part. ℈j aut ℈iß, sp. ♀ etiam prodest cum aqua Cardui Mariæ aut rheados addito aliquo syrupo, pulvere seminis urticæ ad ℈j cum syr. violar. lambat & paulatim deglutiat.

Notetur ut omnia illa, quæ assumit æger sint actu calida, aut ad minimum tepida. Nam frigida, quæ inter bibendū ad pulmones veniunt, poros condensant & resolutionem impediunt.

Pectus inungendum unguento, quod ℞. ol. amygd. dulcium Chamomillæ an. ℥ß Croci ʒß ceræ q. s. F. Vnguentum, quo inungatur post fotum.

Maximè etiam commendantur Rotulæ sequentes.

℞. Fl. ♀ris ʒx
Myrrhæ rubræ ℈iß
Aloes epaticæ ʒj
Croci ʒß.

F. pulvis qui potest dari per se à ʒß ad ʒj aut cum s. q. ex eo fiant rotulæ pro lubitu assumendæ.

Si hisce non cedat, sed protrahatur morbus, ad ea accedendum, quæ ad sputi facilē excreationem faciunt, quæ materiam deterunt, attenuant, & incidunt, aut si nimis tenuis sit, incrassant: quæ vias pectoris dilatant, ut educi possit materia, quę tandem eam educunt. Ubi non inutile, exhibere interdùm dosin de ☿ laxativo, reliquorum medicamentorum farrago apud practicos extat.

CORDIS AFFECTVS.

VLCERA ET ERYSIpelata.

Vlcera cordis, eiusque Erysipelata incurabilia sunt.

LIPOTHYMIA.

Lypothymiam solvit oleum succini albi & eius balsamus naribus indutus vel ad odorandū exhibitus. It. balsamus oleum & aqua Cinamom. Balsamus rutæ, Caryophyllorum item & quidem celeriùs præstant. Sic Ambra & moschus feliciter lipothymias tollunt, præsertim in viris. It. acet. florum tunicæ rutæ flor. sambuci commodè hùc accersuntur.

Spiritus Corollar. hic insignis est, de quo vide Crollii notas.

In lipothymia stomachica prosunt 1. vomitivum. 2. confortantia, ut oleum zedoariæ. It. vinum & extractum eiusdem, Essentia melissæ cum sp. V. & aliquot guttis ol. juniperi, Essentia melissæ ex plicis ventriculi pituitam crassam educit, vide etiam suprà de capitis affectibus.

SYNCOPE.

In syncope folia & flores me-

lissæ insuantur sacculo, qui postea cum sp. Vini aspersus applicetur mammillæ dextræ calidè. Aqua perlarum.

Aqua perlarum.

℞. *aquarum 4. cordialium an.* ℥ij
manus Christi cum vel sine perlis ℥j
magisterii perlarum ʒß
succini albi pulverisat. ℈ij (*super marmore terendo*)
aqua Langii ℥j
M. detur cochl. ß.

PALPITATIO.

In palpitatione cordis à quacunq; causa profecta memorabilis est lapis Bezoar genuinus non adulterinus, eius gr. ij. vel iij. cum magisterio perlarum & Corallorum an. gr. vj quotidie, usq; ad remissionem morbi, exhibeantur in aqua Cinamomi vel aqua cordiali composita.

Externè applicentur inunctiones ex balsamis cordialibus. It. Epithemata tùm calida tùm frigida.

Nota: Palpitationem cordis inveteratam penitùs aufert Mumia hominis sani, aliquoties in aqua Cinamomi exhibita: aqua theriacalis Crollii. It. aqua theriacalis Camphorata Crollii quæ ingreditur compositioné mixturæ simplicis. It. liquor Margaritarum cum spiritu Guaiaci præparatus, mirificè proficiunt, si suis dosibus intrò dentur.

Vsus olei Cinamomi in rotulis multum prodest.

VERMICVLI IN CORDE seu sub Capsula Cordis.

Subnasci in corde vel sub capsula Cordis vermiculos extra dubiũ est. (morbus hic virginibus familiaris.) Morbi dignotio sumitur: 1. à puncturis & doloribus cordis. 2. Lumbricis excretis vel non excretis. 3. Signum pathognomonicum est Cõvulsio.

Cordialia seu calida seu frigida seu etiam specifica (nisi quod lapis Bezoar ab initio, antequam cõvulsiones subsequantur, cum ⊖ Tanaceti vel diptamni Cretici aut vulgaris sumtus, dos. gr. 4. 5. 6. 8. interdum aliquid proficiat) parum aut omninò nihil efficiunt.

Cura specifica est talis: 1. Expurgantur lumbrici per ☿ in cõserva rosarũ exhibitum hoc modo: ℞. ☿ vivi purgati verbi gratia usque ad ℈j, distempera vel mortifica (☿ non mortificatur propriè) cum saliva jeiuni vel cũ succo limonum: Misce cum conserva rosarum ʒß adde benzoes pulverisat. gr. ij aut si ☿ crudus reformidetur, tantum eius ʒj vel ij infusione in aquę frigidę haustum per noctem factâ tandem exhibeatur sine ☿ (qui non attrahitur quidem ab aqua, sed odore suo eam efficit) aut aqua destilla-

destillata ex cæpis vel allio quãtitate ℥ij vel iij propinetur. Lumbrici certò emoriuntur aut expelluntur.

2. Lumbricis quidem excretis, sed convulsionibus & paroxismis recurrentibus, unde certissimũ signum vermiculi Cordialis deprehenditur, specifica extracta allii, raphani sylvestris & nasturtij aquatici exhibeantur, dos. ℈j an. in brodio vel jusculo, ubi raphanus sylvestris maceratus fuerit. Ab hac cura citissimè curantur.

Nota: In defectu Extracti sufficiunt succi an. Cochl. j. ij. iij. in hoc salia prædictorum simplicium dextrè parata idem præstant.

VENENA.

De præservatione & Curatione Venenorum diligenter notentur, quæ Crollius habet, perfectiora non dantur.

Balsamus vitæ Lichtenackeri egregia antidotus est.

Bezoardicum minerale ☉meum, Marrhozes radix ex Indiis nuper allata.

In dolore Cordis Bezoar & reliqua suprà de confortantibus cor enumerata valent.

MAMMILLARVM Vitia.

Inflammationem mammillarum præcipuè sedant Epithemata externa.

Sic Epithema ex thure & myrrha coctis cum acet. & vino tepidè applicatum (si dolor vehementior, addantur Laudani opiati gr. ij. iij. iiij.) inflammationes incipientes tollit.

Sic Vernix præparata & emplastri loco applicata inflammationes tollit, & abscessus prohibet: Cicuta simpliciter tusa inflammationes à lactis redundãtia sedat, & abscessum prohibet.

Internè in eiusmodi inflammationibus subitò auxilium ferunt specula illa pennarum Pavonis (**die oberste Spiegelfeder allein**/ ubi signatura mammarũ) quarum 3. vel 4. diligenter cultro in minimas partes scissæ & aqua menthæ exhibitæ seu absorptæ statim prosunt.

Abscessibus adhibeantur 1. discutientia. 2. maturantia. Vlcera facilius non curantur, nisi ab oleo nucis juglantis expresso & leniter (in sertagine inspissato) postea cum turundis applicato.

Præstantissimus est balsamus ♀ Rulandi, qui ita fit. ℞. ♀ vel florũ ♀ ℥ij ol. papaveris expressi ℔j. Vini boni ℥iij. Macerentur per 8. ♁♀ leni △ aliquoties movendo, postea bulliant △ Carbonum lentissimo usq; dum Vinũ consumptum fuerit semper movendo. Tandem cola seu traiice *Balsamus ♀ris Rulandi.*

 per

per laciniam & ſerva. Vide curat. 29. cent. I Rulandi. It. Emplaſtrum dia♀ris. ℞. olei ♀ ℥iij Ceræ ℥ß Colophoniæ ℥iij. myrrhæ ad pondus omnium, cera, Colophonia oleoq; liquefactis inſpergatur myrrha ſubtiliſſimè trita paulatim, igneq; lento coquantur ſpatula ſemper agitando donec permixta fuerint benè, poſtea nimirum poſt horæ partem ab △ deponantur & paulatim frigeſcant.

CANCER.

Cancer mammillarum in mulieribus plerumque ſubſequitur menſium obſtructiones aut ſi ab alia cauſa procatarctica ſuum initium habuerit, ſæpe tamen menſes ſubſiſtunt & malum fit deterius.

Non exulceratum ſatius eſt intactum relinquere, hoc modo nihil proficientibus auxiliis, ſed malum exaſperantibus. Mitius fit, ſi menſes in priſtinum ſtatum vel à natura vel à medicamentis revocati redeant, ſi per ætatem id licuerit, aut ſi corpus aliàs Cacochymicum, purgantibus & mundificantibus reddatur purius.

In mundificantibus præſtat ſpecificum purgans Paracelſi. It. ☿ dulcis & alia melanagoga cùm Chymica tùm vulgaria.

Vlceratus firmiſſimè ſanatur 1. aqua fuliginis mundificante, donec nempe fiat Eſchara. 2. Valet oleum arſenici fixi in aqua plantaginis diſtemperatum, donec nẽpe mundificetur ulcus & Eſchara ſponte vel axungiis adjuta cadat. Quod ſi fibroſæ radices per cavitates hinc inde diſſeminatæ fuerint, volſellis evellantur prudenter.

Internè ſæpius magiſterium ocul. ♋ in aqua Empetri aut perſicariæ exhibeatur.

Externè mundificato ulcere & cancro mortificato, conſolidantia ex oleo balſamoq; ♀ eiuſque emplaſtro procurentur.

Hæc autem cura celebris eſt in ulcere cancroſo vel carcinomate tantum incipiente. Si Eſthiomenon acceſſerit, ſeu ſi ulcus ſordidum & cavernoſum redditum fuerit, præſertim ſi in thoracem uſq; propagatum, rariſſimè ſanatio ulla locum habere poteſt. Præſtat poſt mundificantia ſæpius ulceri aſpergere pulverem de cuticulis ovorum internis pullorum excluſorum.

Lactis redundantiam auferunt maximè folia cicutæ vel menthę appoſita. It. caſeationem lactis ſolvunt. Felicius operaberis, ſi menſes ſimul fluant, itaque vel à natura vel arte movendi.

Lac promovet ſemen fœniculi ſæpius comeſtum. It. radix fœniculi geſtata id præſtat, pulvis

Cryſtal-

Cryſtalli lapidis tenuiſſimus intro ſemel atque iterum pondere ℈ß vel etiam ℈j datus in aqua fœniculi à proprietate quadam lac augere videtur.

Sciſſuras mammillarum tollit axungia cochleatium de quo ſupra de fiſſuris labiorum. Item capi, pomada.

Cancer eſt tumor inæqualis aſpectu teter, aliquando cum dolore. Nomen accepit à canctis. Hoc vitium fit in omnibus humani corporis partibus cum internis tùm externis, quæ à naturâ purgationem habent, quod raræ & laxæ ſint, quæ craſſiſſimã materiam melancholicã promtiſſimè excipiant. Generatur ex melancholico humore effervеſcente, qui ſi ſit acrior, exulcerationem effic t.

Sunt Cancrorum differentiæ ſpeciales. Nam quidam ulcere carent, quidam exulcerantur, ſigna ſunt tumor, magis phlegmone nigricat abſq; tanta caliditate, venæque in habitu intumeſcunt, quoniam ſanguis inutilis à profundo attrahitur, ideoque varicoſæ venæ redduntur.

Color cancri cinericius ſublividus, ad purpureum vergens, tactu duriſſimus, pungentes interdum dolores inducere ſolet, & maximè in maxillis, mammillis, in aliquibus autem corporis partibus dolorem infert, in aliquibus non.

Diverſificatur tùm ratione loci, tùm ratione materię. Ratione materiæ cùm ſunt humores mixti, melancholici atq; bilioſi, ſimul, ratione loci, in facie, in labiis, in naſo, in fronte, in manibus, digitis, ut experientia me docuit. Hæ partes immunes ſunt ab omni dolore; in mammis autem dolorem pungentem habet: In virili parte quoq; dolores habere ſolet.

Naſcuntur aliquãdo in labiis, naſo, in angulis oculorum, in fronte, & in tota faciei parte, ut plurimum quaſi verrutæ in forma ciceris, poſtea dilatantur & creſcunt ſicut fungi cum labiis calloſis & inverſis, ſolent ſanguinem vel quiddam virulentum emittere. In fronte ſolent ut plurimum corrodendo ſe dilatare.

Aliud genus ſeu ſpecies nullo modo ad ulcus pervenit, ſed tumor ſcirrhusq; durus, lividus & nunquam ulceratur & quotidie augetur. Imò ut plurimum in collo, Epate, ſplene, in vulva, in martice naſci ſolent, rarò in aliis corporis partibus, neminem vidi, niſi Patavii in naſo cuiuſdam mulieris.

Primum huius vitii genus ſi ulceretur, jugiter erodit & profundum ſuffodit, ſaniem putridiſſimam emittit, & dolorem abominandum creat, qui ſufferri vix poteſt.

In-

Incurabilis eſt, qui habet radices ſeu venulas varicoſas, quæ ſanguinem è profundo attrahunt, in partibus thoracis. Alius eſt curabilis.

In curatione Cancri 1. Inſtituatur victus ratio, in qua vitanda, quę ſuccum melancholicum generant, utendum ptiſana, hordeo, malva, atriplice, beta & omnibus, quæ bonum generant ſanguinem & coctu facilem. Bibendum vinum tenue, album, non valde antiquum.

Vacuatio primum tentanda ſanguinis miſſione, modò vires & ætas permiſerint.

Vena in gibbo media ſecanda & primò menſes provocare, poſt humorem peccantem evacuare oporet.

Si hæmorrhoides in viris, quibus emanare conſuevêre, ſuppreſſæ ſint, recludantur.

Purgantia erunt Epithymum, ſenna, polypodium ſerum lactis & huiuſmodi compoſita, diaſenna, diabugloſſum, pillulæ de lapide lazuli.

Poſthæc humorẽ, qui in partem decubuit repellere vel diſcutere, adhæc particulam, ne quid humorum abundantiæ ad eam confluat, firmare oportet cum aliquo repercuſſivo circa locum affectum: pòſt imponendus pulvis Benedictus ab altiſſimo mihi datus ad utilitatem generis humani.

Hunc ordinem ſervare oportet Medicum: manè jeiuno Medicus ſemper cum ſputo bombacem apponat. Si cancer eſt ulceratus, accipiat pulverem abſterſo priùs ulcere ab omni ſanie & virulentia, poſt aſpergat pulverem, ut aſpergunt farinam ſuper piſces cum parantur in ſartagine, & cum prædicta bombace tegat ac cum ſputo lineat circumcircà, ut adhæreat, cùm adhæret, nunquam cadit, niſi unà radices ſecum eradicet. Solet hoc ut plurimum inferre dolorem interpolatè, quãdo humor acris & mordax non poteſt purgari per ulcus, (etiam alioquin fit tumor magnus, eo tempore nec removendum medicamentum, nec aliquid ſupra apponendum; ſed circum oleo roſaceo illinendum, & poſtea dimittendum, uſque dum per ſe cadat) quando humor ille acris purgatur per ulcus, nullum dolorem infert, poſtea purgatur ſicut alia ulcera. Sed ego ſemper uſus ſum pulvere incarnativo mundificativo & digeſtivo ſolum ex Terebinthina & vitellis ovorum cum unguento de Lathargiro & Mumia, ut infrà ſcribam.

Pulvis Benedictus.

Semper advertendum, ne aliquot radices remaneant, & ſi remanſerint, iterum imponendus pulvis. Extãt alioquin, dum abſint radices varicoſæ, unus cãcer

ſuper alium quaſi ſtrumæ, tunc oportet iterare pulverem, uſqve dum ſtrumæ omnes evelluntur, & iſti Cancri ſunt difficilimæ curationis, cum ſunt in thoracis partibus, quia inter thoracem radices habent. Multas mulieres curavi ſolo hoc Emplaſtro, dum erat in fieri ulcus. ℞. ammoniaci in acet. ſoluti, & exquiſitiſſimè purgavi ſuccum illum malignum tali modo, quod non fluebat ad locum affectum (expertus ſum in mammillis) & ſæpe iteravi ad perfectam curationem. Hoc emplaſtrum poſt conſolidationem ulceris per aliquot dies apposui, & feliciter curavi nonnullos.

Pulv. Benedicti conficiendi ratio.

℞. pulveris in ſigno A. ℥iij
B. ℥j
C. *iij*

Subtiliſſimè quantum ſufficit inpalpabilis reddatur ſuper porphyritem ſervetur in loco bene clauſo, ne humiditatem recipiat, & quantò magis inveteratur. tantò perciosior eſt. Ante annum ad uſum non erit bonus.

A. Accipe in menſe Junio Julio, & Auguſto radices dracunculi majoris (quia eo tempore folia ſiccantur, & tota radix remanet in terra (radicem illam ſcinde in plures particulas, ſuſpende in loco, ubi ſpirant venti cum ſiccatæ ſunt, ſerva illas ad uſum in conficiendo pulvere. Quando iſtæ radices non haberi poſſunt, in earum vicem radices dracunculi minoris, qui dicitur Aron, ſed melior major dracunculus, qui dicitur dracotium.

B. Sadracha ab antiquis à vulgo dicta Arſenicum album, calcinoſum, non ſplendidum quaſi vitrum, nō rubeum, quod in ſe habet quandam malignitatem, ſed album calcinoſum non habet tantam malignam qualitatem, præpara ſequenti modo. ℞. illius q. v. ſubtiliſſimè pulveriſa per 15. ♁ de tertio in tertium, appone aquam vitæ in loco calido, ut recipiat illius virtutem & cooperiat aquam vitæ; ad illum pulverem poſt triduum iterùm nova aqua vitę apponatur, & illa quæ prius adfuit abiicienda. Miſce ſimul cum aqua, & tunc erit præparatum.

C. ℞ Fuliginem, quæ reperitur in caminis, (ſuprà de confortantibus de oleo fulignis) non antiqua, neq; arenoſa, ſed quę in ſe habeat ſalſuginem, quia ſolet reperiri quaſi tela araneorum, & hæc non eſt bona, & prudens operator poterit conſiderare ſuâ diligentiâ & ut ſupra componat pulverem.

Pulvis Incarnativus & mundificativus.

℞. *olibani*
Sarco collæ
mastichis
myrrhæ
oloes,
mumiæ,
aristolachiæ utriusq; ana ℥iij
☿ cum aqua calcinata compositi ℥iß.
F. pulvis.

Ego usus sum præcipitato facto, cum ☉ amalgamato, in nobilibus unguento sequenti ℞ lithargiri auri ℥iij, mumiæ ℥iß subtiliter pulverisat. cum oleo rosaceo & acet. rosac. F. Unguentum in mortario plumbeo.

Unguentum.

Quo uti soleo, tale est. ℞. Lithargiri affunde oleum & agitentur per quadrantem, horæ postea adde acet. rosaceum & sic agitetur, postea iterùm solum, semper agitando & fermentando per 3. vel 4. horas & erit optimum compositum.

VENTRICULI Affectus.

Inflammationes oris ventriculi, ut & ventriculi ipsius citissimè personatur lapide prunellæ si eius ℈j atque alter dissolvantur in ▽ menthæ vel cichorii aut absinthii quantum sufficit & sæpius piti ssando absorbeatur. Idem & quidem certius præstat spiritus ♄ni gut. j. atque altera in aqua prædicta exhibitus, non bene sed nota.

Frigida Saturno non bene juncta venus.

VLCERA VENTRICULI.

Vlcera ventriculi difficulter curantur, ideoque providentia naturæ rariora occurrent.

ANGVSTIA VENTRICULI seu.

DEGLVTIENDI DIFficultas.

In angustia seu deglutiendi difficultate antecellit Rob. Nucum in cuius ℥j si ⊖lis gemmæ gr. vj. vel viij aut ad summum ℈ß distemperentur, & postea per vites lentè deglutiatur, omnem hanc difficultatem tollit, seu ea contingat in morbis, seu extrà morbos, hoc est sit morbus ipse vel symptoma. Quod si scirrhus hanc difficultatem causatus fuerit, Emplastrum de cicuta (fit de succo cicutæ, oleo Chamomillæ & cera q. s.) foris ad orificium ventriculi gestatum diutiùs, cum resolvit, nihilominus manente deglutienti difficultate Rob. nucum ita temperatum præstiterit. Vide Cardanum & VVilhelmum Fabricium.

CAR-

CARDIALGIA.

In cardialgia *incipiente*, vel paululum *durante* curanda, Vomitus, ſi promoveri poſſit, utramque abſolvit. Vomitus ergò ab aqua Benedicta vel Gilla Theophraſti procuratus facilimè ſolvit.

Inveteratam præſertim apud ſenes tandem aufert (vomitiones apud ſenes non ſatis tutæ) ſyrupus de Chamomilla Melius eſt arcanum de Chamomilla, præſertim Romana, ſi in aqua menthæ quotidie exhibeatur uſque ad declinationem morbi.

Forinſecùs applicentur Epithemata ex emollientibus & dolorem auferentibus Chamomilla malva. Præſtantiſſimum eſt in hoc caſu oleum Chamomillæ ſapphiricũ Thuruheuſeri (quod fit ſi floribus Chamomillæ addatur aliquid Terebinthinæ cyprinæ in aqua diſſolutæ & poſtea per veſicam deſtilletur.) in aqua menthæ vel Chamomillæ aut floribus ſambuci aut foliis prunellæ ſylveſtris datum gutt. iiij. v. vj.

DILATATIO ORIS ventriculi.

In oris ventriculi dilatatione ſeu hiatu à ſumpto cibo valent Confectio, aniſi, fæniculi, Coriandri vel ante cibum tabulæ diatrion pipereon, oleum piperis optimum eſt. Purgantia hîc locum non habent.

Externè adhiberi poteſt baſilicum majus in ſacculo geſtatum circa orificium.

FOETOR VENTRIculi.

In fœtore Ambra in Vino ſuſpenſa: It. oleum vel ſal Cinamomi.

INTEMPERIES Ventriculi.

Intemperies ventriculi cum humore, ſive à cauſa frigida ſive calida ſit corrigitur leni vomitu præcedente. Sic nimirùm ſaburram ventriculi, eiuſmodi intemperiem plerumque comitantem facilius exterminamus, quàm ſi aliis purgantibus per inferiora utamur: præterea plicæ ventriculi ab humore congeſto quaſi obſeſſæ expediuntur, & poſtea intemperies modò, nec innata, nec inveterata admodùm ſit, facilè corrigitur.

Si humor nullus acceſſerit, nõ erit quidem abſonum vomitivis (in quibus aqua benedicta unicè valet) abſtinere, vel etiam ſi ferre poſſunt vomitum imperare. Tutius tamen progredimur ad laxativa purgantia, qualis ſunt pulvis ſennæ laxativus, Extractum Mechoacannæ panchymagogon vegetabile. It. ☿ dulcis his præmiſſis confortantia ſpecifica exhibenda ſunt.

Vtrobiq; i. e. intemperie tàm calida quàm frigida præstat ſpiritus ⊖li acidus, imprimisQ de quo in notis ad Crolliũ. Elegantior ſemper deprehenſus ſpiritus ⊖li philoſophicus in juſto vehiculo exhibitus (horisij. ante paſtum ſine motu vel horaj. cum motu) prævalente quidem caliditate cum tincturâ roſarum vel extracto centaurij minoris (NB. imprimis arcanum eius) prædominante verò frigiditate cum Extracto calami aromatici Zedoar e vino abſinthiaco vel alio generoſo.

In ſenibus præſertim pituitoſis & Catharrhoſis Eſſentia meliſſæ cum ſp. Vini extracto. It. eſſentia pulegii multum, imò plurimum poſſunt. Vtraq; tamen eſſentia interdum fortificanda eſt in exhibitione cochl. j. taleolis vel particulis aliquot calami aromatici conditi aut ol. juniperi gut. ij. aut iij. (ſic nimirùm pituita egregiè reſolvitur.)

Nota: Spirit. ⊖li philoſophicus Eſſentiis hiſce immixtus guttis aliquot feliciores facit.

Correcto ventriculo omnia illa ſymptomata, (cardialegia ex conſenſu ventriculi animi defectus, delirium, ſopor) nec imminere nec prævalere poſſunt.

Corrigitur ventriculus omnium commodiſſimè per Vomitoria. Ablatis ergò impuritatibus & ventriculo reſtituto omnia illa Symptomata ceſſant.

Si quod forſan poſt correctum & confortatum ventriculum ab hiſce accidentibus reſiduum fuerit, θεράπευσις petenda eſt ex propriis iſtorum morborum capitibus.

FASTIDIVM ET Inappetentia.

In faſtidio & in appetentia valet ſpiritus ⊖ philoſophicus cuius effectus ſatis laudari nequeunt. Exhibendus is eſt, in vehiculis convenientibus (in aqua menthæ, acetoſæ in vino, brodio) Faſtidiũ id fit ex ſucco ⊖lato vitiato in Ventriculi fundo, & conſopito, qui iterum excitatur acidis.

Externè cibi faſtidium aufert Epithema ex vino malvatico & aceto ana, cum cruſta panis pulvere Caryophillorum. (ſi imbecillitas ventriculi quoq; acceſſerit) aſperſa & aliquoties calidè ſupra ventriculum poſita. Idem efficit Vnguentum ex butyro capræ & oleo Caryophyllorum ſtillatitio miſtum, inungendo ventriculum) præſertim in chronicis.) Vide plura infrà de nauſea.

BVLIMVS.

In bulimo (hic eſt ex ſucci ⊖lati defectu) os ventriculi

maxi-

maximè cum patiatur, illa quę in passionibus eiusdē dicta & præscripta sunt, hîc maximè locum habent. Itaque cætera si correspōdeant vomitus citissimè curam expedit. Hac nimirùm ratione humores maligni facilimè expediuntur, evellentur, ventriculiq; villi, ut iterum attrahant, ab impedimentis liberantur.

Quod si vomitus procurari nequeunt, intercidentibus nempe viribus admodum prostratis, vel indiciis nullis vomitum suadentibus, omnium commodissimè recurritur ad acida ⊖lata. Hoc modo sp. ⊖li philosophicus in vino granatorum, syrupo limonum, syrupo de acetositate citri vel cum tinctura rosarum propinatus aliquoties ad morbi nempe usque declinationem, perfectissimè sanat.

APPETENTIA Canina.

Appetentiam Caninam (hujus causa bilis prasina seu succus vitriolatus in ventriculo, non ergo imperandus est vomitus, ne moto humore sequatur Cholera, nec dandi sunt succi ⊖lati acidi, ne malum augeatur) tollit Essentia melissæ cum sp. Vini extracta, cujus dosis cochl. j. misce cum aliquot gutt. olei Carvi, pręmittenda tamen sunt vniversalia, quæ succum ⊖latum seu bilem minuunt & per inferiora educunt. Sic extractum Rhabarbari mechoacannæ. It. panchymagogon vegetabile maximè hic laudantur. Vitelli ovorum aquâ indurati sæpius comesti à specifica proprietate κυνορεξίαν solvunt.

PICA.
Daß Gelüsten der schwangern Weibern.

In pica valet aqua Cinamomi (in pica prægnantium vomitus & purgantia non habent locum) aqua corticum aurantiarum. It. ⊖ cinamomi aurantiarum ex corticibus & citri ex corticibus cum magisterio corallorum & perlarum.

Si res cupita denegetur, ne quid incommodi fætui detur, convenit aqua Pampinorum vitis albi (bryoniæ) quæ statim prægnanti exhibeatur.

MALACIA.

De Malacia infrà in cap. de Cachexia Virginum.

SITIS.

In siti à quacunq; causa proveniente præsertim in febribus lapis prunellæ in aqua frigida fontana dissolutus vel Julepo rosarum admodum conveniens est. Idem omninò præstat spiritus ⊖li aliquot gutt. in ▽ fontana vel Julepis refrigerantibus) spiri-

tus ⊖lis in hydropicis tantum sitim extinguit) sic aqua aluminis per B. destillata sitim & fervorem quemvis sedat.

Peregrinantibus æstate sole fervente salutarius est non bibere, etiamsi sitis urgeat, cui tamen restinctio est adhibenda, præstat locustarum (die oberſten giebelʒen) prunellorum sylvestrium masticare, quàm vel quodlibet potionis genus ingerere.

Sic seq. pulvis itinerantibus maximè utilis est æstate præsertim, si Epatis intemperies calida multum urserit.

Pulvis pro peregrinantibus.

℞. *piperis*
sem. anisi ana ℈j
liquiritiæ ℥j
rad. ireos ʒj
sacch. puri ℔j

F. pulvis subtilissimus. Hujus ℞. tantum, quantum bis vel ter mucrone accipi potest: misce cum aqua pura fontana transvasando è vitro in vitrum (interdum præcipuè in febribus additur de lap. prunell. aliquid) est potus suavissimus, sitim sedans & interiora corroborans.

CRUDITAS VENTRICULI.

Cruditatem ventriculi, si ætas & virium robur suadent, aufert Vomitus conciliatus ex aqua Nucum & raphano destillata & pauxillo aquæ Benedictæ procuratus, quem excipiant tandem ventriculum corroborantia, partim intrà, partim extrà.

Interna sunt omnia acida, nominatim v. sp. ⊕li Philosophicus cum conserva rosarum acetosellæ menthæ & similibus mixtus, senibus multum prodest Essentia melissæ. It. Essentia pulegii, quæ omnem coctionem sive ablatam, sive tardam, sive vitiatam in iisdem juvat, oleum mastichinum in juvanda coctione præstans est, si eius gutt. ij, iij vel iiij in convenienti liquore, vel etiam in vino vel Composito exhibeantur.

Nota:

In his affectibus ventriculi Balsamus Aloëticus, quandoque vesperi ante Cœnam, vel post mediam ♀ Dosi ʒj vel ij. sumptus ventriculo robur conciliat. Sicut etiam pillulæ de aloe vulgari si cum Extracto myrrhæ præsertim fuerint compositæ.

Externè juvant inunctiones, Epithemata, & cerota stomachalia, in quibus eminet cerotum de laudano puro cum cera q. s. in forma Emplastri redactum, sic sacculus ex mentha, absinthio, pulegio confectus & gestatus idem facit.

Maximè etiam ad ventriculi cruditatem

cruditates commendatur tanquam ſpecificum appropriatum ✱ purificatum, Aqua item ſive Balſamus ventriculi & balſamus fœniculi, ſpiritus quoque abſinthii multum prodeſt.

✱ Purificatum.

✱ Purificatum.

℞. ✱ bene triti & limatur. ♂tis an. ℔j. M. diligenter & ex cucurbita vel etiam retorta in arena ſublima, aucto in fine △, ut quod purum eſt, aſcendat in collum retortæ vel cucurbitæ, fæces verò cum limatura in fundo remaneant, quod ſublimatum eſt iterùm per ſe ſublima & ſerva. Deinde ℞. ⊖ communis q. v. decrepita in crucibulo, donec fluat. Huius. ℞. & ✱ antea ſublimati ana part. æq. tere invicem & ſublima, atq; ita perge ſepties ſemper abiiciendo caput mortuum & addendo ſublimato parem ⊖ decrepitati quantitatem, & erit ſpecificum præparatum, Cujus gr. iij vel iiij in vino abſinthiaco vel decocto Saſſafras per aliquot ♁ continuos propinata, ita tamen ut ſudor à ſumpto medicamento promoveatur, ventriculum perfectè curant. Eſt præterea huius uſus expeditus in curandis Febribus de quo infra de ſpecifico febrili.

Optimum autem ut tùm ventriculus, tùm reliquum corpus ab omnibus impuritatibus ſit liberum.

Aq. ſeu Balſamus Ventriculi.

Aqua vel Balſamus Ventriculi.

℞. *nucis moſchatæ*
Caryophyllorum
Cubebar. an. ℥iß
Cinamomi
macis
Zedoariæ
granorum
paradiſi an. ℥j,
galangæ ℥iij
piperis longi ℥vj
fl. tunicæ
roſar. rubrarum
buglоſſæ
menthæ an. Mj.
herb. menthæ
puleg.
abſinthii utriuſq; an. Miß.

Tritis terendis & confractis confringendis adde medullæ panis tritici ℥x. deinde matracio vitreo exceptis adde Vini opt. ad 2. digitorum eminentiam fiatq; infuſio per ♁ 8. vaſe clauſo. Deinde proliciatur emulſio ex amygd. d. ℔ß cum dicto infuſo miſce, additiſq; mellis opt. ℥iij. F. deſtillatio in B. ad ſiccitatem. Huius aquæ cochlearia ij. adhibita in quavis ventriculi imbecillitate propinantur.

Balſamus Fœniculi.

Balſamus Fœniculi.

℞. *Extracti ſem. fœniculi (cum ſp. vini) ℥ij,*
Ceræ albæ aut mannæ calabrinæ ℥ß
⊖ *fœnic. ℥iß,*

M. ſu-

M. super △ lento, ut fiat massa. Adde olei fœniculi ʒiij vel iiij M. & serva. Dos. à ℈ß ad ℈j cum rosar. aut menthæ.

Quod si dicta deficiunt, poterit bis in hebdomade hora una ante prandium offerri ʒß pillularum Massæ sequens. ℞. aloës septies in succo rosarum lotæ & exsiccatæ part. ij. Rhabarbari electi & Myrabalanorum Emblicorum pj. F. Massa.

Exterius inungatur ventriculus ol. mastichis destillato post inunctionem applicetur ceratum Stomachicum Galeni, Emplastrum pro stomacho, aut Emplastrum de Mastiche, aut quod omnibus præstat Tacamahaca super alutam extensa emplastri loco. Prodest & in fine pastus dare pulverem.

℞. *Cubebarum ʒiiß*
nucis moschatæ ℈iiij
Caryophyll. ℈ß
macis ℈j
Calami aromatici ℈ij
liquiritiæ rasæ ʒij
Confect. Carvi ʒvj
fœniculi ʒß
Rotular. diatrion santal. s. Camph. diarrhodon Abbatis an. ʒß

F. pulvis grossus, de quo capiat æger post pastum pugillum unum

Scutum stomachale.

Scutum Stomachale.

℞. *olei absinthii ʒß*
Castorei ʒij
menthæ ʒß
ol. mastich ni. ʒvj
ol. juniperi
nucis moschatæ ana ʒj
Caryophyllorum ʒß,
Zedoariæ gij.

Inungantur præcordia & tegatur aluta.

℞. *storacis Calamitæ ʒiß*
ambræ gryseæ gj.
ol. macis
menthæ
absinth. an. ʒj
pulvis Charyophyllor.
macis an. ℈j.

Dissolve gummi storacis calamitæ F. Massa. Educatur super alutam & inducatur syndone rubro F. l. a. Scutum stomachale.

Inunctiones fiunt per oleum absinthinum mastichinum menthæ in ditioribus destillata; in pauperibus expressa præscribantur, aut cocta.

Si verò ut sæpissimè & quasi semper fit, Epar sit calidum & periculum immineat, ne dum uni medeamur, alteri noceamus, tantùm calida medicamenta Ventriculo offeramus, Epati exterius refrigerantia applicari poterunt, Vnguenta Epithemata & sacculi cum santalis, trochiscis de Camphora & similibus.

ABLATA CONCOCTIO.

Ablatam concoctionem in mor-

morbis Chronicis, ubi plerumq; coctio ventriculi perit tota, per analogiam Essentia panis, eiusq; oleum restituit tandem, si cætera quoq; tàm intrinsecus quàm extrinsecus rectè administrentur. Sic essentia carnis sola ebullitione sine aqua adjecta in vase clauso extracta nutritionem omnem absolvit pedetentim, postliminio quasi in pristinum statum revocatâ coctione ventriculi.

Oleum panis. Oleum seu sanguis panis siggnatura sua repræsentat sanguinem, neque frustrà factum videtur, inter esculenta omnia quidem nauseam homini sano posse movere, præter panèm, tanquam nutricationis nostræ potissimum instrumentum. Ille ergo in dulcissimã Essentiam (natura dulcissima maximè essentificata arripit) & oleum Chymicè redactus paucissimis guttulis fermè illico in sanguinis massam beneficio coctionis secundæ conversus diutissimè hominem conservat, & nihilominus tandem coctionem reducit.

RVCTVS.

In ructibus etiam vulgò commẽdatur Vinum absinthites: sic ipsius arcanum. It. ⊖ & spiritus ⊖lis absinthii potiora sunt. Si ructus fuerint fœtidi & nidorosi imprimis verò æruginosi, primum subsidium petitur à vomitu procurato (per aquam benedictam cum aqua anisi, fœniculi menthæ) qui saburram totam ventriculi eliminat, ventriculumque à cruditate liberat: Ructus quò deinceps minus molesti esse possint, post vomitum tandem illa conducunt principaliter, quæ ex absinthio fieri diximus.

FLATVS VENTRIculi.

Curatio flatuum Ventriculi convenit cum curatione ructus. (Hippocrates, venter diu inflatus minatur Tympanitidem) aliàs Essentia coriandri ante pastum hîc laudatur, It. ol. Cymini, & corticum aurantur.

INFLATIO VENtriculi.

In Inflatione Ventriculi præmissis præmittendis de quibus in precedentibus actum est, Balsamus vel olei fœniculi guttæ, aliquot exhibitæ prosunt. Sic oleum carvi tùm intrà tùm extrà præstat, præsertim si Epithemata ex carminativis extrà fuerint applicata.

TVMOR VENtriculi.

In tumore ventriculi à flatib⁹ vel ab alia causa emergẽte ♁niũ

diaphoreticum vel flores albi ♁ fixi aliquoties singulis diebus dati in ▽ fœniculi specifica quadam proprietate juvant: idque magis si aliquantum ab iis sumptis sudor provocetur. Non minoris virtutis est Diaphoreticum in peracutis seu mixtura simplex semel atq; iterùm in vino absinthiaco datum.

SINGVLTVS.

In singultu Symptomatico præstat oleum Cymini internè aliquot guttis.

Externè applicetur hoc Epithema. ℞. Cineres quernos imple scutellam cum iisdem, & imbibe cum Vino Malvatico, super cineres extende laciniam (ut excidant) & applica ventriculo sæpius, si opus imbibendo (extemporaneum remedium Thoracis compressio, Siehe ob die Hosen wol gebunden) Singultus à repletione curatur vomitu.

Ad singultum accommodata sunt remedia: Terra sigillata Silesiaca vera, Bolus armeni. Lapis Bezoardiacus verus orcentalis. Emplastrum extrinsecus de crusta panis, de baccis lauri & similibus.

NAVSEA.

In nausea utilia sunt quæ de debilitate appetitus seu inappetentia suprà de fastidio enumerata sunt.

Nauseam verò citissimè solvit comesta Zedoaria vel eius Extractum, quod tota proprietate in omnibus ventriculi affectibus valere potest, Frequens autem usus radicis Zedoariæ. It. acet. Zedoariæ in juvenibus & senioribus ventriculum malè affectum adeò roborat, ut nihil supra, ideoque eius usum comprobatum & commendatum magni facere libet, cùm nuspiam non effectus subsequenter speratus.

Ne quis in mari evomat, salis ⊖ peregrini compositio maximè laudatur. Illa talis est: *Peregrinantium.*

℞.: *(⏀) seu Lapidis prunellæ (potius ⏀ fixi)*
⊖ fusi & ⊖ gemm. an. ℥ß.
galangæ
macis,
Cubeb. an. ʒj.

M. F. pulvis dos. est à gr. iiij ad viij maximè jejuno ventriculo, stomachum enim confortat, digestionem juvat, & à putredine conservat.

Nauseam à sumpto medicamento arcet panis tostus, pulvere Caryophillorum & acet. aspersus, orique vel naribus admotus. Itemque cępa præmorsa.

VOMITVS.

Vomitus laudabilis nunquam sistendus: fit nimirùm plerumq; à malis humoribus ad ventriculum

lum refluentibus, crapula, copia ciborū pinguium & insuauium, quæ dum per superiora exitum quærunt impedienda non sunt.

Cæterum vehementiores non sunt tolerandi, quales sæpius videmus in Hypercatharsi.

Vomitus enormes sistit 1. aqua menthæ ℥ij semel atque iterum sumptæ. 2. Emplastrum theriacæ ventriculo impositum. 3. succus cydoniorum crudus miraculosè vomitus sistit, si eius cochl. j. vel alterum propinetur. 4. Sæpe vomitus vomitu curandus est. Durantibus itaq; iisdem & quidem singulis diebus recurrentibus Aquæ benedictę usus imprimis auxilium affert confortato deinceps ventriculo. 5. Laudanum opiatum egregiè valet, ubi reliqua omnia parum efficiunt. 6. Cæteris annumerantur etiam Extractum Zedoariæ, absinthii melissæ menthæ pulegii. Cùm præsertim Epithema ad Ventriculum fiat ex decocto absinthii, menthæ, lupuli in aqua ferrariorum vel acet. paratum.

Cruentam vomitionem citò restinguere optimum, alioquin propter spirituum copiosam projectionem lypothymiæ & syncope sequuntur lethales.

Restrictivum est excellens suprà enumeratum de sputo Sanguinis, quod ℞. aquæ destillatæ radicis Vrticæ (non habetur parata, in officinis, diligenter tamen paranda & asservanda) major. ℥vj. spir. seu ol. ⊖li tantum; quantum ad acetositatem satis largam sufficit; diluantur & satis frigidè potentur. Post hanc ebibitam potionem simul ventriculo applicetur panis tostus cū pulvere Caryoph. aspersus & in Vino Malvat. & acet. madefactus, vel fiat pulticula ex medulla panis secalini & Vino rubello stiptico & acet. fortissimo calidè inducenda ventriculo toti & orificio eius, manè & vesperi renovanda. Hac ratione subitò sistitur Vomitus cruentus.

PLETHORA.

Plethora præsente interdum, si vires ferant, phlebotomia basilicæ non omittenda.

Quod si grumosus sanguis in ventriculo congestus fuerit, idq; distensiones circa eundem & excrementa præsignificant nigra, purgationes lenes ex Rhabarbari (ʒß) & mechoannæ (ʒiß) in substantia datis, illæ optimè, quod reliquum est in ventriculo & intestinis excernunt cum leni adstrictione. Potest etiam pro potu dari Vinum rubrum, in quo infundantur radices urticæ majoris. Vide suprà quæ in expuitione & hęmorrhagia dicta sunt.

CHOLERA.

In Cholera valent eadem, quæ

 in vo-

in vomitu, imprimis aqua menthæ, ſemen roſarum, magiſteriũ perlarum, Corallorum. Tinctura Corallorum & Eſſentia Smaragdi. It. his nihil proficientibus laudanum opiat. doſ. j. ſpongia ſalicibus adnaſci gr. ſolita iiij. in aqua ſtiptica vel vino rubello.

DOLOR VENTRICULI.

Dolores ventriculi tollit oleum Chamomillæ Sapphirinum (de quo ſuprà de cardialgia) in ſyrupo dialtheæ vel in conſerva roſarum oxalidis acetoſellæ menthæ guttę aliquot exhibitæ. Idem facit oleum maſtichis, ſi à cauſa frigida oleum Cinamomi, It. ol. Zedoariæ.

Extrinſecùs foveatur ventriculus floribus Chamomillæ frixis & ſæpius applicatis.

NB. Si ab iſtis omnibus parum præſidii ſucceſſerit, vomitu res procuranda eſt (aliquod nimirùm in ventriculo latere ſuſpicio eſt) poſtea ventriculus roborandus pil. j. ij. pro magnitudine ex lacryma Olibani.

ANIMALCULA Ventriculi.

Animalcula ventriculi (ex quacunq; cauſa) eadem tollunt, quæ ſuprà de vermibus cordis. Sic arcanum Tanaceti, aſari. It. vomitus per aquam benedictã.

Secretum eſt in hoc caſu pulvis ſecundinæ primiparæ, cuius ʒß vel ℈ij cum extracto Theriacæ ʒj vel cum ▽ theriacali Crollii aut mixtura ſimplici abſorpta, talia vel maleficia vel caſu quodam nata animalcula & inſecta citiſſimè enecat poſtea cũ leni infuſo foliorum ſennæ Rhabarbari Mechoacannæ per alvum exturbanda.

Spiritus CC. in hoc affectu multum quoque prodeſt, inprimis Eſſenſificat⁹, hoc eſt, in quo ⊖ fixum aqua convenienti pri⁹ extractum & volatile rite depuratum in ſpiritu hoc diſſolvantur & uniantur. *Spiritus CC. aſſenſificatus.*

IMBECILLITAS Ventriculi.

Imbecillitas ventriculi ſi adſit, ante omnia convenit adhibere vomitorium ex ⊕ albo aut extracto Ellebori à quibus ſi æger abhorreat, datur doſis ☿, quo facto ventriculus tàm abſumptis, quàm admotis roborandus, repetitâ tamen ſæpius ægri evacuatione.

Quæ aſſumuntur, inter vulgaria imprimis ſunt ſpecies Electuarii aromatici roſati diarrhodon Abbatis roſatæ novellæ cũ conſerva roſarum & menthæ exhibi-

exhibitæ aut alio quocunque modo. Pulvis diagalangæ species de mentha, absinthio, myrobalanis nucis moschatæ conditæ. pulvis Aronis Quercetani & alia apud practicos.

Pro potu ordinario prodest vinum absinthii, imprimis tempore Verno præparatus sp. absinthii, qui ad libitum cum potu admisceatur.

Assumatur quoq; cremor ♀ri sæpius, & interdum sp. ⊕, aut destilletur Aq. vitæ ex vino malvat. aut alio generoso vino, in cuius ℔j macerentur Miß pulegij exsiccati; eius cochl. ij exhibeantur cum ol. ⊕ guttis, quantum videlicet ad gratam aciditatem requiruntur, quo assumptô aut in loco calido se contineat, aut se exerceat ęger, ut incalescat ad sudorem usque.

Syrupus de canella & caryophyllis. Prodest etiam nonnunquam assumere cochl. j. syrupi de canella aut caryophyllis præparat. modo seq. ℞. Cinamomi (aut Caryophyllorum ℔iß, affunde vini Malvatici vel Falerni ℔iij, infunde in matracio, crasso modo contusis aromatibus per 3. ♁ in cineribus calidis. Hinc leniter ebulliant & colentur. Colaturæ adde æquales partes sacchari albi & F. s. a syrupus.

INTESTINORVM
Affectus.

OBSTRVCTIO
Intestinorum.

Obstructio intestinorum. I. à pituita solvitur medicamentis tùm externis tùm internis.

Internis vulgaribus undiquaque apud autores obviis. Mirabilis est Essentia melissæ si ipsius ℥j cum gutt. iij olei seu spiritus juniperi misceatur cum Extracto Colocynthidos & scammonii de quo in Crollium vel cum dosi Panchymagogi vegetabilis. Extemplò nimirùm pituitam dissolvit, eandem postea per adjectum purgans exterminandam. It. Extractum agarici cum aqua Cinamomi vel sp. Vini.

Externa sunt suppositoria & Enemata, quæ foris nempe applicantur, ut scilicet pituitam ex intestino recto & colo educant, obstructionemque dissolvant. Ex suppositoriis laudabile est, quod fit ex mellis ℥j & radicis Ellebori nigri ʒj. (hoc suppositorium in pueris utile) Clyster est ex croci metallorum ʒj ad ʒiß. (de quo in Crollium) in decocto ☿alis ℔j & butyri recentis vel olei olivarum, ℥ij dextrè applicatus. Huius etiam usus est in fæcum duritie.

II. à fæcibus induratis Enemata valent. It. ℞. omentũ cum intestinis vituli (Kälber Kröse) coque in eum modum, quo aliàs mensis apponi solet cum multo *Fæcum induratio.*

 brodio.

brodio. Eo adhuc fervente ano ſuppoſito vapor excipiatur per ſellam, & paulo poſt σκύβαλα indurata ejiciuntur & obſtructio ſolvitur, quæ deinceps emollientibus internis ulteriùs expedienda fuerit.

Inter emollientia hîc locum habet primarium cremor ♀ ſæpius in juſculis exhibendus à ℥j ad ℥iß 1. 2. 3. 4. diebus.

In ſumma obſtructione alvi ℞. plumarum minutiſſimè inciſarum pugill. j. M. in panem. F. pilulæ. It. olei ceræ ℈j uſq; ad ℥j in Enemate emolliente: Zibetha umbilico illita: fel tauri poteſt etiam clyſteribus addi ad imitationem naturæ, quæ felle facultatem expultricem irritat.

III. à tumore. Enema ſpecificum:

℞. lactis, ol. oliv. ana ℔ß.

ADSTRICTIO.

In adſtrictione ex Enterocele adhibeantur externa emollientia, & iniiciantur Enemata.

INFLAMMATIO, ABſceſſus, ulcus, Cancer.

Inflammatio, abſceſſus, ulcus, Cancer, Enemate curantur, quamvis Cancer vix.

FISTVLA.

De fiſtula infrà in affectibus externis.

COLICA ET ILIACA Paſſio.

In omni Colica & Iliaca paſſione dextrè curanda (à Catarcticis fortioribus abſtinendum) ſemper proſpiciendum, ut alvus ſit libera, quam ſi natura ita cōſervat, benè quidem, ſin minus, tùm externis nempe ſuppoſitoriis & clyſteribus (vide diſputationem meam de colica) tùm internis ſaltem mollificantibus utendum: quale eſt Extractum ☿ale (cum ſp. Vini paratum, doſ. à ℥j ad ℥ij) cum Extracto ſennæ juſta doſi (à gr. x. ad ℈j) exhibitum.

Quando alvus eſt libera & flatus diſtendunt inteſtina ab initio Tinctura Corticum aurantiarũ cum ſp. Vini extracta multum valet, doſ. cochl. j. Hæc eſſentia ſemel atq; iterũ data flat⁹ omnes diſſipat: ſin minus exhibeatur in malvatico olei amygdalarum dulcium ℥ij uſq; ad ℥j. Quod ſi nec ſic quidem flatus ſitientes expediuntur, loco amygdalarum dulcium exhibe ſp. Terebinthinæ ℥j ad ſummum, poſtea arctiſſimè cum faſciis liga Ventrem (mit einer Handquelen 3. mahl umb den Leib gezogen von 2. ſtarcken Perſonen) & flatus omnes diſſipabuntur.

Nota:

Etiam in Colica & Iliaca flatulenta, quemadmodum in cæte-

ris alvo liberâ remedium ſpecificum (extremum eſt quo uſus ſum in quæſtore quodã) eſt mixtura ſpiritus Vini & ſpiritus ⦶ ana ʒß vel ℈ij in aq. communi tepida ſudoribus exinde provocandis data. Illicò nimirùm ſitientes ſpiritus colicæ administros potat, ac in vapores reſolvit (patiens quieſcat, licet id ei difficile: motu nimirùm creſcit malum) ut reliquum quoq; corpus à vaporibus noxiis per medicamentum aſſumptum liberatum eò melius morbo pereunti ſubiici poſſit.

In Colica ex pituita vitrea valent oleum Zedoariæ, Chamomillæ ſapphirinum (à gut. iij ad ℈j) ſæpius exhibita.

In pituita educenda præſtat. Eſſentia trochiſcorum alhandal cum Vino Malvatico deſtillato extracta, It. ſpiritus Vitæ aureus Rulandi ab ℥ß ad ℥iß ad ſummum.

In Colica à bile erodente Extractum Rhabarbari. It. Panchymagon vegetabile multum præſtant: bilem nimirùm educunt, qua excreta, ſi nihilominus dolores durarint, malvaticum cum oleo amygdalarum dulcium poſtea ſemel atq; iterum datum acrimoniam bilis reſtitantis infringit & dolores ſopit.

NB.

In his caſibus aliquando cæteris paribus laudanum opiatum dextrè paratum & ſumptum mirabilia præſtat: cuius tamen uſus, ſi hæc ipſa jam prædicta in promptu fuerint, non temerè præcipitandus, niſi forſan materia tam fortiter impacta ſit, quæ doloribus confertim recrudeſcentibus nullas inducias permittit. Hoc itaq; in caſu, ut quies ipſi naturæ imperetur, à laudano minùs abſtinendum erit.

Si ex humore acri, valet etiam Mixtura ſimplex.

In Colica ex humoribus æruginoſis, vel flatibus inter membranas incluſis, nihil melius eſt, quàm exhibere doſin compoſiti è ſpiritu ⦶ & ſpiritu Vini, citiſſimè nimirum expedit.

In Colica ponatur Magnes ſuper Vmbilicum & ſtatim ceſſabit dolor.

Colica etſi nonnunquam à bilioſis & acribus humoribus ad inteſtina profluentibus fiat, ab inflationibus item inteſtinorum & à duris diu retentis excremẽtis: tamen nulla frequentior eſt, quàm quæ à pituita & flatibus oritur. In quibus omnibus notandũ, ut alvus ſemper ſit aperta: 2. ut medicamenta potiùs per clyſterẽ iniiciantur, quàm per os exhibeãtur, ante alvi apertionẽ.

Vt igitur alvi obſtructio colicos do-

cos dolores fovens ſolvatur, iniiciatur Clyſter emolliens & laxans vel ex ſolo decocto brancæ urſinæ veræ cum oleo Chamómillæ & anethino aut ſequente quo vel ſolo ceſſare dolorem expertum eſt.

℞. juris piſorum ℥iij
extracti eſulæ ʒiß

Bulliant ſimul, ut Extractum ſolvatur, hinc adde

olei lini ℥iiij
⊖ gemmæ ʒj
⊖ communis ℈j aut ʒß.

M, iniiciatur moderatè calidè.

Eiectis ventris impuritatibus dolori tanquam magis urgenti ſuccurrendum, ipſum mitigando & ſedando anodynis & narcoticis.

Extrinſecùs fiant inunctiones oleo Chamomillæ & amygdalarum dulcium cum guttis aliquot ol. ſtillatitii anethi aut olei Philoſophici. Hinc imponendi ſacculi calidi ex furfure aut milio, aut tantùm tegula calefacta linteo involuta. Imò ſi dolor urgeat, applicetur Emplaſtrum ex laudano vel ſolo vel cum aliis mixto.

Umbilicus inungatur Balſamo Apoplectico cui ſi admiſceatur gr. j. vel ij. Zibethi potentius & citius operatur, aut è Zibetho cum oleo nucis moſchatæ expreſſo F. Balſamus.

Intrinſecùs exhibeatur ʒß theriacæ mediæ ætatis cum laudani opiati gr. v. Extracti Caſtorei gr. iiij aut pulveris caſtorei ʒß. Atq; hoc medicamentum offeratur, ſi abſit inflammatio qua præſente poſt pillulas laudani deglutitas oleum ♄ni per deliquium gutt. v. aut vj. in vino albo propinare & ventrem inungere convenit Balſamo ♄ni, qui duplex. Vnus ad inflamationes omnes è part. ij ol. ♄ni per deliquium è ſale & part. j. oleo roſati ſimul miſtis in mortario lapideo. Alter fit cum ⊖ ♄ni affunditur in matracio convenienti ſpir. Terebinthinæ ad eminentiam digiti, donec ⊖ in ſpiritu Therebinthinæ ſolvitur, iſque rubicundo tingitur colore. Tinctus ſpiritus è cineribus deſtillatur per retortam △ primùm lentiſſimo, donec oleum Terebinthinæ prodierit, quod cum amplius non deſtillat, muta vas recipiens, △ auge paulatim, donec etiam fortiſſimum habueris; & prodibit ol. præſtantiſſimum in vulneribus, ulceribus, Cancro, noli me tangere aliquoties tangendo bambace, medetur. Hinc poſt horam j. ſi non ceſſat dolor, ſequens potiuncula exhibenda.

Balſamus ♄ni duplex.

℞. ſpir. Vini ʒj
☽ ℈ß aut gutt. vx.
aq. fontanæ ℥iij

Ægro ſtragulis benè cooperto ſudores aliquandiu provocãdi: aut

aut offerri potest dosis ex ▽ theriacali aut spiritu Therebinthinę ℈ß in vino Malvatico. Prodest etiam si dolor non cessat, dictum clysterem repetere, & ægrum in Balneum locare emolliens & anodynum quale capite de Calculo præscripsimus.

Si magna adsit flatuum copia, id quod ex intestinorum murmure facilè cognoscitur, carminativa admiscenda clysterib⁹ & assumendis intrò, ita ut cum aq. theriacali aut potiuncula dicta gutt. aliquot ol. stillatitii Carvi, anisi aut fœniculi misceantur.

Exterius inungatur venter oleo anethino & Chamomillæ, cui dicta olea destillata admixta sint.

Cucurbitula magna umbilico applicanda & doloribus urgentibus cingulo constringantur partes abdominis.

Quibus præmissis ratione doloris & paroxysmi ad ea, quę causam ipsam respiciunt, propius accedendum, & si à pituita crassa & viscida, ut plerumq; fit, oriatur, ea primum leniter purgantibus expurganda, habitô simul respectu ad flatus crassos semper in hoc affectù præsentes. Vnde semper decoctum aut aqua stillatitia anisi, fœniculi dauci. Cùm infuso agarici Mechocannæ & Electuari diacarthami exhibenda, cavẽdo ne Rhabarbarum aut Myrobalani ob adstringentem quam possident facultatem, exhibeamus, nec sennam & cassiam ob flatulentiam, atq; ea quæ iniicienda diximus, nonnunquam prętermittantur cum iis, quæ per os dantur.

Expurgatâ materiâ calefacientibus, attenuantibus & discutientibus reliquiæ tollendæ, ut spiritu Terebinthinæ mithridatio Theriaca aq. Theriacali sp. ♁, quibus interdum sudor excitetur. Prosunt etiam sequentes Rotulæ,

℞. *spec. dyacymini*
diacalaminthæ
aromatici rosat. an. ʒß
sacchari in aq. fœniculi dissol. ℥iij
aq. Cinamomi ℥ij
ol. anisi ℈ß,
succini gutt. vj.

F. Rotulæ, de quibus sumat æger j. atque alteram ad lubitum.

Quod si à biliosis & acribus humoribus ortum ducat morbus, illi statim post alvi apertionem & anodynorũ applicationem detergendi & expurgandi iis, quæ bilem respiciunt, injecto Clystere è lactis ℔j, in qua mellis ☿alis ℥iiij aut v. dissolutæ sint, aut potest loco lactis assumi aqua hordei in qua rosæ, violæ aut malva bullierint cum diapruno aut diasebesten.

Per os datur diaprunum solutivũ, syrupus rosorum solutivus

cum infuſo Rhabarbari ſyr. item violarum ex multiplici infuſione.

Si ex aliqua inflammatione inteſtinorum fiat dolor, poſt fæcum eiectionem ſecetur vena, & clyſteres iniiciantur refrigerantes & emollientes: aut ſi etiam aliqua ſuſpicio ſit bilis flavæ ex lacte, in quo ebullierint refrigerantia cum ſaccharo rubro & oleo violarum.

Per os quæ aſſumuntur, ſint refrigerantia.

Si ex duris & diu retentis fæcibus oriatur, injecto clyſtere emolliente mirè prodeſt Balneũ aquæ dulcis cum herbis emollientibus & humectantibus & poſtea propinandum medicamentum validum, quod fæces emollitas exturbet. Quod ſi non proficiat, folle aut ſyringâ inflentur inteſtina, ut ſeparentur fæces ab inteſtinis, ſtatimque iniiciatur Clyſter fortis cui ℥ß aut ℥j ſal. gemmæ admixta ſit.

In omnib⁹ a. dictis cauſis ſemper cum aliis propinanda, quæ peculiari proprietate cõtra hunc morbum faciunt, ut ſunt exſiccata inteſtina lupi ad ℥j in vino epota: ſtercus eiuſdem exſiccatum cruribus & pectini alligatum: aqua ſtercorum bubuli juniorum per alembicũ deſtillat.

PARALYSIS.

Paralyſis in quam colica interdũ deſinere ſolet, uniuerſalibus præmiſſis purgantibus curatur ut in paralyſi dictum. Imprimis convenit ſpiritus ♀, rotulæ ibidem deſcriptæ & oleum ſuccini & extractum, Balſamus Galbani. Terebinthinæ cum cataplaſmate ex radice ſymphiti.

TARDA ALVI Dejectio.

In tardiſſima alvi dejectione à quacunque cauſa procedente mirabilis eſt effectus Eſſentiæ ⊖♀ cum ſp. Vini extracta, & ad cõſiſtentiam redacta, cuius gut. ij. uſque ad vj vel viij tandem ſingulis diebus veſperi horis 2. à cœna in hauſtulo vini vel alio liquore exhibeantur, donec ſponte ſubſequatur lubricitas alvi. Hoc feliciſſimè uſus ſum & in Melancholia Hypochondriaca ad virium prope dejectionem ſcilicet dyſenteriam.

In Ileo ſtatim ſolvendo exhibe ☿ crudum à ℈j ad ℥j oleum commune recens cum ſaccharo diſtemperatum, ne agnoſcant patientes, ſtatim ſolvitur alvus, & dolores leniuntur, ſi quid reſiduum fuerit expediendum id eſt cum aliis purgantibus.

FLVXVS INTESTINorum.

Omnes fluxus inteſtinorum primariò à Ventriculo pendent.

Huius

Huius ergo ut partis mandantis primò habenda ratio fuerit (Cacochymiæ & plethoræ) nisi fluxus nimius urgeat. Ideoq; ventriculô corroboratô ipsi quoq; fluxus cessant, sed tamen præmissis in fluxibus incipientibus vomitibus, adhibitisq; Epithematibus (de quibus suprà in affectibus ventriculi) tandem Enematibus abstergendum & consolidandum.

Triplex autem non sine causa statuetur alvi profluvium. Diarrhœa, Lienteria & Dysenteria. Ad fluxus ventris omnes detur 3. in die de croco ♂tis singulis vicibus grana x. cum succo prunorũ sylvestrium. Item sequens.

℞. Hepatis Lupi
Mithridatii ana ℈j
Magisterii Corallorum
boli armeni
CC. usti
Mastichis ana ℈ß
Aquæ Tormentillæ ℥iiij
Cichorii ℥ij
Myvæ cydoniorum ℥j
Misce.

DIARRHOEA ET DYsenteria Epidemia.

In Diarrhœa & dysenteria Epidemia præmisso vomitu ad Antidota fugiendum.

Diarrhœa non Epidemica. Diarrhœa, quia à variis causis pendet, & semper alterius morbi effectus, diligenter videndum, à quanam causa hæc ipsa dependeat, & an Critica hæc sit, naturæ consueta, symptomatica. Si ob errorem aliquem externum accidat, an à partis aliqua intemperie, aut humorum copia fiat: quæ omnia si quis ritè observet, non difficile erit huic morbo resistere.

In genere notandum, nullam talem subitò reprimendam & retinendam esse, nisi fortè in phthisicis & peripneumoniacis. Et si quid moliendum, à medicamentis lenioribus & imbecillioribus semper incipiendum est, dato solo diacydonia aut miva Cydoniorum composita. Ventre exteriùs inuncto oleo Cydoniorum mastichino, nardino, de absinthio, de mentha, prodest etiam lac ebullione unica coctum & Chalybeatum manè & vesperi hor. iiij ante cibum, ad poculum unum addito terræ sigill. ℈j.

Si verò vires deiiciantur ad fortiora accedẽdũ, deinde ad Clysteres & medicamenta primùm abstergentia, hinc adstringentia tàm externa quàm interna, de quibus in dysenteria: ita tamen ut semper habeatur respectus ad membrum primò affectum, in externis tamẽ notandum, ne exterius musculi constringâtur, sic nimirum augebitur malum. Constrictio autem à

musculis auget excretionem: quare optimum, ut tenuium sint partium, vt penetrent ad intestina. Quod optimè consequeris, si addideris acet. fomentis & cataplasmatis.

Maximè in omni alvi fluxu prodest, si regioni ventris calidè imponatur Emplastrũ de Theriaca antiqua & terra sigillata ana. Multum quoq; in omni alvi profluxione prodest syrupus de rosis siccis, myrillorum & imprimis de ribibus, de berberis, de Corallis Quercetani CC. ustũ & intestina gallinæ in Clibano exsiccata & in pulverẽ redacta, lota prius aquâ aliquâ adstringente.

Iisdem ferè remediis occurritur Lienteriæ, seu intestinorum lævitati, in qua tamen magis calefaciendus & roborandus ventriculus & intestina. Et nonnunquam, si à pituita aquea eas partes lubricante fiat, causa expurgantibus tollenda. Conveniet hîc super ventriculum cucurbitam parvam ponere, ut diutius cibum retineat.

Si ob affluxum bilis ad intestina, aut ob errorem aliquem externum, iis ablatis & mutatis morbus facilè tollitur.

Si fluxus fiat propter obstructiones venarum mesaraicarum aut imbecillitatem Epatis attractricis causa suis medicamentis tollenda: imprimis in fluxu Epatico prodest ⊖ Corallorum in aqua plantaginis dissolutum à ℈j ad ʒß sæpius per vices exhibitum, cæteris necessariis non omissis.

Diarrhœâ Correpti creberrimè utantur oryza cum jure carnium seu lacte cocta.

Potus sit aqua Chalybeata, in qua Corallia CC. ustum spodium, tormentilla bistorta, nux moschata, citri, granator, punica mala cocta sint.

DYSENTERIA.

In dysenteria proprietate (cæteris omninò observatis, quæ in cruenta deiectione necessaria sunt) specifica unicè juvant.

1. Essentia seu tinctura Smaragdi quę fit hoc modo: ℞. particulas seu recrementa Smaragdi (ʒj venit 4. vel 5. baziis) tere (nõ in mortario nisi ferreo) in pulverem tenuissimum super porphyrio, superfunde urinam puerorum simplici destillatione paratã, & in loco calido tincturam extrahe, quam toties affuso menstruo recenti collige, quoties illa in idem mittitur. Tincturas omnes collectas & filtratas ablato per destillationẽ mẽstruo reduc in pulverem gryseum, quem de novo cum sp. Vini extrahe in summã viriditatem. Spiritu Vini denuo ablato ad aliqualẽ consistentiam, relinquitur *Tinctura Smaragdi.*

turEſſentia vel tincturáSmaragdi in fundo: cujus gr. ij. iij. iiij. ad viij. vel x. in aqua plantaginis tormentillæ exhibita omnes dyſenterias miraculosè ſiſtit & ventriculum roborat.

NB. Spir. ⊖li non detur, præcipuè ſi exulceratio adſit.

2. Eſſentia Croci ♂tis à Crollio deſcripta.

3. ○ crudi ʒj in aqua plantaginis ad potandum data, dyſenteriam ſolvit.

4. Tinctura Corallorum gr. iiij. v. vj.

5. Laudanum opiatum cæteris paribus.

6. ☉ potabile Anglicanum (It. pulvis ſpongiæ ſalicis, de quo ſuprà.)

In Dyſenteria, cauſa quæ eſt humor bilioſus & fervẽs, infuſione ex Rhabarbaro & Myrobalanis tollenda, facta infuſione in aqua hordei, ipſoq; Rhabarbaro fortiter expreſſo, ſemel atq; iterum facta repetitione purgantis ad leviter adſtringentia tàm extrà quàm intra applicanda accedendum. Quale imprimis eſt ſeq. ℞. ſucci baccarum ſambuci q. v. in eum iniice micam panis ex furno extracti calidã, ut ſuccum imbibat. Hinc iterũ in furnum, ut exſiccetur inde, quo facto iterum in dictũ ſuccum immerge, exſiccaque, idq; tertiò & quintò repete. Tandem ſiccetur, ut in pulverem redigi poſſit doſ. ʒj ſingulis matutinis. Prodeſt etiam hic nux moſchata & Mirobolani conditi in quantitate aliqua aſſumpta, ſyrupus ribium, berberorum &c: Crollius emplaſtrum ex Theriaca & terra ſigillata tepidè applicat.

Iniiciatur quoque Clyſter ex decocto anodyno Chamomillæ, anethi & roſarum, in quo diſſolve ſævum hircinum ab ℥ß ad ℥j cum ovi vitello diſſolvendum, ne cohæreſcat.

Quod ſi malum ad ſtatum & incrementum pervenerit, convenientiſſimum remedium eſt, in principio miſcere clyſterem ſequentem, quem ſæpius reiterare convenit. Nam ſi materia pauca ſit, ſolis interdum id gen⁹ Enematibus, adhibitâ jam dictâ purgatione curatur morbus.

℞. lactis uſtulati ſeu Chalybeati ℔iß.
mellis roſati ℥iij
ovor. vitell. No. ij.

F. Clyſter. Quod ſi careas lacte, ℞. aquę hordei, in qua folia Chamomillæ & roſarum an. pij. incocta ſint, aut loco dicti decocti hordei capiat vervecum capitum, imprimis ſi dolor magnus adſit: poſtea ad ea, quæ vim habent conſtringendi & ſimul refrigerandi, Enemata properandum, quale imprimis eſt ſeq.

℞. herb. centinodii
burſ. paſtoris

plantaginis an. Mj
summit. tapsi barbati,
equiseti an. Mß.

& si fortius desideras, adde
balaust. Mß,
Myrtillorum ℥ij
sem. plantaginis
portulacæ an. ℥ij
fl. rosar. pij.

Coq. in s. q. aq. hordei ad ℔jß aut ℔iß, in decocto dissolve mellis rosat. colati ℥ij, sacch. rub. aut rosacei ℥j. F. Clyster, qui sæpius iniiciendus & nonnunq. cum præscripto adstringente permutandus.

Interiùs per os exhibeantur syrupi adstringentes, opiata condita & conservæ. Præstat conserva radicis symphyti cum terra sigillata & ⊖ corallorum. Præstat etiam post abstersionem sæpius exhibere dosin Laudani opiati mei. Hoc nimirùm ad omnem alvi fluxum evacuatâ prius materiâ tutò exhibetur magnoq; cum fructu. Aut exhibeatur potio Cardiaca, quæ:

℞. *theriacæ recentis aut mediæ ætatis*
confect. alkermes ana ℥ß
trochisc. de Carabe,
de terr. sigill. an. ℥ß *ad* ℥j
syr. rib. aut violar. ℥j
de rosis siccis ℥ß

M. Capiat hora somni, aut post meridiem.

℞. *Confect. Alkermes*
de hyacintho an. ℈j
trochisc. de carabe ℥j
aq. plantaginis ℥j
syr. rosarum ℥iß.

F. potio.

Aut Bolus ex *Confectione de hyacintho* ℥iß
terræ sigillatæ aut boloarmeno aut trochiscis de carabe ℈iß
cum sacchato F. Bolus.

Exterius iniungantur oleo myrtillorum & cydon. ana. Aut fiat ex herbis seq. decoctio, qua fomentetur venter & renum regio.

℞. *plantaginis*
Centinodii an. Miij
fol. symphyti
equiseti an. Mij
gallarum
nuc. cupreßi
gland. quercuum an. ℥ij
flor. rosarum
verbasci an. pij

Decoque in aqua pluviali & vino adstringente, addito sub finem coctionis pauco acet. aut inungatur venter inferior Vnguento comitissæ aut unguento stiptico Fernelii: applicetur Emplastrum de Mastiche, ol. cydon. an. ℥j pulvere myrtillorum. ℥iij. Prosunt etiam hîc lapidum pretiosorum solutiones & perlarũ.

Crura laventur decocto sequente.

℞. *Gallarum immaturarum*
nucum cupreßi an. ℥iß
rad.

rad. filicis
Calciat trapæ an. ℥ij.
fol. plantaginis
tapsi barbati an. Mj.
Coque in Vino adstringente, cum decocto laventur crura manè & vesperi.

Cùm corpus satis purgatum clysteribus dictis, offeratur infusio Rheados cum rheo tosto:
℞. *Rhabarbari parum tosti* ʒj.
Infunde cum Myrobalanorum Citrin. ʒß
santalin. Citrin. ℈ß
Cum sero lactis aut aqua Endiviæ exprimantur, expresso adde
Rhabarbari torrefacti. ʒiß,
syr. capill. ♀ ℥j.
Capiat manè.

Hinc ad ea, quæ fluxum planè sedant, accedendum, in quo sequentia medicamenta primas tenent: ℞. gummi arabici & Ceræ albæ ana ʒß. includantur in pyro aut malo Cydon. alicuius magnitudinis, quod in cinerib⁹ vel ad △ assetur, ut optimè mollescat, exhibe manè & vesperi, quoties visum fuerit. Non incommodũ quoq; fuerit sæpius cum vino rubro adstringente aut cum vino granatorum exhibere suprà dictos panes cum succo baccarum sambuci.

Experimēta in dysenteria.

Experimentum certum, si justo tempore præcipuè ubi exulceratio mundata & jam consolidanda est. ℞. pomum Cydoniorum vel aliud acidusculum, excavetur superiori parte & expleatur cera alba rasa & gr. iij mastichis, iterumq; claudatur & involvatur stupa & assetur in cineribus, pomum assatũ detur hora j. ante cibum & mira operabitur. ℞. panis Cydoniorum q. s. cum rosis rubris & vino rubro Chalybeato, & applica ventri inferiori, summum arcanum est in hoc affectu.

Crocus ♂tis. Limatura ♂tis seu Chalybis primò Vrinâ pueri, seu aquâ dulci aspersa exedatur tota nonnullis infusionibus aceti ☿risati, acetum evaporet, eius substantia residet, forti calcinatione in pulverem rubicundũ impalpabilem convertatur, quem aquâ pluviâ & rosar. ablues & exsiccabis. Huius ℞. ℈ß seu ℈j in dysenteria & sanguinis profluviis & obstructionibus ab extra in hæmorrhagia desperata. *Crocus ♂tis.*

Eiusdem usus est *Oleum Croci ♂tis*, cuius processus sequens. *Oleum Croci ♂tis.* Crocũ ♂ cum urina pueri forma in massam, quam per retorta destilla more spiritus ⊖li, & proveniet oleũ rubrum & aliquantũ spissum, quod si per ♁ aliquot vel sub fimo digeres, vel in cineribus circulabis ad intrinsecos morbos egregiam operam præstiteris. Vsus idem qui Croci; Dos. minor. croco gutt. 4. vel 5.

☿ ⊙lis i Hoc à proprietate sua fixa *☿ ⊙lis.*

fixa ſulphuri microcoſmico diſſoluto maximè confert. ℞. ⦶ & ⊖ cõmunis q. v. (v. gr. ℔iß) boli communis ℔vj. deſtilla ſ. a. oleum, veluti deſtillas oleum ⊖ cõmunis. Hoc oleo ſolve ☉ prius amalgamate & admixtione flor. ♀ calcinatum (ut infrà dicetur) in cineribus poſitum in matracio pulveriſatum, affuſo oleo deſtillato ad eminentiam digitorum aut ad ʒj ☉ additur ℥ß ſp. ⊖ dicti. Tincturam ſepara & ſpritum uſque ad ſiccitatem ſæpius inde evoca per deſtillationem ipſam ☉ ſolutio remanebit in fundo rubra. Huic ſuperfunde ſpiritum (oleum) vini & tincturam ſecundum artem extrahe, ſpiritum tinctum deſtilla ad oleoſitatem. Huius guttæ v. vel vj. in vehiculis convenientibus datæ fluxum ventris ſiſtunt & ventriculum corroborant.

Amalgama & Calcinatio ☉. ℞. part. j. ☉. part. vj. ☿ vivi F. ſ. a. amalgama, quod in crucibulum ponatur, & evaporetur omnis ☿. pulvis relictus cum novo ☿ eiuſdem doſis amalgamatur, idẽ ☿ exhalet. Eadem amalgamatio repetatur. Hinc adde part. ij. florum ♀ris, in crucibulo detineatur in △, donec ♀ omne exhalet & deflagret. Idem labor ſextâ vice repetatur.

Non ſine fructu quoque in hoc malo ſudor provocetur cũ terra ſigillata & lapide Beyoar.

Afferunt quoque non levem opem cucurbitulæ umbilico & iliis affixæ.

Potus ſit aqua hordei, in qua CC. coctum ſit.

Dyſenteria in ſuperioribus inteſtinis ſi fuerit, plerumq; lethalis eſt, ſimul ob conſenſum evomente aut ſingultum patiente ventriculo. Poteſt tamen iis remediis curatio tentari, exceptis Enematibus, quæ aut nulla aut pauca eſſe debent, aſſumptô per os lacte cum melle aut ſaccharo roſaceo ratione abſterſiones & cæteris neceſſariis ſuprà dictis exhibitis.

Quod ſi ab intemperie calida acres humores generentur, ab Epate & dyſenteria hoc modo foveatur, ungatur Epar Cerato ſantalino ℥iiij ol. Nympheæ roſarum an. ʒj. Camphora ℈ß. aſſumanturque, quæ intemperiem alterant.

TENESMVS.

In teneſmo externè valet decoctum foliorum quercus cum furfure in aqua Chalybeata vel ferrariorum factum & in ſacculis vel inſidendo vel applicando calidè uſurpatum.

Mirabilis quoq; eſt in hoc caſu Clyſter ex jure carnis Vervecinæ cum olei ceræ gut. aliquot ad ʒj iniectus.

Ad

Ad intra olei maſtichis guttæ aliquot exhibentur in aq. menthæ, plantaginis, pulegii. Subitò teneſmum ſolvunt. Eſt ventriculo gratum, inteſtinis non inimicum: præterea dyſenterias curat, imprimis teneſmum ſiſtit.

FLVXVS HEPATICVS ſeu

DYSENTERIA Hepatica.

In fluxu hepatico ſeu dyſenteria Hepatica nec purgantia nec clyſteres proſunt: adſtringentia autem qualia ſunt Rhabarbarum à ℈j ſenſim progrediendo ad ʒiß in ſubſtantia cum Myrobolanis in aqua plantaginis cum ſyrupo cydoniorum & melle exhibito. Idem cum ſaccharo mixtum & ſæpius datum mirabiliter prodeſt. Tale eſt Extractum Rhabarbari cum ſp. Vini paratum, cuius doſ. ab initio exigua ſit, nempe à ℈ß tandem major uſque ad ʒj.

2. Epar corrigentia in hoc caſu ſtudioſè ſunt obſervanda. Sola radix Cichorii & graminis in vino infuſa & ad paſtum duntaxat ſemel atq; iterũ vino hauſto & aliquandiu continuatione factâ Oeconomiam Epatis ab innata quadam proprietate juvant (diæta ſit accurata) tandem poſt uſum huius infuſi aliquandiu continuatum additur Infuſum radicis ulmariæ.

3. His præmiſſis & continuatis tandẽ ad adſtringentia, jecori & partibus internis amica deveniendum eſt. Omnem abſolvit paginam ſolutio Corallorum in acet. forti facta, ut poſtea mẽſtruô per deſtillationem ablatô relinquantur Corallia in forma ſalis. Hoc ⊖ corallor. ſine ulteriori præparatione (ʒj in aqua plantaginis ℔j) quotidie uſque ad declinationem morbi ituro cubitum exhibitum Cochlear ab initio vel 2. aut etiam 3. deinceps, fluxum mirabiliter ſiſtit, & viribus paulatim redintegratis reſtituit. *Oleum vel Liquor Corallorum.*

NB. Aliquando in hoc caſu, præſertim poſt adſtringentia vel cum iiſdem ☉ potabile Anglicum potenter adſtrictionem juvat & ſanat.

EXCRETIO PVrulenta.

In purulenta Excretione dolorifica Enema ex lacte & oleo olivarum ana vel butyro recenti (poteſt etiam addi radix ſymphyti) tàm ad abſtergendum quàm conſolidandum præſtat. Vbi tamen ad majorem abſterſionem aliquid mellis ab initio miſcendum eſſe memineris. Nihilominus interiora, quæ emolliunt, doloreſque ſedant, negli-

genda non ſunt, vide infra in morbis meſenterii.

LVMBRICI.

In lumbricis è Corpore expellendis valent multa: Principalia ſunt:

1. Extractum turpethi & Rhabarbari cum ſp. Vini paratum; vulgo rotulæ diaturbith. cum Rhabarbaro idem faciunt. Doſis in adultis ab ℨß ad ℨj, in pueris à ℈j. ij. iij. &c. pro perſona. Non tantùm nimirùm lumbricos necant, ſed inſuper etiam è corpore educunt.

2. Eſt eſſentia florum perſicorum cum ſp. Vini extracta doſ. gr. v. vj. vij. viij. vel eorundem ſyrupus. Flores ſumantur decerpti, non qui decidunt.

3. Olei ♀ per Campanam g. iiij. uſque ad ix. It. oleum Coryli per deſcenſum paratum, in decocto ℨj. vel ij. ad menſur. j. Aq. C C. uſti vel ſpir. C C. ſine △ extracti.

4. Sal ♀ ex capite mortuo poſt ol. ♀ per Camp. vel aliàs ſublimati flores gr. iij vel iiij in lacte vel aqua abſinthii.

5. Aq. cæparum vel alii aut per ſe, aut cum ☿ crudo per noctem infuſa.

6. Præſtantiſſ. eſt ☿ vivus vel per ſe crudus à ℈j ad ℨ aliquot devoratus, vel cum ſucco limonum prius mortificatus (Doſis ſit minor, quia mortificatus in corpore diutiùs manet) poſtea conſerva roſarum cum aſa dulci vel floribus eius mixtus. Compoſitio eſt talis: ℞. Hydrarg. ℈ß vel ℈j alteretur cū ſucco limon. conſerv. roſ. ℨß flor. benzo. in ſeu aſæ dulc. gr. ij. M. F. Bolus.

ASCARIDES.

Ad Aſcarides expellendos inſerviunt jam dicta, nominatim verò aquæ acidulæ, quæ in confectione fl. ♄ alborum exigua progreditur in decocto CC. uſti data ſemel atque iterùm.

Spiritus eſſentificatus cornu cervi, de quo ſuprà de animalculis ventriculi, omnis generis vermes enecat & expellit.

TINEA.

Cauſa potiſſimū Tineæ eſt obſtructio in cyſta fellis. Purgationibus ſi non cedat, adhibenda ſunt tantùm purgantia ad ſaburram in inteſtinis hoſpitantem & nutrimentum tineis ſuppeditandem, explodendam. Deinde venter totus inungendus eſt quotidie aliquoties poſt purgātia fellibus jumentorum vel etiā unguento de Arthanita. Tandem ☿rius vivus eſt exhibendus, cujus vires in Tinea mortificanda ſunt mirabiles. Extremo loco ad exturbandas tineas vel integras, vel fruſtulatim divulſas laxantia ſunt adhibenda.

ANI

ANI VITIA.

INFLAMMATIO, VLCVS, *abscessus, fistula, exulceratio.*

In affectibus ani externis, Inflammatione, ulcere, fistula, levioribus exulcerationibus procedendum est communi modo, quo aliàs in cæteris partibus externis similiter affectis progredimur.

Inflammationes ani à proprietate quadam (præmissis universalibus) curat decoctum agrimoniæ (unser lieben Frawen müntze) & menthæ saracenicæ cum aqua & acet. paratum, & tepidè applicatum.

Pro apertione, maturatione, & consolidatione præstat Balsamus ♀ cum oleo papaveris de quo suprà, de abscessibus mammillarum.

FISSVRA.

In fissuris valet pinguedo Cochleatum de quo suprà de fissuris labrorum.

CONDYLOMATA, VERrucæ, ficus, mariscæ & mora ani.

Condylomata, omnisq; generis Verrucas, ficus, mariscas & mora ani prorsus tollunt cineres stercoris murium cum vino cocti & applicati insensibiliter.

Idem faciunt Conchylia juxta fluminũ littora reperta, oblonga, calcinata & cum vino cocta & applicata.

Sic Crocus Metallorum cum aqua fœniculi distemperatus & in petiis applicatus dolores primò sedat, & deinde ipsa condylomata consumit.

HÆMORRHOIDES. Cæcæ.

In doloribus porrò & hæmorrhoidibus cæcis admodum dolorificis specificum est: ℞. scarabæos pilulares (Roßkefer) q. placet, coque in oleo lini ad consumptionem animalculorum; postea cum bombace applica loco dolenti calidè, idque sæpius repete.

Sic cineres suberis exusti cum axungia capi vel oleo myrtino cocti & ano applicati dolores intensissimos sistunt: immoderatissimi & his non cedentes cedunt, si opii gr. j. atque alterum fuit admixtum.

Vnguentum ex linaria. ℞. Herbæ linariæ cum floribus Mj. contundantur & cum adipe porcina q.s. F. linimentum, cui expresso & parumper refrigerato vitellũ ovi permisceatur & cum gossypio vel lana applicetur parti dolenti, dolores eiusmodi ad miraculum usq; sistit. Hoc tanti fecit D. Wolffius amicus meus, ut tanquã secretum singulale Illustrissimo suo Principi Ludovvico

dovvico seniori Hassię Landgravio piæ memoriæ toties rogatus, non revelare vellet, priusquam ipsi annuatim bovem saginatū promitteret, quâ promissione factâ non tantùm herbam Linariam ipsi monstravit, sed etiam addendo versiculum consuetum, differentiam huius ab Esula patefaciens nimirùm quod.

Esula lactescat sive lacte linaria crescat.

Hoc postquam assidens nobilis &c. Iohannes Risodelius ab Eschenbach hæreditarius Marescaleus Hassiæ perciperet per jocum versiculum invertit hoc modo.

Esula nil vobis, sed dat linaria Taurum.

PROFLVVIVM HÆmorrhoidum.

Profluvio Hęmorrhoidum immoderato medētur omnia illa, quæ alioquin sistendo sanguini prosunt. Laudantur tamen:

1. Essentia Croci ♂tis, de qua Crolliū, tamdiu exhibita, quādiu fluxus severior durat: alioquin si stato tempore & moderatè fiat, nunquam sistendus.

2. à proprietate quadam valet cingulum ex foliis Ellebori nigri conquassatis recentibus, nudo corpori circumdatū (die Bletter kommen bloß an den Leib.) folia parumper conquassantur (scilicet ut tantum fibræ duriusculæ emolliantur) postea ad fasciam filo cum acu assuuntur in longum, ut fiat quasi cingulum. Hoc feliciter usus sum. Idem præstat omninò in immoderatis fluxibus mensium & imprimis sanguinis arteriosi post partum gravissimum sæpe magno conamine profluentis.

3. Mumiæ transmarinæ, pulvis & suber ana tenuissimè factus, quem diligenter applica orificio venarum hæmorrhoidum, subitò sistit sanguinem.

SVPPRESSÆ HÆmorrhoides.

Suppressas hæmorrhoides præter modum & tempus aperiunt folia ficus, si sæpius recentia ano applicentur, vel cum iisdem locus fricetur.

Sic succus ceperam cum aloë mistus & panno asperiori fricando applicatus aperit hæmorrhoides.

Pillulæ Aloephanginæ semel in septimana sumptæ: aloë data hæmorrhoides aperit.

Aperiunt quoque suppressas Hæmorrhoides succus cyclaminis aronis, bryoniæ Emplastrum ex farina laterum, felle bovis, staphisagria, unguento ex medulla Colocynthidis & amygdalarum amararum. Item pulvis Colocynthidis cum melle tostus.

PRO-

PROCIDENTIA ANI.

In procidentia ani primò rectè reponatur inteſtinum, etiam adhibitis mollificantibus decoctis, ſi repoſitionem vel tumor vel etiam durities accedens, impedierit, poſtea ad adſtringentia accedendum, tùm interna, tùm externa.

Inter interna laudabile eſt decoctum radicis prunellæ ſylveſtris (omnes ferè radices alvum ſolvunt propter ſuccum ☿ialẽ, quem in terra hauriunt) in Cereviſia vel aqua, quod ſæpius hauſtum in die per aliquot tempus, leniter adſtringit, ſed ita, ut alvus quoq; ſimul ſit libera, quam in eiuſmodi caſibus ſemper oportet eſſe talem, alioquin à fortiori conatu egerendi inteſtino viciſſim remeabili futuro.

Externa ſunt varia, ſed elegans eſt quo fit ab aſſere querno apprimè lævigato, & cum maſtiche, poſtquam ille incaluerit ad △, illito & ſtatim ano ſuppoſito (ſuper ſedendo) ad tolerantiam tamen ipſius caloris.

Quod ſi autẽ inteſtinum nullo modo, antea repoſitum vel arte intus manere aut hærere poſſit, hoc unicum eſt præſens remedium, ſuprà de procidentia oculi. ℞. Cineres ſcarabæorum piluratium, ſparge ſuper inteſtinum prolapſum, & quoquo modo poteris repone, nunquam egredietur amplius, præſertim ſi deinceps decoctum radicis prunellæ ſylveſtris ad tempus uſurpatum fuerit. Aluminis uſus propter nimiam ſtipticitatem cautè evitandus, corrodit prætercea partes, earumque venulas.

CREPITVS VENTRIS frequens.

Frequens ventris ſtrepitus curatur ut ſtatus.

STERCORIS INCONtinentia.

Stercoris incontinentia ex reſolutione muſculi Podicis, ut alia Paralyſis, curatur: ex ventriculi imbecillitate ad eum reſpiciendo.

IECORIS AFFECTVS,

EPATIS INTEMperies.

In omnibus Epatis intemperiebus Extractum agrimoniæ, It. radicis graminis mirificè valent, præſertim ſi exhibeantur miſta cum ſp. ⊕li ad gratam acetoſitatem.

Acidulæ ſeu aquæ ſpirituales in Epatis intemperie calida & ſicca. It. frigida & ſicca, ſi cum Extracto centaurii minoris, It. Cichorii & cum eorundẽ ſalibus permiſtæ & exhibitæ fuerint, etiam accedente ſp. ⊕li aut ſi minus grata Extracta fuerint, ſi

reducantur illa in arcana vel si saltem in infusis propinentur, effectus suos mirabiliter ostendunt, si præsertim subinde universalia necessaria & conveniens victus ratio accesserit.

Inter purgantia prævalet Rhabarbarum, cuius usus salutaris est admodum Epati, quoquo modo ad intemperiem quandam declinanti.

PVTREDO EPATIS.

Epatis putredo incurabilis est. Quanquam pulvis Alkah Paracelsi (qui fortè ex ☿) hîc aliquid posse putatur, sed satius judicium suspendere, quàm multa perperàm adducere.

IMBECILLITAS Epatis.

Imbecillitatem (ἀτονίαν) Epatis emendant, & in statum pristinũ reducunt temperata illa Epatis auxilia, de quibus jam dictum est: Cichorium vel per se, vel in medicamentum conveniens paratum (fortiora hîc evitanda, verbi gratia vomitoria, purgationes.)

Essentia ♂tis. Ex Chymicis Essentia ♂tis prę̨sertim in vinum malvaticum implantata, quando limatura ♂tis candens (℔ß) semel atque iterum extinguitur in malvatico (℔iiij) sic nimirùm ♂tis ipsius essentia ⊕lata malvatico communicatur, quod postea ab ℥ß ad ℥ij in jusculo vel haustu aq. Cichor. aut ipsius infuso suavissimum est Epatis auxilium: id quod etiam eius obstructiones antiquas mirabiliter resolvit. ♂ dulcedo facilè communicatur Vini dulcedini.

DEIECTIONES ALVI Cruentæ.

Dejectiones alvi cruentas curant eadem, de quibus suprà in intestinorum affectibus.

TVMORES PEDVM.

In tumore pedum præstant acidulæ, spiritus ⊕li. It. geranium Rupertianum tusum, & applicatum. It. Ceratum (Durchzug) quod fit ex Ceræ part. ij. sævi hircin. p. j. & ol. rosac. pß liquefiant invicem, linteum in eo madefactum & extensum applicetur calidè.

OBSTRVCTIO Epatis.

Obstructiones Epatis à quacunq; causa profectas expediũt universalia illa, de quibus in renum affectibus, quæ alioquin ♀rum per universum corpus natum demoliuntur (omnes macrocosmi obstructiones à ♀ro Ergo & Microcosmi) quib⁹ si illa quoq; accesserint, quæ cõmuniter à Practicis in Epatis obstructione

ctione præcipiuntur, quomodocunq; medicamenti vicem suppleant: sunt tamen pro indubitatis vehiculis, quibus medicamenta deobstruentia (i. e. ☿ resolventia & expellentia) citissimè devehunt, & quasi ad operandum efficaciora reddunt. Itaque infusiones, decocta, apozemata syrupi tàm communes quàm magistrales, It. aquę destillatæ cum aliis multis & extrinsecus quoque adhibendis minimè quoque negligenda fuerint.

1. In omnibus Epatis obstructionibus dextrè demoliendis principes partes obtinet ♂ seu ferrum, cuius scobs cruda (à ℈ß ad ʒß) sæpius ingesta (quotidie bis tervè) mirum quantum valeat in talibus affectibus.

♂ *Præparationes* excogitatæ sunt multiplices: simpliciores verò quò fuerint, eò meliores: simplicitate ipsa natura gaudet.

Sic igitur 1. Vinum ♂tis suprà de imbecillitate epatis descriptum prodest, tanquam ad simplicitatem magis accedens, si detur in conventionibus istis liquoribus, alioquin ad expediendas obstructiones Epatis usitatis. Aut si minùs ferre possint patientes in quotidiano potu vel etiam cibo, dosis ab initio minor ad evitandam nauseam.

2. Est pulvis Cachecticus simplex elegantis virtutis in omnibus obstructionibus internis. Ille sic fit:

℞. *Chalybis præparati part. j.*
Cassiæ ligneæ partes iij
saccbari albissimi partes iiij.

M. F. pulvis (Chalybs in bracteas tusas tantisper tunditur super incudem, donec prorsus in scoriam abeat, postea subtiliter pulverisetur: Incus benè mundetur undique) Eius tantum, quantum mucrone cultri arripi potest, detur ter quotidie manè jejuno ventriculo, horâ 3. vespertinâ, & ituro cubitum (eine gute Messer Spitze voll à ℈ß ad ℈j) tamdiu donec omnis obstructio fuerit expedita, etiam ad aliquot septimanas.

3. Essentia Croci ♂tis quoq; laudabilis est, vide de imbecillitate epatis.

NB. Hæc tutiùs exhibetur in fine post priora aperientia, leniter nimirùm aperit & adstringit, præsertim cum exhibitione præcedentiũ, alvus quoque nonnullis cieatur vehementius.

4. Est spiritus ♀ cum suo sale spiritualiter prolecto fortificatus: cuius virtutes sunt mirabiles Vide Crollium in digest. Universali.

5. Est aqua composita ex ⊖lo & ♀ro cuius meminit Penotus *Spiritus a-* tractatu de medicina Chymica. *peritivus* Compositio talis est (cõpositio *Penoti.* hæc

hęc nonnihil immutata est à me, eâ feliciter usus sum in Hydrope) ℞. ⴲli Vngarici ad rubedinem calcinati ℔iiij. silicum è fluminibus collectorum & optimè calcinatorum ℔v. ♀ ad albedinem calcinati ℔j. Mista, inq; tenuissimum pulverem tusa reponātur aliquandiu in locum humidum, ut per deliquium in liquorem aliquantum abeant, postea destilla per alembicum in arena ter, singulis capite mortuo in pulverem redacto, reaffuso humore destillato; Extremo per retortam △ aperto sed ab initio lento primum phlegma destilla, postea verò spiritum acidũ auctoribus △ gradibus elice. Ex capite mortuo calcinato ⊖lem extrahe, & cum eo, ablato prius phlegmone per B. spiritum acidum circula vel digere. Tandem cum argilla in pastillos toto circulato redacto ex retorta igne nudo gradibus tamen observatis spiritum Alkalisatum provoca, quemadmodum alioquin fieri solet cum sp. ♀ ⊖le proprio fortificato. Dosis est à ℈j ad ʒij in Vino vel alio convenienti liquore.

6. AquaPhilosophica seu spiritus Vini ♀satus (hoc est qui essentiam extraxerit ex ♀, sp. Vini habeat aliquid phlegmatus, cuj⁹ beneficio ⊖ arripit; ♀ ad ceruleitatem calcinetur) Hæc principalia de obstruentia interdum non tantùm obstructiones solvunt, sed libere etiam per alvum subducunt. Id quod partim fit propter dispositionem corporum, partim propter ipsum medicamentum. Sic ♂ plerumque etiam per inferiora deturbat. Sic aqua Philosophica ♀sata liberius per alvum movet.

Quod si itaq; eius modi alvi deiectiones quoquo modo excitatæ, obstructionibus suppetias ferunt, id quidem benè; sin minus, quandoque alvus solicitanda est: id verò commodius neutiquam fieri potest, quàm per cremorem ♀ri. Si fortior alvi segnities urgeat, Extractũ Rhabarbati & extractum pilularum de ammoniaco (aliàs pillulæ Riverii) tale est.

℞. *Gummi ammoniaci in acet.*
squillitico soluti ʒiij
spec. hieræ picræ s. ʒiß,
aloës crudæ ℈iiij
myrrhæ ℈j
Croci gr. vj.

Cum syrupo de absinthio F. massa mollis, quæ extrahatur cum spirito Vini alkalisato (hoc est ♀risato) ad formam Extracti dosis à ℈ß ad ℈j.

Cautela: Quantumvis in obstructionibus Epatis aliàs curandis etiam externa, qualia sunt Epithemata, fotus inunctiones, Cerata, Emplastra

plastra, forinsecus ad regionem Epatis offerantur: hæc tamen minus necessaria sunt in usu prædictorũ interno: nisi quod forsan durities renitens ad tactum: Tunc nimirùm externa resolventia in subsidium accenseri debent.

In obstructione omni ad duo imprimis respiciendum, ut morbus curetur, causaque continens auferatur, & præcaveatur, quod fit, cùm materiæ copia imminuitur, crassa inciditur & attenuatur, viscida detergitur, fluens revellitur, simulq; evacuatur, flatus discutiuntur, pars quæ materiam vel generat vel subministrat, corrigitur. Exhibito igitur prius lenitivo, si plethora adsit, aut evacuatio aliqua consueta suppressa, ab initio statim basilicam aperire cõveniens est. Hinc corpus purgatione abundanti humori analoga evacuetur, adhibitis in principio lenioribus medicamentis, postmodum ad ea, quæ vias aperiunt, ac Epar, respiciunt progrediendum. Quibus ea, quæ intemperiem semper quasi obstructionis comitẽ corrigunt, adduntur, admistis simul adstringentibus, quæ principis huius visceribus robur, firmitatemq; conservant, de quibus omnib⁹ videantur Practici.

Asscribi hîc imprimis potest aqua destillata deoppillativa. *Aqua de oppilativa.*

℞. rad. amaræ dulcis ℥iij,
sem. lupuli,
Cichorii
epaticæ
Cuscutæ
scabiosæ
Eupatoriæ an. Mij.

Infundatur in sero lactis ad 3. digitos per 3. ♁. Hinc in vase destilla. Huius ▽ ℥iiij. M. cum scrupi de 5. radicibus ℥ij. Detur singulis matutinis, interposita singulis binis aut trinis purgatione.

Fiant quoque Tabulæ ex Croco ♂tis sequenti modo. ℞. limaturę Chalybis & ☿ris ana M. & in crucibulum ad △ lentum primò, postmodum fortiorem & tandem fortissimum pone, ut ☿ omne exhalet & conflagret. De novo misce materiam cum æquali parte ☿ris, quod iterum, ut dictum, in △ exhalet & conflagret, donec materia non amplius ☿ odorem spiret. Dictam materiam optimè pulverisa, inde sartagini ferreæ, & affunde aceti acerrimi ad eminentiam digiti, super △ carbonum patentem loca, donec acet. omne exhalet, semper agitando materiam spatula. Cum exhalavit totum acet. adde aliud & ut prius exhala, dando sub finem △ fortissimum, ut tota materia optimè rubeat, quæ aliquãdiu moveatur adhuc & ab △ removeatur & frigescat. *Tabulæ Croci ♂tis.*

R Hinc

Hinc in pulverem ſubtiliſſimũ redigatur. Ex huius ℥j ſacch. albiſſimi in aqua agrimoniæ ſoluti ℔ß. F. Rotulæ, quibus in fine coctionis addatur gutt. j. atque altera olei Caryophyllorum.

Fit quoq; conſerva ex radice cichorii recens lotis & optimè conquaſſatis, vel etiam per ſetaceum traiectis cum ſ. q. ſacchari. Eædem radices conditæ proſunt.

Prodeſt etiam hîc maximè Tinctura Corallorum cum aliis permiſta, aut ſyrupus Corallorum Quercetani, qui vel unicum in quavis imbecillitate Epatis remedium, quemadmodum & Sal Corallorum in aqua plantaginis diſſolutum à ℈j ad ℈ß. ac per vices exhibitum, quod hoc modo in omni fluxu Epatico ab imbecillitate epatis cauſato pręſtantiſſimũ eſt, ſi cætera ad diætam & alia pertinentia non negligantur.

SCIRRHVS EPATIS.

In ſcirrho Epatis, non nimis inveterato dextrè expediendo ſufficiunt omnia, quæ de obſtructionibus ſolvendis dicta ſunt (ſcirrhus eſt tranſitus à mucilaginoſo ♀ in ♀ abſolutum.)

Quod ſi verò ſcirrhus fuerit contumacior tandem progrediendum eſt ad externa, in quibus omnem paginam abſolvit Emplaſtrũ de ſucco cicutæ (& Mandragora cum ammoniaco.) Vide Cardanum Heurnium & Fabricium Hildanum in obſervationibus Chirurgicis.

Emplaſtrum hoc dolorificum eſt, ante tumoris macerationem, velinquendum tamen nec niſi tertio quovis die innovandum. Hoc feliciter uſus ſum in Teichmanno IC. Marpurgi. Ab huius uſu poteſt adhiberi Clyſter emolliens & ſubducens ſaburram reſolutam. Vide infrà, quæ de ſcirrho lienis.

TVMOR EPATIS.

In tumoribus Epatis ſeu ſcirrho vehementia purgãtia & deobſtruentia omninò ſunt vitanda. ♀ ⊕lat. in decocto paſſularum cum Cinamomo vel etiam foliis agrimoniæ additis, ſi à cruditate (ſanguinis) vel ſemine aniſi, fœniculi carvi ſimul coctis, ſi à flatibus, unicè hic præſtat. Sæpe etiam Rhabarbari extractũ vel ipſius infuſum in aqua acetoſa Cichorii, Centaurii minoris, Endiviæ debito modo exhibitum tumores crudos reſolvit.

In flatibus diſcutiendis etiam externa fomenta è carminativis facta: It. unguenta & Emplaſtra ſæpe profuêre.

TVMOR MVSCVlorum.

Tumor muſculorum Abdominis

minis in Hypochondrio dextro rarò occurrit. Hîc tamen præter dicta maximè conferunt externa, oleum amygdalarum amararum, dialtheæ Emplastrum de melilotho &c.

INFLAMMATIO Epatis.

Inflammationes Epatis purgationes acres non ferunt. Vomitus tamen in otiosis & pituitosis, sed certo modo, nimirùm si vomitiones etiam urgeant, prodest.

Sola sanguinis missio Epar inflammatum sæpissimè curavit.

Si quid tamen moliendum est, præsertim ubi dejectiones alvi silent, aut leni clystere, aut Extracto Rhabarbari vel eius infuso in aqua Endiviæ & Cichorii res expedienda fuerit.

Deinde ad molliter refrigerantia, si neq; febris aut inflammatio, neq; dolor inflammati Epatis aliquid remiserit, lapis prunellæ in Iulepo temperatè refrigerantibus sumptus, & loco potus imperatus, & febrem & inflammationem & omnē putredinem aufert: potus verò confertim non ingerendus. Reliqua (scilicet in diæta, pharmacia & Chirurgia) administranda, ne plus noceant, quàm prosint:

ABSCESSVS Epatis.

Abscessus Epatis non melius curatur, quàm præcavendo inflammationem.

VLCVS EPATIS.

Vlcus insanabile est.

CYSTIS BILIARIS. Affectus.

OBSTRVCTIO VESIculæ fellis.

Obstructio alterutrius ductûs Vesiculæ fellis imprimis tollitur iis de obstruentibus, quæ communiter obstructioni Epatis inserviunt. De quibus sufficienter suo loco.

Peculiares itaq; curandi modos hîc non habemus, sed ratio & experientia ea tantùm persequuntur, quæ abstructionum momenta requirunt.

Speciatim verò aqua illa composita ex ⊕ & ♀ seu spiritus aperitivus Penoti hic multum prodest.

BILIS ADAVCTA in cysti fellis.

Bilis in cysti fellis adaucta leniter per Cholagoga, si molesta fuerit, educenda; Rhabarbaro Mechoacanna vel extracti modo parata vel etiam in substantia data, aut saltem infusa, multum possunt.

Quod si verò graviora symptomata accesserint, singula illa ex

ſuis titulis prius cognita, deinceps curanda ſunt.

Contra omnem bilis redundantiam ſeu ſilentem adhuc ſeu graviter affligentem, ſunt ſpiritus compoſitus ex ⊖ communi & ⦶, de quo egimus in notis ad Crollium, ſæpius in convenientibus liquoribus hauſtus maximoperè profuit.

INANITIO IN Cholerâ.

De inanitione in Cholerâ dictum.

CALCVLVS IN FOLliculo fellis.

Prohibitio Calculi in folliculo fellis conſiſtit in ipſius apertione, aut ſi jam generatus eſt, in ipſius reſolutione occultâ, qua univerſi corporis ♀rus vel impeditur, vel ſi natus eſt, inſenſibiliter reſolvitur. Hæc autem Medicina tantum pendet ex ludo humano dextrè in arcanum ſuũ præparato, cuius deſcriptionem & modum habemus ſuprà in Calculo.

LIENIS MORBI.

TVMOR SPLENIS.

Splenis tumor laxus & diſtendens, ſi à ſucco ⦶lato, quẽ vulgus fæcem Melancholicam vocant, propriè melænagogis deturbatur. Talia ſunt Extractum Hellebori n gri. It. Extractum ſennæ aliaq; compoſita Extracta cum Eſſentia Epithymi, polypodii, Cuſcutæ, capparum, ſcolopendriæ.

Vniverſaliter tamen has fæces exturbat ☿ dulcis (qui ad miraculum uſque operationes perficit) It. Panchymagon Quercetani, cuius juſta doſis exigente neceſſitate data multum valet, præſertim ſi acuatur cum ☿ vitæ ad gr. xvj. ☿ dulcis gr. ij, ☿ vitæ longa tritione miſcendo, & poſtea cum Extracto Ellebori nigri in pillulas formando.

In hoc caſu pilulæ iſtæ exhibendæ ſunt poſt mediam noctẽ, repetita altera atque etiam tertia nocte, vel eâdem, vel aliquantulum immutatâ doſi. Præſtat ſimul in hac cura, quemadmodum in cæteris ſplenis affectibus in vino macerare radices filicis, quæ ab innata proprietate huius viſceris affectus curat. It. in victu quotidiano admiſceatur Galiopſidis ſeu lamii pulvis propter diſpoſitam proprietatem, quam habet ad morbos lienis: Itali Milzatellam vocant (auff dem Haberacker.)

Externè ſi opus fuerit, applicetur tale vel ſimile Cataplaſma.

℞. rad. Cucumeris aſinini
bryoniæ an. ℥j
ſquillæ No. j.

rad. liliorum albor. bulb. j.
sem. malvæ
althea,
fænugræci, an. pj.
lini p. ij.
flor. althea
malvæ,
mercurialis
parietariæ an. Mj
rad. betæ albæ Mß.

Decoque omnia in aqua ferrariorum cum sexta parte aceti. & F. Cataplasma, vel etiam fotus ad regionem splenis. Huc referantur Emplastra usualia.

Si distensio à flatibus, à purgantibus abstinendum quidem; sed infusum radicis filicis cum pauxillo sennæ sufficiunt, præsertim si semina carminativa simul adjecta fuerint.

Extrinsecus valent inunctiones eo oleo rutæ capparum, liliorum alborum cum pulvere seminis agni casti, ceterach, corticibus capparum ad justam consistentiam mistis.

Quod si dolor vehementior urget; cappares contusi & in forma Emplastri exterius applicati dolorem subitò tollunt.

OBSTRVCTIO SPLENIS.

In obstructione splenis statim corpus ab initio leniendum sequenti syrupo.

℞. *rad. Elleborinigri præparat. ℥iß*
herbæ scolopendriæ Mj
Cuscutæ Mß
fol. sennæ Alex. s. f. ℥iß
galangæ ℈iß
Zinziberis ℈j
sem. anisi ʒß
medullæ Carthami ℥ij
Epithymi ʒß.

Infundantur in decocto aperitivi s. q. per noctem: manè coque ad ℥viij exprimantur & colentur. In Colatura infunde Rhabarbari elect. ʒiij.

Cinamomi. ʒj

Colaturæ adde Syrupi de 5. radicibus & de absinthio an. ℥ij. M. pro tribus dosibus matutinis.

Inungatur latus sinistrum calidè & manè & vesperi Vnguento sequente.

℞. *Vnguenti Agrippæ ℥j*
ol. de Capparibus ʒß
lauri ℥iß

M. Quod si fortè ad primam dosin syr. istius liquidioris non respondeat satis alvus, tum seq. addi potest ex pulvere, qui ℞. spec. diaturbit. cum Rhabarbaro ℈j. Diagrydij gr. iij.

Quibus peractis, si vires permittant, & reliqua, incidatur vena interna brachii sinistri & plenitudinis ratione emittatur sanguis. Hinc per biduum utatur seq.

℞. *decocti aperitivi maioris ℥viij*
oxymel. Helleborati ℥ij
syr. de betonica
de 5. radicibus ana ℥iß

aq. fœniculi
Cinamomi an. ℥ij
ſp. 🜕*li* ℈ß
⊖ *ſcolopendriæ* ℈j.
M. pro 4. doſibus. Interim fiat Apozema:
℞. *rad. fœniculi*
petroſelini an. ℥ß
aſari,
ſarſaparilliæ an. ℥ij
herb. agrimoniæ
Ceterah,
Cuſcutæ
Scolopendriæ an. Mß
ſem. aniſi ℥ß
fœniculi
Coriandri præparat. an. ℥j
flor. borraginis
buglosſæ
betonicæ an. p. ij
paſſularum ℥j
Decoque ad ℔j in ſ.q. aq. ſimplici, Colaturæ adde
ſyr. de 5. radicibus ℥ij,
de Cichorio cum Rhabarbaro ℥iß,
oxymellitis Helleborati ℥iij.
F. Apozema pro 5. doſibus. Singulis v. doſibus horis duabus ante & poſt cœnam addatur Electuarium, quod
℞. *Conſervæ fumariæ*
betonicæ
buglosſæ an. ℥iß
Cort. aurant. Condit. ℥ß
Extracti ſcolopendriæ
Croci ♂*tis noſtri an.* ℥ij
ocul. ♋. *præparat.*
⊖ *Corall. an.* ℈j
CC. uſti,
ſpec. arom. roſat. an. ℈iß.
cum ſyr. de ſcolopend. q. ſ. F. Electuarium, de quo capiat ad magnitudinem caſtaneæ.

Potus ſit vinum, aut ▽ hordei Chalybeat. v. gr. ℞. Vini aut aq. hord. ℔vj. infunde in cineribus calidis ♂tem, aut croci ♂ ℔j, Cinamom. ℥iij. ſtent per 8. ♀ in vaſe benè clauſo, hinc colentur. De Colatura capiat ad libitum, aut utatur vino vel potu, in quo concocta aut macerata ſunt ſequentia, ut quod melius eſt, ſequẽtia ſacculo incluſa cum vino novo aut cereviſia deferveant. *▽ Hordei chalybeata.*
℞. *rad. polypodii* ℥iiß
herbæ fumariæ
meliſſæ
rorismarini
Cuſcutæ an. Miij
Cort. radicis Capparum
Tamariſci an. ℥vj
fol. linguæ Cervinæ Mij
vel ♀ *albiſſimi* ℥j
M. Prodeſt quoque Extractum ſplenis bovis eo modo præparatum, ut infrà de ſuppreſſione menſium deſcribitur.

Quod ſi morbus in ſcirrhum abiit, iiſdem medicamentis addi poſſunt pilulæ, quæ fiunt ſequẽti modo. ℞. Gum. ammoniaci ℥ij diſſolve in acet. & per pannũ rarum traiiciantur. Adde aloës ſucco roſat. intritæ ℥ß ⊖ abſinthii ℥ij, incorporentur omnia, & F. Maſſa,

F. Massa, conservanda in aluta mad. facta oleo anisi, de qua per intervalla ℞. ℈ij ad ʒj & F. Pilulę.

Prodest quoq; sequens ▽ assumpta:

℞. *rad. raphani sylvestris* ℔iiij
polypodii quercin. ℔iß
sem. fœniculi ʒj
Cardomomi ʒij

radices incidantur & reliqua contundantur & infundantur in Vini vet. ℔xv. stent in loco calido per 3. ♀ vase quotidie bene agitato. Deinde adde aq. nasturtii aquatici bardanæ,

fumariæ ℔ij
seri lactis destillati ℔iß

destillentur in lento igne per cucurbitam, dosis haustus unus vel per se, vel cum syr. aliquo. It. Fiat ex Nasturtio, Bardana & fumaria recentibus in mortario lapideo succus, qui depuratus ad usum servetur cum aliis miscendus aut ad syrupus coquendus.

Ad *lienis regionem*, ubi sentitur tumor, applicetur Emplastrum ex Ammoniaco in acet. squillitico soluto, prius tamen foveatur locus sequenti fomento.

℞. *herbæ scolopendriæ*
meliloti an. Miß
fl. Chamomillæ
anethi,
genistæ an. Mj
sem. filicis ʒß

Decoq. in s. q. Vini albi, aq. & aceti ana, usq; ad consumptionem mediæ partis, cum hoc decocto foveatur locus spongiis manè & vesperi.

Ad *Confortationem* lienis maximè cōfert Electuarium sequens aliàs Electuarium Solenandri dictum. *Electuariū confortans.*

℞. *passularum majorum* ℔ß.

Coque in Vino generoso ad pultis cōsistentiam, excerne per setaceum & admisce conservæ anthos.

Corticum citri condit:
pulveris Cinam. an ʒj
spec. aromaticæ rosat.
diamargariton calidi
diacinamomi an ℈ij
ligni aloës odorati ʒß
Croci orientalis vel essentiæ eiusdem ℈ß.

M. Capiat ad libitum magnitudinis Castaneæ.

In pastu sæpius utatur capparibus & foliis genistæ muriâ condit.

Potest quoq; offerri Diacapp. in tabulis.

℞. *Diacapparum & croci ♂tis an.* ʒj
sacchar. in aqua scolopendriæ soluti ℥iiij.

F. s. a. Tabulæ, de quibus sumat manè unam & 3. horas post pastum.

Non incommodum quoque erit exhibere sæpius ♀ ⊖lat. & crem. ♀, spiritum eiusdem & tincturam, cui succenturiatur Vinum ♂iale, pulvis cachecticus,

sp. Vi-

ſp. Vini ♀riſatus, adjunctis ſimul externis, aliàs nihil efficientibus. Imprimis Emplaſtrum de cicuta, de quo ſuprà, ♀ ⊖latus primas tenet, modò præceſſerint mitiora aperientia, præſertim in ſchirro inveterato.

Fomentum pro Hypochondriis:

℞. rad. altheæ ℔ß
bryoniæ
Cucum. agreſt. an. ℥iij
apij,
petroſelini an. ℥ij
Cort. & rad. Capparum
Tamariſc. an. ℥j
fol. hederæ
ſambuci an. Mij
Ceterach Mj
ſem. agni caſti,
abrotoni an ℥ß
fl. geniſtæ
Chamomillæ
melilot. an. piß.

F. Decoctum.

℞. ol. capparum
amygdalarum amararum an. ℥iß
Tartari ℥j
Gum. bdellii
ammoniaci diſſoluti in acet. ſquillitico an. ℥vj
Ceræ tantillorum.

F. linimentum.

Inveteratam plerumq; diſſolvunt deobſtruentia Epatis, imprimis quæ à ♂ ſuppeditantur, ſpecifica: ſpir. ⊖li hic multum prodeſt: acidulæ eiuſmodi obſtructiones facilè tollunt.

SCIRRHVS SPLENIS.

In ſcirrho ſplenis dextrè curando, præſertim ſi inveteratus fuerit, ſolers cura maximoperè requiritur. Nihilominus ſi quæ huic viſceri ſcirrhum paſſo, convenientia adducenda ſunt, ante omnia ab initio acquirenda ſunt mitiora, imprimis aperientia ♀⊖latus inter omnia talia principes partes obtinet, cui ſuccenturiatur quaſi Vinum ♂tiale. It. pulvis Cachecticus, poſtremò omnium ſp. ⊖li ♀ſatus mirificè prodeſt. It. ſpir. V. ♀ſatus. Hæc autem omnia parum aut nihil proficient, niſi deinceps externa quoque in ſubſidium eant.

Mirabile eſt Emplaſtrum de ſucco cicutæ & de ſucco Mandragoræ (ſuccus Mandragoræ ebur diſſolvit, hinc à Medicis recentioribus in uſum introductus) ſi utriq; cum ammoniaco diſtemperata fuerint. Vide quæ ſuprà de ſcirrho Epatis dicta ſunt.

INFLAMMATIO LIENIS, Abſceſſus, Vlcus.

Inflammatio lienis, abſceſſus, & ulcus eandem requirunt curam, cum Epatis affectibus.

ME-

MESENTERII MORBI.

OBSTRVCTIO ET INFLAMMATIO Mesenterii.

Graviores Mesenterii obstructiones & inflammationes magnorum malorum autores, cogn tu tamen difficiles, nisi quando tumores circa umbilicum in Mesenterio & Pancreate deprehenduntur, existere solent: prudens itaq; Medici solertia hîc requiritur maximè.

Cognito morbo purgationes qualescunq; rarò proficiunt. Videtur nimirùm exasperari malum, quod sanè dum minus ab ipsis Medicis consideraretur, non mirum extitit, quamobrem hos effectus Illias morborum subsequatur.

Doctissimus Fernelius palmam præripuit omnibus, & singulari industria ingeniiq; dexteritate ea prodidit, quæ Medicum Practicum hac in parte multum juvare possunt.

Cognito tamen morbo facilè est reperire remedium.

Tota cura consistit in Resolventibus & emollientibus.

Resolventia sunt mitiora illa ex ♀ro ♃lato, Vino ♂, pulvere Cachectico, & acidulis tùm naturalibus, tùm artificialibus.

Artificiales vide apud Platerum in observationibus 3. de discoloratione. Hæc nimirùm omnia ingluviem istam in ignobiles sedes Mesenterii & Pancreatis depositam mirabiliter resolvunt.

Quod si segnities alvi in tumoribus Mesentorii altè sepultis hisce resolventibus non cesserit, spir. Vini ♀satus guttatim exhibitus segnitiem tollit.

Mollificantia sunt ex fortibus externis, quibus si adiiciatur Emplastrum de cicuta, res fiet magis expedita, quantumvis observatum sit, dolores sæpe recrudescere ab applicato hoc Emplastro, quod certissimum signum est, post inflammationem præcedentem putrilaginem illam exarsisse, & in abscessus degenerasse, ut sæpe hoc modo pus sincerum cum muco per alvum redditum fuisse animadversum sit (& tunc hoc Emplastrum amovendum, & Enemata adhibenda.)

NB. Hoc itaque in casu nihil magis proderit, quàm observata legitima diæta, & probè consideratis, quę ventriculum labefactatum & totam Oeconomiam corporis insigniter læsam respiciunt, sæpius applicare Enemata simplicia ex solo lacte vel ol. olivarum vel butyro recente. Hoc nimirùm modo alvus ab inquinamentis istis interioribus purgationibus non cedentibus liberatur, & tandem omnia mitiora fiunt.

Sæpius tamen deinceps poſt curam hanc abſolutam lenioribus purgantibus quotannis adhibitis ſemel atque iterùm providendum fuerit, ne locus ſemel iſtis impuritatibus recipiendis idoneus factus ſubinde recurrentis mali ſtabilimenta faciat.

JECORIS LIENSISQVE ſymptomata.

ICTERVS SIMPLEX.

In ſimplici Ictero Cholgoga imprimis valent, Extractũ Rhabarbari præcipuè commendatur. Quod ſi verò obſtructiones ſint pertinaciores, aperientia ſunt minimè negligenda, qualia ſunt à ♀ ⊕lato, cremore ♀, Vino ♂ &c: ☿ luteus (de quo in notis in Crollium) ex ☿ ♎to in aqua communi ebulliẽdo ſoluto cum oleo ♀ ♎atus ſpecificum eſt aperiens, cuius gr. iij. ad v. cum Extracto Theriacæ aut ipſa theriaca ad ſudandum repetitis, ſi opus eſt, vicibus exhibita, arquatum ſimplicem tollunt.

2. Decoctum fragariæ cum paſſulis minoribus ex aqua fontana præparata proprietate quadam icterum præſertim in pueris ſolvit. Idem potentius in adultis morbum aggreditur, ſi marrubii Mß ad nodulum (præſertim ſi nulla adſit febris) vel in vino, vel decocto priori maceratus fuerit. Bibenda autem illa uſque ad morbi declinationem.

Si *Morbus Regius* fuerit Symptomaticus, plerumque obſtructiones Epatis fortiores concomitans, ſoluta cauſa quoque perire ſolet: nihilominus obſtructiones fortiſſimas concomitans Epate jam tùm in ſcirrhum deſinente, infelicis hydropis prænuncius eſt, nec cedit, niſi iſthæc feliciter expedita fuerit. Raro tamen, imò fermè rariſſimè propter mirabilem partium diſcraſiam & patientium diætandi libertatem fauſta procedit curatio.

NB. Potatores Vini meracioris, præſertim aduſti, nunquam cum hoc morbo confligtantes, prognoſticis potius quàm ſalubribus auxiliis relinquendi.

Cæterùm huc referuntur illa, quæ ſuprà in obſtructionibus dicta ſunt, & quæ deinceps de Hydrope morbum Regium conſequente, vel eundem concomitante dicentur.

ICTERITIA NIGRA.

In Icteritia nigra plerumque obſtructionem ſplenis Conſequente feliciter curanda, nulla certiora ſeu evidentiora acquiri poſſunt auxilia, quàm quæ jam antè in obſtructionibus ſplenis copiosè ſunt propoſita.

Hæc nimirùm diſcoloratio tan-

tanquam ſymptomaticum accidens nunquam rectius tollitur, niſi fons mali exhauſtus, & ſplen, imò jecur priſtinæ, quantum fieri poteſt, conſtitutioni reddita fuerint.

Sic itaque res expedienda, ut morbificis cauſis ſublatis, tandem ſubſequatur proſpera medicatio.

MELANCHOLIA Hypochondriaca.

Melancholiam Hypochondriacam incipientem vel ſimplicem, plerumque curat Vomitus, nominatim ex aqua benedicta Rulandi procuratus: hac nimirùm ratione, ſaburra ex ventriculo & vicinioribus partibus eliminata faciliorem reddit curam, quæ tota inſumenda eſt in obſtructionibus, ſi hæ viguerint, demoliendis.

Aperientia itaque Cremor ♀, ♀ ⊕latus Vinum ♂ pulvis Cachecticus, vel præmittenda ſunt vomitionibus inſtituendis, vel iiſdem poſtponenda. Vtrobique prudentia Medici hîc deſideratur, à qua cum pendeat omnium curationum momenta, ſæpe perit omnis felicitas, niſi illa cautè & religiosè, ſed cordatè ſubſit.

Purgantia in hoc primo caſu præter Vomitoria ſunt Cholagoga & Melanagoga pulvis ſennæ laxativus. Extractum Rabarbari Mechocannæ, panchymagon Crollii. Extractum Ellebori nigri. It. ☿ dulcis hîc multum poſſunt, à quibus evacuationes ſæpius ſi opus eſt, inſtitutæ laudabiliter proficiunt. Sic Extractum pillurarum de Ammoniaco (de quibus ſuprà) hîc quoque unicè præſtat.

Ad *mitiganda ſymptomata*, quæ plerumq; fiunt à flatibus diſtententibus præcordia, & in cerebro ſpiritus animales lancinantibus, faciunt corroborantia nobiles illas partes, ſi diutius, quàm par eſt, & ipſæ obſtructiones durant, ſuntque magiſterium & ⊖ Corallorum & perlarum, lapis bezoar, tinctura Corallorum Elixir proprietatis (NB. ſingulare hoc.) It. oleum croci. Hæc nimirùm ſingula cor & Cerebrum roborant; Cerebro imprimis tinctura ☽ in hoc caſu utiliſſima eſt; de quo ſuprà de affectibus capitis.

In *Confirmata Melancholia hypochondriaca*, ſi leviora iſta minùs locum habere poſſunt, præmittenda tamen ſunt, nec vomitus formitandus.

Experientia deprehenſum eſt, aperientia iſta quandoq; profuiſſe, & acerbatum malum ſuſtuliſſe: Reciclivam tamen per intervalla redeuntem & graviter affligentem radicem ex toto non averruncant.

Eadem ratio eſt in Acidularum uſu quotannis inſtituendo, aliqualem viſcerum apertionem cauſantium, ſed morbum ipſum non penitus tollentium. Operæ pretium itaque eſt, ut in ſubſidiū Melancholiæ Hypochondriacæ confirmatæ curandæ talia accerſantur remedia, quæ funditus radicem morbi evellant: Sic 1. ℞. aquam philoſophicam ſeu ſp. Vini ♀ſatum in convenienti liquore à minima doſi ad maximã uſq; (à gutt. 1. 2. 3 4. juſta doſi 8. ad 12. aſcendendo, quotidie gutt. j. interdum pro ratione circumſtantiarum in eadem doſi perſiſtendũ (quotidie exhibitus, præmiſſis tamen illis lenioribus & parum proficientibus, funditùs curat.

2. Idem præſtat, Extractum pillularum Ammoniacar. de quo ſuprà; cuius ſi detur quotidie ℈j vel etiam (interdum per dies gr. j. augeri poteſt ad ʒj. ſi opus eſt, per ♁ 12. vel 14. 2. hora ante Cœnam, ſumpto poſt horam juſculo, operatio admodum felix ſubſequitur.

NB. Sæpe uſu venire ſolet, ut ab exhibitione horum, præſertim ſolutis obſtructionibus internis viſcerum alvus ita proritetur, ut quaſi dyſenteria ſubſequi videatur. Tunc providendum erit corroborantibus iſtis ſuprà enumeratis; præſertim Tincturâ Corallorum & Elixire proprietatis. Interim reſpiciendum quoque fuerit, in hoc caſu ad legitimè directam diætam, ſine qua nulla penè poteſt eſſe felix curatio.

Venæ ſectiones in morbi ſtatu pręſertim Salvatellę magnum adjumentum præſtat.

ATROPHIA.

Atrophiam evacuationes acres & ſolutiones non tollunt, ſed exaſperant quaſi, tantùm ſi colluvies interiora viſcera gravat, pręſertim ventriculum, vomitus lenes ſunt imperandi, præſertim ab aqua Benedicta. Eius nimirùm peculiaris vis hæc eſt, ut nõ tantum ſaburram eliminet, ſed etiam ventriculum ad concoquendum inſtiget. Vnde poſt aquę Benedictę uſum ſemper videmus appetitum corroborari, augerique, licet aliquandiu ille ſepultus, parum aut omninò nihil effecerit.

Hoc itaque auxilium moderatè inſtitutum in principio huius curationis multum prodeſt.

Deinde humectantia imperanda ſunt, quæ tamen ita imperari poſſunt, ut ſimul obſtructiones viſcerum expediantur. ♀ ergò ⊕latus cum decocto paſſularum & ſyrupis humectantibus, quales ſunt ſyrupus violarum tuſſila-

tussilaginis betonicæ sumptus, illas solvit.

Externa in hoc casu laudabilia sunt in pueris:

1. Balneum ex decocto capitis & pedum vervecis in aqua fluente tamdiu ebulliendo præparatum, ut consumptis omnibus carnibus officula tantum possint eximi.

2. Decoct. cortic. salicis rubri in aqua fluminis, Hæc balnea præsertim in pueris maximè atrophiæ subiectis eam solvunt laudabiliter, si septies, octies, novies, in iis laventur semel atq; iterum de novo præparatis.

A Balneis spina dorsi vel ol. oliv. aut unguento aliquo Resumptivo tota inungenda est.

In victu dentur humectantia, jusc ula & brodia, rarò assa. Emulsio amygdalarum dulcium cum aqua tussilaginis & betonicæ. It. quandoque cum semine papaveris albi & melonum maximè utilis est.

In adultis Balneum aquæ dulcis, in quo cineres Corylorum, malvæ, bis malvæ parietariæ betæ, lactucæ, semen lini, officula item Vervecum contusa ebullierint, sæpius institutum, membrorum atrophiam pellit. Iisdem utile est lac Caprillum. It. ▽ destillata ex sanguine suillo, ex plãtis refrigerantibus & humectantibus mirificè prodest. Aqua ista sic paratur: ℞. sanguinis suilli, frica manibus ut omnes fibræ auferantur, adde folia betonicæ tussilaginis rosarum rubrarum, malvæ an ℔ij. Sanguinis Mj. fol. lactucæ Mß. sem. melonum ex cort. ℥j. aquæ tussilaginis ℔ij, destilla per alemb. ex B. postea aromatisetur cum tabulis manus Christi perlatis ad singulas libras ℥iij. de hac aqua bibat sæpius. Sic lac humanum ex uberibus ipsis haustum mirificè prodest.

NB. Iis, qui ex sumpto philtro atrophia laborant, lac equarum auxilium est præstantissimum, semper tamen cum pauxillo sachari exhibendum.

Consumptionẽ Corporis desperatam, nihil scilicet proficientibus aliis mediis, hoc aliquando modo curavi. ℞. mellis virginei q. placet, inunge ollam non vitreatam recentem intrinsecus, postea olla plantetur in acervum formicarum, ita ut orificium ollæ tegatur cribro mediocriter laxo & sic formicæ currunt per cribrum & cadunt in mel in eodem hæsitantes, nec recurrentes, atque sic nihil palearum vel impuritatum aliarum intromittitur. Supra collectarum formicarum s. q. funde sp. Vini q. s. digere vase clauso in B. per unũ atq; alterum diem, dein destilla per B. primò lentè, donec nimi- *Aqua contra consumptionẽ corporis.*

rùm ſp. Vini prodeat: quô ablatô, reliquum ebulliente B. deſtilla & reſerva. Hujus aquæ Cochl. j. in qualibet ſeptimana ter vel quater jejuno ventriculo cum pane toſto exhibitum, atrophiam corporis mirabiliter tollit. Interim vel totum corpus vel tantum partes diſtantes aliquoties eodem liquore inungendæ ſunt (manus, brachia, pedes.) Quod ſi nec ſic curatio celerior ſuccedat, tandem procede ſequente modo: (hæc cura magnetica etiam in febribus valet. vide infra de aridura. ℞. Ovum recens, coque in Vrina conſumpti (hominis) in ollula nova, ut urina ovum planè contegat, ebulliendo, donec ovum indureſcat. Quod ubi factum fuerit, remove ollulam ab △ & ovum coctum hinc inde foraminibus perfora ligneolo acuto, ut foramina pertingant ad vitellũ, poſtea idem ovum perforatum in eadem urina reliqua coque ſemper vertendo ovum, donec urina planè conſumpta fuerit: poſtremò ovum ſic paratum ſepeli in acervo formicarum. Quando itaque ovum à formicis conſumptum & exeſum fuerit, mirabili συμπαθείᾳ conſumptio corporis deſinit, & nutricatio ſubſequitur priſtina & elegans. Interim verò ſuperioris liquoris uſus non eſt negligendus.

Cura magnetica cõſumptionis.

In *Atrophia puerorum* à dracunculis (ſeu vermiculis in cute, juxta partes carnoſas & muſculoſas à vitiato nutrimento progenitis) ſi quæ comedunt, nihil tamen apponitur, hæc cura eſt approbata. ℞. radicis bryoniæ ℥j vel ij coq; in lixivio è cineribus quernis parato in pulticulam, qua pueris dracunculis laborantibus) imperata ante media manè) in loco calido (balneo) illine totum corpus & relinque aliquandiu, ſic vermiculi per poros exerunt capita nigricantia. Itaque univerſa cutis ſtatim radenda eſt novaculis. Amputantur hac ratione capita vermiculis conſumptoribus (Miteſſer) & cauſa vitiatæ nutritionis aufertur. Hæc verò operatio ſemel atq; iterùm repetenda deinceps fuerit, donec nempe certum extiterit, vermiculos omnes eſſe ſublatos. Exinde pueruli balneentur aliquoties in inſeſſibus illis, de quibus ſuprà dictum eſt vel ex capitibus & pedibus vervecinis, vel ex corticibus ſalicum rubeis præparatis.

Dracunculi Miteſſer.

CACHEXIA.

Cachexia quælibet à quibuslibet nempe cauſis procreata, requirit Reſolventia & corroborantia.

Reſolventia ſunt omnia aperientia internorum viſcerum. Sic nimi-

nimirùm omnis Oeconomia totius corporis depravata corrigitur.

Aperientia ſunt ♀ ⊖latus, cremor ♀, Vinum ♂tis, Acidulæ tùm naturales tùm artificiales: quæ tamen omnia adminiſtranda ſunt poſt præmiſſos vomitus, ſi illi commodè fieri, & patientes ferre poſſunt.

Purgantia poſt illa univerſalia habent locum quælibet, modò obſerventur obſervanda. Panchymagon Crollii, It. ſpecificum purgans Paracelſi & ☿ dulcis hîc præcipuè laudantur, Extractum Eſulæ & ellebori nigri in pituitoſa & Melancholiâ Hypochondriaca proſunt multum.

Confortantia deſumuntur ex communioribus quælibet hinc inde, præſtat ſpir. ⊖li in conſerva roſarum acetoſæ florum borraginis, bugloſſę, violarum ſumptus, Magiſterium Corallorum item & perlarum cæteræq; aquæ Analepticæ uſitatæ.

Omnis porrò Cachexiæ feliciſſimum auxilium eſt pulvis Cachecticus ſuprà deſcriptus. Itaque is ſolus præmiſſis ſaltem vel vomitoriis; vel præcedente cura aliquando purgantibus ſufficit: quantumvis nimirùm pulveris Cachectici uſus alvum moveat, ſæpius nihilominus convenientibus purgantibus interdum res expedienda ut ſcilicet in corpore collectæ fæces & ab uſu pulveris Cachectici quatantenus ſeparatæ penitus excernantur.

In virginibus plerumq; defectus menſium ad Cachexiæ cauſas accedit, unde fit illa deterior. Solet quidem in vetulis pulvis Cachecticus etiam venulas uteri aperire, ſed obſtructio interdum tam pertinax, ut à ſolo illo aperiri nequeat. Dextrè itaq; obſervatô tempore uſitatô fluxus menſium, quod eſt juxta illum vulgatum verſiculũ: Luna vetus vetulas, juvenes nova Luna repurgat: præſertim ubi in curſu adhibitæ curæ dolores circa lumbos & uterum animadverſi fuerint.

Vt igitur feliciùs procedatur, menſes moventia ſimul danda ſunt, de quibus infrà de ſuppreſſione menſium. Talia ſunt aqua allii deſtillata & oleum Sabinæ. It. aqua aſari, raphani, arthemiſiæ rubeæ.

NB. Si ad pulverem Cachecticum addideris æqualem quantitatem Chalybis præparati, ſtercoris anſerum juniorum & dederis priori quantitate, præſertim, circa inſtans menſium tempus & pallori virginum & obſtructioni menſium melius medeberis.

Pertinaciſſimas obſtructiones menſium aperit lixivium è ſcoriis ſeu recrementis reguli ♀nii,

ebulii-

ebulliendo tantum cum ▽ communi præparatum, & super ferrum vel silices candentes fusum, vt vapor per sellam perforatam ad naturalia contingat. Vide infrà de suppressione mensium. Mercurialis in aqua cocta & pudendis applicata ciet menses.

His omnibus postea dextrè subiici potest vel addi sectio saphenæ definito tempore fluentium mensium instituta. ♂ Diaphoreticum fixum ad expellendos menses etiam efficax est, si eius dosis usitata quotidie cum guttis aliquot Essentiæ myrrhæ in aqua arthemisiæ rubræ exhibeatur.

Hæc autem omnia moderanda sunt ad præscriptum ipsius naturæ & Canones artis.

HYDROPS.

Hydrops confirmatus difficulter curatur; incipiens facilè.

Nobiliora tamen medicamenta, utendique ratio expedita, prætereaque subjectorum dispositio æquabiliter affecta, quandoque etiam hydropem confortissimum tollere visa sunt.

In singulis Hydropis speciebus semper ab aperientibus emundificantibus per alvum, nunquam à Diureticis cura incipienda: Secus nimirùm colluvies ventris tota ad renes confertim quasi cocta summam difficultatem parit.

Purgantia universalia sunt:

1. ☿ vitæ seu flores butyri ♂, dosi sua ab initio à gr. iiij in Extracto Hellebori vel Colocynthidis postea si vires ferant auctiori usque ad 10. & 12. per aliquot ☉ continuatus; præsertim in hydrope confirmato, stante tamen adhuc virtute ventriculi maximè prodest. In hoc casu nullos generat vomitus, sed tantùm per inferiora purgat.

Nota: In senioribus hæc purgatio ☿ vitæ producit prociden-tiam ani, quæ postea raro, seu potius difficulter sanatur & curatur.

2. Flores ♂ albi in oleo destillato (ut dictum est ad Crollium) & postea illo oleo in aqua frigida repercusso, & in pilulas, pulvere dulcificato benè, redacto etiam per inferiora aquam intercutem expellit, si sæpius exhibeatur.

3. Extractum compositum Crollii ad specificum Hydropis.

4. Extractum Elaterii cum sp. V. factum. Dos. à gr. j ad iij ad summum.

Post purgantia universalia deveniendum est ad leviter aperientia & viscera interiora corroborantia, ita tamẽ ut semper diuretica admisceantur, partim in cibo & potu, partim etiam cum medi-

medicamentis ipsis leniter aperientibus.

Principes hîc partes tenet pulvis Cachecticus supra ℥j vel ℈iiij in decocto centaurii minoris macerata per noctem, & postea colatura in 2. æquales partes distributa, & duabus auroris sese subsequentibus invicem exhibita, idem quod Essentia Alhandal efficit.

In Ascite laudatur etiam Extractũ Esulæ, It. diaturbith cum Rhabarbaro, It. gummi guttæ, sine omni mora enim materia in abdomine contenta evacuanda, præmissis tamen aperientibus & simul humorem crudum Epati impactum præparantibus.

TYMPANITIS.

In Tympanitide simplici purgationes rarò proficiunt, (exasperatur nimirùm malum) in composita verò præsertim cum ascite sæpe purgantia præsertim ☿alia & aquam & flatus excusserunt.

Liquor florum Thapsi barbati. Est autem specificum in Tympanitide simplici Liquor ex floribus tapsi barbati (tapsi arcanũ etiam valet, sed liquor hîc præstat eo modo paratus, quo suprà de ophthalmia liquor ex floribus Cichorii ad affectus Oculorum paratus est) cuius ℈j aliquoties & quotidie sumptus in decocto seminis & radicis fœniculi ventositates expellit.

Felicius id exequemur, si simul fiat fomentatio ventris hoc modo:

℞. *Vrinæ pueri mundi* ℔iiij
lapidis prunellæ ℥iij

bulliant invicem ad △ lentum usque ad casum tertiæ partis urinæ. Hac urina calida fomentetur in petiis, facta insuper forti frictione cum manu (hoc modo restitui viduã Marpurgi ab omnibus medicis relictam) post benè absolutam curam, expulsis scilicet aquis & tumoribus tùm ventris ipsius tùm reliquarum partium planè consumptis, Colophonem imponant exsiccantia, qualia sunt;

1. Essentia Croci ♂ à Crollio in fine specifici Hydropis descripta in conserva Rosarum antiqua vel etiam in Rob. Ebulino aliquoties exhibita.

2. Diacubebæ Paracelsi, quod sic fit: *Diacubebæ Paracelsi.*

℞. *Cubebarum h. e. granorum myrtillorum exsiccatorum*
sem. ocymi,
Caryophyllor. an. ℥iiß
santali omnium,
spodii
sem. 4 frigid. maiorum excorticarum an. ℥j
succini albi ℈iij
sem. Endiviæ
portulacæ
lactucæ an. ℥ß

pulverisata omnia subtilissimè &

cum sacch. ℥iiij in aqua Cichorii soluti F. Electuarium cui adiiciatur syr. granator. ℥iß. Hæc mixtura ʒij usque ad ʒß sæpius exhibeatur.

3. Spiritus Guaiaci cum Rob. Ebullino sumptus ad sudores eliciendos, feliciter exsiccat.

In Tympanitide arcanum cumini & carvi philosophicè præparata post primas purgationes leniores, ne malum exasperetur, eius aliquot guttulæ cum sudoriferis & aliis specificis exhibentur.

Tres sunt Hydropis species:

Ascites,
Tympanites &
Anasarca:

quarũ periculosissima est Tympanites: secundum locum obtinet Ascites: Anasarca cæteris curatu facilior. Commendatur hîc lixivium ex cineribus vitium, ex cineribus de extremitatib⁹ frondium juniperi cum vino albo factum, cui tamen aromata & saccharum melioris conciliandi gratia imponere licet. Hoc lixivio non pauci mirè ab hydrope liberati.

♂tis Præparatio anti hydropica. Martis quoq; hæc præparatio conveniens est, dissolve limaturæ ♂ ℥j in Aqua fort. ℥viij paulatim & successivè affundendo, digere per ♀ deinde aquam fortem per alembicum ex arena abstrahe habebitis ℥iß croci rubicundissimi, super quem in igne leniter prius exsiccatum funde spiritum vini vulgarem & apposito alembico cœco digere in arena, & spiritus vini rubescet, quem à fæcibus decantatum destilla in Balneo ad oleositatem. Est perutile in Hydrope exsiccando, & visceribus corroborandis, præmissis enim universalibus ex medendi methodo si postea eius guttæ 9. vel 10. hydropico manè & vesperi in simplici granorum Juniperi decocto propinentur, facilè morbum tollit & expellit.

ASCITES.

In Ascite, quæ omniũ communissima, sine omni mora materia in abdomine contenta evacuanda, præmissis tamẽ aperientibus & simul humorem crudum Epati impactum præparantibus.

Fiat igitur statim decoctum, quod:

℞. *rad. Ellebori nigri præparat,*
mechoacannæ an. ℥iß
galangæ ʒj
fol. senn. Alex. mund. ℥j
sem. anisi,
fœniculi an. ʒß
Carthami ℥ß

Infunde in s. q. decocti aperitivi per ♀ mane coque ad ℥viij, addendo sub finem cocturæ Rhabarbari ʒiß sacchari ℥ij. Colentur, F. Apozema non clarificatum

tum pro 3. aut 4. dosibus, addendo ad ultimam dosin specierum diaturbith cum Rhabarbaro ℈ß aut ℈j. Post tres dosis Apozematis exhibeatur doses ☿ laxativi aut præcipitati cum ☉, cum extracto Colocynthidos & scammonii aut exhibeatur ℈j ad ʒj extracti Esulæ toties à Rulando ad hunc morbum decantati; præparationem vide in notis ad Crollium.

Huc referri etiam potest sp. vitæ aureus Rulandi, qui fit cum sp. V. Malvatico ex trochiscis Alhandal extractâ tincturâ, quæ pro quantitate Trochiscorum & sp. Vini propinatur. Hinc exhibeatur per ♁ tres continuos diureticum sequens:

℞. *rad. Ebuli* ℥ß
fœniculi
polypodii
petroselini an. ℥iiß
rad. irid. Mj
Ellebori præparat.
mechoacannæ an. ℈ij
fol. sennæ ʒj.
Cort. interiorum sambuci ℥iß
fl. sambuci
genistæ an. pij
fl. lavendulæ pij
sem. fœniculi
dauci an. ʒiß
Zinziberis
galangæ an. ℈iß.

Infunde in s. q. ▽ gratiolæ & florum sambuci per ♀, mane leviter coque ad ℥viij vel circiter exprimantur, Colaturæ adde

syr. Eupatorii
byzantini an. ℥ij
aq. Cinamomi ℥ß

adde semper, si alvus non respondeat Extracti Trochiscorũ Alhandal aut sp. Vitę aurei quot visum fuerit: aut addatur succi radicis iridis nostratis, nasturtii & Corticis viridis sambuci ℥ß ad ℥iiij Apozematis dicti: imò si succi dicti ad ℥ij vel ℥ijß propinentur cum ▽ communi, tantum potenter aquam educunt.

Debet etiam interdum, ne scilicet semper purgetur æger & vires labescant, exhiberi Cremor ♀ aut magisterium eiusdem, aut syrupus de Epatorio Corticibus citri & oxymel squilliticum cum aqua melissæ, fœniculi, agrimoniæ apii, Cinamomi dilutis. It. Tabellæ sequente.

℞. *pulvis dialacæ*
diacurcumæ an. ℈ij
sacch. soluti in aq. halicacabi ℥iß
tinct. ♂ (*supra in hæmorrhag. traditæ*) ℈ij
ol. nuc. moschotæ destillatæ gij

F. l. a. Rotulæ, de quib⁹ sumat ʒij 3. hor. ante & post potum. It. utatur Electuario sequente, quod

℞. *rob. sambuci* ℥ij
mithridatii ℥ß
spec. diarrhodon Abbatis
solut. perlarum
ocul. ♋ *præparat. an.* ℈j
syr. de Eupatorio q. s.

ſp. ⊕li ℈ß.

F. Elect. de quo manè & veſperi 3. horis ante cibum ſumat ad quantitatem avellanæ.

Poteſt quoq; venter foveri decocto, quod fit ex herba mēthæ

origani an. M ij

flor. ſambuci,

meliloti an. p ij

ſem. carvi ℥ iß

bacc. lauri ℥ ij,

ſtercoris Capræ ad pondus omniū, coq. in lixivio & ex aq. ſimplici cum decocto aut herbis ipſis calidis foveantur partes tumidæ, poſt fomentum applicetur Emplaſtrum de baccis lauri.

Hinc accedatur ad ea, quę proprietate occulta ad quemlibet hydropem faciunt:

1. Eſt aqua Lumbricorum terreſtriū rubrorū cuius deſcriptionem vide in notis meis Crollii.

2. aqua ſequens:

℞. *⊕li & ♀ an. ℔ j.*

rad. vincetoxici ℔ ß

ſp. V. pintam unam,

ſtent in infuſione per 3. ♁, poſtea deſtillentur in arena per alembicum, aquæ deſtill. adde gutt. aliquot ſp. ⊕li ad gratam aciditatem, detur ſingulis ♁ tribus vicibus in decocto Vincetoxici cochl. j. Vrinam properanter movet, intemperiem corrigit & obſtruct. tollit.

3. Pulvis buforum, vide notas ad Crollium.

4. Stercus anſerinum, vide ibidem.

Pro potu utatur ſequente Julepo.

℞. *aquæ petroſelini*

halicacabi an. ℥ v.

aq. fl. ſambuci ℥ ij

ſp. ⊕li ℈ß

aut lap. prunell. ʒ ß,

ſyr. de 5. rad. ℥ iiß

M. aut utatur vino Abſinthiaco Chalybeato &c.

Tandem tumore ſublatô ad ea veniendum, quæ reliquias diſcutere, & partem affectam roborare valent, qualia ſunt aqua Thericalis, decoctum ligni Guajaci, Sarſaparillæ Chynæ, balnea ♀rea & aluminoſa. Aut

℞. *rob. ſambuci ℥ ij*

⊖ Card. bened. ℈ j

mithridatii ʒ j

ſyr. de Card. bened. q. ſ.

ad cōſiſtentiam Electuarii quod aſſumat 2. vicibus & in lecto aut ſtupha duobus matutinis ſudet, aut

℞. *rad. ſarſaparillæ*

raſuræ Guaiaci an. ℥ ß

ſaſſafras ʒ ij,

infunde in ſ. q.

aq. communis per hor. 24.

poſtea coque ad ℥ vj.

Colaturæ adde ſyr. de Card. benedicto

de ſcabioſa an. ℥ vj

⊖ Card. benedict. ℈ j

aq. Cinam. ʒ ij.

M. pro 2. doſibus ante introitum laconi-

laconici, aut detur dosis bezoartici mineralis, aut ♁ fixi diaphoretici cum gr. ij lapidis bezoardici.

Epar roboratur Electuario de scoriis ferri, Electuario diambræ ad eius ℥ij adde conservam rosarum rubrarum antiquarum ℥iß Croci ♂tis ℨj.

Quod si tumor pedum, ut plerumq; fit, simul adsit, tunc fiat lixivium ex Cineribus quercus, & in lixivio dicto superius pro fomentatione herbæ adiiciantur, & coquantur usq; ad cõsumptionem mediæ partis. In lixivio intingantur lintea cruda, quæ exprimantur & ita calidè applicentur cruribus.

Aut si tumor adhuc aliquis ventris & tibiarum adsit, tunc panis niger in vino & modico aceto coquatur ad consistentiam pultis seu Cataplasmatis, & extendatur super pannum lineum, atq; superimponatur ventri toti, relinquaturq; per 24 hor.

Postquam detumuit, ponatur versus genua semper descendendo usque ad pedes.

Quod si nec his tumor cedat, aut tanta adsit copia, ut resolvi non possit, convenientissimum est tibiis applicare cauteria potentionalia, 4. digitis supra malleolum aut 4. digitis infra genua: quo solo remedio qui ab aliis incurabiles censebantur, tumores crurum & ventris sanari vidimus.

Alii applicant folia Bardanæ dictis partibus tumidis, sæpius mutant, & sic aquam contrahi & consumi dicunt.

Sitis si adsit magna, ut tolerare nullo modo eam posset, tunc & sp. ⊖ in vino granatorum exhiberi potest vel ⊖ absinthii à gr. iij ad viij, cuius exhibitionem si continuaveris aliquandiu, amplius non sitiet.

ANASARCA.

In anasarca, quia semper adjunctus est humor pituitosus, viscosus & crudus ad evacuationem ineptus, ante evacuantia medicamenta præmissis tamen lenientibus, præparantia adhibenda sunt, alterantia & concoquentia, qualia sunt, imprimis syrupus de Eupatorio, de absinthio oxymel compositum, dissolve in aqua agrimoniæ & absinthii.

Præparato humore, evacuatio supra dictis instituẽda, interposita tamen præparatione & coctione humorem, ut & confortatione viscerum, imprimis Epatis & ventriculi: imprimis vomitum excitare licet ⊖li præparato, aut aqua benedicta ut ventriculus à crudis humoribus liberetur hinc ad ea, quæ Vrinam & sudores movent, accedendum,

ubi maximè commendatur aqua Iacobi VVeckeri tantopere in Hydrope celebrata:

Aqua Antihydropica VVeckeri.

℞. liquoris ♀ destillati
aquæ gentianæ (cum aq. simplici per vesic. factæ)
theriacalis an. ℥j
sp. ⊕li,
ol. ♀ris an. gx.

Capiat æger à ℥ij ad ℥ß cum acet. ante ingressum Laconici.

Maximam quoq; arcanum in hoc morbo est gratiola, quę semper in copia tùm purgantibus, tùm aliis medicamentis admiscenda: potest etiam ex ea fieri Extractum vel ⊖, ex quib⁹ componuntur pilulæ hydropicæ:

℞. Extr. gratiolæ
mechoacannæ an. ℈j
⊖ gratiol. gr. vj.

F. pilulæ, purgant per alvum, & Vrinam si non satis purgant, adde Extracti trochiscorum alhandal c. sp. V. Malvatici factum, quamdiu visum fuerit.

Possunt etiam hîc nonnunquam adhiberi scarificationes in pedibus, femoribus & natibus.

Tympanitidi, quæ semper serosam materiam habet adiunctam cum flatibus, eadem omnia, quæ in Ascite præscripsimus, quoque proderunt, nisi quod Carminativa, cuminum, anethũ, carvum fœniculum, daucus assumantur.

Clysteres in hoc affectu ab initio iniiciantur ex decocto carminativo cum ol. anethi & rutæ.

Ventriculus frigidus, qui semper adest, calidus appropriatis alterandus, ut spec. diacumini dialacæ, diarrhodon abbatis, diacurcumæ in tabellis cum oleo Caryophyllorum, anisi, aut cum conserva menthæ, pulegij & theriaca ana: prosunt etiam syrupus de Canella, oleum Caryophyllorum mastichis destillatum sp. sinthii cumini & carvi, illorum gut. aliquot cum sudoriferis propinantur.

Epar verò calidum refrigerandum extrinsecùs appositis succo Endiviæ, Cichori cum pauco aceti, & unguenti rosati assumptis intrinsecus nonnunquam appropriatis refrigerantibus.

Ventriculus externè muniendus oleo nardino, mastichino, Emplastro aliquo aut sacculo: maximè ut in reliquis hîc prodest Cremor ♀, tinctura ♀, ol. ♀ & sp. ⊕li.

Cucurbitæ magnæ cum multa flamma applicentur umbilico, incantamenti instar, flatus discutiunt, teste Galeno.

In reliquis progrediendum ut in Ascite.

Gummi de Peru.

Commendatur quoq; pro insigni Hydragogo gummi guttæ à gr. iij ad viij vel etiam ℈ß exhibitum, cum aliis commodè exhibeatur, ut cum Crem. ♀ stimuli loco reliquis purgantibus addito, cor-

to, corrigitur speciebus diambræ & oleo macis (exhibetur etiam in podagra Cachexia & aliis morbis serosis.) Vtilis est etiam succus Elaterii stimuli loco exhibitus in pillulis appropriatis: prodest quoque gelapium, ut

℞. gummi guttæ gr. viij
pulveris rad. gelapii ℈iiß
spec. diambræ gr. jv.
cum ol. Cinam. F. pillulæ.

Poterit etiam purgari cum Turbith solo, aut fieri Apozema, quod

℞. fol. sennæ ℥ij
turbith ʒß
hermodactylorum ʒij
Cinnamomi
Zinzib. an. ℈j
infunde & coque ut dictum in præcedentibus. F. Apozema.

Si Vapores ex humoribus resolutis diaphragma petant, & fiat angustia pectoris, iniici potest Clyster,

℞. florum Chamomillæ
Soldanellæ
Cantauriim, an. Mj
sem. Carthami,
bacc. lauri an. ʒß
F. decoctum, cuius ℞. ℔j.
mell. rosati,
ol. Chamomillæ an. ℥ij.
F. Clyster miscendo.

Diæta in Hydrope: panis fiat ex optima farina, quæ misceatur cum radice Rusci, itidem in farinam redactis, It. semine fœniculi, anisi, carvi.

Vinum sit vel Card. benedicti vel absinthii cum Rusco Chalybeatum. Aq. fl. sambuci, spiritus sambuci.

NB. Potus aquarum dulcium nocent Hydropicis, ♀rea v. & ⊕ trosa & Terebinthinata prosunt.

Balnea quoq; plurimum conveniunt, quibus incocta fuerint absinthium, flores Ebuli, Sambuci, agrimoniæ. Chamomillæ. It. parum ⊕. Vide observat. 25. Bartholomæi Caprolii.

RENVM VITIA.

INFLAMMATIO Renum.

Inflammationem Renum cautè oportet tractari. Nisi nimirùm omnia prudenter fiant, sæpe gravissimi morbi subsequuntur. Itaque nec purgantia acria, nec digestiva intempestiva proficiunt.

Paracelsus inflammationes renum vocat febres renum, quæ semper concomitari solent.

Cura consistit tùm in externis, tùm in internis medicamentis.

Internis: qualia sunt, quæ proprietate quadam humiditatis connatæ inflammationes tales extinguunt; lapis prunellæ citissimè expedit hoc negotiū, modò alvus sit libera, alioquin leni Extracto mechoacannæ aut infuso Rhabarbari expedienda. Solemus interdum in hoc casu deco-

decoctum prunorum dulcium cum ▽ ♀ (in qua ♀ purissimus decoctus est; Clysteres etiam hîc non incommodi) feliciter exhibere.

Alvo itaq; expedita lapis prunellæ in aqua simplici solutus tantùm, & sacchara edulcuratus inflammationem aufert. ♀ noxia est.

Extrinsecus valent unguenta ex rosis, It. liquor ex semine papaveris hyoscyami, solani vel similibus. Camphora quoq; in oleo amygdalarum amararum soluta & loco dolenti illita valdè inflammationi resistit. Externè etiam valet Vnguentum rosatũ Mesues cum oleo amygdalarum amararum & scorpionum temperatum, ♀ omninò fugienda.

Secretum in inflammationibus renum est Succus Astacorum seu Cancrorum fluviatilium crudus, ex contusis nimirùm expressus, & cum alio jusculo vel decocto prunorum exhibitus semel vel bis cochl. j. (non tamen neglectis externis.)

OBSTRVCTIO Renum.

Deoppillativum Renum certius & evidentius nullum est, quàm quod ex ⊕lo & ♀ conficitur. ♀ itaq; ⊕latus, specificum item purgans Paracelsi hîc omnem absolvunt paginam, præsertim si sit obstructio recens, nec ab impactis grandioribus calculis facta (alia est cura obstructionis Embryonatæ seu incipientis, alia confirmatæ.) Hæc nimirùm curam aliam requirit, de quâ in Nephritide propriè sic dicta.

Crystallus ♀ illis æquivalet; nam obstructiones & ♀ ipsum solvit expellitque.

Quandoquidem autem Obstructiones venarũ omnes fiant à ♀ro, sive illæ recentes sive confirmatæ fuerint: præstat specificum in medium adducere, cuius vi & proprietate insitâ ♀ in omnibus partibus corporis humani genitus mirabiliter expellitur, adeoq; omnes obstructiones maximopere expelluntur, cum videatur imprimis eius virtus in renum hac affectione accommodata esse.

Vnicè valet ad obstructionem antiquam etiam à calculo grandi ortam, quem insensibiliter & penè sine omni dolore in mucilaginem quotidie cum urina excernentem solvit & paulatim absumit.

Paracelsus vocat præparationem ludi humani, quam passim commendat, nuspiam tamen ejus præparationem genuinã reliquit. Illa est talis: ℞. ludum seu calculum ex corpore humano exsectum, vel etiam aliis modis deturbatum, hunc pulverisatum leniter *Ludi Paracelsi Præparatio.*

leniter primùm calcina igne rotæ, postea flamma reverberii per gradus eò adige, ut videatur planè in ⊖lem abiisse.

Notetur secreta calcinatio alia (hæc nulli hactenus à me communicata.) ℞. pulveris ludi part. j. pulveris Carbonum præsertim faginorum part. ij. misce invicem: postea in tigillo tantùm supernè tegulâ seu operculô tecto ure in furno figulino 24. horis & spiritus Carbonum duritiem lapidis omninò beneficio △ emollit, ipsi verò carbones non absumuntur. Hinc misturæ affunde ▽ ferventem, vel coque in aqua fervēte, & pulvis ludi solvitur in aquam citrinam, qui color est à fœtido ♀re ipsius ludi. Si quid residuum fuerit ab hac solutione, denuò exsiccetur, & adjecto pulvere carbonum recenti vicissim calcinetur, ut antea. Solutiones omnes evaporando redige in ⊖, secundò conjunge omnia cum pulvere carbonum & vicissim calcina. Idem solve in communi aqua ebulliendo, ut sincerior pars post evaporationem repetitam transeat in ⊖ candidum, sæpius in crystallos abeuntem, si in loco humido frigido, aliquandiu repositus fuerit. Hunc elegantem ⊖lem cōjunge cum sp. Vini optimo & ex retorta per multa Cohobia tamdiu destillando urge, donec penitùs cum sp. Vini transierit: postea sp. Vini in leni B. aufer, & relinquitur oleum ludi humani, cuius gutt. iij, vj x. ad xij. exhibitæ in liquore convenienti aliquoties, singulis diebus tantùm semel, obstructiones ♀reas totius corporis (in cerebro, lingua) nominatim verò renum feliciter solvit, & ♀ expellit, valet etiam in ♀ confirmato.

Adjuvat obstructionem renum solvendam externa inunctio ab unguentis communioribus. It. valent Emplastra, insessus, Cataplasmata & similia.

Memorabile est in hoc casu oleum Terebinthinæ cum oniscis vivis mixtum, & loco dolenti illitum. It. **Terpentin auff blawē Pappier** loco renum imposita, **biß es dürre wird**/ bonum.

Simile fit ex Oculis ♋. eâdem virtute, (licet paulò inferiore.) pollens.

Atq; hoc modo omnes lapides per Alemb. in olea sua redigi, & in usus medicos converti prosunt.

Hoc specificum (ex ludo) unicè valet ad obstructionem antiquam, & à calculo grandi causatam, quem insensibiliter & penè sine omni dolore in mucilaginem quotidie cum urina excernendam solvit, & paulatim absumit. Huc refer ⊖ contra calculum apud Crollium.

Paracelſus ex calloſis iſtis glomis in cynosbate naſcentibus (roſa canina) quos ille vocat ſimile (h. e. expulſio calculi mei) ad calculum expellendum, arcanum præparat, cuius tamen compoſitio nuſpiam extat. Ego ſic paravi: Ex copioſa quantitate ipſorum menſe Maio & Junio collectorum & inciſorum, remotis vermiculis aut aliis inſectis in interioribus aliàs cavitatibus reperibilibus per fermentationem cum ▽ & fermento communi ipſis putrefactis elicui ſpiritum & ▽ per veſicam. Ex capite mortuo in cineres converſo extraxi ⊖, quod purificatum cum ſpiritu conjunxi, & aliquandiu digerendo maceravi, tandem cum argilla miſcui, & ▽ nudo ſuper eiuſdem glomos in receptaculum maius ſpiritum unà cum ſale deſtillãdo prolicui, ut nempe totum ⊖ ſimul tranſiret: illa quæ in Recipiente erant expreſſi & expreſſum per retortam igne arenæ in fine non uſquequaque forti, ne Empyreuma redoleret; deſtillavi in modũ arcani, ſimili ratione ex vegetabilibus elicienDi. Eius giij uſq; ad xij in convenientibus liquoribus exhibitæ, & ſæpius datæ calculum inſenſibiliter expellunt. Aliàs ſi pulvis iſtorum globulorum tantum maceretur in Vino & illud exhibeatur (in forma infuſi per colaturam) per aliquod tempus, idem facere experientia docuit, ſed remiſſiùs.

Spiritus glomorum Cynosbati.

In obſtructione Renum à Calculo totali vel etiam, ubi ureteres (ut in Iſchuria & Nephritide) & veſica à calculis in eam regionem detruſis omninò fuerint obſtructi, ut ne gutta quidem urinæ prolabi poſſit, præſentiſſimum eſt, ſi Vrina hirci recentiſſima ex vivente adhuc hirco, calidè cochl. j.) cum veſica extracta potanda detur, & omentum cum inteſtinis ſtatim ventri, pubi, & peritonæo fuerit applicatum. Sic nimirùm Calculus repente conſumitur ſine læſione vaſorum & patiens liberatur.

*EXULCERATIO Renum.

Exulcerationem Renum recentem curari poſſe tùm dogmatici, tùm Hermetici profitentur.

Inveteratam incurabilem eſſe conclamatum eſt apud illos; ab his verò eandem ſanari poſſe experientia docuit, ſic referente Garzia ab Horto:

Indi in exulcerationibus renum & Veſicæ aloen plantam probè tuſam, & cum lacte mixtam propinant iis, talia patientibus, non ſine magno ſucceſſu (aliquot dies continuè) & ægrorum commodo: illicò nimirùm curari Jarzias affirmat.

Pra-

Practici solent aliquoties pillulas aloëticas in hoc casu exhibere non sine patientis commodo (ex aloë cum pulvere lumbricorum terrestrium & Chalybeat. præparato) per aliquot septimanas.

Nonnulli Terebinthinam claram Venetam ℥j pondere cum vitello ovi j. dissolutam & postea in brodio gallinarum discussam exhibent sæpius.

In aliquot exemplis observatione deprehendi, ☿ dulcem hîc multum posse, si primùm exhibeatur, (justa dosi aliquoties in septimana, ut bis vel ter pro viribus ægrotantis) ut non tantùm impuritates totius corporis, sed imprimis renum eluantur.

Huic si succedit spiritus ☿ dulcis, nulla exulceratio refragatur.

Spiritus ☿ Dulcis est talis.

Spiritus ☿rii dulcis. ℞. ☿ 🜄 Crystallini (non ☿ dulcis) quantum placet, tere in pulverem impalpabilem, superfunde in cucurbita non nimis altâ opt. sp. Vini abstrahe per alembicum ex cineribus, reaffunde destillatum liquorem, ac denuò destilla, perge per cohobia tamdiu, donec tandem destillatum spir. Vini oleum quodammodo albicans videatur per alembicum transire, quod alio excipulo collige. Super caput mortuum residuum in cucurbita funde alium sp. Vini recentem, procede simili ratione ut antea donec nempe omnia in oleum seu spiritum albicantem prodierint. Hic spiritus ☿ exulcerationibus renum & vesicæ mirabiliter operatur, si eius guttæ ij vel iij. quotidie semel atq; iterùm in ▽ radicis nympheæ Equiseti, plantaginis exhibeantur.

Consolidationem tempestivè absolvit conservæ rosarum part. ij. (simplex sine admixtione sp. ⊖li propter exulcerationem, cum semine hyperici part. j. mixtâ, quantitate avellanæ & in fine curæ per aliquot ♁ vesperi exhibita. Hoc modo etiam inveteratissimę exulcerationes tolluntur feliciter.

DOLOR NEPHRITICUS.

In doloribus Nephriticis sistendis par est, ut causam removeamus; quod si verò ea tàm efficax & immanis fuerit, ut cessionem facere recuset, sæpius per obliquationem quandã viæ tentandæ sunt. & in ipso paroxysmo opera danda, ut dolor sedetur, & calculus in viis, ureteribus, in vesicam descendat.

Itaq; & emollientia & resolventia & doloré mitigantia tàm externa quàm interna maximo cum fructu accersanda sunt, ac

interdum induciæ faciendæ, (per anodyna) ne cruciatus nimis diuturni periculum creent. Hæc igitur relinquuntur ſagacitati ipſius Medici.

Cum plerumq; Calculus impactus tantos cruciatus progignere ſolet, operæpretium eſt, ut reſolventia calculum, ſi dolores non urſerint, prius ſæpius adhibeantur, antequam nempe calculus loco ſuo motus & anguſtioribus meatibus intruſus eiuſmodi dolores creet. Non nimirùm omninò tutum eſt, talia reſolventia (emollientia ſemper præmittantur) propinare, niſi & certus fueris de ureterum mollificatione & amplitudine.

Quod ſi tamen extremo morbo extremum remedium adſciſcendum fuerit, utique ſuperiora ſpecifica locum hîc maximè habere poſſunt, præſertim illud, quod ab urina hirca laudabile eſt.

Convenientius in hoc affectu nihil eſt, quàm ſi ☿ dulcis ſemel atque iterum juſta doſi exhibeatur; quin imò Nephriticus dolor rarò infeſtare ſolet eos, qui pilulis iſtis ☿alibus ſingulis mẽſibus utuntur. Hac nimirùm ratione ductus amplificantur & calculi deinceps ſponte excernuntur.

Quod ſi interim dũ iſta fiunt, ſpecificum ludi humani vel lapidum Aſtacorum certas ſua quantitate aſſumpta fuerint (quod nempe non tantùm calculum renum & veſicæ, ſed univerſi corporis ♀ exterminat) minus deinceps Nephritici dolores extimeſcendi fuerint.

Externè unguentum roſatum Meſues &c.

CALCVLVS
Regnum.

In cura Calculi ab initio Clyſter iniiciendus leniens & flatus diſcutiens, ne ſcilicet flatus & excrementa in inteſtinis contenta renes comprimant & dolores augeant.

Flatus dico, quia calculoſi plerumq; generant flatuum copiam propter ventriculi imbecillitatem.

Fortes autem clyſteres & diuretica, ſolaque ſolutiva ab initio devitanda, quia humores agitant, qui agitati ad renes decumbunt & dolorem augent.

Diuretica verò ſeroſos humores ad renes dirigunt, unde dolor quoque agetur.

Statim quoq; regio renum inungatur oleo ſequenti:

℞. ol. ſcorpionum part. j.
terebinthinæ part. ß.

Superpoſito Emplaſtro, quod

℞. Cerati infrigidantis Galeni ℥iiß
ungu. roſati Camphorati ℥ij
laudani opiati ℥iß

exten-

extendatur super alutam, qua regio renum tegatur.

Intra Corpus assumat olei amygdalarum dulcium ℥ij in jusculo aliquo cum Essentia Croci g. vj. vel croco ipso ℈ß ut viæ laxentur.

His peractis si patiens Plethoricus fuerit, vena secari potest, ne sanguinis multitudo ob dolorẽ & tensionem in partem dolentem ruat ac dolorem augeat.

Offerri etiam potest dosis laudani opiati, imò si dolor sit vehemens ex eo fieri potest Emplastrum renibus applicandum: detur etiam syrupus de mucilaginibus cum emulsione 4. sem. frig. majorum: hinc exhibeatur Bolus ex Cassia recens Extractus.

Et si dolor non remittat, fiat balneum in quo æger sedeat usque ad brachia:

℞. *rad. malvæ,*
altheæ an. ℥ij
fl. Chamomillæ
meliloti an. p. iiij
restæ bovis p. vj.
sem. fœniculi ℥viij
lini ℥iiij
bacc. Iuniperi M. iiij

Coque in s. q. ▽ pro balneo, in quo commoretur per horam j. vel 2. Post 2. horas si non remittat dolor, parum se moveat ambulando per cubiculum, & iterum ingrediatur balneum, in eo sedens assumat gr. vj. olei oculorum ♋. (quod præparatur) sequenti modo:

℞. *Pulv. ocul.* ♋ ℥v.
olei ♀*ri per deliquium facti* ℥vj.

mista digerantur in B. vel fimo equino per 15. dies, postea coagula materiam in phiola in arenam locatam, tandem pulverisa, pulverem cum sp. vini extrahe in formâ in olei spississimi abstrahendo inde sp. Vini redige, dosis à gr. iiij. ad vj. in aqua petrosilini vel enonidis cum syrupo de mucilaginibus ℥iß, aut si careas oleo isto:

℞. *oculor.* ♋ *præparatorum*
trochiscor. de Alkekengi opt.
pulverisatorum ana ℈ß

detur cum Syrupo dicto: potest etiam Cataplasmatis loco applicare regioni renum Nasturtium in lacte coctum.

Hinc ad ea, quæ proprietate, quadam Calculum pellunt, ac cedendum, quæ omnia dolore prius præsente in balneo afferenda, in quo æger, ut dictum commoretur, præmissa tamen, si inducias patiatur dolor, purgatione leni, quæ fit apozemate aut syrupo aliquo.

℞. *fol. senn. Alexandr. s. s.* ℥j
fruct. alkekengi ℥ß
Rhabarbari electi
trochisc. de agarico an. ℥j
nuc. moschatæ ℥ß

Decoq; in s. q. aq. comm. ad ℥vj. colaturæ adde syr. de 5. radicibus

Cichorii cum Rhabarbari an. ℥iß
F. Apozema pro 2. dosibus.

Medicamenta quę proprietate quadam contra hunc morbum faciunt sunt:

Aqua Antinephritica. 1. Aqua Antinephritica:

℞. *rad. restæ bovis* ℔j.
minutim concisæ macerentur in vini generosi ℔ij per 3. ♁. Deinde exprimantur & colentur. In colatura macerentur:

rad. petroselini
eryngii
parietariæ
herb. herniariæ
saxifragiæ cum toto an. ℥iiij
fruct. alkekengi
gran. juniperi conquassat. an. ℥iij
sem. fœniculi
urticæ
melonum
milii solis ana ℥ij

Omnia incisa in dicta Colatura macerentur per 4. dies, fortiterque exprimantur, expresso adde succum portulac. ℔ij, destillentur per alembicum. dosis Cochl. ij, tùm præservationis tùm curationis ratione.

Aqua antinephritica Fuckerorũ. 2. Commendatur sequens, quam ▽ Fuckerorum aliqui nominant:

℞. *rad. liquiritiæ* ℥ij
petroselini,
ononidis
pimpinellæ ana ℥iß
enulæ ℥j.
rasuræ ligni sassafras ℥ij
fol. hederæ terrestris Miij
sem. fœniculi
urticæ an. ℥vj
succi hederæ terrestris ℥v.

præmissâ per 3. ♁ infusione destilla, aqua servetur, cui syr. de Caryophyllis vel de Canella pro condimento admisceri potest, dosis ut præcedentis. Huc spectat oculor. ♋. oleum suprà descriptum.

Vt autem reliquiæ & mucus in renibus & vesica existens expurgetur, & dictæ partes corroborentur, nodulum sequentem in vino maceret, & singulis diebus matutinis haustum, nodulo tamen expresso, assumat.

Nodulis sit talis:

℞. *ligni sassafras*
nephritici an. ℈iß
rad. polypodii
petroselini an. ℥ij
restæ bovis
pimpinellæ
sanguis orbæ an. ℥iiß
asparagi
iridis nostr. an. ℈ij
florentinæ ℥ß
turbith albißimi ℈ij
herb. roris marini
fragariæ
saxifragiæ
pimpinellæ an. Mß
flor. rosarum
borraginis pj.
sem. anisi,

fœni-

fœniculi
sileris montani an. ℥ß
fruct. alkekengi No. vj
Cinamomi electi ℥ß
macis ℈ij

Contusa ligentur in syndone rubrô. F. nodulus in ℔ iß Vini per 3. ♁ macerandus.

Alternis quoq; diebus capiat ʒiß terebinthinæ lothæ in aqua Halicacabi & interdum cum Syrupo sequente aut etiam in vino calido cum spiritu Therebinthinæ ℈ß. It. ad libitum tempore matutino in usu habeat Morsulos Imperatorios quibus ol. nuc. moschatæ destillat instillet gutt. j. ad iij.

Syrupus fiat ex syr. de 2. radicibus ℥iij
lupulo ℥ij
aq. petroselini
halicacabi an. ℥iß

Capiat cochl. j. vel ij. cum spiritu Terebinthinæ ℈ß.

Si à potione (dicti jam noduli) alvus non sit libera, aliquo ex superius dictis syrupis, aut alio ad placitum purgante leniter purgetur.

Ligni Nephritici vis. Si lignum Nephriticum verum haberi possit, maceretur ℥ß in vino per 7. ♁, vinumq; bibatur manè: ab eo assumpto, se exerceat æger.

Ad miraculum si repetatur, renum calculosam dispositionem emendat, eos confortando & materiam lapidis sine molestia educendo.

Celebre Nephriticum paratur ex capitulis illis callosis in fructibus Cynosbatæ sive rosæ caninæ innasci solitis Germanis Schlaffköpffel. Capitella illa per medium dissecta callosa sunt, ac in centro eorum plerumq; reperiuntur vermiculi vivi. Præparatio fit ex exsiccatis & pulverisatis, exemptis tamen vermibus, in modum extracti cum spritu vini, præparatur. Vide prolixius notas meas ad Crollium.

VESICÆ AFFECTVS.

CALCVLVS VESICAE.

Lithontripticon famosum ex mille pedibus describitur in notis ad Crollium: quo resolvi calculum ovi magnitudinem excedentem.

Methodum medendi calculum tradit Mercatus Tom. 3. l. 4. c. 10. Præter ista omnia maximè utile est, ut quolibet anno expurget humores crudos cum cassia & Terebinthina.

Post purgationem venæ sectio, & post Vrinæ provocationem. Evacuatio etiam singulis mensibus potest institui.

Huius (suprà dicti) specifici administratio est talis: 1. Purgetur patiens calculum Vesicę purgante conveniente. Præstat in hoc casu specificum purgans Paracelsi, acres purgationes reliquæ hîc minus locum habere possunt.

2. ℞. pulv. Oniscorum à ℥ß ad ℈iiij. sp. Vini, à ℥j ad ℥ß (biliosis medetur tantum sp. Vini) juris Cicerum rubeorum ℥j. M. Hanc mixturam exhibe totam, deinceps singulis dieb⁹ patienti manè jejuno ventriculo, quinque nempe horis ante pastum: ita tamen ut semper ante sumptionem specifici Enema molliens & lene sine acrimonia purgantium capiat (nisi nimirùm alvus libera, usum huius specifici excipit febris) ac deinceps per totius curæ cursum utatur diæta convenienti & molli, ne uspiam alvus obstruatur, (ab initio ne detur vinum ante diem 16.)

Nota:

Post assumptum specificum sequitur Calor ferè totius Corporis prętet naturam. It. sitis molesta & dolores circa pubem sentiuntur.

Medicamentum hoc lapidem Vesicæ vi quadam invadere solet: quapropter omnia calida diligenter evitenter, & nonnunquam lapidis prunellæ aliquid in ▽ fragorum aut fl. fabarum. It. Julapium ex istis aquis cum syrupo violaceo & guttis iij vel iiij. sp. ⦶li exhibeatur.

Diebus primis Vrina imprimis progreditur admodū crassa & exigua, sequentibus v. diebus utpote 9. 10. 11. &c: copiosus, calor remittit, dolores sistuntur, & universa substantia calculi comminuta in minimas partes progreditur. Vrina nimirùm toto cursu curæ collecta, si ebulliendo exsiccetur, tandem prodit quantitatem calculi, denuò in lapidem convertibilem, si cum solutione Traganthi vel Ichthyocollæ conformetur.

NB. Interdum in hac cura opus est, ut aliquando dies unus atque alter vacuus sit ab hac medicina, & quiescat patiens propter vires colligendas, idq; in tenerioribus locum habere potest.

Hoc tamen hîc observandum, ut medicamenta interdum per Catetherem in vesicam mittantur, ægerque statim in B. locetur, inungatur post Balneum calidè pecten & perinæum ol. scorpionum, amygdalarum amararum, axungia cuniculi & gallinarum an. ℥iß, succi parietariæ. ℥ij.

Lapis Vesicæ si confirmatus jam sit, & ad aliquā magnitudinem jàm pervenit, vix aliâ ratione curari potest, quàm sectione.

Poterit tamen tractari suprà dictis, præsertim in mulieribus, in quibus via latior & recta.

INFLAMMATIO Vesicæ.

In inflammatione Vesicæ valent eadē, quæ in inflammatione renum

renum (cum ⊖. gemmæ misce aliquid (J) in Clystere in inflammatione Vesicæ & ani.)

ABSCESSVS VESICÆ.

Ab Abscessu pauci evadunt.

EXVLCERATIO Vesicæ.

De Exulcerat. Vesicæ, ut & renum. vide Plater. pag. 86. part. 3. curat.

Huc etiam commodè referuntur, quæ de exulceratione Renũ dicta sunt, ut spiritu ☿ dulcis, quô nihil præsentius mundificat & consolidat.

Exulcerationes ductus penis curat spiritus ☿ dulcis per siphunculum injectus. Vide Paræum & Fabricium.

Pro mundificatione (mundificantia semper præcedant consolidantia) adhibeatur Vinum.

Pro consolidatione ℞. stercoris Gallinæ lutei q. pl. in butyro recente, vel oleo olivarum assatum, iniiciatur in frigidum, sordibus fundum petentibus supernatat liquor olei formis per siphunculum in ductum penis iniiciendus.

PRIAPISMVS.

In Priapismo præsentissimum est oleum Rutæ destillatum inunctum & intrò sumptum guttulæ aliquot.

EXTINCTA VIRILITAS Vel Imbecillis.

Extinctam Virilitatem vel saltem imbecillem restituit 1. Essentia satyrionis apud Crollium, cuius mirabiles virtutes ii deprædicant, qui egentes eiusmodi Confortativis aliquando usi sunt.

2. Paracelso tribuitur sequens.

℞. *Castorei*
galangæ
macis,
Caryophyllorum
anisi,
piperis longi
borracis Venetæ an. ℥ij
fol. satureiæ,
rad. satyrionis
valerianæ an. ℥j
boleti cervini ℥iß
Carnis scincorum marinorum
rad. aronis
Cardamomi an. ℥ß

M. & redige in pulverem, quem cum saccharo in aqua rorismarinæ solutum M. & F. Tabulæ dos. à ℨiij ad ℨvj. Fortius operatur, si aliquoties in Laconio umbilicus & partes vicinæ inungantur aum ol. maceris destillato. Mirabile nimirùm est confortativum oleum maceris.

3. Valet Essentia Ambræ cum sp. rosarum extracta & pillularum formâ exhibita. Hoc verò in senibus præcipuè operatur. Dos. gr. iij. iiij. v.

4. Confectionis Alkermes ℥ß
Ambræ gryseæ ℨij
Zibethi non sophisticati ℨj
aq. magnanimitatis ℈ij.

M. recondantur diligentur (ne evaporet.) huius misturæ à ℈ß ad ℈j exhibe alternis vesperis cum aqua Cinamomi.

5. Pudenda (cuiusque sexus) decocto aquilegiæ simplicis diligenter laventur & dente demortui pulverisato super carbones fumigentur: In sterilitate per incantationem factâ hoc valet. Vide etiam infrà de sterilitate, & de impotentia.

GONORRHOEA.

In Gonorrhœa Commendatur pulvis sequens:

℞. *fol. menthæ*
mumiæ,
Corallorum rubrorum
Agni Casti
Carabes an. ℨj.

M. & F. pulvis de quo accipiat æger aliquid manè jejuno ventriculo cum ovo tremulo.

Vehementius sistit profluvium seminis pulvis ossis sepiæ ℈j cum conserva rosarum ℨij bis vel ter sumptus.

Excellentissimum est magisterium eiusdem cum conserva rosarum antiqua à gr. vj ad ℈ß sumptum.

Gonorrhœam tàm inveteratam quàm recentem, itemque malignam sistit ♁ album fixum aliquoties cum aq. plantaginis sumptum.

Tinctura Corallorum mirabiliter prodest.

GONORRHOEA
Virulenta.

De Gonorrhœa Virulenta tractabimus infrà de luce ♀, ubi imprimis de spiritu ☿ rubro erit dicendum.

Evenit sæpe ut Gonorrhœa virulenta sine aliquo testimonio infectionis se prodat, h.e. ut nullæ aliæ corporis partes extrinsecus videantur affectæ: sed habitus integer & sine aliqua notabili indicatione hoc malum occultet.

Concubitus itaq; solus cum scortis publicis hanc ipsam infectionem suspicione contagii auget. Itaque licet hac ratione Medici sæpe falli possunt, confessio tamen spontanea vel extorta ipsius patientis hic litem dirimere potest.

In hoc itaq; casu, ubi infectionis nulla sunt signa externa (h. e. totius luis ♀reæ) si universali cura haud procedendum fuerit, hujus alexipharmacum petendũ est ex gummate Guaiaci, cujus Extractum cum sp. Vini ♀sato factum dos. gr. iij vel iiij in aq. plantaginis nympheæ Equiseti

sæpius

ſæpius exhibitum juvat. Vide Practicos.

Interdum in Gonorrhœa virulēta inflammantur teſtes cum maximo tumore. In eo caſu præſentiſſimum eſt Cataplaſma ex foliis rutæ & Ebulæ acet. coctum & applicatum.

VLCERA PENIS.

In ulceribus penis ratio eadem curandi, quæ Veſicæ exulceratæ.

CARVNCVLA Penis.

De Caruncula Vide Paræum. In hoc caſu laudabilis eſt pulvis ſequens:

℞. ☿ *dulcis* ℥ß
♁ *Crudi* ℥j
tutiæ præparatæ ℥ij.

M. F. pulvis ſubtiliſſimus. Vſus huius pulveris eſt cum candelis cereis (das gelbichte Wachs iſt daß beſte) Ex cera virginea factis, 6. vel 4. lineis filis cerâ obductis. Ceræ verò præparatæ tenuiſſimis obvolvendæ ſunt faſciis ex lineo panno (Cammertuch) ne nempe fractæ candelæ relinquant cerā & ut commodiùs recipiant Unguentum. Pulvis itaq; ille priùs cum oleo amygdalarum diſtemperatus ſit, eoque ſuperiori parte illinatur candela cerea, & immittatur in ductum penis, eò uſque ubi caruncula viget. Si volet mingere æger, dematur & poſt mictionem nova indatur, idq; fiat integro quatriduo. Poſtea immittatur per ſiphunculum iniectio ſequens:

℞. *ſeri lactis caprini* ℥vj
aq. plantaginis
& roſarum an. ℥iij
Ceruſſæ ℥vj
marmoris candidiſſimi
ſpodii pulveriſati
Cryſtalli
aluminis, rochæ an. ℥ß
Camphoræ ℈ß

pulſverſata omnia ebulliāt cum ſero lactis & ſervetur ad uſum.

DIABETES.

Diabetis ſpecificum poſitum eſt in ♂te; Eſſentia Croci ♂tis à Crollio deſcripta multum hîc prodeſt. Felicius operatur Tinctura Smaragdi de qua ſuprà in Dyſenteria.

Cæterùm ♂ non tantùm intrinſecus, ſed etiam foris prodeſt (purgantia hic nō commoda neque diaphoretica.) Itaque Balneum ex ▽ ferrariorum præparatū & fomentatio ex ▽ plantaginis cum ▽ chalybeata decocta & regionibus renum ac veſicæ à ſingulis balneis quotidie bis vel ter adhibita profluvium urinæ Diabeticum multum juvant.

Diæta porrò ex cibis ſiccantibus & ſemper cum ▽ Chalybeata coctis, unicè laudatur.

Potus ne nimium ingeratur, providendum eſt: ad ſitim tantum explendam ſufficit ▽ Chalibeata vel decoctum C C. uſti (vehementius, ſic nimirùm calidè adſtringit, nec ſudores niſi fortè pauciſſimi erumpunt) aut aqua plantaginis, tamen nec ſola, nec ſemper, ſed cum aliis miſcenda fuerit.

Tinctura Corallorum. It. ⊖ Corallorum mirabiles in Diabetis habent poteſtates.

VRINÆ INCONtinentia.

Incontinentia urinæ à Paralyſi curatur per ea quibus alioquin paralyſes particulares curantur, reſtitutis nempe tùm principio nervorum, tùm nervis è lumbis in muſculos Cervicis veſicæ derivatis, de quibus in ſuperioribus egimus.

Pueri itemque adulteriores ſeſe in ſomno permejentes; ubi nempe laxitas & mollities eſt ſphincteris, curantur diætâ adſtringente.

Specifica ſunt: guttur galli crematū & in vino ſtiptico exhibitum (repetita doſi) It. veſica Capræ (hac multos curavi, eſtq; gutture galli fermè præſtantior) in Clibano exſiccata & pulveriſata pondere ℈j in Vino Stiptico exhibita, ac ſæpius repetita doſi.

It. Piſcis in Ventre Lucii inventus, & in Clibano exſiccatus, ac eâdem doſi ſæpius exhibitus ſpecifica proprietate ἐνύρησιν puerorum tollit.

His opitulantur etiam externa balnea & inunctiones ex adſtringentibus parata.

Balneum poteſt eſſe tale:

℞. *balauſtiarum cort. granatorum*
gallarum
gran. myrthi
hypocyſtid.
acaciæ an. M j
ſpodii ℥ iij
roſar. rubrarum
Coriand. præparat. an. M ß
caput mortuum ex ⊕ ℔ ß

Ebulliant in ſ. q. ▽ ferrariorum uſque ad conſumptionem tertię partis: balneet bis quotidie manè & Veſperi.

Vnguentum poteſt eſſe tale vel ſimile:

℞. *ol. myrtini*
Cydoniorum
roſarum an. ℥ j
pulv. ſantali rub. & albi an. ℥ j
ſucci ſempervivi maioris
plantaginis an. ℥ ß

pulveriſata cum exigua quantitate Ceræ conjungantur cum reliquis, & F. Vnguentum à balneo inungendum regionibus Epatis & renum.

Diuretica in initio ne exhibeantur.

ISCHVRIA.

In Iſchuria compendioſius curan-

curanda (ab initio Diuretica ne exhibeantur) nec nimis properè, nec nimis lentè urinæ provocatio instituenda est. Externa ergò ab insessibus & fomentationibus præmittenda.

Insessiones (alvo tamen semper libera vel sponte sua vel clysteribus emollientibus provocata) sint è mollificantibus, qualia sunt malva, bis malva, parietaria, melilotus.

Fomentationes sunt decoctum parietariæ vel gallii in vino: præstat decoctum cæparum in Vino extrinsecus ad peritonæum & regionem vesicæ sæpius applicatum calidè: hoc modo suppressio urinæ solvitur.

Quod si verò nec hoc modo aliquid profeceris, etiam interna accersenda sunt. Sic nuclei persicorum 4. vel 5. pulverisati & in aqua radicis utticæ vel raphani exhibiti urinam provocant. ⊖ radicis lupinorum à ℈ß ad ℈j cum vino albo exhibitum potenter provocat. It. succus unius Cancri fluviatilis pistati & per setaceum missi cum Vino albo propinatus urinam subitò provocat. Succi item limonum ℥ij & sacchari Candi ℥iiij vel cum aqua parietariæ & fœniculi an q. s. pro potu identidem datæ urinam cient.

Si omnia desperata fuerint, Vrina hirci calidè epota cum toto omento & intestinis ad ventrem applicato subitò urinam retentam propellit, & calculum simul, si ille obstructiones facit, foràs mittit.

STRANGVRIA.

Stranguriam facilè tollit Axungia hirci in umbilicum immissa; subitò eam solvit oleum mastichis guttis aliquot in umbilicum calidè intromissis (à laudano hîc abstine.) ⊖ glandium. It. stipitum fabrarum & melonum mirabiliter stranguriam solvunt, dosis ℈ß oleum Ceræ gutt. iij vel iiij in decocto cicerum rubrorum exhibita stranguriam solvunt.

VRINÆ ARDOR.

Vrinæ ardor in principio fit à sola caliditate urinæ ob bilem cum ea permistam. Quare ei statim occurrendum: abstinendum principio ab omnibus aridis & acribus ac diureticis: Purgetur itaque statim Extracto Rhabarbari, aut Panchymago aut alio Cholagogo: Corpore purgatô exhibeatur sequens mucilago per biduum:

℞. *sem. althea*
malvæ
Cydoniorum an. ℥j
gum. Tragacumbi ʒj

Macerantur in decocto radicis altheæ, seminis papaveris albi,

Halicacabi F. Mucilago, de qua capiat partem mediam cum ℥iij decocti. Hinc exhibeatur ℥j vel ℥vj Cassiæ Extractæ cum saccharo in bolum formatæ, additis si lubet baccis Oxyacanthi diapruni ℥ij. post meridiem bibat emulsionem seminum 4. frigidorum cū aqua oxalydis aut nymphεæ factam, manè aut sequente die deglutiat Terebinthinam in oblata ad ℥iß, à meridie iterum bibat emulsionem, hinc iterum purgetur sequente bolo:

℞. *Caßiæ recenter extractæ* ℥vj
Terebinthinæ in aq. parietariæ lotæ ℥ij

Cum sacch. F. Bolus, cui addi possunt, spec. Diaturbith cum Rhabarbaro aut tantum pulveris Rhabarbari. Hinc fiat Julapium.

℞. *aquæ portulacæ*
oxalydis
nymphεæ an. ℥iiij
Cicchorii ℥v.
syr. violarum ℥iiß
sp. ⊕li ℈ß

Sumat per 12. ♂ manè jejunus, & 3. horas à prandio aut saltem assumat sp. ⊕li in aqua fontanâ singulis vicibus gutt. v. Iterum purgetur Cassiâ & Terebinthinâ. Si tamen malum diuturnum sit. oportet nonnunquam purgare cum Rhabarbaro in substantia additis Myrobalinis citrinis verbi gratiâ:

℞. *Mirobal. Citrin.* ℥ij.
macerentur in decocto passularum & ▽ Cichorii destillatæ
salviæ
& oxalydis facto horis 12. dein exprime adecti Rhabarbari pulverisati ℥iß syr. ros. solut. ℥j. F. potio.

Nequaquam adstringatur alvus, opera diligenter danda, quod si fiat Clysteribus utere emollientibus & refrigerantibus cum Electuarii Catholici ℥j ol. violarum ℥iij.

Possunt etiam, si calor Epatis adsit exterius adhiberi Epithema & sacculus, Vnguenta & sequens decoctum: ℞. rasuræ Guaiac. ℥ij Coq. in ▽ simplicis s. q. ad ℥vj præmissâ infusione. Colaturæ adde Trochiscor alkekengi subtiliss. pulverisat. ℥ß, capiat matutinis tribus, post meridiem utatur sp. ⊕li ut dictum: Si dolor Vesicæ urgeat, lac tepidum per Catheterem infundatur aut mucilago seminis psyllii cū aq. portulacæ & plantaginis an. ℥ij facta. Pudendô quoq; in vas lacte tepido plenū immisso ardor & dolor magn⁹ mitigabitur, ut &, si applicetur cataplasma ex parietaria & oleo scorpionū paratū, perinæum & venter inferior inungantur oleo nymphεę & rosarum, perseverante dolore fiat Cataplasma. F. Cataplasma ex decocto malvæ, altheę, meliloti.

Potest

Poteſt quoq; interdum offerri ſpiritus Therebinthinæ ſed rariùs, ne caliditate ſua noceat, aut quod melius, Fiant pilulæ ex pulvere Rhabarbari cum ſp. Terebinthinæ ſ. q. de quibus ſumat ʒß pro doſi.

CRVENTA MICTIO.

Mictionem Cruentam à venulis vel in renibus vel orificio Veſicæ ruptis & exeſis productam curant illa, quæ aliàs hæmorrhagiis internis deſtinata ſunt, de quibus egimus ſuprà.

Specificum in hoc caſu, præſertim ſi cruenta mictio eſt à calculo, eſt arcanum agrimoniæ & quinque folii giiij, v. viij &c. His maximè adjungenda ſunt illa, quę ſi exulcerationes partium ſimul vigent, de exulcerationum curis hactenus dicta ſunt, præſertim ſi tabulæ à Platero in iſtis caſibus laudatæ in ſubſidium veniant.

Interdum ipſa Ghirurgia aliquid opis confert, quæ tamen ita moderanda, ne plus obſit, quàm proſit.

In mictione porrò cruenta, manifeſtâ causâ præcedente (præſertim in fœminis, quibus hic affectus familiaris) Tinctura Corallor. unicè prodeſt, quâ etiam inveteratiſſimæ tandem curatæ ſunt. Tinctura Smaragdi hic etiam multum prodeſt.

CAPILLAMENTORVM Excretio.

In Capillamentis Vrinarum excretis, ut vitium tollatur & renes purgentur, ſpir. Terebinthinæ recens facti giiij, v. viij. in aqua vel ſyrupo de althea aliquãdo exhibitæ optimè ſanant.

SCROTI ET TESTIVM morbi.

INFLAMMATIO SCROti & teſtium.

Inflammationem Scroti & teſtium tollunt ea, quæ aliis inflammationibus inſerviunt.

1. Peculiare eſt decoctum agrimoniæ cum Vino & acet. loco dolenti ſæpius in forma cataplaſmatis adhibitum. It. radix cucumeris aſinini in acet. & Vino cocta.

2. Herba Paridis viridis contuſa & applicata ſubitò ſiſtit.

3. ℞. nympheæ, naſturtii aquatici an. Mij. Coque in acet. roſaceo cum Vino, in fine adde aliquid olei roſacei & applicetur tepidiuſculè.

Huc pertinet illud Cataplaſma, de quo paulò ante monuimus in Gonorrhœa Virulenta.

TVMOR SCROTI.

Similiter hæc (jam dicta) omnia tumores ſcroti diſcutiunt & feliciter curant, modò omnina tempeſtivè fiant.

Alvus

Alvus ſit aperta & perpetuò libera; ſi febris adeſt, eidem proſpiciatur. Diæta ſit tenuis refrigerans, humectans, abſtineat à vino.

Tumorem inveteratum, prædurum ex malè curatâ inflammatione ſæpe ſuſtuli eum cum Cataplaſmate radicis lactucæ ex mulſo coctæ, cui interdum adieci farinam hordei, fænugręci &c. lini. ſæpe etiam cæpas fruſtulatim inciſas decoctis additi (hoc modo curavi Timplerum Philoſophum.) Poſt ſæpius iteratum hoc decoctum, locum affectum illinivi Balſamo ♀ & tandem Emplaſtrum. Dia♀ris per aliquot dies ſuperaddidi.

Quod ſi de tumore aliquid reſiduum fuerit, hac iterata cura & continuata tandem omnis tumor evanuit.

BVBONOCELE, ENTEROcere & Epiplocele.

Balſamus ⊖ Gemma.

In Bubonocele, Entreocele & Epiplocele valet Balſamus ⊖ gemmæ, arcanum ſummum in rupturis, qui hoc modo fit: ℞. ⊖ gemmæ ℔ ij fluat in △ (in tigillo) & poſtea ſolvatur in aqua pluviali deſtillata, filtretur & viciſſim coaguletur. Has operationes liquefactionis, ſolutionis, filtrationis & coagulationis tantiſper repete, donec ⊖ gemmæ ad ſummam ſubtilitatem fuerit pro ductum, quod inde cognoſcitur, quando eius particula ad candelam admota ſtatim liqueſcit. Serva in vitro benè clauſo: Cura ſic fit:

1. Repoſitis, ſi opus eſt (ut in Enterocele & Epiplocele) partibus prominentibus, locus affectus lavetur cum acet. deſtillato acerrimo, vel cum ſp. Vini quotidie bis. Poſt fomentationes ſtatim inungatur locus cum arcano ⊖ gemmæ.

2. Ad intrà exhibe ſingulis diebus manè jejuno ventriculo Eſſentiam conſolidæ majoris cochl. j. cum gutt. ij. Balſami ⊖ gemmæ.

Ligaturam adhibebis ab initio decentem, aut imperabis patienti, ut primis diebus 8. quieſcat omninò in lecto ſupra dorſum (intra 14. dies convaleſcet æger, aut ad ſummum 3. ſeptimanis.)

Nota:

Si in rupturis inteſtina & reliqua prominentia difficulter reponi poſſint, etiamſi emollientia per inſeſſiones & fomentationes fuerint adhibita, ut feliciùs abſolvatur cura, cæteris non neglectis ſic procede:

Poſt adhibitas fomentationes quotidianas patienti exhibe per 3. vel 4. dies cor Talpæ exſiccatum & pulveriſatum (quotidie cor unum) menſe Majo collectum

ctum cum aqua Cinamomi & felicem videbis operationem.

Aliud: ℞. molliusculam substantiam de fungis Nucum mense septembri collectis (fungi si justo tempore collecti, multos annos durant) eamque in pulverem tenuissimum redige: pulverem misce cum ana butyri majalis insalsi & media quantitate farinæ lupinorum, ut fiat Vnguentum (fungi nucis habent signaturam rupturæ; reperiuntur fungi illi in antiquis arboribus nucum.)

Nota:

Si posset haberi axungia Erinacei, hôc nihil felicius est (in defectu utriusque præstat balsamus ♀.) Fiat primò repositio internorum, si opus est; postea formetur ligatura decens, suprà tuberculum ligaturæ applicetur membranula, quæ circumdat omentum porci, ita ut membranula illa tantum istud tuberculum, quo præcisè locus foraminatus aliàs in applicatione tangitur, contegatur. Locus ille callosus cum membranula tectus desuper inungatur quotidie vnguenti particulâ in quantitate ʒ. pisorum, & applicetur dextrè ligatura.

Intrinsecus si velis istam curam absolvere, quotidie vel alternis diebus manè propina farinæ viciorum Cochl. ß cum aqua fumariæ & cura citius absolvetur. Interim patiens ambulet, & faciat, quicquid velit, modò exercitia corporis ab omni violentia absint.

EXOMPHALOS.

Exomphalos sæpius in pueris, rarius in adultis eveniens facilè curatur, si primùm locus foveatur cum decocto usneæ, prunellæ in vino stiptico rubeo: postea Cataplasma ex plantagine & lentibus seu potius earum farinâ aliquoties applicetur.

Si ruptura est vetus & in adultis post eiusmodi fomentationes, si unguentum ex fungis nucum cum decenti ligatura forinsecus, & Essentia consolidæ majoris cum arcano ⊖ gemmæ intrinsecus adhibitum fuerit, perfectè sanatur.

VTERI AFFECTVS.

INFLAMMATIO Vteri.

Inflammationem uteri innata quadam proprietate sistit decoctum serpilli cum aqua Chalybeata paratum & forinsecus vel saltem fomentis cum spongiis applicatum. Eadem aliis quoq; ad inflammationes externas faciẽtib⁹ tollitur, modò omnia tempestivè fiant, secus facilè in abscessum & ulcus tandem desinit.

ABSCESSVS VTERI.

Ad Abſceſſum Vteri repetantur ea, quæ hactenus ſæpius de abſceſſibus dicta ſunt.

APOSTEMA ET VLCVS VTERI.

In Apoſtemate & Vlcere uteri ſordido eleganter curando (mora hîc periculoſa) vide curationem ultimam Centuriæ 4. Rulandi, quam ſimilem penè curam abſolvi aliquando in quadam muliere Kirchamenſi, in qua tamen veſica afficiebatur.

Nota:

Exulcerationem Vteri nuſpiam ad exulcerationis renum & Veſicæ modum cum ☿ nempe dulci vel ſp. ☿ dulci curari. Eius nimirùm effectus ad uterum nō pertingit, quemadmodum facit in exulcerationibus renum & veſicæ.

Itaque hîc cautè procedendum, & ea tantùm adhibenda, quæ ad orificium uteri forinſecus pertingere poſſunt, mundificatô (per ▽) primò ulcere, ſi turundæ vel peſſi cum balſamo ♀ illiti, intromiſſi fuerint, & reliqua quoque dextrè fiant, facilis conſolidatio ſubſequitur.

NOMÆ VTERI.

In Nomis uteri nihil præſtantius decoctô ſummitatum rubi idæi cum aqua plantaginis. Vide obſervationes Plateri: cum Balſamo ♀ cura felicior erit.

SCIRRHVS VTERI.

Scirrhus Vteri rariſſimus eſt, aut ſi aliquando uſu venit, difficilimè aut nunquam curatur.

Reſolventia nimirùm medicamenta tutò applicari non poſſunt, aut ſi applicantur, per totam tamen regionem uteri non pertingunt: poſſunt quidem nonnulla fieri, ſed qua felicitate & profectu, tandem res ipſa eloquitur.

MOLÆ EXTERMINATIO & fœtus expulſio.

In mola exterminanda (It. expellendo fœtu) ſecretum non datur felicius, quàm pulvis ſecundinarum, de quo ſuprà: de philtris doſes ſunt uniuſmodi (NB. pulvis hîc datur per ſe ſine theriaca) ſæpius tamen ſunt repetendę, ſi ab initio non proceſſerit, exhibetur in aqua gentianæ, arthemiſiæ, rubiæ tinctorum radicis urticæ, pulegi &c. quandoque in vino præſertim Malvatico.

Semper tamen memineris, aliquid eſſe addendum de aqua Cinamomi.

Hanc curam in multis fœminis generoſis abſolvit, ubi multi eruditi Medici deſperarunt.

VEN-

VENTUS UTERI.

Ventositati Uteri ab allatis ex Fernelio signis rectè dijudicatis, mirabiliter prodest Experimentum, quod est à Nuce Moschata. ℞. Nucem moschatam integrā, non vitiosam, seca in 4 partes, applica ad orificium Uteri tritorium vel infundibulum qualecunq; aut per retortam vitream capitotenus detruncatam, & collô rectâ ad cervicem uteri applicatô & directô, imò quantum fieri potest, intromissô, mulierem ita colloca, ac si in sella partui accommodaretur, divaricatis nempe femoribus & instrumento rectè applicato particulam nucis super carbones proiice ardentes, ut fumus rectà per canalem in ipsum uteri fundum quodammodò ferri possit. Id semel atque iterum, imò tertiâ vice experire, si non processerit ab initio, & tandem ventus interclusus cum bombo & motu totius corporis penitus cum impetu prosilit & mulier sanatur. (hoc modo) Bennæ mulierem juvenem curavi, aliis omnia frustrà tentantibus.

HYDROPS MATRICIS.

Matricis Hydrops purgantibus aquam difficulter cedit, nisi ubi vitium est à Jecore & splene, imprimis autem pilul. ☿ales (per superiora hæ non purgant) Emeticæ hîc locum habent, etiam in Ascite.

Ab iis ergò potest initium curæ fieri: si præsertim quoq; vitiatorum viscerum signa in promptu fuerint. Quod si verò causa est à stillicidio seri ex vena cava, neque hoc auxilium satisfacit.

In priora causa vitiatorum viscerum pulvis Cachecticus post præmissa Catapuria ☿alia scopum omnem absolvit ita tamen, ut diligens consideratio nunquam non reliqua necessaria & perpendat & faciat.

Quod si ergò est à latente stillicidio seri ex vena cava, hoc imprimis age, ut specifico appropriato instructus esse possis (quo nemo medicorum carere potest & debet) quod solum est ⊕♂ (⊕hermaphroditi cum Basilii Valentini) aliàs summum secretum in omnibus uterinis affectibus (imprimis in fluxu mensium inordinato) si quotidie etiā per mensem integrum continuando eius datur gj cum gij sacch. albiss. Assumuntur nimirùm ad part. j. ⊕ part. ij. sacchari in ▽ appropriata. V. gr. melissæ ante somnum vel etiam fiant Rotulæ cum magisterio Gorallorum. Hoc modo Illustrem Comitissam curavi feliciter.

MARISCÆ UTERI.

Mariscę uteri & reliquę appen-

dices ſimiles, eandem habent curam cum ani appendicibus, quæ itaque de illis ſuprà dicta ſunt, accerſantur quoque hiſce affectibus.

MENSIVM SVPpreſſio.

Menſtrua ſuppreſſa multorum malorum cauſæ, quemadmodum ipſorum excretio naturalis à multis morbis mulieres præſervat, quare huic malo citò occurrendum, ne natura aſſueta deſueſcat ab excretione.

Suppreſſorum menſium cauſæ diligenter ſunt inveſtigandæ. Sic nimirùm facilius per communia auxilia malum tollitur.

Plerumq; totum corpus ſcatet pravis humoribus: ante omnia igitur illud ab eiuſmodi impuritatibus liberandum eſt.

Vtilia ſunt ☿ dulcis, panchymagon vegetabile, Extractum ſennę, Mechocannę, Rhabarbari, imprimis verò ſpecificũ purgãs Paracelſi & Extractum Ellebori nigri multum quoq; prodeſt præſertim agreſtioribus.

Quod ſi verò obſtructiones fuerint evidentes, ♀ ⊖latus. It. Cremor ♀ præmittenda ſunt, & tandem ad purgationes deveniendum.

Hinc ſpecifica accerſenda ſunt, ut:

1. Eſſentia Croci ♂, de qua notas ad Crollium vide.

2. Malvaticum ♂ale, de quo ſuprà de imbecillitate epatis.

3. Pulvis Cachecticus ex Chalybe præparatus de quo ſuprà de obſtructione epatis.

4. Extractum Epatis bovini, de quo infrà decoctum ſplenis bonis, vide in Quercetani pharmacopæa reſtituta cap: 9. de decoctis.

5. Aqua deſtillata ex allio. It. Ex ſabina, quæ vel per ſe exhibetur doſi Cochl. j. vel alterius, vel poſſunt eſſe vehicula, quibus reliqua ſpecifica intro ſumi debent.

6. Olei ſabinæ gutt. iiij. vel v. in vehiculo præalligato datum, menſes movet. Huc faciunt decocta alia uſitata. It. fomentationes, infuſiones, pedilavia, phlebotomiæ &c.

Nota:

Hæc omnia infeliciter ſucceſſerint, niſi præſtitutum tempus optimè obſervetur: Hinc verſiculus.

Luna vetus veteres; juvenes nova Luna repurgat.

Quin imò natura ipſa ſæpiſſimè ſtato tempore nonnulla ſigna edit fluendorum menſium, quos tamen niſi adiuta promovere nequit: illa ſunt dolor lumborum, ventris, pectinis. It. Crurum & pedum gravitates & laſſitudo, difficultas anhelitus, hypochon-

pochondriorum tensio, capitis dolor & gravedo, quæ omnia dextrè observanda sunt, alioquin rarò, imò nunquam expectatum effectum adipiscemur.

Quod si omnia concurrant quidem, nec tamen obstructio solvitur, plerumq; vitium in ipso uterò est, quod impedit. Id quod certissimè deprehenditur, si posteaquam omnia facta fuerint sine affectu subsequente, ut tandem ad tale suffimigium perveniamus.

℞. Scorias Reguli ♁ pulverisatas, coque in lixivio Cinerum fagi, ut extrahatur rubedo: huius partibus iiij admisce Vini Malvatici part. j. Huius mixturæ Cochl. j. atque alterum vel plura funde super [...]ces vel recrementa ferri candentia & patiens excipiat fumum ad Lochia. Id quod tamen justo tempore, ut cætera, faciendum fuerit, & menses prosiliunt prospero cum successu.

Plura menses moventia vide suprà de Cachexia.

Quod si verò etiam post reiteratam hanc suffumigationem menses nunquam fluent, & natura aliter atq; aliter conformata, tandem suo tempore meliorabitur.

Suppressorum mensium cura nō tentanda est in fœminis, quæ aut steriles, aut nullum inde incommodū sentiunt, aut in gravidis, & quibus nunquam fluxerunt, nec in iis, quæ Cachexia aliqua laborāt, si quidem ob sanguinis inopiam morbo tentatæ sunt: aut quibus per nares, hæmorrhoidesvè multum sanguinis evacuatum est: in quibus aut Cachexia emendanda, aut vires restaurandæ, aut fluctus dicti supprimendi, nisi fortè tales accidant ob suppressos menses: Quod si fiat, medicamentis Hæmagogis malum omninò tollendum: quod si verò ob vasorum obstructionem fiat, sanguinis suppressio in iis, quibus fluere convenit, aut per naturam debet, cura aggredienda eo tempore, aut paulò ante, quo men[...] fluere consuevere.

Curatio autem à pharmaco materiam in primis viis existentem minuente statim inchoanda, & hinc quæ deobstruant, præscribenda.

℞ *rad. fœniculi*
petroselini
asparagi an. ℥ß
sarsaparillæ ℥iij
herb. agrimoniæ
linguæ Cervinæ
Ceterach,
Cuscutæ an. Mß
sem. anisi ʒij
Coriandri præparati ʒj
flor. buglossæ
borraginis

 betoni-

betonicæ an. p. j.
passularum minorum ℥j
Coque in s. q. aquæ ad ℥xij.
Colaturæ adde syr. de 5. radicibus ℥ij,
de Cichorio cum Rhabarbaro ℥ij.
M. F. Apozema pro 4. dosibus.

In secunda dosi, si prima non satis deturbat alvum, exhibe specierum diaturb. cum Rhabarbaro à ℈ß ad ℈j. aut ℞. pil. aurearum cum diagridii gr. iiij F. pilulæ parvæ tres cum apozemate deglutiendæ.

In ultima dosi dissolve Oxymellitis Helleborati majoris ℥j. aut utatur dicto apozemate loco digestivi tantùm & purgetur, diacarthamo, Extracto panchymagogo ☿ Essentificato, aut simili medicamento. Aut fiat syrupus magistralis.

℞. rad. polypodii ℥ß
Elleb. nigri præparat. ʒiiß
Mechoacannæ ʒij,
fol. sennæ ʒiß,
sem. anisi ʒj
flor. buglossæ ʒij
calami aromatici ʒß,
Zinziberis ℈j.

Infunde in s. q. decocti aperitivi in loco tepido per noctem. Manè coq; ad ℥vj exprimantur, colaturæ adde syr. de 5. radicibus Oxymellitis hellebotati majoris an. ʒiß.

syr. de succo buglossæ ʒij
sacch. q. s.

F. syrupus liquidus pro 4. dosibus.

Hinc prodest per 3. ♁ exhibere ʒß ♀ ⊕lati in syrupo arthemisiæ cum aqua pulegii dissoluti apposito subinde & sæpius in die Cataplasmate & hedera terrestri cum vino facto regioni lienis, & pedes laventur decocto arthemisiæ, origani, serpillæ, asari. Vtatur hinc singulis matutinis Croci ♂tis ad ʒj in Tabulis v. gr. ℞. Croci ♂tis aperitivi aut limaturæ Chalybis præparatæ sequente modo. ℞. Limaturę Chalybis q. v. irrigetur aqua simplici pura, in qua parum ⊖ absinthii dissolutum sit, relinquatur in loco frigido sicco; Vbi exsiccata fuerit teratur, & denuò imbibatur, idque tam diu, donec sponte sua postea leni attritu in pulverem subflavum fuerit redacta. Hui⁹ ℞. ʒj sacchari in ▽ bugloss. soluti ℔ß. ol. Cinamomi aut Caryophyllorum aut succini ℈ß. F. Tabulæ, quarum singulæ ponderent ʒvj. capiat singulo mane unam & incipiat 8. diebus ante mensium egressionem solitam. Aut fiat Electuarium de scoria ferri, quod

Tabulæ Croci ♂tis.

Electuarium ♂tiale.

℞. limaturæ Chalyb. præparatæ aut Croci ♂tis ʒß
pulv. Cinamomi
sabinæ an. ʒß
Cort. Tamari ʒj
spec. arom. rosatæ ʒiß.

nuc.

nuc. condita ℥ij
mellis rosati aut anthosati ℥iß,
sacchari ℥ij.

M. super lentum △ & F. Electuarium de quo capiat ad magnitudinem nucis juglandis manè 3. horis ante prandium.

Instante jam tempore fluxus Balneum fiat.

℞. *herbæ melissæ*
origani
rorismarini an. Mß
arthemisiæ Mij
sabinæ Mß.
malvæ
altheæ,
serpilli an. Mij.
flor. Chamomillæ
hyperitici
Centaurii minoris an. piiij

Coq; in s. q. ▽ pro stupha, quam matutino tempore ingrediatur & commoretur ad horam in ea. Herbæ duobus sacculis includantur, quorũ uni supersedeat, altero foveatur venter inferior.

Aperiatur saphena pedis utriusque die secundo post egressum è Balneo, una & altera die sequente post egressum ex eadem.

Efficacissimè quoq; trahunt instante jam jam purgationis tempore pessi à practicis hinc inde descripti, ut & fumus sive vapor dictarũ herbarũ per infundibulum in vulvam exceptus.

Prosunt & Cucurbitæ perinæo applicatæ.

Potus sit vinum, in quo Cinamomum & Chalybis limatura macerata, aut in quo flores borraginis, violarum, buglossæ & sabinæ herbæ macerati.

Prodest quoque sæpe infusio, quæ ℞. limaturæ Chalyb. acet. non destill. an. ℔j coque in sartagine ferrea, donec acetum absumatur: postea teratur in marmore, & adde pulveris Caryophyllorum ℥j. affunde desuper in matracio Vini Malvatici aut Falerni ℔ iiij pene ad ☉ vel fornacem dies 18. singulis ♀ bis vel ter agitando. Vel fiat Hippocras ex infusione illa. Huius vini exhibe mensium defectu aut inordinato fluxu laborantibus ℥ß ad ℥ij ad libitum, observato, quod sæpius dictum, semper tempore, quo menses fluere consuevere, præscriptâ quoque semper diætâ exquisitâ. *Infusum ♂tiale.*

Tandem & hic summoperè prodest Extractum splenis bovis, de quo & eius exhibendi modo, vide in structione Lienis.

Extractum splenis Bovis.

℞. Splenẽ bovis castrati, scinde in laminas tenues, maceretur per aliquot ♁ in sp. V. cũ myrrha essentificato, postea exsicca in aëre: postea cum sp. V. essentiam extrahe, & sapidioris efficaciæ ergò adde aliquot gutt. olei angelicæ dos. ℈j in aqua appropriata *Extractum splenis bovis.*

priata eo tempore, quo menſes in ægra fluere conſueverunt, tunc nimirùm renum & lumborum dolores adeſſe ſolent.

Cum menſes apparere incipiunt, dari poteſt ℈ß borrac. Venet. cum gutt. 4. aut 5. Eſſent. Croci in aq. puleg. aut Cinam. aut in vino Hippocratico, aut ſucco ſabinæ ʒß aut ſolùm ſabina Vino cocta.

Si è conformationis vitio fiat ſuppreſſio, varia ſunt quidem medicamenta, ſed hic præſtat ſingulis annis 4. aut bis pro conſtitutione corporis aperire venam brachii & ſæpius applicare cucurbitulas ſcarificatas.

Spiritus pulegii cum ⊖ ſuo quoque valet.

FLVXVS MENSIVM nimius.

Fluxum Menſium nimium à qualibet cauſa ortum, excepta Plethora (quæ non niſi convenienti phebotomia corrigitur, ut nimirùm ex ſuperioribus Venis brachii per revulſionem ſanguinis ad inferiora prorumpentis effluxus cohibeatur) illa tollunt & corrigunt, quæ alioquin ſiſtendis hæmorrhagiis narium neceſſaria ſunt & utilia.

Sic laudanum opiatum, Eſſentia Croci ♂tis, magiſterium Corallorum & perlarum. It. ⊖ Corallorum ſperniola compoſita Crollii; Oſſa hominis fortiter calcinata & nonnulla alia intrinſecus.

Extrinſecus ſtipites Melanthii, bufo exſiccatus multum prodeſt.

Fluxus igitur hic licet multis à cauſis oriri poſſit, nullus tamen frequentior, quàm qui fit ob ſanguinis pallidioris ad partem iſtam fluxum, aut oſculorum venarum apertionem, qui per διαπήδησιν, raró autem vix accidit, qui per eroſionem à medicamentis in uterum immiſſis erodentibus, aut ob ulcera in eadem exiſtentia, curatur à practicis ad hos affectus præſcriptis medicamentis.

Quod verò fluxus priores attinet, ij quoniam vires valdè deficiunt, ſi vocetur Medicus, non incommodè revulſionis gratiâ venam brachii aperiet, indeque per intervalla ſanguinem extrahet, aut ſi eam contra indicantia (ſcilicet venæ ſectionem) prohibeant, cucurbitulas frequentes regioni Epatis & ſplenis imponat.

Interius detur ſyrupus de roſis vel papavere cum ▽ plantaginis dilutus, aut fiat ſyrupus è ſucco burſa paſtoris aut ſyrupo Corallorum cum ſucco berberum. Bolus armenus præparatus ſæpius à ʒj cum plantaginis aut burſæ paſtoris offeratur.

Aut

Aut fiat Opiatum:

℞. Conſ. roſarum veteris ℥ß
ſymphyti maioris aut rad. biſtort. ℥j
troch. de Carabe ʒij
boli armen. præparat. ʒiij
⊖ Corall. ʒß

Cum ſyr. de roſis ſiccis. Sic fiat Opiat.

Ad ſanguinem ſiſtendum etiam fieri poſſunt decocta ex radice tormentillæ, Coriandro, balauſtiis, gall. & ſimilibus.

Quæ ſi nihil poſſunt, fiat peſſus è ſtercore ſuillo aut aſinino cum ſucco plantaginis & mucilagine ſeminis Cydoniorum aut Tragantha aut è laudano opiato cum linteolo.

Interius offerantur, quæ ſanguinem incraſſandi & refrigerandi potentiam habent.

Exterius inungatur peritonæum Vnguento Comitioſæ vel ſequente:

℞. olei myrtillorum Cydoniorum an. ℥iß
ſucci burſæ paſtoris aut plantaginis ſemper vivi maioris an. ℥j

Coque ad conſumptionem ſuccorum, hinc adde

pulveris boli armeni
ſeminis berberorum
myrtillorum an. ʒij
roſarum ℥ß
Ceræ q. ſ.

F. Vnguentum. Aut Cataplaſma ex adſtringentibus cum aqua communi & pauxillo aceti, coctis, ut de dyſenteria dictum, aut fiat ex ſuccis adſtringentibus & refrigerantibus addido bolo aut farina Orobi aut lupinorum.

Renibus & jecori refrigerantia medicamenta applicentur, ut Ceratum infrigidans ſantalinum: Vnguentum roſatum Camphoratum.

Si bilioſus ſanguis in corpore redundet & morbũ foveat poſt impetum ſanguinis retentum purgetur corpus leniter cum infuſo Rhabarbari aut mirobalanis aut ſyrupo roſarum ſolutivo electuario ex ſucco roſarum. Extracto panchymagogo, aut ſolo extracto Rhabarbari.

Idem fiat ſi adſit ſeroſi humoris copia ſanguine permiſto, ſi verò adſit fluxus albꝰ, tunc temporis totius imprimis habenda eſt ratio, ut habitus eius melius emendetur, iis, quæ ſeroſorum & pituitoſorum copiam generantium partium vitium emendant, præmiſſis tamen univerſalibus purgantibus. Hinc quæ uterum reſpiciunt tùm confortando, tùm adſtringendo adhibenda, quale imprimis exterius adhibitum eſt Emplaſtrum pro matrice textoris.

Specifica tamẽ hoc loco nonnulla ſunt, quæ quemlibet inordinatum fluxum menſium utiliter ſiſtũt. Sic vitellus ovi crudus

in vino rubello dissolutus, & per aliquot ♁ singulis ♁ bis propinatus, fluores sistit. Tinctura Corallorum inter cetera unicè præstat. Pulvis Turturis eum in modum paratus, quem docet Forestus observatione 10. lib. 28. mirabilis est in restringendis mensibus. ⊖ verò ex turturis cineribus collectus & factus à gr. iiij. ad vj. felicior est in aqua plantaginis vel aliâ compositâ Cochl. j. etiam in dysenteria, aliisq; alvi fluxibus. Sic cuticula pedum anseris exsiccata, & dosi à ʒß ad ℈ij exhibita subitò sistit.

Externè in hoc casu mirabiliter & singulariter prodest cingulum ex foliis Ellebori veri consutum ita præparatum ut folia Ellobori recentia assuantur fasciæ & circa lumbos nudo corpori applicentur.

A partu laborioso nimis profluentem sanguinem sistit idem sanguis, statim in cochleari ferreo exsiccatus (ad △) & v. vel vj. gr. pondere cum vitello crudo ovi j. mixtus, subitò restinguit. In eodem casu sperniolæ compositum mirificè opitulatur.

VTERI STILLICIdium.

Stillicidium uteri diuturnum sine ulcere pulvis Cachecticus feliciter sanat. Idem præstat specificum ♂tis, de quo suprà de hydrope uteri, quod diuturniori fluxui, præsertim in Vetulis alioquin eiusmodi enormib⁹ fluxionibus obnoxiis, unicè opitulatur, si quotidiè euntibus cubitum gr. j. in ▽ plantagin. aut vino rubello detur.

Vlceri si quod fuerit, prospici potest eo modo, quem ante in ulceribus Matricis innuimus.

Vteri fluorem qualemcunq; tandem sanat, uterumq; restituit specificum ♂tis (⊕♂) simili modô semper exhibitum, ut antea de hydrope uteri dictum est. Aliàs in quolibet fluore uterino, perpurgatô prius corpore, imprimis cum specifico purgante. It. panchymagogo vegetabili, Extracto mechoacannę, Rhabarbari, sennæ, semper cum bono successu usus sum pulvere & decocto sequente:

℞. magist. Corallorum alborum
matris perlarum an. ʒij
CC. usti ʒiß
Eboris usti
terræ sigillatæ
sem. papaveris albi an. ʒj
gummi arabici
mastichis an. ʒß
succini Citrini ℈ß
laudani opiati gr. viij.

M. F. pulvis tenuissimus huius exhibeatur quotidiè manè & vesperi tantum, quantum cultri mucrone capi potest in decocto seqnente:

℞. plan-

℞. plantaginis maioris
Centumnodii
tormentillæ an. ℥iij
rad. nymphea ℥ij
F. cum f. q. vini decoctum.

GONORRHOEA Muliebris.

In Gonorrhœa muliebri simplici eadem prosunt, quæ similiter in Virorum profuêre.

De lue ♀rea peracturi hæc omnia dilucidiora explicabuntur, hoc modo sanatæ sex mulierculæ rusticæ duabus septimanis.

VTERI STRANgulatus.

Strangulatus ab utero secundùm gradus causarumq; evidentiam à Fernelio benè descriptus requirit quoq; diligentem considerationem morbiq; cognitionem. Levia nimirùm isthæc difficulter cognoscuntur, & sæpè cum Melancholia Hypochondriaca aut cum passione Iliacâ, cardiacâ confunduntur.

Cura omnium horum symptomatum consistit vel in omnimoda causarum ablatione vel etiam in paroxysmi remotione.

Quia igitur vapores venenati & perniciosi in utero à causis quasi antecedentibus generati solam proximam causam sustinent, uterus est corrigendus, impuritates excernendæ, & ne deinceps talibus offendatur, providendum.

Hoc itaq; loco maximè prosunt purgationes Hystericæ, quæ sunt à fæcula bryoniæ vel eius extracto (vide Quercetanum in Pharmacopæa restituta) ℈j vel ℈ij ad summum in aqua Cinamomi, arthemisiæ, matricariæ. It. Extractum Mechoacannæ, specificum purgans, panchymagon vegetabile:

Multum faciunt in eiusmodi mundificationibus infusiones, qualis hæc est:

℞. fol. sennæ ℥j
rad. mechoacannæ
non cariosæ ℥ß
rad. bryoniæ ℥ij
fol. arthemisiæ
matricariæ
Chamædrys an. Mß
flor. Cordialium an. pj.

Hæc omnia incisa & mixta infunde in nodulum in Vini ℔ij ita ut prius fervefactum Vinum superfundatur nodulo & relinquatur in loco frigido per diem. Huius infusi porrigitur cyathus unus (℥vj.) vel alter p aliquot ♁ manè jejuno ventriculo & vesperi circa tertiã, donec assumptũ sit totum. Deinde ne eiusmodi symptomata sæpius recurrant, exploratum planè & experientia confirmatum, istis omnibus certissimè mederi specificum ex ⊕lo *Specificũ ex ⊕lo ♂tis.*

 ⊕lo

⊕lo ♂tis, quotidie tandem à præmiſſa purgatione Veſperi ante cibum in Vino vel cum aq. arthemiſ. matricar. &c. vel ſine iiſdem exhibitum per ſeptimanas 2.3.4. vel 6. donec ceſſat malum, vide ſuprà de hydrope & ſtillicidio uteri.

Paroxyſmum multa ſunt, quę tollunt, de quibus videantur Practici.

Sic ſuffimigia fœtida vel etiam odores rerum fœtidarum, quales ſunt, fumus ex pennis perdicum, capillorum humanorum Vngulæ alcis, aſini. It. Carbonũ foſſilium aſæ fœtidæ. ol. ſuccini ♀ri, Guaiaci naribus admotum. ⊖ Jovis à Crollio deſcriptus, umbilico calidè inunctum ſuffocationem ſubitò ſiſtit. Zibethi ℈ß cum ℈j ol. Nucis moſchatæ expreſſo temperatus & poſteà in linteolo intra pudenda intruſus, maximè prodeſt.

Fumus è callis equorum per tritorium vel retortam detruncatam immiſſus (mirum eſt, uterum hunc ſuſtinere fœtorem, cum aliàs eius ſit impatientiſſimus) ſubitò ſiſtit.

Internè cum fructu exhiberi poſſunt. ſeq.

1. ⊖ Jovis in aqua ſingulari hyſterica.

2. Eſſentia granorum Chamæ actes i. e. Ebuli, cuius cochl. ß. uſq; ad j. intro ſumptum, paulatim erumpentibus ſudoribus & quieſcente corpore paroxyſmũ & ſiſtit, & vapores ex ipſo corpore per διαφορεῖν reſolutos expellit. Præparatur a. hæc eſſentia ſequente modo: ℞. magnam copiam granorum actes, exſiccentur in umbra, ponantur in matracio colli longi uſque ad medium, ſuper infunde aquam vitæ ut per quatuor digitos ſupernatet, adde aliquot guttulas ſpiritus ⊕li & vaſe benè obturato fiat digeſtio in B. M. per 5. aut 6. dies, quouſq; aqua vitę acquirat tincturam rubini inſtar, ſepara illam per inclinationem huius dabis ſemi cochlear in acceſſione & illico excitabitur.

His omnibus præfertur Laudanum ſuffocationum ſpecificum (poſteaquam coqui incipiunt in uterum intenta peſſaria trahentia, ut ſi ſemen corruptum ſit, extrahatur, aut ſi vapor incluus, abſumatur.)

Mulieri ſuffocatæ ſtatim præſtat adhibere ad nares fumum è galbano, aſa fœtida, pennarum perdicis: aut inungantur nares oleo Gagatis per retortam in modum olei ſuccini, ſed igne paulum vehemẽtiori deſtillato, verbi gratia ℞. Gagatis q. v. ⊖ tantundem, & in cineribus △primum lento, poſtmodum fortiori in ſubjectum recipiens deſtilla oleum, quod ſi lubet, addita *Oleum Gagatis.*

aqua

aqua ſimplici rectificari poteſt per alembicum. Aut ℞. loco olei Gagatis oleum rutæ aut ſuccini. Quidam dicto oleo & oleo ſuccini umbilicum & ventrem totum quoque inungunt.

Vmbilicus inungatur Balſamo Apoplectico, aut applicetur Emplaſtrum rotundum ex Emplaſtro pro matrice, in cuius medio aliquot grana Zibethi ponantur. Umbilico imponendæ ligaturæ ſimul dolorificæ & applicentur cucurbitæ inguinibus circa pubem cum magna flamma.

Conficiatur peſſus ex linteo, qui ungatur balſamo apoplecticô & genitalibus mulieris indatur, quo tempore fœtida naribus adhibeantur.

Laudanũ ad ſuffocationes matricis.

Intra corpus exhiberi poteſt doſis Laudani ad matricis ſuffocationes, quod fit ſequente modo: ℞. laudani noſtri ſine opio ℥ij adde Extracti lichenum ſeu callorum equarum ℥ij. M diligenter, ilicò ſuffocationes matricis ſedat ad ℈ß exhibitum.

Extractum Lichenum ſic fit:

Extractum Lichenum.

℞. aquæ meliſſæ cum Vini ℔vj deſtillatæ ſuper ſuccinum & Gagatem an. ℥ij, per retortam ex cineribus △ in fine forti. Aqua deſtillata ab oleo, quod hac via ſimul elicitur, ſeparetur. Cũ hac aqua collectos lichenes ante exſiccatos in B. digere & extrahe ad Extracti formam. Idem extractum etiam ſolum exhiberi poteſt à gr. v. ad viij. Aut aqua Theriacalis offeratur, in qua ℈ß Extracti Caſtorei pulveriſati aut pulveris ℈j. aut tantùm exhibeatur Theriaca antiqua aut Caſtorei pulveriſat. ℈j. in aqua arthemiſiæ. Aut ℞. Extracti caſtorei cum ſpiritu vini facti,

Eſſentiæ Croci an. ℈ß.
⊖ perlarum gr. vj.
ol. ſuccum gr. ij.

M. & cum aqua arthemiſiæ & meliſſæ exhibe.

Commendatur quoque vel maximè oleum Jovis, cuius præparationem vide in ſcholiis ad Crollium.

Liquor iſte umbilico Hyſtericæ immiſſus, ſtatim ſuffocationem ſiſtit. Internè à gutt. j. ad ij. ad ſummum iij repetitis vicibus exhibeatur: in adultis alvum largiter ciet.

ASCENSVS VTERI.

Aſcenſus Vteri parum differt à leni ſtrangulatione primi gradus. Fiunt nimirùm præcordiorum compreſſiones, dolores & ſpirandi difficultates, interdùm deliquia animi ſubſequuntur.

Huic ſymptomati tollendo æquè neceſſaria & utilia ſunt, quæ antea de ſuffocationibus ſunt allata.

Imprimis Eſſentia granorum Chamæ actes multum præſtat; ſi cauſam velis auferre, utere iiſdem ſuffocationibus tollendis, quæ utilia fuerunt.

PROLAPSVS VTERI.

Prolapſum uteri eadem curant, quæ prolapſum ani. Huc itaque repetenda ſunt. Curatio autem operatione chyrurgica potiſſimum efficitur. Ægram nimirùm ſuper dorſum reſupinam coxis altioribus dilatatis & reflexis poplitibus collocando: Hinc iterùm prolapſum oleo tepido aut butyro inſulſo vel etiã decocto malvæ, Chamomillæ & aliis emollientibus fomentatum, aſperſo poſt pulvere aſtringente ex acaciâ hypociſtide pulver oſſium dactilorum combuſtorum aut mumia vel gallis ſubtiliſſimè pulveriſatis in propriũ locum reponendo, intrudendo inſuper lanam in ſe convolutam forma & craſſitudine muliebris ſinui reſpondentem linteoloq; exceptam ac vino ſtiptico imbutam, ſicq; abſque dolore & violentia in proprium locum devolvendo. Quod ſi uterus prolapſus putredine, quod corruptũ putridumq; eſt reſcindatur, idq; citra periculi formidinem cum etiam Vniverſo utero ablato nonnullæ mulieres plures annos ſupervixerint.

CONVULSIO VTERI.

Convulſioni uteri alioquin medicamenta convulſiva inſerviunt: Vide tamen eaſdem convulſiones ſuffocationum modô curatas eſſe.

Specificum in hoc caſu eſt Eſſentia granorum. Chamæactes h. e. Ebuli (Tincturam granorum actes) cum 4. vel 8. gutt. ſp. ⊕li antepileptici. It. tinctura Corallorum. It. inſeſſiones, fomentationes.

STERILITAS.

Sterilitas in viris ab occulta cauſa, ſita nempe in partibus generationi dicatis, præſertim ſi fuerit morbus conformationis, pharmaciâ haud tollitur. Vide ſuprà de extincta virilitate.

Reliqua vitia quandoq; partim legitimâ obſervatâ diætâ, partim medicamentis auferuntur, de quibus autores Medici in praxi. Vide Bayrum l. 15.

Si ſterilitas ex veneficio eſt, rarò illa removeri poteſt, niſi ſimul removeantur veneficiorum inſtrumenta, quorum nempè beneficio talia parata ſunt.

Supra de impotentia tollenda nonnulla diximus ſæpe v. evenit, ut impreſſiones eiuſmodi diabolicæ tam validæ ſint, ut neque bona neq; mala arte tolli poſſint (i. e. repoſitione ſimili) Vidi tamen ſemel atq; iterùm hauſtum

æquæ

aquæ frigidæ ex ore masculi (eines Hengst der nicht beschnitten) in præterfluente potantis elapsæ & subitò vasculo collectæ multum profuisse in hoc casu.

Eadem potatio aquę multum facit in aridutis particularibus membrorum, sæpius iterata jejuno ventriculo per aliquot septimanas: alioquin in fœminis sterilibus insessus ex formicis & acervo formicarum cum aqua fluviatili paratus & aliquoties recens vel de novo factus multum juvat.

Conceptionem juvantia petuntur ex practicis. ⊖ satyrionis imprimis utilis est in fœminis (ut essentia eius in viris) ut citò concipiant, si eius ℈ß post menstruorum fluxum in vino malvatico vel aqua vitæ mulierum sæpius exhibeatur.

Curavi hoc secreto multas fœminas, brevissimè & essentia formicarum viros.

ABORTVS.

Abortum impediunt Magisterium Corallorum & perlarum si sæpius cum aq. vitæ mulierum vel aq. lil. convall. detur. Tinctur. Corallor. ritè recteq; parata abortum prohibet, si gestationis tempore prægnantes eius accipiant gutt. iij. vel iiij. singulis mensibus bis.

A proprietate succus Astacii unius contusi, & expressi in vino bono datus singulis mensibus semel vel bis, fœtum nunquam abortivum nasci sinit, nisi externa vi impellatur. Sic ⊖ astacorum fluviatilium dextrè paratus, & singulis septimanis cũ amygdalarum dulciũ decocto in vino malvatico maceratus, sumptus mirabiliter fœtum conservat dos. gr. iij. iiij. v. &c: (vinum ne bibant, pellit nimirùm fœtum.)

PARTVS DIFFICILIS.

In partu difficili, It. secundinarum eductione inter reliqua præstat specificum ex secundinis, de quo suprà. It. oculi leporis in Martio capti (valet etiam in mola, modò de ea constet) qui studiosè eximendi, ne comprimantur nimis, cumq; pipere in orbe exsiccandi. Horum unus Vertici cum pipere ita alligetur, ut vertex à pupilla tangatur & fœtum sive mortuum sive vivũ educet, quô factô mox amoveatur, ne uterum planè propellat.

Sic oleum succini & Carvi an. gutt. iij. iiij. v. vj. vij. viij. in vino exhibitæ partum accelerant.

Apud pauperes vidi partum sæpè difficilem solvi haustu urinæ mariti:

Sic stercus equinum in vino expressum & percolatum subitò fœtum & secundinam expellit.

IMPOTENTIA.

In impotentibus nobilis est Essentia satyrionis Croll. imprimis si illi addatur Ambra essentificata & ☉ potabile Anglicum verbi gratiâ liquoris satyrionis ℥j

ambræ essentificatæ ʒij
☉ *potabil.* ℈j

Detur à ℈ß ad ℈j pro una dosi. Hæc & simlia interdum materiam tam fortem reddunt, ut simul anima cum vita expulsa fuerit, omne nimirùm nimium naturæ inimicum.

Valet quoq; diatrion piperion tabulatum, si illi admisceantur aliquot grana ambræ & olei Cinamomi. Vide suprà de extincta virilitate.

ARTHRITIS.

Arthritis seu articulorum dolor est instar matris, plures ex se generans natas, in specie podagram, Chiragram & Ischiaticam.

In Arthritide interdum est universalis omnium articulorum dolor cum summa inquietudine; in cæteris particulares dolores externarum partium, manuum in Chiragra, pedum in podagra, coxendicis in Ischiade.

Horum omnium universalis cura cõsistit in cõsumptione vel etiam expulsione ♀ in toto corpore humano stabulantis. Cuius curæ mentionem fecimus suprà in ludi humani præparatione, cuius facultates mirabiles sunt in ♀ expellendo vel consumendo.

Hæc itaq; cura unicè instituenda est, nec tamen quovis tempore aut promiscuè in singulis subjectis, nisi prius omnia probè fuerint considerata. Itaque hæc cura universalis paroxysmos nõ tollit, nec leviter etiam affectos extrà alia medicamenta curat: oportet igitur, ut aut ante insultus, aut post eosdem (non in paroxysmo) quiescentibus scilicet & in suis matricibus quasi dormientibus ex allatis antea principiis cura instituatur & ♀ resolvatur. Sic nimirùm felicius successerint omnia.

Eiusdem curæ prophylacticæ simili modo cum lapidibus astacorũ in eam formã medicamenti præparatis instituendæ: maximoperè pro corroboratione naturæ succenturiari potest *magisterium perlarum à Riverio Medico Regio* olim plurimo cum fructu præparatum & exhibitum hoc modo: Perlas reduc in pulverem impalpabilem, quemadmodum aliàs redigi solent, (vulgariter margaritæ præparatæ) his in vitro superfunde de succo citri vel de pomis aurantiis recentibus q. s. ut fiant instar pastæ. Relinque aliquandiu, postea solve cum acet. & remoto acet. per inclinationem à fæcibus aliud affunde, do-

Magisteriũ perlarum Riverii.

de, donec nempe perlæ ex toto fuerint solutæ. Collectum acet. misce cum tertia parte ▽ fluviatilis, destilla per retortam ex △ arenæ primũ △ lento, post fortiori. Destillatum reaffunde capiti mortuo restitanti & vicissim solve, postea cola per filtrum; evapora admodum lentè, & restabit perlarum magisterium. Huius ℈j ad summum aliquoties jejuno stomacho in vino datus potenter naturam recreat, eamque ut medicamenta antecedentia (arcanum ludi humani & Astacorum) feliciùs operentur, excitat. Multum ad præcautionem facit cruditates fugere & si adsint castigare vomitionibus manè si facilè, à prandio si ægrè, vomat.

Quod si verò paroxysmi podagrici vel arthritici soleant recurrere, id quod sæpius fit, præsertim ubi vita non usquequaq; conformis fuerit, requisitis tales insultus vel impedientibus vel prorsus reiicientibus, hoc unicè providendum fuerit, ut quotannis stato tempore Æquinoctiorum & solstitiorum (circa eadem nimirùm fluxiones podagricæ plerumque vigent) corpus benè mundificetur & imprimis ratio victus, quæ alioquin nuspiam negligenda est, solers & recta instituatur, auferendo tùm plethoram, si quæ adsit, tùm Cacochymiam qúamcunque suis idoneis medicamentis.

Hæc etiam evacuatio institui debet in principio morbi, & ubi quædam signa imminentis præsenserit æger.

Potus sit vinum melissæ cum rad. Caryophillatæ infusum in mensa pro haustu primo, aut vinum Antipodagricum Paracelsi.

Vinum antipodagricum Paracelsi.

℞. radicis Caryophillatæ
acori ℔ß
fol. maioranæ Miiij
florum sambuci piiij
infunde in Vini ℔iij,

stent in infusione per 8. ♂. sumatur ex hoc manè & vesperi haustus. Cum ⊖ humano misceri possunt ossa humana Calcinata, in cibo Galreda ex iisdem in modum galredæ Cranii facta.

Post mundificatum corpus corroborantia & diaphoretica usurpentur, diaphoretica scilicet peculiaria ☉ transparentis extractio de qua in notis ad Crollium & pillulæ antipodagricæ meæ, quæ descriptæ à Rhenano in tractatu ☉ è puteo emergentis cum arcano asari aliquot diebus assumptæ. His omnis Podagra, modò non sit nodosa, curari potest. Hoc nimirùm modo paroxysmi rarò vel nunquam recurrent: aut si insultus à levi errore externo aliquando coincidunt, tam graves nunquam sunt, nec dolores excitant continuas, aut insolentes, quin externis balsamis facilè cedant.

Ex numero mundificantium seu purgantium est pulvis Arthriticus Paracelsi à Crollio descriptus, ubi imprimis notandum, in eius descriptione pro rasura Cranii humani substituenda esse ossa hominis calcinata, juvenis modò humati, manuum ad Chiragram, pedum verò ad podagram. Ex hoc pulvere natus est pulvis Caryocostinus, quem vocant, etiam vulgaribus Medicis usitatus. Ille verò pulvis securè & leniter omnes defluxiones podagricas purgat Feliciùs id præstat Essentia radicis Ellebori nigri vulgari modo cum sp. Vini non ad summum correcto extracta. Cuius si quotidie cochl.j. manè & vesperi sumatur, donec alvus sponte sua quater vel sexies tandem fuerit soluta quotidie. Hac nimirùm facili leniq; purgatione impuritates fluxionesq; podagricæ satis commodè repurgantur: fortificatur essentia Ellebori cum arcano filicis totius (NB. arcana hæc nobilia) vel cum arcano asari debitâ proportione, nempe si admisceatur alterutra cum Essentia Ellebori. Præstat alioquin hanc eandem essentiam ante consuetum tempus paroxysmorum podagricorum assumere, quemadmodum & pulverem arthriticum, sic nimirùm facilius ante invasionem corpus integritate adhuc dum constans ab insequentibus influxionibus liberatur. Idq; eo magis, si ad hanc evacuationem temperata victus ratio accesserit, & vinũ maioranatum cum radice Caryophyllatæ & floribus sambuci infusum ad victum pro primô potu haustum fuerit.

Quidam convenientiùs utuntur decocto ligni sassafras, præmissis his purgationibus impuritates crassiores, quæ adhuc restare solent, finaliter exterminandæ cum ☿ laxativo aut cum ☉ aut pulvere arthritico sequente: *Pulvis Arthriticus.*

℞. *hermodactilorum turbith,*
diagridii
fol. sennæ
oss. hominis juvenis violenta morte peremptì Calcinatorum si Chiragra manuum, si podagra pedum,
sacch. candi ana ℥j.

M. F. pulvis dos. à ℈ß ad ℥ij, manè ex ▽ vivæ arthericæ per ʒ. aut 4. ♁. Hinc demum ad confortantia, quod est magisterium perlarum Riverii, & ad diaphoretica accedendum, quale est Extr. ☉ transparens, cuius modum vide in notis Bezoardici mineralis.

Prosunt & maximè in his affectibus Cauteria.

Nota:

Qui vomitus ferre possunt & statis temporibus Veris & Autumni

tumni ante imminẽtes paroxyſmos podagricos, aquâ Benedictâ utuntur, doſi legitima, rariſſimè vel etiam nunquam, modò reliqua correſpondeant, inſultibus podagricis corripiuntur.

Hoc itaq; modo, cuicunque ſua ſanitas curæ eſt, quilibet à podagricis inſultibus tutiſſimè ſe præſervare poteſt.

In Paroxyſmis vigentibus & graviter articulos occupantibus, ſæpius mitigantibus opus eſt, ea ſunt interna & externa.

Inter interna omnibus modis ſuperat & excellit laudanum Opiatum ſuis proprietatibus maximè vigens (vide Quercetanum in reſponſo ad Aubertum (dolores nimirùm ſiſtit, placidum ſomnum inducit, fluxionibus frœnum iniicit, fervores conſumit & delaſſatos ſpiritus roborat.

In aliis qualibuſcunq; vulgaribus medicinis haud iiſdem viribus pollentibus, fruſtra ſperandum eſt aliquid.

Externa ſunt 1. Balſ. podagricus primus & ſecundus apud Crollium, quibus ſuccenturiari poteſt Vnguentum anodynum, quod eſt apud eundem.

Spiritus ⊖✱. 2. Eſt ſpir. ⊖lis ✱ qui fit h. m. ℞. ✱♎ miſce pulveriſatum cum 4. partibus cinerum & deſtilla per alembicum ex aren. prodit ſpir. ✱ qui æqualibus partibus cum ſp. Vini mixtus & plumaceolo loco dolenti (aliquoties, bis tervè) illitus confeſtim dolores reſtinguit. Nonnulli aliquid Camphoræ adiiciunt, ut prius ſolvatur in iiſdem, poſtea ad illinendum utuntur. Huius mirabilem uſum ſæpe deprehendi.

Aqua Antipodagrica Rulandi. 3. Eſt aqua Antipodagrica Rulandi:

℞. *florum Chamomillæ*
meliloti an. Mj

☿♎ti ℈ij coque in ▽ſimplici. Hujus aquæ colatæ æqualem portionem M. cum ℔iiij ▽ mortuæ, quæ eſt Aquæ fortis qua uſi ſunt aurifabri in ſeparationibus, Aq. fort. recentis ℥ij ſucci ſeu decocti myrtillorum (℥ij) q. ſ. ad colorationem. Vtere ceu patet ex curationibus (durat aliquot annos aqua Mortua, iſt gebraucht Scheide Waſſer.)

4. Aqua Antipodagrica, quæ ℞. ſpermatis ranarum menſe Martio collecti circa noviluniũ ℔iij, adde ſtercoris bubuli recentis ℔ totidem, M. diligenter & relinque per diem unum, poſtea deſtilla & ſerva. Calidiuſculè membris affectis applica, confeſtim ſedat dolores: felicius operabitur, ſi addatur aliquid ſp. ⊕li aut ſtercus vaccæ cum mellis ℥ij, Cataplaſmatis loco imponatur, præſertim in podagra frigida.

5. Oleum petrolei, in quo radices Ellebori incoxerint, præſentiſſi-

ſentiſſimum eſt in doloribus podagricis ſine rubore & vehemẽti tumore (alii vocant podagram à cauſa frigida) ſubitò ſiſtendis. Vbi induciæ factæ ſunt cũ morbo, ſi ita neceſſitas exigit, purgantia tandem commodius (vomitus hic non eſt neceſſarius) locum habere poſſunt, qualia fuerunt ſupra; præſertim ſi pulvere ſpecifico Arthritico utendum ſit, is per aliquot dies juſta doſi ʒß in brodio vel etiam aqua ivæ ſumptus impuritates ♀reas mobiles, cauſanteſq; nempe paroxyſmos è Corpore educit. Sæpe vidi in hoc caſu pillulas ♁ales per ſeceſſum ſolũ purgantes, ſemel duntaxat ſumptas multum profuiſſe. Eiuſdem facultatis eſt Arcanum Corallinũ per Crollium deſcriptum. Omnibus his præſtat ſpecificum purgans Paracelſi ſæpius urgente neceſſitate datum. His omnibus peractis, ſi quæ impuritates craſſiores adhuc in corporis habitu reſiduæ fuerint, eæ deinceps mundificantibus, ſi vires & facultates patiuntur, expellendæ ſunt. Inſuper etiam ad diaphoretica deſcendendũ. Diaphoretica ſuprà proprio titulo propoſuimus. Sunt nimirùm in eo genere ſpecifica, tùm tinctura ♁nii, tùm pillulæ ♁ales podagricæ, deſcriptionem vide in libello Rhenani ☉lis è puteo emergentis tractatu poſtremo p. 18. & 19.

Tincturæ præparatio hæc eſt: ℞. mineræ ♁nii ℔iij.iiij.v. (minera Vngarica præſtat) in defectu mineræ ♁ crudum locũ ſupplere poteſt, tere minutiſſimè ſuperfunde ▽ calcis vivæ per ſimplicem infuſionem (aq. ℔xv. Calcis ℔vj) à calce viva colando (aliquoties aqua infundatur calci, donec ſubſidet) defæcatam, relinque (in alembicum lati fundi) inſolando & aliquoties quotidie movendo, donec nẽpe ſpondilia & ſuperficies ▽ rubere incipiat; quanquam rubedo nulla apparet & tamen ſatis tincturæ extractum eſt, ſi per 6. vel 7. dies infuſio fiat. Habebis autem ſignum Extractionis (extractio tantiſper fiat, donec nihil ſit reſiduum) ſi in particulam iſtius infuſi ſeorſim in vitrum peculiare tranfuſam guttas aliquot acet. inieceris, repentè nimirum immutabitur ▽ (nihil aliud eſt quàm ♁nii 🜍) & tinctura ♁ in colorem corticum mali aurantii præcipitabitur (in mixturam ſimplicem infuſum præcipitabitur in colorem albicantem propter ſpiritum ⊖li) Extractionem traiice per filtrum & leniter ebulliendo in catillo reduc in pulverem rubeum, quem extrahe cum ſp. Vini non uſquequoq; forti (Alcohol non extrahit) ad flavedinem (inſtar Extracti ☉lis) & filtrãdo decanta.

Tinctura ♁nii.

canta. Ante usum move (pulvisculus nimirùm semper ad fundum præcipitabitur) dos. gr. v. vj. viij. x. ad summũ. spir. Vini hac tinctura ♁nii imprægnatus aliquoties (septies) per Cohobia ex alembico destillatur, deinde ex retorta vitrea in aren. datis △ gradibus vel etiam △ suppressionis pellitur, & prodibit in forma rubicundissima oleum ♁nii dulce cũm striis splendidissimis & pulcherrimis. Postea verò spiritus Vini leni B. evocatur, remanet in fundo Tinctura ♁nii rubicundissima (confortativum summum) dos. gr. j. ij. iij. ad summum. Vide Ragerium Bacchonium de ol. ♁ dulci.

Tinctura porro ♁nii (apposita Candela lucet noctu instar Carbunculi) vel dicto modo saltem leniter extracta, vel deinceps per multa cohobia cum sp. Vini in nobilissimã Essentiam exaltata, contracturam ex podagra in articulis externis causatam feliciter curat, si observandis ad legitimã nempe diętã pertinentibus & corpus mundificantibus (NB. In hoc casu pillulæ ♁ales per secessum tantùm purgantes maximè commendabiles sunt) quotidie vel alternis ♁ gutt. vj. vel viij. de tinctura simplici, sed gut. j. de tinctura exaltata in diaphoretico in peracutis vel mixtura seu in aurora exhibeantur, & sudor vel in lecto vel in laconico provocetur (id quod in declinatione contracturæ cum sp. Vini tandem fecisse expedit) & contractura nulla resistit arthritica.

Ad externam curam podagræ Tophaceæ sed non admodum inveteratæ, præmissis præmittendis alioquin ad podagræ tùm diæteticam tùm therapeuticam pertinentibus, de quibus hactenus, externa auxilia accersenda sunt, quæ nempe duros istos nodos tanquam morbos compositionis ab internis medicamentis difficulter resolubiles penetratione sua resolvant, & quod in articulis heterogeneum est, eliminent. Vbi igitur nodositates admodum inveteratæ non fuerint, unicè hoc Emplastrũ commendatur, quod præter sedationem dolorum etiam ex articulis tophaceam materiam seu ♀ coagulatum cute leniter aperta resolvendo extrahit. Emplastrum tale est:

℞. *⊕li Romani*
seu Vngarici
aluminis Rochæ an. ℔ß
⊕ ℥iiij.

Hæc omnia conjunctim calcina in Catino terreo evaporãdo saltem, donec spiritus etiam exhalare inceperint, quibus odore perceptis statim subsiste à calcinatione & refrigescant omnia pulverisentur. Huius & pulveris

ex farina hordei ℞. an. q. pl. Misce cum fæcibus Vini adinstar pultis, quam super laciniam more solito ad spissitudinem cultri extensam applica ad locum affectum & relinque. Exsiccatum denuò cum fæcibus vini distempera & apponendo sic perge, donec primùm dolor omnis consumptus, postea etiã ex articulis ipsis contortis omnes tophi absumpti fuerint. Interim fit sæpe, ut simul cutis, præsertim ubi verrucæ & scrophulæ in articulis apparuerint, hoc modo aperiatur, id quod formidandum haud fuerit. Vel nimirùm sponte sua postea ulcera coëunt, vel cerâ saltem Emplastri loco super impositâ vicissim consolidantur, ipsis articulis denuò mobilibus & agilibus redditis.

Quod si deniq; nimis inveterata podagra seu prorsus nodosa & tophacea fuerit, ab illa quidẽ externa cura dolorum mitigatio speranda est, sed tamen ipsi tophi vix cedunt, nisi Chirurgia accedat potentior. Tunc igitur hoc modo procedendum fuerit, ℞. ☿♎, 8 albi ana q. pl. M. cum Aq. fort. & fiat in modum pultis, deinde apposito prius Emplastro Basiliconis majoris (vel alio defensivo aut etiam sparadrappa) ad locum affectum foraminato, foramini de pulte præscripta instar lentis impone, & statim aliam particulam Emplastri prædicti desuper, ac relinque aliquandiu, donec cutis benè aperta sit, ac nonnihil tumoris, ac exinde Eschara accesserit. Hanc cum butyro vel oleo rosaceo emolliendo remove & attractivum appone specificum, quod omnes tophos coagulatos in aquas resolvit & extrahit, etiam aliquando sponte casuras instar calcis ad parietes incrustatos; cessantibus postea fluxibus locus vicissim est consolidandus cum consolidantibus & epuloticis vulgaribus.

Attractivum Emplastrum tale est:

℞. *lythargyri*
lapidis Calaminaris
succini,
magnetis an. ℥ij
pulverisata omnia tenuitur coque
in olei lini ℔iß
Ceræ ℔j
terebinthinæ ℔ß
Vernicis ℥iiij

Coque in quam aliquandiu, donec inspissentur, adde postea gummata sequentia vulgari modo in acet. soluta & colata vicissimque opanacis:

serapini
Galbani
Bdellii
ammoniaci an. ℥iß,

ebulliant leniter, in fine, adde de pulveribus mastichis

thuris

thuris
myrrhæ
aloës Epaticæ an. ℥j

diligenter move ſpatulâ & tandem malaxando in Magdaleones redige, prædictoq; uſui ſerva.

His modis infelix podagra proſperè & facilè curari poteſt, modò omnia prudenter & legitimè fiant.

In externa cura Tophorum ſæpius mundificantia doloresq; mitigantia ſunt uſurpanda, inſuper ſudores à ſuperioribus diaphoreticis provocandi. Et hæc eſt gemina illa cura, qua 24. ægros nobiles & ignobiles nullo alio remedio adhibito me curaſſe affirmare certô certius poſſum.

ARTICVLORVM DOLORUM ſpecies.

Articulorum dolor varias in ſe ſpecies includit, Podagram, Gonogram, Chiragram, Homoplatæ dolorem, & Iſchiaticum, Arthritidem item propriè dictam, quę omnes ſimplicem ſcopum habent, ſymptomatis ſcilicet mitigationem & cauſæ ablationem.

PODAGRA ET Chiragra.

Vſitatiſſima ſunt podagra & Chiragra, in quarum curatione unicè providendum, ut corpus ſemper mundum ſit, & victus ratio obſervetur exacta, quotannis ſtato tempore Æquinoctiorum & ſolſtitiorum ubi fluxiones arthriticæ plerumq; fiunt, corpus benè mundificetur auferendo tùm plethoram, ſi quę adſit, tùm Cacochymiam quamcunq; ſuis medicamentis idoneis. Imò hæc ipſa evacuatio inſtitui poteſt & debet quoq; in principio mali, & ubi ſigna quædam imminentis præſenſerit æger.

Imprimis Extractum Aſari & Eſſentia Ellebori nigri facta ſecundum artem atque ad conſiſtentiam mellis ſeu pillularum redacta. Electuarium item caryocoſtinum apud Bauderonium, quæ ſemper ante conſuetum podagricorum tempus, ac imprimis circa dicta aſſumi debent aliquot vicibus quater aut quinquies ſemper obſervata victus ratione.

Pro potu ſit Vinum Meliſſæ cum rad. Caryophyllatæ infuſum in menſa pro hauſtu primo parcè tantùm ſumptum. Aut vinum Paracelſi Antipodagricum de quo ſupra de arthridite.

Cum ⊖le menſali miſceri poſſunt oſſa humana calcinata in cibis.

Hinc ſtatim ad confortantia & diuretica accedendum.

Inter confortantia principale eſt Magiſterium perlarū Riverii Regis Galliæ Medici de quo ſupra

pra. Maximè quoque in his affectibus prosunt, cauteria seu Fontanellæ.

Ad præcautionem prodest fugere cruditates, quæ si fiant, castigandæ vomitionibus, manè, si facilè vomat, sin minus longè à prandio.

Nodosa modò non fuerit Podagra, his medicamentis curari potest.

Nodosa verò præter hæc requirit etiam curam externam, de qua postea.

Dolor seu Paroxysmus si adsit, dictis medicamentis non est fatigandus æger, sed quies imperanda, dolor mitigandus, & ne ad partem affectam affluat materia, præcavendum.

Dolor igitur intrà corpus exhibito laudano sedetur, præmisso tamen clystere.

Si adsit magna Plethora, vena secetur:

Adstringentia paulò altius à loco affecto versus partem internam adhibeantur, ut pulvis adstrictivus aceto & albumine ovorum exceptus, vel aqua adstringente, ut Myrtillorum, Centinodii, glandularum Quercus vel Cataplasmatis ex fructibus acerbis, cotoneis, herbis, pyris, prunis, imprimis sylvestribus, sorbis, quibus addi potest farina lentium, cum pulvere balaustiæ, Gallarum, rosarum, bistortæ; aut tantùm applicetur Bolus armenus cum lacte & pulvere radicis bistortiæ ad formam Cataplasmatis.

Supra partem affectam refrenantia & dolorem sedantia imponenda. Communiter nec sine fructu fit Cataplasma è mica panis albi, verbi gratia ℔j. temperetur lacte super △lentum, ne bulliat, contunditur & reducitur ad formam Cataplasmatis addendo vitellorum ovorum ℔ij, Croci parum, calidè applicetur. Alii tantùm in lacte tepido panem macerant paulisper & applicant de 5. in 5. horam renovando.

Nos hactenus habuimus in usu carnem bubulam, cuius frustum crudum sine pinguedine parti dolenti superligavimus, idque manè & vesperi mutavimus, atque ita feliciter dolorem sedavimus.

Balsamus Podagricus.

℞. ⊕li *ad flavedinem calcinati* ℔ij *Balsamus Podagricus.*
mellis ℔j
silicum calcinatorum ℔ß

destilletur spiritus △ ab initio lento per alembicum in cineribus (nam facilè ebulliunt) postea fortiori. Ab hoc spiritu auferatur phlegma, eum destillando ad tertias usq;, quæ in cucurbita restitant, misce cum mastiche.

Oliba-

Olibano,
myrrha,
axungia humana,
gum. ammoniaco opopanace
bdellio an.℥ij,

destillentur adhuc semel per retortam, cum destillato misce æquales partes spiritus Vini atque ad usus serva.

Non quoq; inutile erit in hoc affectu vel totum spiritum ⊖lis cum ▽ fontana temperatum tepidè adhibere, cum laciniis duplicatis, ut & oleo ♀ri per deliquium ex ⊖le factum.

Tophaceam podagram præter ordinariam curam requirere externa, vide annotata mea in Crollium quæ huc transfer.

LEPRA.

Lepra an curari queat?

An lepra curari possit, subdubitatum est à multis; Elephantiasin quidem, hoc est, lepram incipientem vel aliquatenus progressam & à squammis, quas subinde in superficie corporis extantes habet, ita dictam, interdum curari posse & dogmatici profitentur & exempla seu observationes id testantur.

Lepram autē propriè dictam omnibusq; partibus confirmatam & absolutam sanari posse, id est, quod pernegant iidem.

Neq; verò vel ipsam naturam alicuius deficientiæ accusare licet, quæ nempe potestate divinâ ordinata, dum fœta in sese & in mixtis Corporibus occultet arcana, quibus dextrè cognitis & in præparationem adductis, omnes morbos corpus humanum infestantes, quatenus tales sunt, nec aliquid extremi in sese continent, curabiles esse & credamus & ingenuè profiteamur. (de examine Leprosorum vide Forestū observatione 7. libri 4. Chirurgiæ, de Curatione vide Jul. Pulmariū in lapide philosophico, capite ultimo. It. cap. 6. de tinctura Basilii Valentini) *Sic ita* lepra curari possit; quomodo v. curetur, vulgares præceptiones haud docent, neque & vulgaria auxilia, quantumvis in iisdem multum spei & potestatis scientibus positum, multum videntur præstare posse.

☉ potabile Philosophorum, quod nempe vel in sola illa medicina universali latet, vel ex ipso ☉philosophicè per menstruum mundi soluto fit, hos & alios morbos simplicissimos perfectè tollit.

Tinctura ♁nii vis.

Tinctura ♁nii supra de Podagra descripta præsertim exaltata, & in summam spiritualitatem deducta ☉potabili vix quicquam concedit.

Tinctura Corallorum vera & genuina iisdem viribus pollet. Hæc itaq; omnia & singula pro curanda lepra salutaria sunt.

Cognitis itaq; omnibus signis & ex eorum syndrome morbo perfectè cognito, cum iis medicamentis ita procedendum fuerit, ut, quia quod unicè desideramus, in promptu nō est, ☉ nempe Philosophicum, ita progrediamur, ne extra oleam ipsius methodi extravagari videamur.

1. Itaq; resolventia & mundificantia necessaria sunt.

Resolventia sunt omnia illa, quæ alioquin interiores viscerū obstructiones solvunt, (♀⊕lat.) de quibus hactenus sæpiùs.

Mundificantia sunt specificum purgans, Arcanum Corallinum, ☿ dulcis pilulæ ♄ales per secessum tantum purgantes.

Viridelli vis, & usus. 2. Sunt specifica, inter quæ excellit Viridellus vulgaris (⊕) cuius quidem præparatio est nulla, sed totum artificium consistit in dextra exhibitione (valet in quavis scabie.)

Mundificatis itaq; Corporibus sic procede: ℞. Viridelli dicti ℥ij dissolve in ℔x. vini, postea cola, huius Vini Cyathum ß. cum potu ordinario (sæpius in die) qui sit vel vinum vel cerevisia (vinum præstat quia est morbus frigidus) vel decoctum ligni sassafras, Chynæ (decoctum fragariæ aliquid potest) vel aquæ cōmunis semper exhibe in potu (cura absolvi potest Viridelli ℥j.) idque per septimanas 3. aut 4. continua.

Interdum sudores moveantur si initio difficulter erumpunt, Ergò quacunque ratione provocentur etiam per Laconicum sp. Vini scabies sponte decidit) à diaphoretico in peracutis vel potius cum tinctura ♄ videbis perfectam sanationem (interdum purgantia repetantur pro ægri & morbi natura.)

Cæterùm specificum Viridelli crudi non separati, nec in alia Essentia medica divulsi hoc præstat, neque tamen adhuc manifestum est, an ex aliquo principio (⊕ viride Vngaricum plurimum habet ♀) & ex quonam hęc proprietas dependeat. Verisimile est à ♀ id proficisci, quod in ⊕lo excellens est, proximè accedens ad naturam ♀|♄nii, ex quo Tinctura illa hactenus sæpè dicta paratur. Quod si ⊕li ♀ volatile seu Embryonatum paratum fuerit (vide quæstionem 8. Theorem. tractatu de opio meo) id quod ostensum est in præparatione ♀ ⊕li narcotici (fixi) idque per se sine additamento sublimatū (in einē niedrigen kolben paulatim iniiciendo ♀ alembico ablato, rursusq; apposito) ut relinquat omnes suas fæces & postea cum dimidia parte ⊖ ♀ puri mixtum, & per retortam igne suppressionis extremo loco dato, destillatum fuerit, in oleum rubrum transit, cui si admiscue- *Essentiæ ♀ris ⊕li.*

ris

ris aliquid acet. destillati, descendit pulvis spadicei coloris & spiritus ⊖lis ♀ri sese miscet cum acet. pulvis ille diligenter edulcoratur aqua frigida, postea cum sp. Vini extrahitur in loco calido (vase clauso) & dulcissima essentia ♀ ⊕li tandem (si per 8. dies steterit) supernatat in forma olei, quam etiam à spiritu Vini separa & serva. Hæc dulcissima ♀ ⊕li essentia æquipollet viribus suis Tincturæ ♁nii & mirabiles effectus ⊕ dulce facit, dos. à gr. j. usq; ad iiij in aqua melissæ, noxios humores totius corporis expellit, ♀ stimulat, uterum rectificat, eiusque motus inordinatos sistit, & in utroq; sexu prolificam vim seminis ad liberorum generationem operatur. In aqua Petroselini idem penè præstat, sed insuper hydropem curat perfectè. Usus autem istius essentiæ aliquandiu continuandus.

Vires insignes ♀ii ⊕li.

Post absolutam curam solet quandoq; scabrities cutis molesta remanere: Sic enim posteaquam ex centro ad Peripheriam noxa per nobilia illa medicamenta insensibilibus transpirationibus fuerit extrusa (ex ⊖ aluminoso stiptico) sponte quidem sua tandem omnes squammulæ & scabies decidit.

Nihilominus tamen exterior cutis durior scabra remanet. Hanc deinceps insessiones ex mollificantibus paratæ mitigant & emolliunt, perfectissimam autem & absolutissimã lævigationem cutis à balneo præstat inunctio cũ oleo viperino vel colubrino (cutis viperæ vel colubri adiiciatur, habet signaturam morbi.) confirmata est hęc curatio in tribus primariis personis.

ELEPHANTIASIS.

Elephantiasis in habitu si sit, quia partium substantia læsa, & quasi universali cancro infecta, curari nullo modo potest, si verò incipiens sit, nec cum semine à parentibus propagata in filios, omninò curabilis est.

Quare instituta victus ratione humectante purgetur statim æger Cholagogis, Eccoproticis, cassia, Carthamo, diasebesten & aliis & si indicantia permittant, vena secetur.

Deinde coquatur humor iis medicamentis, quæ ad melancholiam incidendam & jecoris lienisq; obstructiones tollendas præscribuntur. Hinc ea, quæ humores tales educere possunt, offerantur, continuatis semper per 3. ♁ purgantibus: utatur per alios 3. Apozemate aperiente, præparante & iterum purgetur, idq; toties, donec corpus optimè purgatum sit, & ab omni Cachochymia liberum, sæpius oblato etiam ☿ laxativo, & ☿ cum

☉le quo facto ad ea, quæ Epatis intemperiem emendant, accedendum, ad frigida scilicet Epatica & ad appropriata.

Hinc ad ea, quæ in superficie corporis existentem malorum humorum abundantiam, caussam mali existentem expellunt, progrediendum.

Quibus omnibus palmā præripit præscripta sequens Viperarum præparatio, de qua etiam supra de Phtisi. ℞. tres vel quatuor viperas abjectis intestinis reservatô corde, epate & capite excoriatas, inde ollæ vitreæ, quā superius cum suo operculo claude, relicto exiguo in medio foramine, adhibe ad △ Carbonum lentum ollam, donec humiditas in ipsis excedens exhalet, & exsiccentur, ut in pulverem comminui possint: aut idem commodius fiet in furno vel arena. Hujus pulveris.

℞. ℥ij *radicis angelicæ*
Valerianæ ana ʒß.

ad ℈ij vel ʒj additis gutt. ij. sp. ⊖li, quo assumpto æger in lecto sudet.

Huic succedere possunt trochisci de vipera à ℈ß ad ʒj. It. præparatio Viperina saccharina Querceani in trochiscos redacta, vel etiam Bezoardicum animale.

Potus sit emulsio seminum melonæ, citrulli cum decocto sarsaparillæ, ita ut in ℔xij aquæ coquatur ℔ß. sarsaparillæ.

Sępius quoque in die assumat Alcohol serpentum cum ana sacchari mistum. Opiata ex illa cum conserva rosarum, corticum citri & florum nympheæ cui addantur gutt. aliquot ☉potabilis Anglici, aut sæpius exhibeatur Mithridatium cœleste Quercetani.

Possunt quoq; interfici Viperæ in Vino & illud vinum propinari, ut, aliquot viperę in vitrum capax indantur & superfundatur sp. V. sive vinum ardens & in ipso relinquantur dies 8. Hinc extrahantur. De hoc vino vel per se vel cum aliis misto capiat sæpe in die: imprimis manè & vesperi, toto curationis tempore æger à ⊖ abstineat.

Aliqui Curationem hoc modo promittunt: post evacuationem universalem & particularem totum corpus inungatur sequente Vnguento:

℞. *Terebinthinæ claræ* ℥iß
vitellorum ovorum No. vj.
Misce: postea adde cerussæ subtilissimè pulverisat. ℥iß.
affunde acet. ℥iiß.

M. & F. Vnguentum: Eo inungatur corpus, ne quid maneat cuti adhærens, cutis abluatur lacte. Hoc unguento inungatur totum corpus bis vel ter, postea ingrediatur Balneum siccum: post

post priorem inunctionem in Balneo apponendæ sunt Cucurbitulæ brachiis, humeris & supra genua. Et cum sequente Vnguento inungendum erit totum Corpus die una, die sequente cum præcedenti, & sic progrediendum, donec omnis scabies & furfures sublati, & remanebit cutis humida & arida, & tunc plus olei laurini addendum sequenti vnguento, atque corpus ut antea iterùm inungendum. Vnguentum tale est:

℞. *rad. Elenii* ℥ij
althea ℥iiß
pinguedinis porcini ℔iß
lithargyri ☉,
mastichis
olibani
sarcocollæ,
myrrhæ
aloës Epaticæ an. ℥ij
ol. Chamomillæ
anethi,
laurini an. ℥ij
terebinthinæ ℥j
styracis liquidæ
butyri recentis an. ℥iij
☿♎ ℥iij

Ceræ q.s.F.s.a. Vnguentum. Postea ℞. *huius Vnguenti,*
& ol. laurini an. ℥iiij
styracis calamitæ ℥j.

M. & cum hoc inunge totum Corpus, si minus forte, adde plus olei laurini ad libitum. Si adsit tinea, evellendi capilli.

Si morbus est diuturnus per duos annos sequentes Vere & Autumno semper optimè purgandum corpus, & si aliquid renascitur in aliquo loco, inungendus est locus Vnguento dicto posteriori.

LVES VENEREA.

Lues ♀rea (frater Basilius Valentinus qui vixit tempore Maximiliani, appellavit die newe Krieger Kranckheit) nisi manifestissimè tuberculis & pustulis hincinde in toto Corpore, præsertim verò circa frontem, obscænas partes & ad femora præsertim versus genua prorumpẽtibus se prodit, sæpius occulta est, facileque imponit, ne vel recens rectè curetur, vel inveterata difficulter cedat.

Accuratô itaque judiciô opus est, quod unicè dependet ex confessione ipsius patientis (medicus in interrogando sit πολύτροπος, ne æger diffidat.) Præter enim illos manifestos gradus, quos Fernelius 4. distinxit, plures sunt propter communia cum aliis morbis symptomata, vix in cognitionem pervenientes. Eos omnes & singulos indicabit concubitus contagiosus, vel cum scorto infecto patratus. Eius itaq; si conscius fuerit patiens, ut symptomata fuerint communia, nihilominus si omnia rectè

fieri debeant, non aliter quàm à lue ♀rea infectus patiens tractandus fuerit.

Signa lue venerea infecti.

Constante itaq; hoc Canone 1. si quis dolores in coxis, humeris & mediis artubus habuerit, neutiquam aliis externis apparentibus signis, infectus tamen credendus est. 2. Si quis serpigine, Lichene infestatus insuper Mariscas ani, postulosam scabiem in cute corporis, colli vel capitis haberet, nec tamen infestaretur doloribus artuum, si canonem generalem fatetur, eâdem censurâ censendus. 3. Si condylomata, Mariscæ, & hæmorrhoides cæcæ anum vel partes obscenas possiderent, doloribus artuum vel nullis vel aliquibus præsentibus, modo canonem generalem suppleat, ab infectorum numero non excludendus est. 4. In vivacissimo alioquin corpore, si Verruca informes & grandiores, præsertim in manibus, It. ad labia & in pedibus prominerent & Canon hic locum haberet, utique ab infectione communem haud judicabis. 5. cùm quis Cãbucâ laboraret, aut post coitum ductus virgæ tumoribus obstrueretur cum calore & inflammatione, aut si ulcus penis post priora pateretur, sive doloribus artuum & capitis vexaretur sive secus, non poterit non numero Gallicanorum accenseri. 6. Si quis bubonibus divexatus, prætereaq; scabiosus circa pudenda esset, neque tamen dolores artuum pateretur, vel etiam iisdem infestaretur, & Canoni priori nomen dedisset suum, haud liber ab infectione pronunciari possit. 7. Quanquàm hæc omnia locum non habent, & corpus absolutè purum apparet: In interluniis verò aerisq; & tempestatum vicissitudinibus, in extremitatibus corporis, manibus, pedibus, imò etiam in capite, doloribus impetitur, nihilominus ubi se semel confessionarium præbuit, huius morbi primordiis initiatus habetur.

Ab his signis & certis indiciis aliqualis infectionis multum situm est in probè cognoscendo tempore durationis. Hinc igitur morbus recens aut noviter contractus ab inveterato ritè discernendus fuerit; ille breviorem prætereaque faciliorem: hic longiorem & artificiosiorem curam requirit. Vtraq; fundamentum & basin collocat in ☿ seu argẽto vivo ritè recteq; parato opus tamen est vehiculis, quæ suppeditabunt decocta ligni Guajaci, radicis sarsaparillæ, (sarsaparillæ capillamenta ne abiiciantur, sunt nimirùm virtutis maximæ) radicis Chynæ, ligni sassafras, decoctũ scobis ligni querni in his locis pauperibus maximè profuit,

fuit, interdum plus quàm lignum ſanctum.

Nota:

Aqua Perſicariæ extremò Menſe Septembri & Octobri collecta & deſtillata per alembicum ab innata quadam proprietate plurimum prodeſt (vide Platerum de defœdatione cutis. It. medullam deſtillatoriam de ſyrupis & ſpiritibus.)

Recentem infectionem unius anni ſic curabis: Exhibe 1. ☿ dulcem à gr. xvj ad xx. & xxx. idque 2. vel 3. diebus continuò fac, ita tamen, ne ab initio doſis auctior ſed remiſſior ſit: poſtea in decoctis uſualibus hydrotica uſurpẽtur, ſi opus fuerit. 2. ☿ dulcis impuritates corporis educucet, ac tandem iterum ad hydrotica redeundum.

Hydrotica ſunt ſpiritus Guajaci, mixtura ſimplex, aqua Theriacalis Crollii. It. Perſicariæ arcanum. diæta, ſal eſt conſervator Balſami noſtri; malè ergò in lue Gallica infectis Medici vulgaris ⊖lis uſum prohibent. Æſtate, horis meridianis ſcilicet poteſt ſe æger aëri committere.

Si morbus inveteratus planè fuerit, hæc leniora locum habere nequeunt, præſertim ſi ſymptomata urgẽtiora valdè moleſta ſint, ipſumque corpus undiquaq; à morbo ipſo, tamen non prorſus, devictum.

Hic itaq; purgationes ☿ales maximè locum habent.

Quin imò ſudores non niſi à ☿alibus fixis vel in ſpiritum actis excitari debent.

Principem locum inter purgantia tenent ☿♎ Crollii. It. Arcanum Corallinum, (purgantia ἄνω καὶ κάτω, Vomitus nimirùm omnis neceſſarius eſt pro ſalivatione faciliori.)

Nota:

In inveteratâ lue, quemadmodum purgationes per ☿ tantùm ſunt inſtituendæ, quæ nempe nõ ſemel atq; iterùm, ſed interdum diebus 3. aut 4. continuis peragendæ (progrediendo quotidie à doſi minori ad majorem) ita ut ab exhibitione eiuſdem ſalivatio (in ſalivationibus ægri nonnunquam ſe peſſimè habent, ſed res in vado, ideoq; medicus bono ſit animo) (ſive ſponte ſequatur, ſive ulterius provocetur, quę inſtar certiſſimi ſigni (ideoq; nõ inhibenda) eſt habenda futuræ ſanitatis (in ea nimirùm curæ Cardo.) Ea igitur prudenter obſervanda, promovetur illa, ſi fiat maſticatorium ex maſtichis pulvere ℈j & granis aliquot, puta à 3. uſq; ad 8. ☿♎ dulcis cũ melle in paſtillos formatis & maſticatis (vix maſticetur ultra 8. horæ.

Quo

Quo signô habitô purgationes deinceps sunt omittendæ (nō tamen ante dies 4. licet primis diebus salivationē promoveant) & solum excoriationi oris, gingivarum & linguæ prospiciendum (victus sit deglutionis facilioris, verbi gratiâ, juscula & nutritiva superdata, acria evitentur) cui sanè gargarismus ex solo ⊖ & ▽ communi factus inservit, quo identidem & singulis horis os colluendum est, calidè atque ita pergendum.

Providè tamen prospiciendum est, ne fluxus ille salivationis citò restinguatur (NB. Gargarismi adstringentes in salivatione medentur) quod verendum haud fuerit, si Gargarismus prædictus continuò in usum trahatur, qui tantum abest, ut fluxum illum impediat, ut potius promoveat. (ne saliva in somno devoretur, nodulus strophioli in muria tinctus dentibus interseratur, ut ita hiatu oris patente, colluvies liberius effluat) ad cujus spontaneam cessationem, si symptomata evidentiora etiam cessarint; probè quidem cura peracta est, sin minus, aut prædicta ☿alis mundificatio repetenda, ac salivatio instauranda, aut ad diaphoretica tantùm sed ☿alia progrediendum.

Diaphoretica ☿alia sunt duo (spirit⁹ ☿ rubeus, spiritus ☿ simplex) albus & rubeus uterq; fit ex ☿♎ sed diversis operationibus.

Spiritus ☿rii albus seu oleum ☿ album.

Illud est hujusmodi ℞. ☿♎ purissimi seu Crystallini part. j. terræ rubræ argillaceæ part. iij. pulverisetur ☿ tenuiter, deinceps misce illum cum prædicta terra, ita tamen, ut cum aqua communi fortiter invicem agitata misceantur & in unam massam transeant. Ex hac fac globulos, lusoriis non absimiles, & exsicca diligenter in umbra, non in ☉le. Hinc ex retorta vitrea (recipiente non admodum magno, spiritus nimirùm paucus nec validus) per arenam & △ suppressionis horis 2. (sed paulatim) pelle △ fortiori paulatim, & prodit elegans spiritus ☿, in fine sublimabitur quidē nonnihil de ☿ residuo, quod tandem operatione hac finitâ collige, & cum recenti terra rubea misce, in globulos forma & exsicca, exindeq; destillatione consuetâ spiritus urge, idq; aliquoties repete, donec totus ☿♎ in liquorem (saporis subacidi) abierit, quem in vase probè clauso mundo serva, nec unquam vires perdit.

Spiritus ☿rii Rubeus seu oleum ☿ rubeum.

Rubeus spiritus vel oleum rubrum ☿ est hujusmodi: ℞. argenti vivi purissimi ♎ti q. v. tere super marmor in pulverem impalpabilem, quem cum limatura ♂tis ana pone in tabula vitrea (ſolvier Taffel) in locum humidum

dum & aliquot ſeptimanarum ſpacio (in Majo, Junio & Julio) in cella frigida reſolvetur in oleũ flavũ, quod diligenter collige. Ex reſiduo capite mortuo (ex fecibus non calcinatis) ſine igne (aliàs nimirùm evaporet) ⊖ extrahitur. Vt ex ♂ & ☿ extrahe ⊖ beneficio aquæ communis, illudq; viciſſim coagulatum cum oleo junge, & fiet id aurei vel Crocei coloris, coaguletur. Hoc oleũ cũ ⊖ ſuo deſtilla ex cucurbita humili (flaches Kölbichen/ vaſa quò humiliora, eò meliora) in arena donec ▽ clara aſcendat, qua protinus deſtillatâ △ auge & aſcendet rubedo in alembicum iſtar Croci, quæ partim per roſtrum Alembici (hoc non ſit nimis longum) colligenda, partim hæret in alembico inſtar butyri. Vrge itaq; deſtillationem △ fortiori, donec nihil amplius in alembicum aſcenderit. Vaſis refrigeratis alembicus aufertur & in cucurbitam phlegma prius deſtillatum funditur, ita ut quicquid rubedinis ad ſpõdilia eiuſdem fuerit ſublatum poſſit cum ▽ iſta ablui & quod in fundo reſtiterit, jungi. Quo facto Alembicus denuò apponitur & repetitur ſeu reſtauratur deſtillatio prior. Vix in caleſcente Alembico à ſubtiliſſimis vaporibus, illud quod continebatur in alembico, paulatim liqueſcit & per roſtrum rubicundiſſimè exſtillat, ſummo ſtudio colligendum cum prius deſtillato oleo rubro. Quod ſi porrò nihil ampliùs rubedinis exſtillare poterit, remove excipulum, & in alio phlegma veniens, veluti in prima deſtillatione factum, collige, quô identidem collectô rurſus auctiori △ gradu rubedo eſt colligenda, quæ partim rurſum exſtillat, partim in alembico detinetur, tot vicibus deinde provocanda, quot opus fuerit.

Vtriuſque Diaphoretici magnus eſt uſus, imprimis verò rubei, cuius gj vel ij. in aqua theriacali miſtura ſimplici in ſpiritu Guaiaci cum debitis vehiculis (decoctoChynæ) imprimis verò in aqua perſicariæ (ſi placet, interdum addatur ▽ Tabaci) exhibitæ per ſudores omne expediunt quodcunq; in corpore noxium, haud cedit aliis medicamentis: puſtulæ ſponte cadunt, tubercula minuuntur, dolores ſopiuntur, ac ulcera fœdita manantia exſiccantur & conſolidantur.

Quod ſi autem contumaciſſima fuerint, leni illinitione ac plumaceolo forinſecus tacta, feliciùs curantur. Huius olei uſus eſt alius in putridis & fiſtuloſis ulceribus altis: It. in capite valdè infecto. Vix nimirùm ſemel atq; iterum eodem oleo tacta, &

aliquando ſudoribus provocatis per idem paulò poſt curantur feliciſſimè.

Nulla lues adeò firma, quin hiſce cedat, modò vires conſtent, quæ ſemper requiruntur, ſudori ſufficientes.

Spiritus albi uſus eſt idem, ſed effectus remiſſior, niſi ſubinde continuatione quadam malum ipſum ſuperetur, & tandem omnia miteſcant.

Ab hiſce igitur hactenus enumeratis lues ♀rea etiam inveteratiſſima facilè curatur, modò omnia rectè correſponderint, ut exinde Medicus de ſymptomatum moleſtiis haud anxius eſſe poſſit vel debeat.

Nonnunquam verò à morbo Gallico benè curatio relictæ reliquiæ, tanquam ſymptomatum ſoboles altius infixa etiam ſubſidiarias manus medicas & quidem non ſegnes, ſed curioſas poſtulant. Hic itaq; ubi facto opus fuerit, aut prior methodus revocanda, aut alia in auxilium accerſenda.

NB. Ex multitudine nimirùm & frequẽtia τῶν βοηθημάτων ſæpè Medicus partim ut rectè faciat, partim ut patientem honeſtè fallat, inſtructior ſit, nec poſteaquam vulgaria ceſpitare viſa fuerint, temerè declinandum, ſed conſultius pergendum: quin imò ſæpiſſimè intromiſſus inquilinus hoſtis inducias non fert, quia præſentes manus auxiliares natura deſideret, præſertim ubi fluxiones malignæ frequenter methodum medendi invertunt, aut nova ſympotmata pariunt: Sic dolores lancinantes: It. ulcera præſertim faucium & colli, tumores quoq; & calli ſeu nodoſitates, tophi, adeò altas radices egerunt, ut à feliciſſimis Deorumq; quaſi manibus expugnari non poterint. Quod ubi uſu venerit, præter jam ſemel atq; iterum inſtitutam curam imò interdum in curſu ipſius curæ & alia ſunt accerſenda auxilia, de quibus egimus ordine.

Dolor Capitis ſæpenumero in inveterata lue à medicamentis haud evincitur. Sic artuum dolores ſæpiſſimè recrudeſcunt.

Quamvis autem etiam aliud oleum ☿ in eiuſmodi caſibus maximopere proſit, fluxiones ♀reas ex capite & aliis ſubjectis partibus tollat, nihilominus externa quoque ſunt accerſenda.

Oleum ☿ Diaphoreticum.

Oleum ☿ dictũ ſic fit: ℞. ☿ ♎ puriſſimi q. placet, pulveriſatus ſolvatur ſuper tabulas ſtanneas (ʒinnern Blech) hoc eſt, ferreas ſtanno obductas per deliquium, ſolutio deſtilletur ſp. V. tantiſper (ſcili-

Oleum ☿ Diaphoreticum.

(scilicet cohobando sæpius) donec spiritus acescat, quem serva. Dos. à gij ad vj in decoctis vel vehiculis appropriatis.

Externa sunt Emplastra, quale est illud Magistrale Vigonis de Ranis: nobile est illud, cuius mentionem facit Platerus in observationum lib. 3. de defœdatione pag. 679. Hoc Emplastrum suprà alutam extensum, capiti raso applicandum est, & gestandum, donec dolores remittant: sæpius tamen renovandũ, quandoquidem propter madorem, quem extrahit ex capite, nonnihil vitiatur. Similia Emplastra videantur apud Practicos. Hæc autem Emplastra etiam doloribus artuum ex lue ♀ maximè conveniunt.

Balnea quidem apud Rulandum centuria 10. Curatione 2, parum juvant.

Cavitates porrò faucium cum excoriatione & Vvulæ amissione, quanquam ulcera invadunt maligna, & ad narium usque amplitudinem pertingentia, ea non nisi è fluxionibus perpetuis & malignis redduntur fœdita cum ardore & magno cruciatu.

Horum Curas à medicamentis internis quandoque perfici deprehensum est; sæpe tamen post multa tentata remedia interna nihil perficitur.

Hic maximè commendantur Gargarismi & linimenta alia. Præstantissimus est Gargarismus ad affectus oris descriptus, qui mundificat, & exsiccat.

Quod si nec sic quidẽ aliquid perficitur, ▽ viridis eodem loco tradita cum penicillis vel cum gossypio ad faucium cavitates eas madefaciendo & tangendo, exulcerationem funditùs mundat & egregiè sanat.

Interdum tam maligna sunt, ut hisce non cedant, præsertim si profunda sint, & ad ossa palati pervenerint.

Præstantissimum est ☉ solutum hoc modo. ☉ *Solutũ.*

℞. ⊖ *fusi,*
⦶ *purificati.*
⊖ *rochaana* ℥j

adde dimidium libellũ ☉ foliati, tere invicem prudenter imbibendo cum guttis aliquot spiritus ⦶li & diutius in marmore tere: postea super hanc mixturam in cucurbita parva funde sp. Vini ad supereminentiã 2. digitorum, relinque aliquandiu in cineribus vase probè obturato, postea parumper ebulliat, ut ⊖lia solvantur, spiritus verò flavescet. Postea evoca spiritum Vini per alembicum ad siccitatem, affunde recẽtem spir. Vini & vicissim digere in cineribus, atque ita sp. Vini ☉ foliatum solvit, & salia relinquit in fundo. Hãc extractionem poteris secundò atq;

etiam tertiò repetere, donec nempe ☉ planè solutum & extractum sit. Extremò destillando evoca sp. Vini ad siccitatem ☉ cui affunde spiritum Terebinthinæ clarissimū ad super emin. j. vel alterius digiti & relinque per 8. ♁ in loco calido, donec nempe ☉ omne solutū sit. Hoc ☉ soluto tange cum bombace quotidiè bis locum affectū (initio rodere videtur, sed paulatim cessat.) ac insuper utere Gargarismis, & videbis curationem speratam. Eadem solutio & Extractio ☉lis valet in ulcerib⁹ externis nullam sanationem recipientibus (☿ habet insignē vim incarnativam.) Idem præstat oleum commune, in quo ☿♎ rubeus ebulliendo fuerit transsumptus, & ipsum oleum tandem nigerrimum evaserit.

In Tumoribus Gallicanis, Tophis & nodositatibus ossium ingentibus & acerbis doloribus plerumq; noctu vehementer affligentibus Emplastra quidem suprà enumerata multum prosunt. It. Platerus parte 3. praxeos p. 505. nonnulla recensetelegantia. Est tamen præstantissimum quod sequitur:

℞. *Vnguenti aurei officialis ℥iij*
☿♎ ℥j.

M. & cum panno linteo tumoribus superimposito per unum atque alterum diem: locus tamen tophaceus prius cum Vino rubro lavandus est, sic feliciter cedunt. In valde tamen antiquis tumoribus diutius pergendum, sed tamen non cum applicatione in forma Emplastri, sed tantùm inunctione quotidiana bis vel ter.

Absumptis doloribus & tumorib⁹ locus affectus deinceps fovendus est linteo butyro non salso inuncto, & ex vino loto, sic non tumor tantùm absumitur, sed omnes humiditates vitiosæ ex toto illo membro tumeroso extrahuntur, deinceps vix unquam aut rarò recrudescentibus eiusmodi tuberositatibus (si tumor hic non cedit, aperiatur ille, exprimatur, mundificetur) Exemplum habui in nobilissimæ fœminæ brachio.

Cutis defædatio externa est multiplex, sunt pustulæ, Vesiculæ, Verrucæ, ficus, scabies, serpigines, lichenes, & aliæ species variæ innumerabilesq;, quæ hanc varietatem sortiuntur pro ratione subjectorum.

Extra nimirùm controversiā est luis ♀reæ in externo habitu corporis tot species reperiri, quot penè sunt individua: veneno nempe sese humoribus corporis seu potius cum sanguine ita distemperante, ut quotquot varietates saliū in sanguine dominentur, vel etiam lateant, tot etiam

etiam diversitates extrinsecus appareant, efflorescentiâ nempe tanquam fructu dirigẽte sese ad naturam & suæ radicis mineram.

Isthæc omnia externa vitia cutis curis internis præsertim ☿ialibus plerumq; cedunt & sanantur. Sæpenumero tamen contumacia morbi tam altè radices egit, ut internis medicamentis ad pheripheriam corporis pertingentibus quidem, nihilominus ex toto mali mineram in habitum corporis transplantatam, ibiq; radicatam averruncare nequeant. Vt itaq; in hisce casibus solertia Medici ubiq; præsens sit, sic procedendum:

1. Pustulæ & Exanthemata sic curantur:

℞. ☿ *vivi* ℥*iiij*
☽ ℥*ij*

solve utrumque seorsim in aqua fort. solutiones postea confunde, & ex solutis destilla in arena ▽ igne valido per retortam vel cucurbitam. Liquorem prolectum destilla in leni balneo, donec nihil ampliùs progredi videatur, liquorem restitantem serva. Cum hoc liquore tange plumaceolo pustulas Verrucas vesiculas seorsim quotidie vel semel tantùm & protinus nigrescunt & emoriuntur salia: relinque ita (non ulterius inungendo) per quatriduum & sponte cadunt crustulæ, quandoque butyro recenti illinendæ, si sponte cadere nolint: Post casum ℞. sacchari ♄ni in aqua rosarum dissoluti locum relictum illinc, (plumaceolo aliquot, vix novies antequam sanentur) cum hac solutione & sanantur lituræ evanescentibus simul rubeis maculis.

2. Idem præstat Oleum ⊕ per deliquium *Oleum ⊕*

℞. ⊕ *part. j.*
⦶ *part. ij.*

M. & in catillo succẽde cum carbone vel papyro, donec deflagarit, postea quo remansit, solve deliquio in cella, aut ingere in vesicam suillam, quam diligenter clausam merge in aquam & citò dissolvetur (mittatur per bombacem) Huius usus idem est cum superiore.

Scabies, serpigines, Lichenes, It. fissuræ in volis manuum & plantis pedum, præcedentibus universalibus haud exterminabiles tandem sic curantur optimè: ℞. Axungiæ porcinæ quantum placet M. cum oleo ♀ per deliquium facto, donec fiat Vnguentum acre, (quod iustu deprehendes) Hoc unguento inunge partes dictas manè & vesperi.

Quod si autem hoc Vnguento parum profeceris, loco olei ♀ cum axungia porcina misce oleum ⦶li & fiet acrius. Quod si ne sic quidẽ profeceris, ℞. ☿ ♎ ℥ß ☿rialis. *Aqua ☿rialis.*

 Coque

Coque in ▽ persicar. ℔iß (▽ plantag. etiam prodest) in vase terreo vitreato, donec ☿ ♎ sit planè solutus, postea cola & serva. Cum hac solutione quotidie bis locum affectum inunge seu tange, sanabitur. Vide etiam de hac aqua infrà.

Eadem solutione Hæmorrhoides Cæcæ, mariscæ in ano & obscænis illitæ exsiccantur & cadunt.

Nota:

Cautela. ☿ Cum spir. Vini (quod à quibusdam Chymicis fieri solet) ne inungatur. Hic nimirùm ☿ sanguinem inflammat, & à locis distantissimis ad cor defert, unde sputationes cruentæ, aliaq; symptomata gravissima, tandemque ipsa patientis destructio.

Vlcera Gallica. Vlcera externa à lue ♀rea rectissimè mundificantur cum oleo olivarum, (vel oleo papaveris expresso quod est par vel melius) spiritu ☿ ♎ rubro imprægnato, ut suprà: Vel mundificantur cum hoc Vnguento: ℞. Vitellũ ovi ad duritiem cocti No. j. deinde in sartagine mellis opt. ℥j. liquefac leniter, & misce vitellum beneficio pistilli cum melle diligenter, donec abeant in medicamentum spadiceum seu brunnum, quo utere; quod si idem acrius reddendum fuerit, admisce ʒj vel ℈ij ☿ ♎ diligẽter. Hoc unguentum in ulceribus putridis, It. in fistulis Gallicis maximoperè utile est & egregiè mundificat: quo tamen ita utendum fuerit, donec omnes partes putridæ fuerint remotæ.

Quod si verò opus sit ulteriori mundificatione, regrediendum est ad prius. Vulgò utuntur Vnguento Ægyptiaco sed parũ prosperè (propter ⊕) In his nimirùm ulceribus potius corrodendo, quàm separando operas suas absolvit. Præterea Ægyptiacum ossa nigredine (nota: ubi os cariosum, curatio irrita est, nisi caries avertatur vel Chirurgi opera vel ▽ ☿ali) inficit, quod omninò evitandum fuerit. Hæc verò unguenta talia non patrant.

Posteaquam ulcera probè fuerint mundificata, consolidatio sequenti Emplastro perficitur, quod Elegans est & in aliis ulceribus putridis mundificatis valdè utile. Idem Emplastrum sanat vulnera non usquequaque profunda. Est præterea sarcoticum & Epuloticum præstantissimum. Fit autem hoc modo:

℞. *Lithargyri optimè pulverisati ℥iiij*
olei olivarum ℥viij.

Coque lento △ usq; ad brunnitatem. Quô factô liquefac Ceram in alio vasculo pondere ℥ij & liquefactam affunde Lithargyrũ cochle-

cochleari, agita & M. diligenter & forma Magdaleones.

Quod si verò ulcera fuerint admodum contumacia, ceu sæpe solet fieri, substituatur Emplastrum sequens:

℞. *Lithargyri* ℥ij
ol. olivarum
lini an. ℥iij

Coque denuò ad brunnitatem cum cera liquef. ℥ij. Admisce tandem

pulveris myrrhæ rubeæ ℥j
lapid. Calaminaris
Thutiæ pulverisatæ an. ℥ij

(non præparatæ extinctæ) M. extra △ & serva. Hæc quidem sunt utilia & ulcerata valdè siccant & sanant. Fit tamen nihilominus ut ulcera Gallica neutiquam ab eiusmodi penitùs curari possint. In hoc casu præstantissimum est Vnguentum sequens:

℞. *Aloës Epaticæ* ℥ij
Croci ♂*tis* ʒß
thuris ʒij
Mumiæ ʒiß
mellis ℥j
terebinthinæ ʒß
vitell. ovi No. j.

Misce & contunde omnia donec F. Vnguentum, quod in petiis applicari, it. cum turundis in foramina intrudi potest, præcedente semper Vnguento mundificante alterutro.

Solent porrò in lue ♀rea Bubones circa inguina apparere, præsertim quando eiusmodi infecta Corpora febribus malignis corripiuntur.

Licet verò eiusmodi bubones sæpius febrium pestilentialium symptomata sint, veneno nempe exonerante sese ad locum ignobilem, emunctorii inferioris: nunquam tamen tales extrà infectionis tempus & modum inter pestilentialia symptomata & signa referendi sunt: apparent verò Crebrius in sanguineis, alioquin rarò vel nunquam gravissimæ luis ♀reæ morbo apparent quasi obnoxiis occultante scilicet eleganti habitu corporis hostem inquilinum ad inguina protrudentis.

Hôc itaque modô eiusmodi Tumores luis ♀reæ à peste distinguendi sunt;

Simplicissimus curandi modus est huiusmodi: I. maturandus est bubo cum Emplastro diachyli (nam semper maturatione opus est) vel bubo acet. madefactus & buboni impositus, quo intumescente remoto alius applicetur, quo Emplastro vel bubone quotidiè bis apposito, ut tandem emollescat: tandem scalpellô aperiendus & sanies cum pure & cruore exprimenda: postea Opodeldoch applicandum quod nunquam coalescere sinit ulcus, priusquã omnia fundamentaliter fuerint sanata.

Oleum ☿ *nigrum discutiens est præstantissimum.*

Cæte-

Cæterùm in hac ipsa cura, quemadmodum in reliquis omnibus luis ♀reæ symptomatibus nihil remittendum est; de interiore cura. Quin imò deprehensum est sæpe eiusmodi extuberantias inguinales solo repetito ☿ (☿♎ vel oleo ☿) tandem disparuisse: minerâ nempe mali per internam ☿alem operationem funditùs eliminatâ.

Recentissimum luis ♀reæ symptoma est, Crystallinæ, quam vocant, vesiculam nempe ad glandem membri virilis adnascentem translucidam, indeque nominis ratio nata est.

Est alioquin lethalis, si remediis exquisitè factis non curetur. Ferrum non patitur, nec leviter coalescit locus affectus, etiam remediis alioquin ulcerationibus ♀reis præsentibus.

Solus spiritus Tabaci laudem hîc invenit, nihilominus internâ curâ subinde administratâ, quæ tandem felicissimè absolvit omnia, ubi hæc ipsa vesicula prius fuerit mortificata (vesiculâ jam mortificatâ aliquoties hoc spiritu tacta sponte evanescit) tangatur ergo cũ spiritu Tabaci quinquies ad summum & sponte evanescit, idq; fiat jacente patiente, alioquin ad levem tactum spiritus Tabaci stans procumbit humi bos (hoc est sideratus cadit & convellitur) Vide suprà de Tabaco spiritu. Hac luem ♀ream curandi methodo lucratum esse confessus est aliquot mille aureos ducatos idemque affirmare possum mihi in tota mea praxi nullam curationem feliciùs successisse hac ipsa, quàm perfectè & candidè jam vobis trado & communido.

Luis ♀reæ curandæ modi à varijs varij excogitati sunt.

E vulgaribus sequens est probatissimus. 1. Optimè purgetur corpus apozemate aliquo aut opiatâ; vulgò solum utuntur confectione Hamech cũ electuario diacarthami aut è succo rosarum v. gr. ℥iij in decocto communi purgante. 2. Post purgationem si adsit Plethora magna, potest aperiri Vena, aliter nullo modo. 3. Hinc F. Vnguentum ex ℔j vel pluribus axungiæ porci recentis si haberi potest aut reservatæ, non rancidæ nec salitæ, & ☿ Vivi ℥ij vel plures in succo limonum vel quod melius in Terebinthinâ extincti.

Ex hoc unguento inungantur ad fornacem genua ac tibiæ, & si morbus vehemens est, etiam spina.

Quô factô quartô sensim sudor provocetur, cooperiendo ægrũ instrumento ad hunc morbum proprio, cui circa pedes carbones imponantur ardentes, ut eò sudet meliùs, oportet ut fiat in cubi-

cubiculo calefacto vel optimè clauſo, ut impediatur perſpiratio & evacuatio integra fiat. Vngatur ſemel primis diebus tribus, tempore matutino. 4. aut 5. matutina deinde bis in die ſcilicet tempore matutino & tertia hora poſt prandium. Deinde iterùm ſemel hæc inunctio continuetur, donec ptyaliſmus ſeu ſputatio appareat, qua præſente ceſſandum ab inunctione. Poteſt tamen ſemel atq; iterum inungi, donec videas copioſè ſputum ex ore effluere, hinc abſtineat ab inunctione & in lecto ſemper, ſeu hypocauſto calido conſervetur, donec ptyaliſmus ceſſet, qui tamen ſi ultra 8. aut 9. ♂ duret, fiat Gargariſma ex adſtringentibus piloſella, myrtho, centumnodio balauſtiis cui admiſcetur aquæ mortuæ aliquid cum pauxillo melle roſaceo. Aut ſolùm aquâ mortuâ diluatur cum decocto Guajaci & eo lavetur os.

Atq; tùm temporis gingivę & os totum inflatur, ut nihil niſi panem in jure emollitum æger comedere poſſit.

Vbi ceſſat Ptyaliſmus, dentes detergendi & gingivæ, ut dictum.

Interim dum hæc fiunt, pro potu ſemper ſit decoctio Guajaci ſecunda.

Abſtineat etiam toto curationis tempore à ſalſis omnibus, & ſi fieri poteſt à ⊖ communi.

Cum fluxus ceſſavit, à liquidis abſtineat, & elixis utatur & ſingulis diebus aſſumat bis decoctum Guaiaci aut ſimile.

℞. *raſuræ ligni ſancti* ℔j
Cort. eiuſdem ℥iiij.

F. infuſio in ℔xij ▽ communis 12. aut 24. horas. Coque ad medietatem vel ut tertia pars reſtet, quod commodius Colaturæ ſumat ſingulis vicibus ℥iij aut etiam ℥v. ex magmate ſive reſidētia fiat decoctio ſeu Bochetum in aliis ℔ xij aquæ communis, ita ut parum tantùm ebulliat. Huic potes addere aliquid Cinamomi, liquiritię, & paſſularum. Hoc decocto ſecundario utatur loco potus. Hæc ſudoris provocatio fiat manè, & 3. horis poſt prandium ſemper in lecto aut ſtupha poſt aſſumptionem decoctionis.

Optimum autem eſt, ut quinto vel ſexto die purgetur per totum curationis tempus cum confectione Hamech vel de citro Diacarthamo, aut de ſucco roſarum, ſi pauper ſit, ſi verò dives, poteſt fieri ſyrupus Magiſtralis aut Apozema.

Poterit quoq; ab initio paſtus interdũ aſſumere fructus laxantes, pruna, ficus, poma cocta.

Si dolor adſit alicuius partis, applicetur parti dolenti Emplaſtrũ Vigonis cum ☿, qui pro ve-

hementiâ ſymptomatis duplicari aut triplicari aut quadruplicari poteſt.

Vlcera ſi adſint, ea leniter inungantur aqua forti aut quod commodius, oleo ♀ aut ⊕li. Quod ſi verò hac uti non placeat cura, nec æger ob negotia domi reſidere poſſit, fiat modo ſequente:

℞. radicis acori vulgaris
Cichorii
oxylapathi
ſcabioſæ
betonicæ
ſarſaparillæ an. ℥j
paſſularum maiorum ℥x.
herbæ Cichorii
ſcabioſæ
betonicæ
Chamæpitis
pimpinellæ an. Mj
adianthi Mß
ſem. aniſi
melonum an. ℥iß
flor. Cordialium p.iij

F. in ſ. q. ▽ decoctio, de Colatura ℞. ℔ij, *in qua coque*
fol. ſennæ orientalis
ſem. Carthami contuſi ana ℥ij
hermodactilorum ℥iß,
agarici trochiſcati
Epithymi an. ℥ß
in Colatura ſolve ſyr.
roſarum ſolutivi ℥iij
violarum ex multipl. infuſione ℥ij
mellis roſati colati ℥ij.

F. Apozema pro 8. doſibus matutinis aut alternis pro operationis ratione. Aut fiat tantùm decoctum ex foliis ſennæ & hermodactylis ana cum parte dimidia radicis ſarſaparillæ & pauco roriſmarini. Tertio quoque die poſt & ante aſſumptionem apozematis deglutiat pillulam parvam cum Terebinthina factam ex gr. vj. vel pluribus pro conſtitutione ægri ☿ (facti cum aqua forti & ▽ ſalſa) aut ☿ cum ☉ à gr. iij. ad v. ſeu tantum ☿ rubei communis ab acredine omni per iteratas ablutiones edulcorati.

Æger ſumat Apozema 4. hora matutina & ſe contineat uſq; ad 9. vel 10. horam, vel ſi fieri poteſt, uſq; ad meridiem, cum ſumpſerit ☿ poſt dies octo, fiat ſequens decoctio:

℞. radicis ſarſaparillæ recentis ℔ß
ſcobis ligni ſancti ℥iiij
Chinæ non rancidæ ℥ij,

infunde in ▽ ℔ x. per horas 24. poſtea coq; ad conſumptionem duarum partium. De hac Colatura aſſumat æger ℥iiij cum ol. ♀ gutt. vj. & ſudet in laconico vel etiam in lecto tempore vel matutino, vel 3. aut 4. horas poſt prandium, per dies 10. Si non admodum inveteratus morbus ſit, ſin verò ſit inveteratus per ♁ 15.

Interdum detur Bezoardicum Mine-

Minerale ad ſudorem liberius provocandum, ſi Laconicum præſtò ſit, cum ingreſſus eſt, relicto, ut reſpirare poſſit, foramine, per quod emineant oculi & nares, fiat ſuffimigium ex Cinabari ♁nii & in defectu eius ex communi ad ʒj & ſtyrace rubr. Calamitha ℥vj. (♀℥ß ol. ligni ſanct. ʒj.) aut cum pauca Terebinthina F. Trochiſci: poſtquam per horam optimè ſudaverit, egrediatur in lectum optimè calefactum & adhuc per horam dimidiam inibi aut quantum vires permittunt ſudet. Hinc ſudor optimè linteis calidis detergatur, & ipſe ad conſueta redeat opera.

Vtile autem erit, ut portet Emplaſtrum magnum, imprimis, ſi morbus ſit inveteratus, ex Emplaſtro Vigonis cum ☿ ad formam ſcuti lati, quod homoplatas & ſternum uſq; ad lumbos integat.

Potus ſit decoctum ex magmate decocti ſudoriferi cum liquiritia, Cinamomo & paſſulis quocunq; modo ad ipſius ægri palatum paratum.

Optimum eſt ut ſudet, 3. horas poſt meridiem, & ſumat tempore matutino hauſtum dicti decocti cum ʒj. Alcoholis ſerpentũ de quo ſuprà in Aſthmate: & Elephantiaſi quinto quovis die purgetur cũ Panchymagogo noſtro, cui gr. iiij ☿♎ addi poſſunt, aut etiam ſolo ☿♎ dulci.

Si ulcera habeat, aut tophos aut eroſiones, coque Guajacum, donec decoctio tota fiat inſtar lactis craſſa & exprimatur. Cum expreſſo lavetur manè & veſperi & ſupponatur Emplaſtrum Vigonis cum ☿ duplicato aut triplicato. It. ea de quibus ſuprà.

Quod ſi hiſce non tollantur, perfumentur omnia dictis Trochiſcis bis in die, & curabuntur aut ☿♍ ruber communis miſceatur cum Vnguento Ægyptiaco ad purganda ulcera; aut aqua, ☿ali ſequenti laventur, de qua etiam ſupra.

Aqua ☿ialis.

℞. ☿♎ ℥ß minutiſſimè in mortario triti, affunde aquæ plantaginis ℔iß, ſolvatur in B. leniter, *Aqua ☿rialis.* in fine ebulliendo, ſepara à fæcibus per filtrum traijciendo: poſtea funde in patinam ſtanneam mundiſſimam ac relinque per tempus exiguum, & denigrabitur patina; quo facto eadẽ aqua in aliam patinam mundam infundatur, quod prior patina à ſua nigredine fuerit viciſſim purgata. Dein ubi denigrabitur altera quoque patina, eandem quoq; aquam alteri patinæ rurſus iniice, idq; per vices repete, donec nulla amplius nigreſcat patina, ſed maneant albæ, quod

decima aut duodecima vice fiet. Serva postea ad usum aquã, quæ albi coloris erit, hac utere ad sananda ulcera præsertim à lue ♀ orta, tàm in ore quàm in pene. It. ad mundificandum cancrum. Quod si fortiorem desideras, sex infusionis vices in patinas suffecerint, usus eius est saltem cum penicillo, ulceribus leniter hinc inde contactis.

Dictam hactenus curam instituere oportet aëre existente calido, aut providendum, ne æger egrediatur in aërem frigidum.

Si incipiens morbus sit, utatur apozemate dicto cum ☿♎ ut diximus; dein dicto sudorifero singulis matutinis, sine tamen sudoris provocatione, tantùm post illud assumptum sese exerceat & utatur decocto secundo in pastu loco potus.

Purgetur quoq; quinto quovis die, ut dictum.

Si adest Gonorrhœa, utile erit exhibere præcipitatum viridem aut Gummi Guaiaci quibus exhibitis propinetur Terebinthina, quæ abluta aqua violarum cum vitello ovi teratur, ac cum decocto sarsaparill. potabilis fiat.

Si adest virium imbecillitas, perlæ solvantur in liquore acido Guajaci, ea deniq; solutio sæpius à ℈ß ad ℈j offeratur. Quæ destillatio Guaiaci fit in retorta lutata in △ patente ad modum spiritus ⊖lis primo scilicet apposito Recipiente amplo, fiat △ lentus & destillat liquor clarus, ignis hoc modo continetur per 6. aut 8. horas, hinc spiritus apparere incipiũt in forma nubis, quod ubi fit, △ augeatur per gradus & continuetur, donec omnes spiritus egressi sunt, hoc est, cum nõ ampliùs nebulosum existit Recipiens, sed clarescere incipit. Liquor hic destillatus affundatur rasuræ ligni recenti & impastetur destilleturq; per cucurbitam in Balneo ad siccitatem. Liquorem hoc modo destillatum rectifica & exibit primò phlegma insipidum, cum guttæ acidæ stillare incipiunt, muta Recipiens & liquorem acidum seorsim excipe. Hoc solve perlas pulverisatas, quemadmodum aliàs solvuntur aceto.

Præcipitatus viridis (Lacerta viridis quibusdam dictus) fit hoc modo, solve ☿ ℥iij in aqua forti ℥vj & seorsim solve ℥j ♀ in aquæ fortis ℥ij, solutiones conjunge, deinde ex arena per retortã destilla aquam fortem urgẽdo sub finem △ vehemẽtius, ut maxima pars spirituum corrosivorum tollatur, quod in fundo restat tere, & cum acet. in cineribus per dies vj digere, ultimo ebulliendo, ut potissima pars ☿ in acet. solvatur, acet. imprægnatum decanta, *☿rius præcipitatus viridis.*

canta, & leni △ destilla ad sicci-tatem & ☿ præcipitatus in fundo restabit viridis. Specificum est in Gonorrhœa virulenta, lue Gallica à gr. iiij ad viij in conserva rosarum exhibitus.

SCORBVTVS.

Quemadmodum lues venerea propriam sedem sibi Epar elegit, totamq; Oeconomiã sanguinis exinde inficit; Sic Scorbutus (vide Reusnerum Horstium, Sennertum) pro habitaculo proprio occupat splenem.

Vterq; morbus videtur veteribus incognitus haud fuisse, quantumvis gradibus seu accidentibus subinde vel acutiores vel magis eminentes extiterunt.

Familiaris est admodum maritimis & ultra pelagus vectis.

Causæ antecedentes sunt spiritus salini, vaporosi, & à ♀ suo destituti, juxta mare ab astris elevati, sed non percocti, quos maritimi & navigantium turba ad se trahunt inspirando & exspirando.

Eiusmodi spiritus primùm inficiunt pulmones, inde ipsum Epar & venam portæ, tandem ♀-reæ fæces ad splenem & vicinas partes residentes tales impuritates eò derivatas homogeneâ quasi salini principii conformitate gaudentes ad sese rapiunt, & non tantùm substantiam splenis, sed omnes venulas & ductus in eadem obstruunt.

Hinc subsequitur Melancholia, tristitia, Virium imbecillitas, membrorum lassitudo, coloris vividi in lividum & laridum permutatio, cutis Elephanticam contrahit duritiem, erumpentibus squammulis tenuibus siccis & perduris. Vertigo infestat caput, somnus imminuitur, nec naturaliter procedit, quin & dormituriunt interdũ, sed semper cum anxietate & terrore; Cor palpitat, & macies totum corpus consumit, sæpè in principio gingivæ contabescunt, cum maculis & lituris cæruleis in ambitu instar aphtarum albescentib⁹, dentes vacillant & fauces malè olent: Viris fit sperma aqueum & tenue, fæminis menses subsistunt, aut in fluorem album degenerant: musculi & carnes in se quasi absumptæ contrahunt cariem, intus subtili & mordaci humiditate pertentantur. Oeconomia ventriculi vel maximè imminuta vel prorsus læsa. Corpus exterius, præsertim ubi musculi sunt firmissimi, inficitur maculis cæruleis subinde evanescentibus paulò post alibi in cute apparentibus: pedes fiunt Oedematosi cum fœtidis ulceribus: fæminæ hunc morbum possunt ferre ad annos 15. vel 20. Masculi ultra septennium aut octen-

octennium, diutius haud affliguntur.

Quandoquidem in hoc morbo obstructiones interiorum Viscerum Epatis & splenis maximè vigent, à quibus venæ meseraicæ haud immunes sunt, ante omnia illæ sunt removendæ.

♀ ⊕latus primò digestivi loco sumptus vel in juscculis aut in decocto, vias primas expedit, secundarias non negligit, quas deinceps specificum purgans elegantissimè liberat, si per aliquot ♁ continuè in Extracto Ellebori propinetur.

NB. ☿ hîc planè exulat. Nam ☿ 1. ad superiora ascendit, adeoque fluxiones auget, unde symptomata invalescunt. 2. non expedit hîc obstructiones, quanquam in lue ♀rea.

Antimoniata hîc plurimum possunt.

Specifica sunt 1. Essentia Cochleariæ & beccabungæ, Arcana horum magnopere laudantur.

2. Est Elixir proprietatis Paracelsi.

3. Tinctura Corallorum vera.

His omnibus mirâ efficaciâ Tinctura ☽ succenturiatur, præsertim ubi caput scotomiâ labefactatum fuerit:

Felicissimè igitur curam scorbuti etiam inveterati absolveris, si præmissis mundificantibus tandem ad specifica progressus fueris.

Decoctum radicis Chynæ hic multum potest pro potu ordinario, & demum pro vehiculo, quo nempe specifica exhibeantur: Pauperibus ligni sancti decoctum cum cochlearia prosunt, quibus tamen non denegganda sunt specifica.

Nota:

Felicissimè totum negotium expedieris, si deinceps post universalia singulis diebus, ubi matutinis horis specifica fuerint exhibita, vesperi iturus cubitum per aliquot dies aqua Philosophica seu ♀re vel Tinctura ♀ri utatur (gj vel ij ad summum) quæ est cum sp. Vini extrahens tincturam ♀ (h. e. spiritus Vini ♀satus) Vide supra de alvi segnitie, & annotata ad Crollium.

Dentium prolapsus & Gingivarum exulceratio vel ab hac cura generaliter aut particulariter, quemadmodum suprà dictum est, tollitur. Vnicè commendatur aqua illa viridis comperta, de qua supra de ozænis descripta.

In ulceribus oris aqua radicis Enulæ, It. aqua post extremam specifici purgantis extractionem in coagulata gx. pro una dosi, de qua infrà de Gangræna.

Maculæ sponte evanescunt

post

post benè correctum corpus, ideoq; peculiari auxilio non egent.

Vlcera hinc inde præsertim in tibiis manantia curantur eo modo, quem diximus jam antea.

Ευπόριστον est summitates rubi idæi in Vino, quo ulcera eluuntur & postea cum decocto foventur.

Hic morbus sæpius recurrere solet, præsertim in dispositis sæpe latenter serpit & clanculùm familiā ducit. Quòd si verò corpus statis temporibus mundificetur optimaq; diæta cum legitima sex rerum non naturalium observatione instituatur, rarissimè truculentiam suam promit. Plerumq; quos semel invasit, rarò deserit.

Est tamen ab evidenti hac cura sperandum illud, & certè obtinendum, nullum scorbutum tam deformem extitisse unquā (si cætera sint paria) qui felici manu & dextrè adhibitis specificis curari non potuerit, modò ad solertiam Medici accedat quoque prudentia & rectè faciendorum cupiditas.

Huius curationis experientia nititur aliquot nobilium VVestphalorum testimonio, qui adhuc quotidiè gratitudinis specimina mihi edunt. Tantum de scorbuto sequuntur febres cum curis suis.

FEBRES.

In omnibus febribus propriè ita dictis rectè curandis maximoperè respiciendum est eò, ut nec ἀμεθόδως, nec temerè curam auspicemur.

Quantumvis nimirùm specifica utramq; paginam absolvere dicuntur, in omnium morborum curatione, illa tamen vel sine ratione, hoc est, sine methodo & judicio exhibita parum faciunt, stagnantibus nempe impuritatibus corporis contra specificorum innatas potestates mirabiliter dimicantibus. *Cautela de specificis.*

Quæ ratio itaque in Cæteris morbis omnibus, ea etiam hîc nullo modo negligenda fuerit.

Evacuantia hoc loco esse possunt omnia illa, de quibus suprà diximus: ita tamen ut temperamenta, ætas, sexus & vires probè considerentur.

Specificum purgans omnium febrium est, exceptâ Hecticâ, ♁nium, cuius flores dextrè parati & præparati febriles impuritates è corpore eliminant: flores autem illi redigendi sunt in oleum: per præcipitationem redigitur in pulverem Emeticum, si basis præcipitationis fuerit aqua simplex: vel redigitur in pulverem purgantem tantùm per Inferiora, si basis præcipitationis fuerit oleum ☿ri.

NB. An

NB. An ol. ♀ post præcipitationem diu relinquendum cum Crollio an verò mox auferendum. Affirmatur posterius, aliàs nimirùm nimis figitur ♁.

Vterq; pulvis justâ suâ dosi intermittentibus & continuis febribus legitimè exhibitus medetur, præsertim si ab initio certissimè administratus, mali mineram ex corpore exturbandam ratio ista suaserit.

Interdum Obstructiones pertinacissimæ in Epate, venis Mesaraicis, splene, Mesenterio, It. in renibus fomitem mali propagando fovent, ubi sanè una vel altera evacuatio sæpè irrita est.

Itaque Digestiva quæ sunt è ♀ ⊕lato, cremor. ♀, spiritu ♀, spiritu ⊕li, aperiente Penoti, spiritu ⊖lis maximè seligenda sunt, eaq; administranda in vehiculis convenientibus & obstructionibus expediendis nonnihil utilibus.

Hoc modo obstructionibus resolutis & mobilibus mundificantia rectiùs operantur, febriumque curam magis prosperam reddunt.

Sunt etiam necessarii Vomitus, præsertim in febribus Ventriculi & quotidianis à phlegmate provenientibus, ubi aq. Benedicta sæpius profuit.

Quin imò in Tertianis pillulæ ♁ales Emeticæ dextrè procurato vomitu, tandem subsequente secessu, rectius profuerunt.

EPHEMERA.

In Ephemera, unde sæpe Hectica, post solutum paroxysmum est excellens mistura simplex, ut morbi reliquiæ ex habitu pellantur.

INTERMITTENS.

Specificum purgans in febribus intermittentib' initio morbi non in augmento, malo adhuc stabulante in Ventriculo, ex vitro ♁nii est tale: ℞. Vitri ♁nii diligentissimè & justo, si fieri possit, tempore facti prætereaq; cum spiritu ⊕li albificati & pulverisati ℥ß

sacchari Canari ℥iiij
farinæ triticeæ ℥iv
Croci ℈j.

Coq; cum aqua communi, lento △ ad spissitudinem pultis, cavendo tamen, ne in fine aduratur, sed penè panis formam habeat, fac inde globulos seu glomulos & diligentissimè reconde. Servatur in integritate sua quadriennium, postea contrahit scabritiem datur sub initium paroxysmi (in intermittentibus) cum prima vestigia horroris in artubus incipiunt. Datur in adultis ℨj, in fœminis ℈ij, in pueris ℈j vel ℈ß. Vide etiam infrà de methodo curandi febres.

TER-

TERTIANA INTERmittens.

Specifica ad Febres tertianas intermittentes extant quàm plurima tùm simplicia, tùm composita.

Simplicia sunt: 1. aqua Tabaci seu nicotianæ, quæ uno atque altero Cochleari exhibita 3. vel 4. horis ante paroxysmum, præmissis præmittendis, tandem paroxysmum tollit.

Nota: Hæc aqua in febribus plerumq; movet vomitus, quos nullos facit aliàs in aliis morbis data.

2. Radix Asari ℈j vel ℈ij in vino Malvatico (in quartanâ) 6. vel 7. horis ante paroxysmũ vehementer sudores movet, & sæpius vomitum.

3. Alumen crudum, cuius ℈j vel ℈ß in aqua vel decocto Centaurii minoris 5. horis ante paroxysmum datur, sudoribus, si fieri potest, provocatis: quod satis laudare in Quartana nequeo.

4. ⊖ absinthii seu ostrutii debito modo paratum, cuius ℈ß ad summum in △ centaurii minoris datur ante paroxysmum.

Oleum piperis. 5. Oleum piperis nigri per Vesicam destillatum (cordiale eximium & refrigerans & dulce cum grata humiditate) cuius gutt. iij vel v. in aqua tabaci vel Centaurii minoris hor's aliquot ante paroxysmum datæ febrem tollunt.

6. Testæ cochlearum docente Crollio in specifico febrili.

7. Spir. ✳ cuius gutt. iij usque ad vij in ▽ Centaurii minoris vel Cichorii horis 5. vel 6 ante paroxysmum sudoribus inde profluentibus dantur.

Composita sunt: 1. Aqua radicis Imperatoriæ, quæ fit hoc modo:

℞. radicis ostrutii & vini generosi ana, digerantur invicem in B. M. sub alembico cæco, postea destilla ex alembico per arenam in fine cavendo, ne Empyreuma redoleat. Huius exhibe patienti in die quietis & postero 3. horis ante paroxysmum, atq; ita etiam tertia die jejuno ventriculo cochl. j. ut sudores, si possit, moveat. Raró post specificum Paroxysmus redit.

2. Est compositum Crollii ex oleo ⊕ & ⊖le absinthii seu spiritu eius cum aqua Cichorii.

3. Est aqua formicarum composita, quæ fit hoc modo:

℞. aq. fragorum
Centaurii minoris an. ℔ij
mellis ℔ij *vel iij.*

M. in cucurbita detruncata, eamq; sine integumento in acervo formicarum sepeli usque ad summitatem, & formicæ confertim admodum irruent in vasculum

lum dulcedine mellis ſcil. allectæ. Poſt collectam harum ſufficientem quantitatem, exime vas, omnia invicem probè mixta agitando, per alembicum ex cineribus eliciatur ▽, quæ diligenter ſervanda, doſis eius eſt in paroxyſmi principio Cochlear ß ad ſummum.

Nota:

Hæc ▽ (ſcilicet in febribus tantùm, ut ▽ Tabaci) interdum vehementiùs movet Vomitus, operæ pretium itaque eſt, ut diligentiùs natura patientis conſideretur, an nempe ad Vomitiones ſufferendas habilis ſit, nec ne: Et an cauſa morbifica febris per vomitum aptè expurgari poſſit, præterea quoque an vires patientis conſtent.

Licet nimirùm hoc ſpecificum febres intermittentes tollat, quod ſi tamen ad vomendum minus ſit diſpoſitus æger, hoc ſpecificum potius intermittendum, quàm temerè periclitandum.

4. ⊖ Centaurii minoris in formam compoſiti hoc modo redactus:

℞. ⊖ *Centaurii minoris probè facti* ʒj
Conſ. roſarum ⊕*lata violarum an.* ℥j

M. de hac mixtura exhibe bis ʒij quotidie, imprimis verò ante paroxyſmum 2. vel 3. horis datur etiam veſperi atq; ita perge, donec declinet Febris.

5. Mixtura ſimplex 4. vel 5. horis ante paroxyſmum aliquando etiam intermediis.

QVARTANA.

Quartana eadem purgantia requirit, cautè tamen fuerit progrediendum.

Quartana nimirùm quaſi ludibrium Medicorum, niſi convenienter & molliter tractetur, ſive jam recens nata fuerit, ſive jam adoleverit, aut ad ætatem aliquam pervenerit, raró ſui domitorem exactum relinquit.

Præterea multum ſitum eſt in naturis Quartanariorum, quæ ſæpe medicamenta etiam cum ſumma mollitie exhibita eludunt.

Extractum Ellebori pro purgante, vel etiam pillulæ ♄iales (de quo ſuprà de purgantibus) per ſeceſſum tantùm moventes, blandiſſimè huius febris mineram extrudunt, præſertim ſi recens, aut ſi poſt aliquot menſes ſua ſponte ad declinandum inclinata fuerit.

Sæpiſſimè enormes obſtructiones ſplenis & hypochondrii ſiniſtri derivato ſubinde malo ad venam cavam, unde dolores dorſi lumborum, Coccygis, plerumque dominantur: ſæpe præcedit:

cedit:

cedit Icterus niger, aut ſubſequitur, aliaque graviora ſymptomata morbum vehementiorem faciunt. Vbi ſanè aperientia imprimis ſunt neceſſaria, quæ hoc loco nulla ſunt alia, quàm quæ antea tradidimus.

Nota:

Vomitus in febre Quartana haud prodeſt. Etſi nimirùm primam ventris regionem aliquantulum expurget, & circa loca vicina aliquid heterogenii depopuletur, nihil tamen attingit, quod proximè febrem cōtinet.

A vomitu itaq; ſæpe repetito abſtinendum (ſufficit una Vomitio.)

Specificum etiam Paracelſi purgans, etſi Quartanam non tollat, eſt tamen inſigne aperitivum, ſi eius aliquid miſceatur cum cæteris digeſtivis. Sæpius idem ſpecificum purgans cum Extracto Ellebori (ana vel ultra) juſta doſi mixtum exhibitumq;, paulatim mineram febrilem cōſumit, aliquoties ſed admodum leniter alvum expediendo: quo ſanè nullum aliud purgans in Quartana dari poteſt felicius. Hoc nimirùm obſtructiones feliciter aperit, alvum ſubducit, febremque ſimul tollit. Extractum Lapidis Lazuli de quo ſuprà de purgantibus.

Etſi autem poſt repetitas haſce evacuationes quandocunq; propter profundiùs impactas mineras febris haud deſinet: nihilominus tamen pergendum & tandem ad ſpecifica proveniendum; (veſperi ante exhibitionem ſpecifici abſtineat æger à cibo.) quæ ſunt:

1. Oleum Myrrhæ, cuius guttæ 4. ad 8. in vehiculo convenienti exhibeantur paulò antè paroxyſmum.

2. Succus naſturtii aquatici cum ana aceti mixtus, & ſi ferre poſſint, cum oleo communi diſtemperatus, cuius cochlearia ij. vel iij cum guttis vj. vel viij ſpiritus ⊖ abſinthii (in eius defectu ⊖ abſinthii aut ſpiritus abſinthii) paulò ante paroxyſmum exhibeatur ter vel quater continuando ſtato paroxyſmi tempore, etſi emaneat ille.

3. Pulvis ſerpentum ſeu Viperarū de quo ſuprà de aſthmate & elephantiaſi (ex carne & ſpina dorſi, non ſolo corde) curativus, cuius ℈j ad ℈iß in convenienti vehiculo ante paroxyſmum datur ter vel quater continuando ſtato paroxyſmi tempore, etiamſi emaneat ille.

Nota:

Quandoq; in Febribus quartanis, tùm in ſtatu iſto, tùm etiā in declinatione vehementiſſimi ſunt dolores dorſi, cauſam diximus ſuprà.

Huic symptomati medetur sacculus oblongus ex hordeo integro in aqua simplici usque ad crepaturam cocto, calidè spinæ dorsi toti ante paroxysmum vel etiam post eundem doloribus nempe aliquandiu subsistentibus applicatus.

HECTICA.

In febre Hectica eadem fermè necessaria, quæ suprà in exulcerationibus pulmonum proposita fuerunt. Hanc nimirùm tanquam comes individuus Hectica sequitur, quæ sæpius majorem Medici operam requirere videtur, quàm morbus ipse.

Humectantia & refrigerentia non quidem accidentaliter, sed essentialiter necessaria sunt. ⊖ Corallorum & perlarum hîc multum valent.

Quandoq; balnea dulcia habitum corporis exsuccum & aridum plurimum juvant.

Lac asininum (calidè) in hectica, præsertim à sumpto menstruo corpus infestante, mirificè restaurat.

Sunt etiam alia quàm plurima ab autoribus descripta, qui consulendi sunt.

FEBRIS COMPOSITA.

Febres Compositæ curantur ad modum simplicium, ita tamen, ut purgantia sint leviora,

QVOTIDIANA.

Febres quotidianæ puræ maximè hospitantur in ventriculo, earum ergo cura solâ vomitione absolvitur, quæ aqua benedicta vel aliis vomitoriis intenditur.

Deinde Corroborantia ventriculum sunt varia: imprimis autem confortat conserva acetosellæ, rosarum, menthæ, cum acidulis mineralibus (spiritu ⊕li) distemperatæ.

Reliquū absolvit diæta: quandoq; etiam interna ab impuritatibus viscosis & lentis liberanda sunt, cui sanè negotio suppetias ferunt Panchymagogum vegetabile, specificum purgans & imprimis ♁um per secessum purgans.

MALIGNA.

Per malignas febres intelligimus quascunq; affectiones Epidemicas, ab initio rigorem, deinde verò calorem intensissimū incutientes non sine malignitate vel aëris vel etiam esculentis & potulentis aliquando causatas: tales sunt Petechiales, Hungaricæ, catarrhales febres, It. ardentes, quæ magnam partem Europæ hactenus invaserunt & subinde excutiunt.

In istis curandis feliciorem modum invenire fas non est, quàm qui à vomitione incipit, & per media necessaria tandem in confortantibus desinit.

Vomi-

Vomitorium est Aqua benedicta cuius usus meritò laudatur.

De venæ sectione aliquibus formidabili, à nobis disputatum est sæpius, necessaria an sit, nec ne.

Plethora intermissionem non admittit, sæpe in corporibus biliosis venæ sectio temeraria fuit.

Nos cum Rulando Phlebotomiam ita distemperamus, ut negante necessitate & indicationibus satis manifestis nuspiam ab eadem tutò deflecti posse statuamus, vide tractatum de Vngaris Martini Rulandi filii. Videatur item Balthasar Conradinus de febre Vngarica.

Aq. CC. recentium sanguine adhuc rigidorum ad omnes febres ardentes, malignas & Epidemicas suprà de confortantibus.

METHODVS CVRANDI febres.

In curandis febribus sequens potest esse methodus: principio statim, si sit febris continua, præmisso clystere emolliente & refrigerante, vena aperiatur vel circa quartam vespertinam vel tempore matutino, cum vespere præcedente clyster injectus.

Hinc singulis diebus offeratur Julepus refrigerativus constans ex decocti refrigerantis ℥iiij

syrupi violarum aut de Cichorio ℥ij

M. & fiat Julepus, de quo sumat ad libitum pro potu. Aut

℞. *aquæ Endiviæ*
Cichorii an. ℔ß
rosarum ℥iij
⊖ *prunellæ* ℈ij
syr. de nymphea
vel violarum aut de 5. radic. an. ℥iß

M. vel

℞. *rasuræ CC.* ℥ij

Coq. in aqua hordei vel papaveris s. q.

℞. *huius decocti* ℔iij
syr. de tußilagine
de praßio,
Capillorum ♀*ris an.* ℥j
spiritûs scordii sine additione gviij
⊕*li gvj,*

M. F. potio quo assumpto aliud præscribatur, cui nonnunquam post purgationes universales sachari ♄ni ℈ß vel gr. vj. admisceri possunt.

Die sequente post venæ sectionem detur Apozema aliquod aperiens & laxans, aut quod non incommodum, purgetur infusione Rhabarbari aut Extracti panchymagogi. Aut fiat syrupus Magistralis ad naturam patientis & humoris peccantis accommodatus.

Hinc per duos dies utatur manè & tribus horis à prandio

aperiente &laxante Apozemate: quinto die iterùm purgetur habito reſpectu addies Criticos: ſi febris non remittat, iterùm aperiatur Vena die octavo, & ex indicantium ratione detrahatur ſanguis, ſemper interim continuando Iulepum dictum cui etiam nonnunquam guttæ aliquot ſpiritus ⊕li aut ♀ri admiſceri poterunt, aut ℥j ſucci limonum depurati.

Si vires labeſcant, interdum detur Confect. Alkermes aut de Hyacintho cum ſyrupo de limonibus &aqua Cordiali deſtillata:

Poteſt etiam fieri Opiata, quæ

℞. Conſervæ nymphea
roſarum
Cichorii an. ℥j
⊖*perlarum*
ſp. ⊕*li* ℈ß.

de qua capiat ad lubitum. Item interdum veſperi cum dictis cōfectionibus & diebus Criticis præſertim offerri poſſunt gr. vj. lapidis bezoardici aut ʒß aquæ è tiphis cervorum: imò ſi dicto Julapio abhorreat, ptiſanę incoquere licet raſuram CC. quam ſi rubeam inſtar vini deſideres, adde radicis Oxalidis ſeu acetoſæ ad libitum, ſed tunc non oportet addere liquiritiam ſed paſſulas jujubas & radices inibi relinquantur, donec refrigeſcat.

Interdum magno cum commodo in talibus febribus excitatur ſudor, aut cum lapide bezoar, aut cum ♁nio fixo diaphoretico, aut cum bezoartico minerali. Datur poſt ſudorem in copiâ, imò & in ipſo ſudore Julepus cum ⊖le prunellæ, aut ſp. ⊕ vel ♀ cum aqua hordei ad aciditatem gratam.

Si linguæ ardor adſit, prodeſt extrahere mucilaginem è ſemine Cydoniorum aut mali granatorum aut ⊖ prunellæ in aqua diſſolvere, ut talia æger in ore teneat. It. ſæpius comedat malum granatorum.

Si adſit magna linguæ nigredo, convenit aperire venas ſublinguales.

Si Febris ſit intermittens, eadem medicamenta quoque prodeſſe poſſunt variata tamen pro conſtitutione materię, & morbi, modò obſervetur quotidiana ſi adſit, in qua plerumq; de ventriculo conqueruntur, ut offeratur Vomitorium ſemel atq; iterum ex infuſo florum aut Vitri ♁ aut ⊕lo albo. Hinc ſine omni coctione medicamentis paulò fortioribus purgetur, quæ ut in aliis ſemper eo modo offerenda, ut ante paroxyſmi acceſſum operationem ſuam perficere poſſint, verbi gratiâ ſi acceſſus ſit horâ 9. matutinâ, dandum purgans horâ tertiâ & ſic conſequenter.

In fine Paroxyſmi ſudor, qui plerumque prorumpere ſolet ſpon-

ſponte, largiter ut fluat, permittatur, ægro benè cooperto, & tùm largiter concedatur potus Julepi ſuperioris præſcripti. Si non purgetur, ſemper ante paroxyſmum hor. j. aſſumat Julepum dictum, cui dupla quantitas ⊖ prunellæ addita ſit, quantum voluerit, ad minus ℥vj aut ſi abhorreat, fiat emulſio.

Poſt primam purgationem die ſequenti, ſi vires conſtant, aut ſi non, ſubſequente, vena ſecetur.

Si his medicamentis per tempus aliquod continuatis non cedat febris, utile eſt ſub initio paroxyſmi, cum prima veſtigia horroris in artubus gliſcunt, exhibere in adultis ℈ij, in fœminis ℈j vel ℈ß in pueris ℈ß vel ℈j ſequentium pilurarum, quæ mirificè morbos febriles expellunt, de quibus ſuprà de intermittente febre.

℞. Vitri ♁ per ſe facti & tenuiſſimè pulveriſati ℥ß
ſacchari canari ℥iij
farinæ tritici ℥iiij
Croci ℈j.

Coque in aqua communi △ lento ad formam pultis, ad plenam ſpiſſitudinem, cavendo ne in fine aduratur, ſed ferè panis formam habeat, fac inde globulos &c. aut detur Cochlear ß aquæ febrifugæ ſequentis:

℞. aq. Centaurii minoris,
fragorum an. ℔ij
mellis ℔iiij

M. in Cucurbita &c. Huius deſcriptionem vide in annotationibus in Crollium & alibi.

Aqua in omnibus febribus. ℞. ⦶ ℔j. ♀ ✱ ana ℥ß ex ⦶ & ♀ fiat lapis prunellæ, in fine addendo ✱, huius lapidis ℞. ℥ij, aquæ Cardui benedicti ℔iiij, olei ♀ ℈ij. M. & F. aqua Cardui benedicti ſecundum artem. Huius aquæ ℥iiij veſperi exhibeantur aliquoties in malignis Tertianis &c.

Vidimus quoq; alios curatos eſſe ⊖ abſinthii à ℈j ad ℥ß cum ſp. ⊖li gutt. vj. aquæ Cichorii ℥j ij aut iij ante paroxyſmum tribus horis expectato ſudore in lecto. Aut detur doſis ex ſpiritu ♀ aut ⊖. ammoniaci præparati velut diximus in imbecillitate Ventriculi à gr. vj ad viij in aqua centaurii minoris vel decocto Cichorii 3. horis ante paroxyſmum expectato in lecto ſudore largiùs profluente, febrim tollit. Eadem doſis eſt iteranda, ſi primâ vel ſecundâ vice non ſatis fecerit.

Multum quoq; valet ſpecificum Febrile Crollii ex Conchiis, cuius doſis ℈j ad ℈ij in hauſtu vini.

In omnibus dictis febribus non intermittenda Epithemata cordi, Epati, & teſtibus applicanda,

canda, de quibus vide apud Practicos.

Tandem notetur, quod in omnibus intermittentibus diuturnis ad ♁ata & ☿alia confugere liceat eò quod fomes abſconditus ſit in parte aliqua interna, imprimis in Meſenterio, unde niſi uno è dictis medicamentis omnia percurrentibus excitetur, vix fomitem unquam rectè expelles, niſi longo tempore.

In Quartana fiat principio ſyrupus Magiſtralis liquidior ex aperientibus & ſpleneticis & Melancholiam expurgantibus, de quo ſingulis diebus matutinis aſſumat doſin, excepto die, quo laborat febri. Aut fiat Apozema aperiens & laxans, & quo capiat ſingulis diebus doſes duas manè & horis tribus ante cœnam: Emplaſtrum lieni amplicetur ſemper ex ammoniaco gummate poſt univerſales evacuationes.

Sublatis obſtructionibus ad ♁alia accedere licet, quibus ſi malum non cedat, convenit offerre duobus diebus continuis bezoarticum minerale, cuius poſt aſſumptionem excitetur ſudor in lecto.

Ante Paroxyſmum cum ſigna præſentis inſtant, datur olei Caryophyllorum gvj vel viij in cõſerva aliqua aut ſyrupo, aut detur ſuccus expreſſus de ſempervivo minori Cochlear cum vino, aut offeratur infuſum Aſari, vel imò Vomitorium.

PESTIS.

Præſervativa peſtis reperiuntur quàm plurima hinc inde apud Medicos deſcripta: ſed quàm certa extraq; omne periculum poſita illa ſint, ſatis liquet, cum æquè præſervatos & ſecuros adoriri ſoleat.

Nonnunquam ubi præſertim nulla diſpoſitio eſt ipſius corporis, talia præſervant, ſed ubicunque ſcintilla aliqua depravati in nobis ♀ microcoſmici ☿o ſuccubit, rariſſimè ab anhelitu venenoſo tuti eſſe poſſumus.

Vſus Rhabarbari continuus, quemadmodum etiam Zedoariç multos ab infectione peſtilentiali tutatus eſt, ſed non omnes.

Nec pretioſiſſima potuerunt defendere cunctos, quantumvis nonnullis ſubſidio fuerunt.

Sic de cæteris quoq; idem judicandum fuerit.

Sunt tamen nonnulla, in quibus multum ſitum eſt operæ, defenſionis & præſervationis, vide ideam Leimodeam Johannis Hennemanni Reyſingkii.

1. Specificum Elixir peſtilentiale Crollii multarum eſt virium, de quo vide Crollium.

Huc pertinet ♁ diaphoreticum ☉lare. It. ☉ tranſparens & Panacæa ex ♀ ♁ ad Bezo-

Bezoarticum minerale in notis ad Crollium propositæ. Item pulvis Ducis Saxoniæ cujus præparatio in pharmacopæa Augustana, Bezoardicum animale.

2. Est spir. Vini Camphoratus vel ▽ Pestilentialis meæ descriptionis, quæ sic est:

Aqua pestilentialis.

℞. *Spiritus Vini optimi* ℔j
Camphoræ selectæ tempore æstivo ℥vij ℈j,
hyeme v. ℥x. ℈ij

misce, incisâ prius Camphorâ & statim solvetur sine △ appende in nodulo Croci Orientalis ℈ß & spiritus vini fiet aurei coloris. Hanc ▽ serva in vitro capaci benè obturato nec pleno, sed quinta vel sexta parte vacuo, eoque necessitatis tempore utere secundum præscriptum Germanicum An. 1623. peste grassante editum.

Eiusdem virtutis est oleum camphoræ compositum ex oleo caryophillorum & ⊖ absinthii factum, quod adjunctũ est à me ad finem Tyrocinij, quod cum reliquis requisitis huc transferri potest.

Elixir aliud.

℞. *Boli armeni*
Terræ sigillatæ
sigilli Salomonis
Helenii;
Tormentillæ
Pimpinellæ
Angelicæ
ostrutii
sem. erucæ ana ℥ß
Caryophillorum
ligni aloes
Cinamomi ana ℥j
Santali rubei ℈j
Theriacæ optimæ ℥ß

Pulverisatis affundatur spiritus Vini quantitas, sive mensura una, destilletur per cucurbitam in Balneo. Dosis cochlear semis; ita tamen, ut cum aliis medicamentis fiat permutatio loco præservationis, ita ut jejunent 2. horas, post assumptum medicamentum, ratione curationis datur cochlear & sudor in lecto exspectatur, qui continuandus pro virium robore & repetenda exhibitio dicta, de 8. in 8. horas donec nullam ampliùs anxietatem cordis sentiat. Vnguentum cordiale.

℞. *Vini malvatici* ℥j
succi citri ℥iß
succi salviæ expreßi ℥ß
aceti theriacalis
olei amygdalarum dulcium ana ℥ij
olei stillatitii Iuniperi ℥ß
Mithridatii optimi
Theriacæ Andromachi ana ℥j

Contusa imponantur in arenam calidam sine ebullitione, in vase vitreo, donec succi in vino & aceto dissolvantur, colaturę adde
olei scorpionum ℥j

Ceræ parum

facta ſuper ignem lentum diligente agitatione conjunge

olei amygdalarum dulcium ℥j

citri ℈j

Extracti noſtri peſtilentialis ℥iß

Zibethi ℈ß

deducantur omnia in formam linimenti. Extractum peſtilentiale.

℞. *Radicis Angelicæ*

imperatoriæ

Zedoariæ

Enulæ

Valerianæ

Vincetoxici ana ℥ß

Tormentillæ

Diptamni Critici

Sentranæ,

petabitidis

morsûs Diaboli

Pimpinellæ ana ℥j

Sem: leviſtici ℥iij

Seminis Angelicæ

meliſſæ ana ℥ij

Citri ℥j

Granorum Iuniperi Mij

Summitatum veronicæ

meliſſæ

ſcordii

ſcabioſæ

Cardui benedicti ana Miß

Florum Hyperitici

verlaſci ana Mj

Mediocriter confracta in ſ. q. ſpiritus Vini infundantur in loco calido vaſe benè clauſo fiatq; lege artis extractum.

3. Inſigne præſervativum paratur ex ſaccharo Candi albiſſimo & ſpiritu ⊖ cum ſp. Vini dulcificato quod fit hoc modo: ℞. ſacchari candi albi pulveriſati ℥iiij, imbibe cum prædicto ſpiritu ⊖ (ſpiritus ⊖ dulcis ſic fit: ℞. ſpir. Vini & ſpiritus ⊖ ana deſtillētur ter vel quater, unientur inſeparabiliter & edulceſcent) ad formam Electuarii, cuius doſis omnibus diebus manè jejuno ventriculo ℥j, omnem putredinem abarcet, & ventriculũ cum viſceribus reliquis in optima conſervat diſpoſitione. *Spiritus ⊖lis dulcis.*

Huc refer Diuretica illa, de quibus ab initio dictum eſt. Ea nimirùm ſimiliter ad curationem & præſervationem peſtis faciunt.

Sunt qui Amuletis & Periaptis multum tribuunt, neq; forſan extrà rem, de quibus vide notas in Crollium & Tractatum meum de peſte, ubi plurimas Receptularum formulas invenies.

In peſte Correptis commendant nonnulli ⊖ ex ſarmentis vitium paratum, uſitato more (comburantur illa, & poſtea per 🜔 &c.) niſi quod ſæpius rectificandum (novies vel decies) h.e. ſolvendũ & coagulandum fuerit. Huius exhibent ſtatim ab initio (non eſt ratum, eſt tamen commendatum ab aliis) ſi fieri poteſt, aut paulò poſt infectio-

nem

nem ℈j in vino vel alia aqua pestilentiali.

Alii post horas 3. aut 4 exhibent Antidoti Colubrini (Antidotum colubrinum sine ⊖ nullam habet efficaciam) communis ʒß vel ℈j ad sudores proliciendos.

Deniq; cætera necessaria curant & nullam pestem tam formidabilem esse affirmant, quin hoc Antidoto expurgari, aut saltem ad Emunctoria extrudi possit, præsertim si post operationem debitam confortativa accesserint.

Ad Apostemata porrò seu ulcera pestilentialia sua sponte, vel etiam medicamentis intrinsecus sumptis ad peripheriam ex centro scilicet proripientia adhibentur partim dissipantia, seu extrahentia, partim resolventia, quibus tandem subveniunt consolidantia.

Discutientia sunt multa & varia, quæ tamen non sine prudentia cautè adhibenda sunt, ne propter venenum semel ad cutim foràs protusum, denuò intrò quasi propellatur, atq; posteriora fiant deteriora prioribus. De iis vide practicos.

Bufones exsiccati, sed per caput saltem (si nimirùm per corpus non attrahunt venenum) transfossi & tumoribus pestilentialibus superimpositi (ventri applicetur) manente cute integra venenum ad se attrahunt, ita, ut licet aridissimi sint, & malleo complanentur (ante complanationem ducantur per acetum vel relinquantur in loco nudo) tamen paulatim ita turgescunt, ut quasi rumpi videantur (repete aliquoties) Vide Paracelsum de peste ad Sterzingenses.

Sic Elixir pestilentiale Crollii tumoribus illitum insensibile venenum extrahit & dissipat.

Idem facit Magma Theriacæ post factam extractionem relictum, si nempe tumoribus imponatur. It. extractum ♀ cum spiritu (oleo) juniperino factum, externè illitum sed fœtet.

Resolventia seu maturantia quoq; varia sunt; sed notandum pesti maturandæ Cataplasmata humidiora nihil prodesse, calida nimirùm applicantur quidem, sed quia subitò refrigerantur, hoc ipso venenum potius descendit & præcipitatur profundiùs: itaque ab iis abstinendum.

Via convenientior est hæc: Locum affectum illine cū oleo seu butyro ♄nii ad latitudinem nummi seu ternarii (dreyer) relinque, donec exsiccetur locus: postea (Vnguentū ruptorium.)

Vnguentū ruptorium.

℞. olei lini,
Chamomillæ an. ʒij
Croci ʒj
vitellorum ovorum No. ij

 M. Fiat

M. Fiat Vnguentum. Huius unguenti aliquid applica calidè & sæpè reitera, donec brevi temporis spacio rumpatur ulcus, quod mundificandum & cum unguento mundificativo composito, de quo suprà in lue ♀rea, & tandem cum Emplastro stictico seu Opodeldoch consolidandum.

Nota:

Vlcera pestilentialia aperta citò consolidanda nunquam sunt, quandoquidem nisi venenum radicitùs fuerit evulsum, maxima damna subsequi solent.

Itaq; post mundificationem utere sequente Emplastro:

Emplastrũ mundificativum.

℞. *Ceræ* ℔j.
resinæ albæ ℥iiij.
terebinthinæ laricea ℥j.
ol. bufonum
scorpionum ana ℥ij.
styracis liquidæ ℥vj.
succi Chelidoniæ expreßi ℥iiij.
aristologiæ rotundæ ℥ß.
Gummi ammoniaci in aceto dissoluti & inspissati ℥iß.
myrrhæ
Sarcocollæ ana ℥j.
F. l. a. Emplastrum.

Oleum bufonum sic fit:

Oleum Bufonum.

℞. olei olivarum ℔ß ebulliat in sartagine, postea ℞. bufones transfossos ligno & aliquantulum suspensos, donec nempe exsiccati fuerint No. 8. vel 9. proiice in oleum bulliens atq; ita aliquandiu relinque, postea refrigeratum cola & serva.

Emplastrũ rumpens.

Est etiam aliud Emplastrum rumpens Apostemata pestilentialia, quod fit hoc modo:

℞. *magnetis* ℥ß
terebinthinæ
ol. scorpionum an. ℥j.
mastichis
succini,
myrrhæ rubræ
sarcocollæ
gummi ammoniaci
Cantharidum præparatarum an. ℥ij.
resinæ ℥iiij.
Ceræ ℔j.

M. F. l. a. Emplastrum quod super alutam extensum & ulceri applicatum primò emollit, tandem rumpit illud, deinceps mundificandum cum aliis unguentis, & ad consolidationem deducendum.

Opodeldoch.

Opodeldoch facilimæ præparationis, nec tamẽ minoris virtutis Crolliano aut VVurziano; sic fit:

℞ *galbani*
opopanacis an. ℥ij.
ammoniaci
bdellii an. ℥j.

macerentur in aceto per 8. aut 14. dies, quò diutius, eò melius, postea cola & inspissa, ad mellis crassitiem. Deinde

℞. li-

℞. lithargyri pulverisati ℔j,
ebulliat in oleo oliv. ℔ij

lento △ non vehimenti semper cum spatula movendo, donec acquirat colorem brunneum vel spadiceum. Remove ab △ & paulò post adde, ceræ ℔j liquefactam, agita donec liquescat, quibus adiice superiora gummata inspissata & diligenter misce: quando omnia probè fuerint mista, adde olei laurini ℥iij & vicissim diligenter misce, tandem exempto ab △ adde pulveres sequentes:

℞. Croci ♂tis,
mumiæ,
magnetis
magisterii Corallorum rubrorum & albor. an. ℥ß
lap. Calaminaris
myrrhæ rubræ
thuris masculi,
mastichis
aristologiæ rotundæ an. ℥ij

F. omnium pulvis subtilissimus, quem pedetentim admisce. Quibus diligenter factis, postremò adde balsami succini, hoc est, olei succini in destillatione postremo loco prodeuntis ʒj & vicissim super △ lentum misce, tandem ubi paulatim refrixerint omnia, forma Magdaleones cum oleo Hyperici.

Carbunculi seu Anthraces pestilentiales diligenter tractandi sunt. Methodus exquisita est talis: 1. Circumrotetur halo ipsius Carbunculi sapphiro eleganti (sapphirus 24. horas à circumrotatione in terra sepultus vires recipit) donec circumferentia aliquoties à sapphiro ducta livere videatur. 2. apicem illine cum butyro ♁nii & applica Vnguentum ruptorium (inungendo, & paulò post Carbunculus totus cadet. Vtere deinceps Emplastro Attractivo Magnetico vel etiam interdum unguento mundificativo composito & tandem opodeldoch, ut locus consolidetur.

Est & aliud Emplastrum magneticum in peste, cuius potissimum ingrediens seu basis est magnes Arsenicalis artificiosè paratus hoc modo:

Emplastrũ Magneticum.

℞. ♁ Crudi,
♀ flavi,
arsenici albi an. ʒij

pulverisētur omnia subtilissimè & in matracio seu phiola sepeliantur in arena usq; ad aliqualem eminentiam, subministretur △, donec omnia colliquescant, id quod stylo ferreo experiri licet, si nimirùm eidē adhæserit, & instar terebinthinæ ductilis fuerit coloris rubei subobscuri. Vase refrigerato eximitur materia, quæ est dura instar picis. Hic magnes Arsenicalis Venenatus ampliùs non est: sine omni enim noxa animalibus dari potest. Præterea

cauterium potentiale est insigne, quod sine ulla inflammatione aut corrosione dolorifica operatur. Vsus eius est in peste, in forma periapti de collo pensilis.

Ex hac itaq; construitur Emplastrum prædictum, quod

℞. *terebinthinæ lariceæ & Ceræ an.* ℥ß
gummi serapini
ammoniaci
Galbani
magnetis arsenicalis an. ℥iij
olei succini ℥ij
terræ ⊕*li opt. lotæ* ℥j

dissolve prius gummata in acet. squillitico, solutionem per pannum linteum cola, & exprime, eamq; tamdiu bulliendo inspissa, donec acet. fuerit consumptum & gummata ad priorem consistentiam redierint. Deinde seorsim Ceram & Terebinthinam illiqua, & extra △ aliquandiu agita, donec ad spissitudinē Vnguenti redigantur. Porrò adde gummata purificata & insuper pulverem arsenicalem cum ⊕li terra & oleo succini (Terra Vitrioli sic fit: ℞. ⊕lum cum ✱ ♎tur, donec auferantur tria præcipua eius ⊖☿ & ☿ eritque terra residua aliquoties aqua dulci eluenda) postremò forma Magdaleones cum oleo scorpionum & serva.

Terra ⊕*li.*

Hoc Emplastrum ulceribus aut Carbunculis pestilentialibus more cōsueto applicatum subitò rumpit eadem, & venenum ex imo instar magnetis potenter attrahit, nec apertum ulcus coire patitur, ante perfectam extractionem omnis venenositatis.

Quod si mundificanda fuerint, utere mundificantibus toties dictis & consolidantibus, si opus fuerit. Vide anatomiam ⊕li Angeli Salæ. It. VVurzii Emplastrum.

Emplastrum quod aliàs domesticum mihi appellatur, hoc modo fit:

℞. *Colophoniæ*
Ceræ an. ℥iv.
terebinthinæ lariceæ ℥j

eliquatis super △ lento adde

Vnguenti populeonis ℥ij

diligenter M. Hisce omnibus adde

pulveris succini
Thuris
mastichis
myrrhæ
aloës an. ℥j
rad. diptamni
gentianæ
aristologiæ rotundæ an. ʒij
aluminis usti ℥ß
⊖ ʒvj
Camphoræ ʒj.

M. s. a. perfectè & forma in magdaleones. Vsus eius est in Carbunculis & mammillis inflammatis & suppuratis calorem & tumo-

tumorem extrahit, maturando ea, quæ ſuperata ſunt.

Conducit in omnibus ulceribus & ſciſſuris quibuslibet: in vulneribus, ambuſtis multum facit. Vulnera punctim & cæſim inflicta ſine omni pure curat, excreſcentiam carnis impedit, ejus quantum ſaltem opus eſt producendo, ulcera etiam antiqua prius mundificata hoc emplaſtro curantur. Ideoq; non alium ad finem idem nominis obtinuit, quia ejus uſus intra privatos parietes hactenus invaluit.

Si Febris maligna & peſtilens adſit, convenit in principio venę ſectio, licet in peſtilenti niſi in principio vocetur Medicus, eam imperare non ſit neceſſarium, ſed ad ea ſtatim, quæ malignitati reſiſtunt, accedendũ, inter quæ primas meritò tenet Bezoarticum minerale, quo oblato in peſte ſtatim ad externa venenum expellitur, apparente poſt primum aut ſecundum ſudorem, qui de 6. in 6. horas repetendus, bubone, Anthrace aut Carbunculo.

Præſtat hîc Julepos conficere ex aqua carduibenedicti cum ⊖ prunellæ ſyrupo de limonibus, aut ſucco Citri.

In cæteris progrediatur Medicus ſecundum Practicantium normas.

Proſunt tùm curationis tùm præſervationis cauſa, rotulæ ex Balſamo ♀ris, item fiunt opiata ex conſerva Scordii, utri aut cum Theriaca Germanorum (quæ fit cum coquuntur grana Juniperi uſque ad mollitiem in aqua ſimplici, hinc contunduntur & exprimuntur, ſuccus expreſſus ad formam extracti reducitur) cum liquore è typhis CC. Lapide Bezoardico, lacryma cervi, unicornu, terra ſigillata, CC. quæ & per ſe ad provocandum ſudorem offerri poſſunt cum ⊙ potabili, ⊖le aut ſolutione perlarum ex quibus addita confectione alchermes fieri poſſunt morſuli.

EXTERNORUM CURÆ.

SCABIES.

Scabiei cuilibet perſanandæ mundificatio ſanguinis neceſſaria eſt: Tale nimirùm vitium ſubcutaneum proximè ſtabulatur in malè affecto ſanguine, impuritatibus ſalinis, ⊕latis, aluminoſis, ſtipticis ſcatente.

Abſolvitur cura mundificationibus, ☿rio dulci, ☿ vitæ, arcano Corallino, extracto panchymago & ſimilibus.

Quod ſi obſtructiones ſuperveniſſe viſæ fuerint, eædem antequam purgationes fiant, expediantur, ſine quibus tamen ſcabies inveterata vix dum cedit. Deinceps mũdificato ſanguine & ob-

& obstructionibus demptis sanguinis correctiva feliciter introducuntur.

Magisterium Corallorum & tinctura maximopere laudantur. Flores ♁nii albi fixi ad sudandum per 20. dies in decocto vel Spiritu Guaiaci scabiem contumacem cum pruritu Conjunctam feliciter tollunt. (Sic restitui studiosum Medicinæ, Item Bohemum quendam).

Requiruntur interdum Laconica & Unguenta: Item insessiones, de quibus vide Practicos.

Aqua mortua, quæ nempe post solutionem ☽ in aqua forti factam, & vicissim ⩫atam residua est viridiuscula, scabiem manuũ & pedum simplici illinitione, præcedentibus tamen universalibus perfectè curat. ☿ dulcis in aqua aurantiorum destillata per levem ebullitionem solutus, ita, ut ad ℔j ℥ß ☿ accedat. Idẽ facit ☉ in aqua regis solutum, & vicissim in calcem redactum, si nempe destillatione revocetur, & tandem cum spiritu Terebinthinæ extrahatur usque ad olei formam seu olei formem massam, externè illitum scabiem tollit.

SCABIES VOLATICA.

Est species scabiei, quam Fallopius Volaticam appellat, propter subitam ejus per universam cutim distributionem. Sic sæpe per unicam noctem malum hoc serpere visum est per universum corpus, ita, ut volando quasi illud occuparet.

Dixerunt Medici sanguinis esse Efflorescentiam, alioquin in Erysipelate, sine tamen scabritie, usitatam.

Cæterum hæc Volatica neutiquam curari potuit, eo modo, quo efflorescẽtia sanguinis alioquin curatur, & sæpe ad internecionem usq; malum invaluit respuendo omnes medicinas.

In hoc casu omnia quidem fieri debent, quæ necessaria sunt (purgando & sudando) sed cum malum in Periphеciam detrusum externa alia respuat, hoc secretum optatissimum finem imponit. ℞. sanguinem (recentem) in partu ex utero elapsum cum tota secundina, vel aliquota ejus parte, & ablue universum locum affectum. Rarò semel atq; iterum id repetendum fuerit, & protinus Volatica quasi mortua cadet (inunctiones hîc non prosunt.) Curavi hoc modo infinitas periculosa scabie infectas.

Cynones.

Ad Cynones ♀ & ♀ ana. Coque in aqua qua locus affectus à frictione lavetur. Item Balsamus ♀ris.

STRU-

STRUMA.

Strumæ ſine omni inciſione curantur facilè, ſi bibat patiens ex Cranio hominis ſepulti, non quidem ſemel ſed ſæpius.

Cinis Spongiarum, Idem præſtat Cinis Spongiarum, qui ſic fit: Si ℥vj. verbi gratia Spongiarum cum ℥iiij lapidum Spongiæ calcinentur in olla operculata, donec pulveriſari poſſint. Cineres hujus quotidie exhibetur ʒj in vino manè 2. horis ante paſtum. Sic Comitis filium 9. annorum curavi, Item aliquot Virgines hujus civitatis, de quibus etiam empirici aliàs in hoc genere excellentes deſperarunt, feliciter à me curatæ ſunt.

SCROPHULÆ.

Scrophulæ latentes perfectiſſimè curantur, (nondum exulcerata dicitur latens) ſi cineres Talpæ quotidie exhibeantur in vino vel decocto ſcrophulariæ.

Citiùs evaneſcunt illitæ oleo lactis (hoc fit per Veſicam ex lacte putrefacto) & ſi deinde caput mortuum poſt deſtillationem lactis reſiduum denuò cum oleo deſtillato miſtum & informam Emplaſtri redactum (laß nicht zu viel Fettes darzu kommen) ac ſcrophulis impoſitum fuerit.

Quod ſi exulceratæ fuerint, feliciſſimè curantur inſperſis cineribus Salamandræ in olla △ circulari exuſtæ. In Calcinatione caveas tibi à fumo Salamandræ (dicitur Olm oder Molch.) Cineres Talpæ nihilominus intro ſumendi ſunt ℈ß gr. vj. viij & xij.

CONTRACTURA MEMBRORUM.

Contractura membrorum à variis cauſis fieri poteſt.

Proxima eſt Conſtructio Synoviæ ligamentorum & nervorum in ſeſe quaſi abruptorum, unde artuum ſeu articulorum contractiones introducuntur.

Cura vulgaribus medicamentis difficulter curatur.

Extremum refugium quæritur in thermis, vi & poteſtate ſua, quam obtinent à mineralibus ſpiritualiter in ejuſmodi aquis vigentibus.

Hoc verò auxilii genus uſitatum quidem eſt in cõmuni praxi, deficienti vero eodem, aut longiùs quàm par eſt remotis thermis, poſſunt commodiſſimè ea adhiberi, quæ faciliùs ſæpenumero domi applicantur.

Mundificetur Corpus blandis purgantibus, qualia ſunt: Extractum Ellebori, Rhabarbari, Mechoacannę, Item, panchymagon vegetabile; Etiam ex mine-

ralibus egregium est ſpecificum purgans pillulæ ♃iales ſurſum deorſumq; purgantes, vel tantum per inferiora.

Nota:

☿lia hîc commodè adhiberi nequeunt, quemadmodũ nec Colocynthis nec Elaterium. Humiditatibus nimirùm ſubſtantificis nonnihil inſidiantur.

Quod ſi obſtructiones in corpore viguerint, quæ alioquin contracturas & præcedere & ſequi ſolent, eædem expediendæ ſunt per deobſtruentia tùm vulgaria tùm etiam Chymica.

Deinde corpus univerſum reducendum eſt ad temperaturam æquabilem neceſſariæ humiditatis. Sic inſeſſiones ſeu cupæ parantur ex plantis mollificantibus & humectantibus.

Nota:

In extenuatis Laconica valdè nocent potius quàm proſunt.

Cæterùm in omni inſeſſione aliquid de tinctura ♃nii dandũ eſt juſta doſi cum vehiculis convenientibus, quale eſt aqua lilii convallii ut inter lavandum etiam aliquid ſudoris ex habitu corporis emanere queat.

Hoc præterea modo Spiritus vitæ liberiùs ad extremitates membrorum fertur, iſtiuſque cauſa abſolvitur.

Poſthac omnia tandem externa ſunt accerſenda. E multis aliis hoc imprimis omnem abſolvit operam, quod ſequitur: ℞. radicis angelic. ℔. v. Contuſas coque in diplomate cum vino optimo vaſe diligenter clauſo, donec radices in mucilaginem abeant, exprime & leniter ebulliendo ad caſum mediæ partis coque, dein ℞. vini ardentis Rhenani vel Hiſpanici ℔ iiij.

Solve in eodem croci optimi pulveriſati ℥iij.

Hoc vinum paulatim in vaſe convenienti ſuper cineres calefac, & impone Saponis Veneti optimi tenuiter ſecti ℔j. & continuè move cum ſpatula, donec ſapo planè fuerit ſolutus. Quo facto adde olei Terebinthinæ & Juniperi ana ℔ j ß. M. diligenter & cum mucilagine radicis Angelicæ cõjunge, ebulliendo ampliùs, donec ad juſtam cõſiſtentiam redactum fuerit. Hoc unguento inunge univerſum corpus, & præſertim in iis locis, ubi cõtractura fortiùs inhæret, ſemper ab egreſſu balnei, idque fac novies, ſemper alternis diebus tùm inſeſſione tùm inunctione repetendo. Hoc modo adſtricti nervi & ligamenta reſtituuntur, & patiens ad priſtinum vigorem redit. Si cum tinctura ♃nii ante inſeſ-

insessum 3. vel 4. gutt. olei angelicæ stillatitii ut dictum est, exhibeantur, facilior & brevior fit tota curatio.

Nota:

Galbanettum non adhibendum, nisi firmiores fuerint vires, nec corpus emaciatum.

In Contractura ex ☿ inunctionibus valet Laconicum cum Spiritu Vini suprà traditum, (balneum ex decocto pisorum) exhibito simul balsamo vitæ in ▽ Theriacali, mistura simplex vel tinctura ♁ pro sudore eliciendo, adhibito postea Emplastro Magnetico.

Ex Veneno hausto Balsamus vitæ cum emplastro Magnetico, præsertim latente veneno in centro corporis, vide suprà de philtris. Hoc modo curata comitis filia.

ARIDURA:

In Ariduris particularibus præmissis universalibus, si necessitas efflagitaverit, quædam sunt interna, sunt quædam externa specifica; quantumvis haud negem, fomentationes (ex salicibus) Item, inunctiones & Emplastra ab autoribus hinc inde descripta & usu comprobata multum prodesse.

Interna sunt: 1. ℞. mellis virginum hoc est sincerum q. s. illine ollam interiùs, & eandem planta in acervum formicarum, ita tamen, ut orificium ollæ tectum sit particula aliqua cribri nõ planè angusti; Hac nimirùm ratione formicæ appetentes mel per foramina cadunt sine recrementis, quando itaque sufficiens earum quantitas collecta fuerit, affundatur bonus spiritus vini & digerantur omnia vase clauso in B. M. per unum atque alterum diem, postea destilla primùm lento △, ut prodeat spiritus vini, tandem fortiori, ut ▽ mellis & formicarum simul prodeant, quã serva. Hujus aquæ exhibe cochl. j. singulis triduis manè jejuno stomacho. Interdum etiam vesperi cochlear ß cum pane tosto. Membrum verò exuccum & aridum cum Spir. vin. primò prolecto aliquoties fortiter frica. Vide suprà de Atrophia.

2. Mirabili potestate valet in restituendis Ariduris aqua fluviatilis, quæ inter aquandum ex ore equorum generosorũ, postquam biberint, profluere solet, si nempe diligenter colligatur & potanda manè & vesperi detur.

Extremum est arcanum Aluminis dulcis, cujus mentionem facit VVurzius c. 23. tr. 3. quod explicatum sic habet: Decoquatur (hoc est calcinetur) alumen *Arcanum aluminis.*

ad consistentiam crassam in olla ut evaporet phlegma. Deinde tritum per retortam destilletur, ut habeatur ipsius spiritus instar aquæ fortis. Hoc caput mortuũ exemptum, & tritum est terra mollis & lenta de qua loquitur VVurzius, ea solvetur in aqua tepida; residebit terra mortua inter solvendum in fundo tepidæ ▽, filtratur & postea concoquitur: alumen verò mite simul per filtrum transit. Coagulatum hoc alumen conjunge cum ⊖ communi & procede ulterius, quemadmodum ipse autor docet. Usum vide apud ipsum loco dicto.

Est & extremum aliud in Ariduris oleum ⊕li, succini, vel therebinthinæ, It. axungia humana cum oleo ⊕li ana, oleum rubicundum sive forte, quod ex ⊕le cæruleo fit, invicem paulatim (propter metum astantium à dispositione) seu guttatim cum oleo succini aut reliquis supradictis mixtum.

Usus locus primùm asperioribus linteis fricetur: postea illinatur & quidem aliquoties.

Nota:

Membra aridiora semper calidioribus pannis vel etiam exuviis vulpinis (ein Fuchs, balg ungearbeitet / das Rauhe nein gekehret) foveantur.

LUXATIO.

In luxatione 1. membrum reponatur.

2. Applicetur Decoctum florum Chamomillæ Hyperici verbasci cum panno cæruleo.

3. Unge locum oleo ceræ.

TUMOR.

In Tumoribus Oedematosis stercus caprillum cum ▽ fabrorum, vel quod præstat urina propria coctum applicetur.

In tumoribus calidis, quos φλεγμονὰς appellant, generaliter prosunt Epithemata, qualia sunt.

1. Aqua spermatis Ranarum, in qua aliquid myrrhæ ebullierit.

2. Lixivium forte (ut quasi lactescat) cum oleo lini mixtum (intra 2. 3. vel 4. horas) sistit Herpetas, quibus pueri inficiuntur.

3. Emplastrum ex nasturtio aquatico contuso.

Nota:

Si ejusmodi tumores sæpius occurrunt sanguinis mundificantia & minuentia statis temporibus negligenda non sunt.

PHYPELLÆ.

In Phypellis (Ohrenzwang) ol. ♀ fœtidum, It. ol. Guaiaci valet. Panus aliàs dicitur hic tumor qui

qui phlegmone est in adenum & inguinum locis exortus.

BUBONES.

De Bubonibus suprà in peste. Hic commendatur Balsamus ♀, de quo Rulandus Cent. 1. Cur. 9r. Emplastrum dia♀ris curatione sequente apud eundem.

CARBUNCULUS.

De Carbunculo vide suprà de peste. Huc refer Emplastrum ex Magnete Arsenicali, de quo paulò antè.

EPINICTIS ET FURUNCULUS.

In Epinictide & furunculo valent eadem, sed cave ne ferro aperias (præsertim pestis tempore) plerumq; nimirum mors sequitur, pustularum pessimæ subnigræ & sublividæ, ita vocantur quod in nocte erumpant.

TERMINTHUS.

Terminthi (die braunen Blattern) interdum non absimiles sunt Herpeti ulcerato, inunguntur oleo nucis expresso & inspissato, de quo supra (reiß erstlich das Häutlein hinweg/ das umbher wächset) Item Balsamus ♀ris. Tumores in quorum summitate pustula nigra apparet.

OEDEMA.

De Oedemate egregiè præcipientem vide Platerum.

HYDROCEPHALUM.

In Hydrocephalo limaces cum suis testis pistantur & reducantur in formam Emplastri, quod capiti applicatum & relictum, donec sponte cadat, mirabiliter resolvit. Vide de his centuriam 3. Chirurgicarum observationum Fabricii Hildani.

TYMPANITIS, RAMEX FLATULENTUS.

De Tympanitide & Ramice flatulento suprà.

CUTIS TUMOR FLATULENTUS.

In tumoribus cutis flatulentis applicentur cucurbitulæ sine scarificatione: Item, Carminativa semina: radix Ebuli recens contusa & Emplastri loco applicata validè omnes ventositates tollit.

SCIRRHUS.

De Scirrhis præsertim interiorum partium suprà dictum.

Ubi extrà apparent, Cataplasmata ex radice bryoniæ, It. stercore caprillo & urina possunt.

NB. Emplastrum ex Cicuta,

de quo suprà, non hîc usq; adeò commodum.

GANGRÆNA.

De Gangræna vide curationem ultimam Cent. 10. Rulandi Balsamus 🜍 superimpositus. Emplastrum dia🜍ris (sic Ganglion penis in Consule Bremensi curavi.) Vide etiam infrà de Gangræna & sphacælo incipiente.

BRONCHOCELE.

Bronchocele est tumor nervorum in partibus ligamentosis, ex carnibus sponte facta curatur Balsamo 🜍 & Emplastro dia🜍tis.

CANCER.

De Cancro vide suprà (Cancer latens tangatur) dicitur Cancer mammillarum

ULCERA PHAGEDÆNICA.

In Vlceribus Phagedænicis præstat oleum commune imprægnatum spiritu ☿♎, de quo suprà.

Item Balsamus 🜍, Emplastrum Dia🜍 sed ulceribus priùs mundificatis (vide mundificantia suprà de lue ♀rea.)

SARCOMATA.

Sarcomata curantur, ut Polypus, de quo suprà.

VARIX.

In Varicibus (hæ puerperis familiares, unde Germanis Kindes Adern/) ℞. butyri Majalis vel in defectu olei rosarum part. j. succi ex contusis cancris expressi part. 1. M. & Coque ad formam Vnguenti (vel ebulliant leniter, postea soli exponantur, sed tum fœtet maximè).

Ananeurisma.

Ad Aneurismata.

℞. *Cineris ficuum* ℥ß
Ceræ ℥j
terebinthinæ ℥ij

M. F. Emplastrum extendatur & applicetur sæpius. Aliquando Balsamus 🜍 adjiciendus est, nonnunquam terra ⊕li purificata addenda.

ERYSIPELAS.

Erysipelas recens quamcunq; partem invaserit externa discutientia requirit moderata. Sanguis menstruus in acet. rosaceo dissolutus & calidè applicatus subitò solvit, præsertim si sudores quoq; moveantur ex Bezoartico tùm simplici tùm composito, vel solari vel lunari in aqua senecionis. It. ex mistura simplici in eodem vehiculo.

Sic

Sic decoctum Myrrhæ & olibani in Vino & aceto calideque applicatum citò dissolvit.

Folia raphani sylvestris conquassatis fibris calidiusculè applicata fervorem sanguinis reprimunt.

Nonnullis aqua spermatis Ranarum, ad extinguendum △ sacrum familiaris est, sed sæpe malo cum successu. Est nimirùm nimis frigidum, hoc est, habet in sese ☿um cum ♄nina quadã proprietate conjunctum. Itaque repercutiens quidem est, sed subsequentium gravium symptomatum causa manifesta. Mortificantur exinde tùm partes nervosæ tùm venosæ. Ejus tamen particula cum decocto Myrrhæ & olibani mista laudabilior est ad institutum.

Tibialia linea imbibita aquâ spermatis ranarũ & vicissim exsiccata, subindeq; eodem opere præparata, pedes & crura ab Erysipelate sæpius recurrente muniunt & præservant.

Erysipelatis exulcerati curam vide apud Rulandum centuria 1. curatione 43. Hac cura feliciter usus sum in mulierculis. (nasturtium aquaticum singulare) It. Erysipelatis phlegmonosi curat. 61. cent. 9.

PHLYCTÆNA.

In Phlyctenis vel Phlyctidibus (das wilde Fewer oder Nachtbrand) quando ad partes carnosas locum fingunt, citò tùm restinguendis tùm curandis nihil potius est Epithemate ex lixivio forti cinerum fagi & oleo lini ana calidè confusis & mixtis, facto, ac deinceps cum laciniis loco dolenti applicato, sæpius reiterando. Si aliquid olei nucis adjeceris, perfectior subsequetur cura. Sunt verò pustulæ similes illis quæ ex aqua fervente enatæ liquorem flavum in se cõtinent.

HERPES MILIARIS.

Herpetem miliarem den fressenden Wolff/Ameysen/ veluti & veram, aqua calcis vivę calidè in petiis applicata, mitigat: fortiùs operatur si alumẽ dulce vel saccharum Saturni in eadem ante applicationem dissolvitur.

Optimum verò in his casibus præsertim respicere ad mundificationem corporis. Sæpè nimirùm cacochymia in viris, mensium obstructio in fœminis utriusq; causam suppeditare potest.

Vtrumque igitur faciendum, quod res jubet.

Sudores præterea sunt necessarii, quibus omnibus præmissis ritè, reliqua non erit inutilis cura.

Quod si cutis ipsius & carnis exulcerationes serpentes jam

tum

rùm malum pertinacius fecerint, mundificantia sunt necessaria, de quibus suprà.

Commendatur hic maximè cremor calcis vivæ cum mundificantibus mistus & applicatus.

Decoctum persicariæ, sic folia rubi idæi in ▽ & in vino decocta Herpetes præsertim tibiarum non tantum mundificant, sed insuper sanant.

Unguentum ♄ninum ex lythargyro ☉ari & oleo olivarum sine △, tātùm in mortario plumbeo diuturnis tritionibus mistum maximè conducit.

Balsamum ♀ris complementum absolvit.

IMPETIGO, LICHENE INCIPIENS.

Impetiginem, Lichenem (Zittermahl/ Flechten im Angesicht) incipientes, præsertim in facie & collo saliva jejuna superillita loco aliquantulum agitato tollit (außgekratzt) sin horridior fuerit, & latius serpere perrexerit, præcedentibus corporis mundificationibus alia sunt adsciscenda.

Sic ▽ quæ destillando prolicitur ex oleo ♀ per deliquium soluto cum ☿ crudo (proportione quadrupla, ut sic olei ♀ ℔j. ☿ ℔ $\frac{x}{4}$ hoc est, ℥iiij ex retorta, ☿ primum prodit, deinde àqua non corrosiva) impetiginem & lichenes omnes etiam contumacissimas curat.

Sic oleum ♀ per deliquium factum cùm ana olei ceræ diligenter mistum impetigines & mundificat & curat.

PRURITUS.

Ad Pruritum

℞. *Vnguenti infrigidantis Galeni* ℥j
populeonis ℥ß
opii gr. iij. *vel* iiij

dissolvatur opium in oleo amygdalarum dulcium postea misce & illine.

PSORA.

Psora quantumvis à scabie videatur diversa, unas tamen & easdem suæ generationis habet causas, nisi quod semper coincidunt, aut una alteram subsequatur: quicquid igitur discriminis inest, id saltem dependere videtur ex alterutrius parentis nimia, nec admodum sana constitutione proveniente.

Disquirendum itaq; fuerit sedulo, quando generari vel etiam dominari in corpore coeperit.

Psora fœda penè est psora Græcorum, nec multum differt à lepra Græcorum.

Sed hæc potest curari, id quod supra vidimus desumpta cura ex Viridello.

Qui

Qui autem Psoram curare potest, nunquid & ille scabiem sanare poterit? Existimo nec tamen experientia longè abest. Vide quę suprà dicta sunt de Lepra:

FAVUS, ACHOR, CAPITIS ULCERA MANANTIA.

Favum, Achores ac reliqua capitis manantia ulcera, vel jam confirmata vel aliis medicamentis perperam adhibitis exasperata, mundificantia quidem interna nempe ad sanationes disponunt, sed nullum tam felix est mundificans, quin averruncatis causis etiam malum ipsum externum tollas protinus. Nec semper prodest, præsertim in pueris ejusmodi manantia ulcera ad curationes protrahere, præsertim cum sæpissimè usu evenerit, multo plus periculi inde esse & noxæ, quàm salutis & tranquillitatis.

Nonnulli per wittas picatas cum arsenico mixtas eradicare conantur ista mala, sed propterea cedendo planè fuerunt noxia.

In omnibus hisce præstantissima cura: præmissis præmittendis, petitur à duobus.

I. Est Urina aprugna cum vesica sua exempta & inversa addito cerebro aprugno, quæ diligenter munita aliquandiu fovenda in camino, ut fumo indurari queat, cujus medulla remanens illita exulcerato capiti, aliquoties repetendo solidissimum malum tollit.

II. Est Balsamus ♀ris qui hæc & similia ulcuscula cito tutoque tollit.

VERRUCA.

Verrucas cujuscunq; generis tollit aqua supernatans truncis quercuum bipenne detruncatarum.

CLAVUS INCISUS.

Clavi incisi eluantur Urina canis, posteà Emplastro ex cera rubea (melius operaberis si pauxillum ☿ dulcis adjeceris) tandem ut sanetur, particula lardi saliti aliquandiu super locum affectum gestetur.

In Clavis eruendis valdè laudatur tanquam secretum à Rulando:

℞. ol. ♀ per Campanam ℥ß
lapid. corrosiv. vel ⊖ alkali ʒij
sem. hyoscyami ʒj
opii ʒj

tere & misce F. M. Vel ℞. Sanguin. anguillæ & locum affectum lava.

CALLUM.

In callis premissis lavacris frequentio-

quentioribus optima est rasura cum cultro. (cauteria potentionalia locum hîc non habent.)

MACULA.

Maculas, de quibus Fernelius, si quis Felicius curare cupiat, corpus primùm à pravis humoribus emundet, posteà externa adhibeat: de quibus multi Practici sunt.

Pinguedo Thymali piscis (Aschen) & oleum cannæ maculis illita eas tollunt.

Sanguis humanus cum æquali parte lactis humani destillatus maculas tollit.

LENTIGO.

Lentigines (Sommerflecken) tollit aqua destillata ex foliis satyrionis maculosi collectis in novilunio, qua cutis diligenter in autumno lavetur ad præservationem, ne in vere redeant.

Sic ⊖ ex cineribus caulium antiquarum in eadem aqua solutus præsens est remedium.

SUGILLATA.

Sugillata optimè tollunt carnes crudæ impositæ.

GANGRENA, SPHACELUS INCIPIENS.

Gangrænam seu sphacelum incipientem prohibet.

1. Lixivium forte, in quo scordium, radix scorzoneræ & vincetoxici ebulliendo coctæ sunt locum affectum cum eodem lixivio calidè fovendo.

2. Prodest Spir. Vin. Camphorat⁹, hoc est in cujus ℥iij Camph. ℥j fuerit soluta: hoc pars affecta lavatur, vel cum petiis munitur. Hoc nihil videtur aptius ad siderationem partis impediendam. Vide Fabricii Hildani observationes & libellum vom kalten vnd heissen Brand.

3. Butyr ♁nii, quo pars jam affecta & siderata, ut felicius à viva parte possit separari, nec hæ partes ulterius inquinari, illinenda est, vel notanda; discernendæ, sunt istæ invicem descripto circulo cum illo butyro, quem sideratio si cætera convenienter fiant, non transgreditur: pars autem mortua separanda est, vel ope Chirurgi, si integrè fuerit syderata: vel unguentis mundificantibus, ut saltem partes mortuæ à vivis separentur.

Huic inservit oleum olivarum vel quod melius est oleum papaveris per expressionem factum, si in ejus ℥iij ☿♎ seu turpethi mineralis ʒß usq; ad brunnitatem olei dissoluta fuerit. (Balsamus ☿ non propositus) Hoc oleum perfectè mundificat & omnes exulcerationes fœtidas & Gangrænas à partibus vivis eleganter

ganter ſeparat, putrida abſumit, ſana non tangit.

ULCERA.

De Ulceribus vide quæ ſuprà dicta ſunt. In his omnibus qualibuſcunq; primò mundificantia ſi opus eſt, poſtea detergentia, tandem conſolidantia requiruntur.

De mundificantibus dictum eſt antea conſolidantia utiliſſima peti poſſunt ex balſamo & Emplaſtro dia♀ris, de quibus ſuprà.

FISTULA.

Fiſtulæ curantur partim externis, partim internis Medicamentis.

Interna ſunt potiones vulnerariæ, de quibus conſulantur autores, imprimis VVurtzius c. proprio tractatu 4.

Nota:

Fiſtula nunquam curatur, ſi in os aliquod deſinit, illud nigredine aliqua vel carie infectum fuerit. Os itaq; aut radendum, aut convenientibus medicamentis purgandum. Sic ☿ dulcis in aqua plantaginis ſolutus & illitus nigredinem aufert.

Conſolidantia petenda ſunt ex magno illo conſolidantium cumulo.

Sal ⊖is ex capite mortuo extractum & mundificatum inſigne eſt, ſi poſt fiſtularum elutiones tandem ſupponatur, præſertim ſi in ſucco Cancrorum fluviatilium fuerit ſolutum, & turundis vel aliis inſtrumentis foraminatis fuerit in fiſtulam ingeſtum.

Ad conſolidandas prætereà fiſtulas præſertim gingivarum, poſteaquam dentes eroſi exempti fuerint, citra quã exemptionem nulla fit ſanatio: alioquin præſentiſſimum eſt liquor, qui poſt ſpecificum purgans Paracelſi jam terna vel quaterna vice extractum tandem incoagulabilis manet. Hujus guttæ aliquot ſæpiùs in fiſtulas immiſſæ vel cum turundis applicatæ brevi omnem operam abſolvunt.

VULNERA.

Curationes Vulnerum ad Chirurgiam rectè pertinent administrationem nimirum manualem requirunt, quemadmodum & ulcera.

In horum autem curatione egregiam operam præſtitit, Felix VVurtzius Chirurgus, cujus opera extant, quæ commendatione eleganti digniſſima ſunt.

Paracelſus Chirurgus eminens videtur operam abſolviſſe, quæ in tota Chirurgia neceſſaria

& evidens est. Ipsius itaq; Chirurgica scripta magno usui sunt, imprimis vero illa Chirurgia parva olim Basileæ succinctè à Viro Amerbachio excerpta & hactenus non excusa.

Iidem autores quoq; eleganter præcipiunt de omnibus symptomatibus & accidentibus unicuique vulneri sæpius evenientibus, quibus imprimis Felix VVurtzius felici manu quomodo succurrendum, docet tract. 3. suæ Chirurgiæ.

Circumferuntur aliàs Balsama Vulneraria, itemq; potiones consolidandis vulneribus maximè utiles, de quibus consulantur etiam autores.

Elegans est Balsamus Vulnerarius Felicis V Vurzii, qui ubivis commendatur, multarumq; est virium: alioquin usitatiores descriptiones passim habentur, sequentes duæ tantarum sunt virium, ut si omnia cætera legitimè fiant, ab iis vulnerum curationes solerter perfici possint, & intra perbreve temporis spacium.

Balsamus Vulnerarius.

Balsamus Vulnerarius.

℞. *Galbani*
ammoniaci
bdellii ana ℥ß.

macerentur in aceto per triduũ, tandem colentur & more usitato inspissentur ad consistentiam mellis. Postea

℞. *myrrhæ rubeæ finæ*
mastichis electi ana ℥ß.
olibani ℥j.

pulverisentur tenuissimè, adde
terebinthinæ laricea
olei olivarum ana ℥ij.

Coq; invicem △ lentissimo perpetuò agitando, donec gummata illa posteriora probè fuerint eliquata, adde vicissim olei olivarum recentis ℥j, & lento calore denuò coque, atq; ita perge, semper ℥j olei olivarum recentis adijciendo, donec ℔j integra assumpta fuerit semper tamẽ probè agitando. Tandem gummata in acetum soluta, colata & inspissata admisce simili modo agitando, & deinceps recens oleum olivarum denuo per vices adijciendo, donec & altera quoq; ℔ ejusdem olei adjecta fuerit, & Balsamus aliquid flavedinis contraxerit.

Quod si eundem balsamum viridem fieri desideras, adde ℥ij æruginis pulverisatæ, & insolando relinque per 1. mensem vel plures, fæcibus paulatim ad fundum se præcipitantibus, à quibus quod sincerum supereminet, decanta & vasis mundis reserva.

USUS.

Vulnera recens punctim & cæsim facta citissimè curat, si modò ejus particula moderatè calida,

lida, ut scilicet sufferre possit patiens, in vulnus immittatur, ita tamen ut totam cavitatem vulneris rectè adimpleat. Secus nimirum superiores partes consolidantur, relictis inferioribus adhuc crudis & alia Symptomata tum inferentibus. Quod si vena simul fuerit læsa, illa liganda est ℞ balsamo deinceps infuso spacio quatridui ad minimum ligatura nempe etiam debitè adhibita perfectè vulnus consolidatur.

Pulvis glutinatorius. Nonnulli usurpant in hisce casibus etiam interdum non adhibito Balsamo pulverem conglutinatorium, qui fit ex cancro fluviatili. ℞. Cancros integros adhuc vivos & recentes ex aquis assumptos mense Junio, quando ☽ commoratur in ♋ (Cancri sint molliusculi, qui jam pridem exuvias posuerunt) exsicca in clibano in vase terreo, ne tamẽ comburantur, aut igne tangantur, donec pulverisari possint tenuiter. Hunc pulverẽ immittũt in vulnera etiam profunda, sed hac cautione, ut omnes cavitates expleantur; alioquin ubi pulvis iste fundum non attigerit, consolidatio quidem vulneris superius fit, sed ad fundum generatio puris impediri nequit. Itaque hoc semper providendum fuerit, alioquin vulnera recenter consolidata sunt secanda.

Alter Balsamus talis est: ℞. mucum ex auribus, quantum ejus haberi potest adde olei nucum juglandium expressi & coq; invicem, donec lento calore oleum aliquantulum inspissetur in formam Balsami. *Balsamus Vulnerarius alius.*

Hujus usus est stupendus in omnibus vulneribus citissimè curandis maximoperè nimirum consolidat, & omnes partes absolvit.

Huc refer Balsamum ♀ & Emplastrum dia♀ris Rulandi, quorum evidentia laudabilis est.

FRACTURA, LUXATIO ET DISLOCATIO OSSIUM.

Fracturis ossium: Item luxationibus & dislocationibus ritè recteq; curandis & restituendis possunt consulere Chirurgi Practici.

Osteocolla mirabiles affectus in adultis intro sumpta præstat sed in juvenibus non item. Vide observationes Fabricii Hildani.

Hoc ab arcano vel magisterio (philosophicè calcinato) ipsius lapidis dextrè parato evitari posse, ut æque scilicet senibus

ac juvenibus possit, experientia docet.

De universo autem circa ossa magisterio hactenus observationes perpaucæ, aut ferè nullæ fuerunt, quo minùs de iisdem aliquid veri adhuc dum referre licet.

FINIS.

